СОВЕТ УТЯШКИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ НОВОШЕШМИНСКОГО ІУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЯҢА ЧИШМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ӘДӘМСӘ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

ул. Центральная, д.10,
с. Татарское Утяшкино,423186

Үзәк урамы, 10
Әдәмсә авылы,423186

тел.: (8-84348) 3-47-41, факс: (8-84348) 3-47-65, Ut.Nsm@tatar.ru

КАРАР

Әдәмсә авыл җирлеге Советы

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы

«05» сентября 2018 г № 45-95

"Шәһәр төзелеше нормативларының җирле нормативларын раслау турында"
Әдәмсә авыл җирлеген проектлау
Яңа Чишмә муниципаль районы
Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Президиумы карарлары (2015 елның 9 апреле)»

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 25.12.2010 елдагы 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлеге Советы,

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның җирле нормативларын яңа редакциядә copy расларга. (Кушымта итеп бирелә)

2. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлеге Советының 2018 елның 9 апрелендәге 40-85 номерлы «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлеген шәһәр төзелеше проектын раслау турында» гы карарын гамәлдә түгел дип таныырга.

3. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлеге Советының 2018 елның 28 апрелендәге 42-90 номерлы «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлеген шәһәр төзелеше проектлаштыруның җирле нормативларын раслау турында» 2018 елның 9 апрелендәге 40-85 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында " карары үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» бастырып чыгарырга (халыкка җиткерергә) http://pravo.tatarstan.ru" Яңа Чишмә муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендә рәсми сайтында http://novosheshminsk.tatarstan.ru/,

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлеге Советының Законлылык, җирдән файдалану һәм территорияне төзекләндерү буенча даими депутат комиссиясенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Әдәмсә авыл җирлеге башлыгы

Л.С.Котова

ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАР
ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ПРОЕКТЛАШТЫРУ
ӘДӘМСӘ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
ЯҢА ЧИШМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ

2018 г.

Яңа Чишмә районы Ленин авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның җирле нормативлары	
	бит
1 Өлеш. Гомуми нигезләмәләр	4
1.1. Билгеләнү өлкәсе һәм куллану, җирле нормативларын шәһәр төзелешен проектлау.	4
1.2. Терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла торган (кулланылган) шул нормативлары шәһәр төзелешен проектлау	5
1.3. Территориаль планлаштыру	9
1.4. Планлаштыру территориясендә	10
1.5.Гомуми оештыру һәм зонирование территориясендә	10
2 өлеш. Селитет территориясен шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары	12
2.1. Гомуми таләпләр	12
2.2. Торак зонасының	13
2.3. Иҗтимагый-эшлекле зона	22
2.4. Зона рекреацион әһәмияткә ия булган	28
3 Өлеш. Җитештерү территориясе	30
3.1. Җитештерү зонасы	30
3.2. Коммуналь-складская зонасы	35
3.3. Зонасының инженерлык инфраструктурасын	35
3.3.1. Су белән тәэмин итү	35
3.3.2. Канализация	42
3.3.3. Санитар чистарту	48
3.3.4. Җылылык белән тәэмин итү	50
3.3.5. Газ белән тәэмин итү	51
3.3.6. Электр белән тәэмин итү	54
3.3.7. Объектлар элемтә	57
3.3.8. Урнаштыру инженерлык челтәрләре	60
3.4. Зонаның транспорт инфраструктурасын	65
3.4.1. Гомуми таләпләр	65
3.4.2. Тышкы транспорт	65
3.4.3. Челтәре урамнар һәм юллар	68
3.4.4. Челтәре, җәмәгать пассажир транспорты	70
4 Өлеш. Зона авыл хуҗалыгы куллану	71
4.1. Гомуми таләпләр	71
4.2. Объектларын урнаштыру, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге	72
4.3. Зона өчен билгеләнгән алып бару, бакчачылык һәм дача хуҗалыгы	73
Өлеше 5. Аеруча саклаулы территориядә	78
5.1. Гомуми таләпләр	78

5.2. Җирнең су саклау зоналары су объектларын	79
5.3. Җир саклагыч урманнар	80
5.4. Җирнең тарихи-мәдәни билгеләнештәге	83
6 Өлеше. Зона махсус билгеләнештәге	83
6.1. Гомуми таләпләр	83
6.2. Зона урнаштыру зиратларны	84
6.3. Зона урнаштыру үләт	86
6.4. Зона урнаштыру илле каты көнкүреш калдыклары өчен	87 нче
Өлеше, 7. Инженер әзерләү һәм яклау, территорияне	88
7.1. Гомуми таләпләр	88
7.2. Корылмалары һәм чаралары яклау өчен от су басу	89
7.3. Корылмалары һәм чаралары өчен яклау нче затопления	90
7.4. Саклау буенча чаралар нче сейсмических воздействий	90
Өлеше 8. Әйләнә-тирә мохитне саклау	93
8.1. Гомуми таләпләр	93
8.2. Табигать ресурсларын рациональ рәвештә куллану	94
8.3. Атмосфера һавасын саклау	94
8.4. Су объектларын саклау	96
8.5. Саклау туфракларны	98
8.6. Защита от тавыш та керми һәм вибрации	100
8.7. Защита от электромагнитных кырлары, излучений һәм облучений	103
8.8. Радиационная куркынычсызлык	106
8.9. Разрешенные параметрлары рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге йогынтысын кеше һәм яшәү шартлары	106
8.10. Җайга салу микроклимата	107
Өлеше 9. Саклау, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен)	109
9.1. Гомуми нигезләмәләр	109
9.2. Зона мәдәни мирас объектларын саклау	110
Өлеше 10. Файдалану мөмкинлеген тәэмин итү, социаль инфраструктура объектларын инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре	113
10.1. Гомуми нигезләмәләр	113
10.2. Таләпләр биналарга, корылмаларга һәм социаль инфраструктура объектларына	114
10.3. Таләпләр параметрлар юллары, проходов тәэмин итүче керү инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче затлар	114
11 өлеш. Янгынга каршы таләпләр	116
11.1. Гомуми нигезләмәләр	116
11.2. Биналар һәм корылмалар арасында янгынга каршы аермалар буенча таләпләр	117
11.3. Таләпләр проездам янгын сүндерү машиналары әзер биналарга һәм корылмаларга	120
11.4. Таләпләр урнаштыру сулыкларны янгын сүндерү гидранты һәм	121

11.5. Таләпләр урнаштыру янгын сүндерү депосы	121
Часть12. Инженер-техник чаралар, гражданнар оборонасы	124
12.1. Гомуми нигезләмәләр	124
12.2.Планлаштыру һәм объект булган торак пунктлар.	125
Кушымта 1. Җирлек чикләрендә территория балансының зоналаштыру һәм Үрнәк формасы	128
Кушымта 2. Генераль планның төп техник-икътисадый күрсәткечләре җирлеге	131
Кушымта 3. Планлаштыру проектының төп техник-икътисадый күрсәткечләре	137
Кушымта 4. Структурасы һәм типология иҗтимагый үзәкләр һәм объектларын иҗтимагый-эшлекле зонаның	140
Кушымта 4/1. Күрсәткечләр плотности төзү җир территориаль зоналар	141
Кушымта 5. Норма исәпләү учреждениеләре һәм предприятиеләре һәм хезмәт күрсәтү күләмнәре өчен җир кишәрлекләрен, аларны урнаштыру	142
Кушымта 6. Норма чыгым су кулланучылар	151
Кушымта 7. Укрупненные күрсәткечләр электропотребления	154
Кушымта 8. Нормалар, электр энергиясен, җылылык	155
Кушымта 9. Күрсәтмәләр буенча оештыру коймалар куелды һәм мәйданнары, җир-предприятиеләр, биналар һәм корылмаларны	156

Шәһәр төзелеше проектлаштыруның җирле нормативлары
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Әдәмсә авыл җирлеге

Яңа Чишмә районы Әдәмсә авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның әлеге җирле нормативлары (алга таба - нормативлар) Россия Федерациясенең 29.12.2004 ел, №190 – ФЗ шәһәр төзелеше кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында»25.12.2010 ел, №98-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнде.,

Нормативларны раслау һәм аларга үзгәрешләр кертү Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

1 өлеш 1. Гомуми нигезләмәләр

1.1 Билгеләнү өлкәсе һәм куллану, җирле нормативларын шәһәр төзелешен проектлау.

1.1.1. Әлеге нормативлар Яңа Чишмә районының Ленин авыл җирлеге территориясен планлаштыру, шәһәр төзелеше зоналаштыру һәм планлаштыру документларын эшләү, килештерү, экспертиза, раслау һәм тормышка ашыру вакытында кулланыла, шулай ук дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнары, контроль һәм күзәтчелек органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

1.1.2. Нормативларда кеше тормышының уңайлы шартларын тәэмин итүнең, территорияне тотрыклы үстерүгә, транспорт инфраструктурасы комплексын үстерүгә, табигый ресурслардан рациональ файдалануга юнәлтелгән минималь исәп-хисап күрсәткечләре бар.

1.1.3. Нормативлар минималь исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

- билгеләү нәтиҗәлелекне куллану, территорияләрне төрле билгеләнештәге карап, аларның урнашу, шулай ук нче этап последовательного ирешү, куелган бурычларны үсеш мондый территорияләрне;
- билгеләү ихтыяҗларын территорияләрендә төрле билгеләнештәге;
- күләмнәрен билгеләү өчен җир кишәрлекләрен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен кирәкле булган, дәүләт яки муниципаль ихтыяҗлар;
- социаль хезмәт күрсәтү объектларының төрле типтагы объектларга һәм төрле планлаштыру һәм башка шартларга карата ераклыклар билгеләү юлы белән һәркемгә дә уңайлы булуын тәэмин итү;
- билгеләү проектларын әзерләгәндә планлаштыру һәм ызанлау проектларын:

ә) күләмен җир участоклары өчен кирәкле эксплуатацияләү гамәлдәге биналарны, корылмаларны;

б) проектлана торган урамнар, юллар, биналар, төрле типтагы корылмалар арасында төрле планировкалар шартларында ераклык;;

- билгеләү башка параметрларын территориясен үстерү каршындагы градостроительном проектлау.

1.1.4. Эшләгәндә, килештерү, экспертиза, раслау һәм гамәлгә ашыру документлар территориаль планлаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру һәм территория планлаштырганда кирәк ук таянып эш итәргә нормативами шәһәр төзелешен проектлау Россия Федерациясе.

1.2. Терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла торган (кулланылган) шул нормативлары шәһәр төзелешен проектлау.

1.2.1. Автостоянка ачык типтагы - ачык мәйданчыклар билгеләнгән саклау өчен яки автомобильләр кую.

1.2.2. Генераль планы җирлеге – документ төре территориаль планлаштыру муниципаль берәмлеге билгели торган максатлар, бурычлар һәм юнәлешләр территориаль планлаштыру җирлеге һәм этаплары, аларны гамәлгә ашыру эшләнелә торган тәэмин итү өчен тотрыклы үсеш территориясе.

1.2.3. Кунак өе урыннары - ачык мәйданчыклары өчен билгеләнгән кратковременного саклау (урыннары) җиңел автомобиль.

1.2.4. Градостроительная эшчәнлеге - эшчәнлеге буенча территорияләрне үстерү, осуществляемая рәвешендә территориаль планлаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру, территорияләрне планлаштыру, архитектура-төзелеш проектлау, төзү, капиталь ремонт, реконструкция, капиталь төзелеш объектларын.

1.2.5. Градостроительное зонирование - зонирование муниципаль берәмлеге территорияләрен билгеләү максатларында, территориаль зоналар һәм билгеләү һәм дәүләт төзелеше регламентларын.

1.2.6. Шәһәр төзелеше регламенты - устанавливаемые чикләрендә тиешле территориаль зоналар төрләрен разрешенного җир кишәрлекләрен файдалану, оптимист буларак, барлыгы, бу эш өстендә һәм астында поверхностью җир һәм кулланыла процессында аларны төзү һәм киләчәктә эксплуатацияләү капиталь төзелеш объектларын, иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре җир һәм чик параметрлары разрешенного төзелеш, реконструкция, капиталь төзелеш объектларын, шулай ук чикләүләр җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектлары.

1.2.7. Градостроительная емкость (ешлыгы куллану, төзү) территориядә төзелеш күләме, ул туры роле һәм урыны территориясен планировочной структурасында торак пункт. Чагыла күрсәткечләре плотности төзү, коэффициенты территорияне төзү.

1.2.8. Чикләре юлына бүлеп бирелгән полосаның автомобиль юллары территорияләре чикләре шөгыльләнүче автомобиль юллары, аларның конструктивными элементлары һәм дорожными сооружениями. Киңлеге юлына бүлеп бирелгән полосаның нормируется категориясенә карап, юллар, конструкцияләр земляного катламының һәм башка техник характеристикалары.

1.2.9. Чикләре техник (сак) зоналарын инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләр - территорияләре чикләре билгеләнгән тәэмин итү өчен, хезмәт күрсәтү һәм куркынычсыз эксплуатацияләү наземных һәм җир асты транспорт һәм инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләр.

1.2.10. Территорияләре чикләре һәйкәлләрне һәм ансамбльләре - чикләренә җир кишәрлекләрен һәйкәлләрне шәһәр төзелеше һәм архитектура һәйкәлләрен тарих, археология һәм монументального сәнгать торучы дәүләт саклау.

1.2.11. Чиген саклау зоналарын мәдәни мирас объекты - территорияләре чикләре нигезендә билгеләнгән проектын саклау зоналарын мәдәни мирас объекты әзерләнгән бу закон таләпләре нигезендә Россия Федерациясенең мәдәни мирас объектларын саклау турында.

1.2.12. Су саклау зоналары чикләре - территорияләре чикләре, сулыкларның акваториям елгалар, күлләр һәм башка өске су объектларын, аларда билгеләнә махсус режим

хуҗалык һәм башка төр эшчәнлек булдырмау максатларында пычрату, чүп үләннәр басып китү, заиления һәм тотылып бетү алдында, су объектларын, шулай ук яшәү тирәлеген саклау хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы.
1.2.13. Чикләре яр буе зоналары (полоса) - территорияләре чикләре эчендә су саклау зоналарын, аларда нигезендә Су кодексы, Россия Федерациясе кертелә, өстәмә чикләүләр һәм табигатьтән файдалану. Чикләрендә яр буе зоналары рөхсәт ителә объектларын урнаштыру исемлеге һәм тәртип урнаштыру, алар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.
1.2.14. Чикләре санитар саклау зоналары чыганаклары, эчә торган су белән тәэмин итү - зоналары чикләре I һәм II поясов, шулай ук кырыс зонасының II поясы:
чикләре зона I поясы санитар саклау - чикләренә огражденной территориясендә водозаборных корылмалары, мәйданчыклары, төп сүүткәргеч корылмалар, аларда билгеләнгән катгый сакчылык режимы һәм рөхсәт ителми урнаштыру, биналарны, корылмаларны һәм коммуникацияләр белән бәйле булмаган эксплуатацией водоисточника. Чикләрендә I поясы санитар саклау тыела даими һәм вакытлыча яшәү кешеләр түгел бәйле турыдан-туры эше белән бу сүүткәргеч корылмалары;
чикләре зонасының II поясы санитар саклау - территориясе чиген, турыдан-туры әйләнә-тирә генә түгел, чыганаклар, ә аларның притоки, анда билгеләнгән режимын чикләү төзелеш һәм хуҗалык җирләрне файдалану һәм су объектларын;
чикләре кырыс зонасының II поясы санитар саклау - территориясе чиген, турыдан-туры янындагы акваториясендә водоисточников һәм выделяемой территориясе чикләрендә II поясы буенча чикләре буйлап яр буе полосасын белән режимом чикләүләр хуҗалык эшчәнлеге.
1.2.15. Чикләре санитар-саклау зоналары - территорияләре чикләре, отделяющих сәнәгать мәйданчыгы нче торак төзелеше, рекреацион зоналар, ял итү зоналарын һәм курортлары. Киңлеге санитар-саклау зоналары, режимы, аларны карап тоту һәм куллану белән билгеләнә турындагы законнар нигезендә халыкның санитария-эпидемиология иминлеге.
1.2.16. Юл - обустроенная яки приспособленная һәм используемая өчен транспорт чаралары хәрәкәте полосасы җир йә өслеге ясалма корылмалар. Юл үз эченә ала, бер яки берничә проезжих өлешләрен, тротуарлар, обочины һәм разделительные полосасының вакытта аларның булмавы.
1.2.17. Торак районы - структурный элементы селитебной территориясендә.
1.2.18. Җир кишәрлеге бер өлеше, өске җир булган фиксированные чикләре, мәйданы, фоторепортаж, хокукый статусын һәм башка характеристикаларын, отражаемые бу земельном кадастре һәм документларда дәүләт теркәвенә алу;
1.2.19. Зона аерым шартлары, куллану, территорияләрне саклау, санитар-саклагыч зоналар, саклау, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен), Россия Федерациясе халыкларының (алга таба - мәдәни мирас объектлары), водоохранные зоналар, санитар саклау чыганаклары, эчә торган һәм хуҗалык-көнкүреш су, саклаулы зона объектлары, башка зоналар, устанавливаемые нигезендә Россия Федерациясе законнары.
1.2.20. Инженерлык тикшеренүләр өйрәнү, табигый шартлар һәм факторлар техноген йогынтысын максатларында рациональ һәм куркынычсыз файдалану, территорияләрне һәм җир аларның вәкаләтләре әзерләү мәгълүматлар нигезләү буенча материалларны

өчен кирәкле территориаль планлаштыру, территорияне планлаштыру һәм архитектура-төзелеш проектлау.

1.2.21. Квартал-магистраль яки торак урамнары белән чикләнгән кызыл линия чикләрендә төзелешнең планировкасы берәмлеге..

1.2.22. Саклана торган төзелеш кварталы - квартал, аның территориясендә проектлаштыру, планлаштыру һәм төзелеш вакытында һәм (яки) яңа төзелеш фондының 25% тан да артмаган өлешен тәшкил итә. 1.2.23. Коэффициент төзү (Кз) - мөнәсәбәт территориясендә җир кишәрлеген, ул булырга мөмкин белән мәшгуль зданиями, ко бөтен мәйданы участогы.

1.2.24. Коэффициент плотности төзелеш җир участогы (Кпз) - мөнәсәбәт мәйданда барлык катлы биналар һәм корылмалар к мәйданы участогы.

1.2.25. Коэффициент яшелләндерү - мөнәсәбәт территориясендә җир кишәрлеген, ул булырга тиеш мәшгуль яшеллеккә насаждениями, ко бөтен мәйданы участогы (бу процент).

1.2.26. Кызыл линия - чиге, отделяющая территориясен кварталының, микрорайон һәм башка элементлар планировочной структурасын нче урамнары, юллары, юллары, мәйданнарын, шулай ук башка җирләрнең гомуми файдаланудагы.

1.2.27. Линиясен төзү - чиге төзү, устанавливаемая урнаштырганда биналарын, корылмаларын белән отступом нче кызыл линия яки нчы җир участогы чикләренең. 1.2.28. Маломобильные гражданнар - кешеләр, испытывающие кыенлыклары каршында самостоятельном передвижении, хезмәтләр алу, кирәкле мәгълүмат яки шул ориентировании бу киңлегендә (инвалидлар, зат 60 яшьтән узган затлар белән вакытлы яки стойкими сәламәтлекләренә, авырлы хатын-кызлар, затлар балалары белән 3 яшькә, шул исәптән балалар арбасы, шулай ук башка затлар, испытывающие кыенлыклары хәрәкәттә һәм (яки) потреблении хезмәтләр үз көченә тотрыклы яки вакытлыча физик җитмәү, мәҗбүри куллану өчен, үз хәрәкәт итү өчен кирәкле чаралар, җайланмалар).

1.2.29. Торак пункт территориясенең составында җирлек булып тора урыны, яшәү, кешеләрне ничек территориаль берәмлек булган рәсми географик исеме, законнары нигезендә билгеләнгән вакытта тиешле статус (категория) һәм сосредоточенную кирәк чикләрендә фиксированных тоташкан җир.

1.2.30. Мәҗбүри норматив таләпләре – нигезләмәне куллану, алар, һичшиксез. Мәҗбүри норматив таләпләре китерелгән, нигездә, текстында норматив документ.

1.2.31. Озелененная территориясе бер өлеше территорияне табигый комплекс, анда урнаша ясалма булдырылган бакча-парковые комплекслары һәм объектлары - парк, бакча, сквер, бульвар; территориясендә торак, җәмәгать, эшлекле, коммуналь, җитештерү билгеләнешендәге, кимендә 70% өстендә хезмәт куя торган яшеллеккә насаждениями һәм башка растительным покровом.

1.2.32. Отступ төзү - арасы кызыл линиясе яки чит илләрдә җир кишәрлеге һәм стеной биналар, төзелмәләр, корылмалар.

1.2.33. Охранная зона мәдәни мирас объекты - территория чикләрендә, аның сакланышын тәэмин итү максатыннан мәдәни мирас объекты, аның тарихи ландшафтном чолганышында билгеләнә аерым режим куллану җирләрне ограничивающий хуҗалык эшчәнлеге һәм запрещающий төзү, гайре куллану махсус юнәлтелгән чараларны саклау һәм регенерацию тарихи-шәһәр төзелеше яки табигать мохитен саклау мәдәни мирас объекты. Зона һәйкәлләрне саклау белән билгеләнә өчен дә аерым тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен өчен, шулай ук аларның ансамбльләре һәм комплекслары, шулай ук махсус

обоснованиях өчен целостных тарихи шәһәр (тарихи зоналары җирлекләре һәм башка объектлар).
1.2.34. Пандус - корылма ия булган кеше продольный уклон, оборудованное һәм билгеләнелгән өчен вертикаль перемещения аз хәрәкәтләнүче гражданнарның, шул исәптән инвалидларның креслах-колясках белән бер дәрәҗәдәге я горизонталь, я вертикаль өстендә икенче көнне билгеләнгән таләпләр нигезендә төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, Россия Федерациясе.
1.2.35. Җәяүлеләр зонасы-җәяүлеләр өчен билгеләнгән территория..
1.2.36. Халык тыгызлыгы төзү - суммар поэтажная төзелеш мәйданы наземной өлеше биналар һәм корылмалар төзү, габаритах тышкы диварлар, приходящаяся берәмлегенә территориясе участогы (квартал) (мең кв. м/га).
1.2.37. Кагыйдәләренә, җирдән файдалану һәм төзелеш - документ, шәһәр төзелешен зоналаштыру, ул раслана норматив хокукый актлары, җирле үзидарә органнарының һәм анда билгеләнә территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, тәртибе куллану мондый документ һәм кертү тәртибе һәм аңа үзгәрешләр.
1.2.38. Тәкъдим ителә торган норматив таләпләр нигезләмәнең булган тәкъдим рәвешендә генә; рөхсәт ителә чигенњче тиешле обосновании каршындагы генераль планын эшләү һәм территория планлаштырганда документлар. Китерелгән бу хезмәтләрне күрсәтүчеләр приложениях.
1.2.39. Реконструкция - параметрларын үзгәртү, капиталь төзелеш объектларын һәм аларның өлешләрен (үрләр, күп катлы (алга таба - этажность), мәйданы, күрсәткечләр җитештерү куәтләре, күләмен һәм сыйфатын инженер-техник тәэмин итү.
1. 2.40. Зәңгәр линияләр-елгалар акваторияләренең, шулай ук гамәлдәге һәм проектлана торган ачык сулыкларның нормаль терәк горизонты буенча билгеләнә торган чикләре.
1.2.41. Белешмә кушымта – кушымталар урын алган тасвирлау, күрсәткечләр һәм башка мәгълүмат.
1.2.42. Төзү - булдыру, биналарны, корылмаларны (шул исәптән урынында сносимых капиталь төзелеш объектларын).
1.2.43. Автомобильләр өчен Стоянка (автостоянка) - бина, корылма (бер өлеше биналар, корылмалар) яки махсус ачык мәйданчык билгеләнгән гына саклау өчен (урыннары) автомобиле.
1.2.44 Территориаль зона - зона, бүлеп бирелгән территориясе составында, обладающие теләкләр белән функциональными, средовыми һәм пространство-планировочными ягыннан, характеристикалары, алар өчен җир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре билгеләнде чикләре һәм урнаштырылган шәһәр төзелеше регламентлары.
1.2.45. Территориясендә гомуми файдаланудагы - территориясен, алар беспрепятственно файдалана неограниченный затлар даирәсе өчен (шул исәптән, мәйдан, урам эчендәге юллар, яр, скверлар, бульвары).
1.2.46. Территориаль планлаштыру - планлаштыру һәм территорияләр үсеше, шул исәптән билгеләү өчен функциональ зоналар, зона семинар капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен дәүләт яки муниципаль ихтыяҗлар, аерым шартлары булган зоналар файдалану территорияләрен.
1.2.47. Урам - мәйдан, гомуми файдаланудагы ограниченная красными линияләре шәһәрнең урам-юл челтәре.
1.2.48. Тотрыклы үсеш территорияләре тәэмин итү " шәһәр төзү эшчәнлеген башкарганда куркынычсызлык һәм уңайлы тормыш шартлары кеше чикләү тискәре

йогынты хуҗалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә һәм тәэмин итү, саклау һәм рациональ файдалану буенча табигый ресурслар мәнфәгатьләрендә әлеге һәм киләчәк буын.

1.2.49. Функциональ зона - зона, алар өчен документлар территориаль планлаштыру билгеләнгән чикләре һәм функциональное билгеләү.

1.2.50. Функциональное зонирование территориясендә - бүленеш территориянең зонасын каршындагы градостроительном планлаштыру территорияләрен үстерү белән билгеләмәсе белән төр шәһәр куллану билгеләнгән зоналары һәм чикләүләр, аларны куллану.

1.2.51. Черта торак пункт – закон линиясе урнаштырылган, отделяющая җирнең, шәһәр яисә авыл торак пункты нче бүтән категориядәге җирләргә.

1.3. Территориаль планлаштыру.

1.3.1. Территориаль планлаштыру – планлаштыру һәм территорияләр үсеше, шул исәптән билгеләү өчен функциональ зоналар, зона семинар капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен дәүләт яки муниципаль ихтыяҗлар, аерым шартлары булган зоналар файдалану территорияләрен.

1.3.2. Документларда территориаль планлаштыру булырга тиеш билгеләнгән төп максатлары һәм күрсәткечләр тәэмин итүче тотрыклы үстерү, территориянең, халыкның яшәү сыйфатын күтәрү һәм рациональное куллану территориаль һәм табигый байлыклар министрлыгы, шулай ук мәшгульлек эшкә сәләтле халык.

1.3.3. Генераль план – документлар территориаль планлаштыру турында, определяющая стратегиясен һәм аның территориаль, социаль - икътисадый, шәһәр үсеше һәм шартлары, мохит формалаштыру халыкның яшәеше.

1.3.4. Генераль планы, муниципаль берәмлеге эшләнә нигезендә расланган схемой Татарстан Республикасы территориаль планлаштыру һәм схемой территориаль планлаштыру яңа Чишмә муниципаль районы.

1.3.5. Тәртип эшләү, килештерү һәм раслау, шулай ук составына документлар генераль планы билгеләнә таләпләренә туры китереп Шәһәр төзелеше кодексының .

1.3.6. Генераль планда муниципаль берәмлеге кирәк предусматривать рациональную чират үстерү. Шул ук вакытта билгеләргә кирәк үсеш перспективалары читтә исәп-хисап срогы, шул исәптән ђџђмиятле хәл итү буенча территориаль үстерү, функциональному зонированию, планировочной структурасында, инженер-транспорт инфраструктурасы рациональ файдалану, табигый байлыклар һәм әйләнә-тирәлекне саклау.

1.3.7. Исәп-хисап вакыты дип санарга:

I чор – 15 ел яки 2030 елга кадәр.

1.3.8. Халык саны хисап вакыты кирәк билгеләве нигезендә әлеге үсеш перспективалары турында җирлеге системасында торактан күчерү исәпкә алып, демографик фаразын естественного һәм механика арту халыкны һәм сезонлы миграций.

1.3.11. Техник-икътисади күрсәткечләрен генераль планы китерелә, бу исходный елга, аны эшләү һәм этапам аны тормышка ашыру нигезендә приложениесе 2 әлеге Нормативларга.

1.4. Планлаштыру территориясендә.

1.4.1. Әзерлек төзелгән территорияне планлаштыру документларын башкарыла тотрыклы үстерүне тәэмин итү максатларында территорияләрне бүлеп бирү элементларын планировочной структурасын (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар), чикләрен билгеләү, җир кишәрлекләре һәм аларда урнашкан капиталь төзелеш объектлары, җир участоклары чикләрен өчен билгеләнгән төзелеше һәм урнаштыру линия объектларын (автомобиль юллары, электр тапшыру линияләре, элемтә линияләрен (шул исәптән линейно-кабель корылмаларын), нефть үткәргечләр, газ үткәргечләрне һәм башка торба).

1.4.2. Әзерләү, территорияне планлаштыру проектының гамәлгә ашырыла бүлеп бирү өчен элементларын планировочной структурасын билгеләү параметрлары ачуга үсеш элементларын планировочной структуралары.

1.4.3. Чикләре урам-юл челтәрен обозначаются красными линияләре, алар отделяют әлеге территорияне нче кишәрлекләрен башка территориаль зоналар. Урнаштыру объектларын капиталь төзелеш чикләрендә красных линияләрен участокларында урам-юл челтәрен рөхсәт ителми.

Читкә красных линия урамы ягына таба яки мәйданнары булырга тиеш түгел, чыгыш ясау, бина һәм корылмалар. Чикләрендә красных линияләрен урнаштыру рөхсәт ителә конструктив элементлар юл-транспорт корылмалары (баганаларын путепроводов, баскыч һәм пандусных сходов җәяүлеләр кичү урыны, тукталыш павильоннары пунктларында җәмәгать транспорты).

Аерым очракларда исәпкә алып, гамәлдәге үзенчәлекләрен участогы (поперечных юнәлешендәге һәм режимнарын һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге) чикләрендә красных линияләрен урнаштыру рөхсәт ителә:

- транспорт инфраструктурасы объектларын (мәйданы отстоя һәм кольцевания җәмәгать транспорты, разворотные мәйданчыгы, мәйданы урнаштыру өчен диспетчерских пункт);
- аерым стационар булмаган объектларын саклау өчен, юлдаш хезмәт күрсәтү җәяүлеләрнең (мелкорозничная сәүдә һәм көнкүреш ягыннан хезмәт күрсәтү).

1.4.4. Тәртип эшләү, килештерү һәм раслау, шулай ук составына документлар проектын планлаштыру билгеләнә таләпләренә туры китереп Шәһәр төзелеше кодексының Татарстан Республикасы.

1.4.5. Планлаштыру проектының техник-икътисадый күрсәткечләре әлеге нормативларга 3 кушымтасы нигезендә китерелә.

1.5. Гомуми оештыру һәм зонирование территориясендә.

1.5.1. Ленино авыл җирлеге составына ике торак пункт керә:
Ленино һәм Горшково авыллары..

1.5.2. Лениногорск авыл җирлеге территориясенең гомуми оештырылуы, техник-икътисади күрсәткечләрне анализлау нигезендә кабул ителгән планлаштыру карарларының берничә эскиз вариантын чагыштыру нигезендә, ягулык-энергетика, су, территориаль, хезмәт һәм рекреацион ресурсларның, әйләнә-тирә мохитнең торышын, алга таба аларның үзгәрешен фаразлауны, икътисади базаны үстерүне, социаль-демографик вәзгыятьне үзгәртүне һәм халыкның иң уңай тормыш шартларын тәэмин итү, табигый экологик системаларны һәм тарихи-мәдәни мирасны максималь саклап калуны исәпкә алып, аны рациональ куллану мөмкинлеген исәпкә алып башкарылырга тиеш.:

- мөмкинлекләрен үстерү, торак пунктларны хисабына булган территориаль (резервных территорияләре) һәм башка ресурсларын исәпкә алып башкару табигатьне саклау законнары таләпләрен;
- күтәрү мөмкинлеге нәтиҗәлелекне куллану, территорияләрне (хисабына арттыру плотности төзү) чикләрендә торак пункт, шул исәптән хисабына реконструкция һәм үсеш застроенных территорияләрне;
- таләпләр буенча законнарны үстерү базары, җир һәм торак;
- мөмкинлекләр бюджеттан һәм җәлеп итү дәүләтнеке булмаган өчен инвестицияләр үсеше программаларын шәһәр җирлеге.

1.5.3. Исәпкә алып, преимущественного функциональ файдалану территориясе торак пунктларның подразделяется бу селитебную, җитештерү, рекреационную, һәм зонасына махсус билгеләнештәге.

Селитебная территориясе билгеләнгән: урнаштыру өчен торак фондының торак, җәмәгать биналары һәм корылмалары, аерым коммуналь һәм сәнәгать объектларын да таләп итүче җайланмаларын, санитар-саклау зоналары; өчен җайланма аралашу юллары, урамнары, мәйданнары, парклары, бакчалары, бульваров һәм башка уртак файдалану урыннарын.

Җитештерү территориясе билгеләнгән урнаштыру өчен сәнәгать предприятиеләре һәм алар белән бәйле объектларны, коммуналь-склад объектларын, корылмаларның тышкы транспорт.

Рекреацион территориясе керә сулыклар һәм башкалар угодья, алар белән берлектә, парклар, садами, скверами һәм бульварами, размещаемыми бу селитебной территорияне формалаштыралар системасын ачык киңлекләрен.

Составына зонасы махсус билгеләнештәге ала керергә зона мәшгуль кладбищами, яшеллеккә насаждениями махсус билгеләнештәге объектлар урнаштыру буенча калдыкларны куллану һәм башка.

1.5.4. Чикләрендә күрсәтелгән территорияләрне бүлеп бирелә зона төрле функциональ билгеләнештәге: торак төзелеше, җәмәгать үзәкләре, сәнәгый, фәнни һәм фәнни-җитештерү, коммуналь-склад, тышкы транспорт, массакүләм ял итү, саклаулы ландшафтларны, шулай ук аеруча саклаулы территория тыела яки чикләнә теләсә нинди эшчәнлеге, әгәр дә ул противоречит максатларга аны булдыру.

1.5.5. Резерв территориясендә кирәк предусматривать өчен перспектив үстерү, торак пунктларны үз эченә алган җир примыкающие к чиге буйлап (кырыенда) торак пункт.

Моннан тыш, астында резерв территориясендә бәлки алуга, авыл хуҗалыгы җирләре түбән булуы белән кадастр бәясе уңдырышлы җирләр, урман фонды җирләре, шулай ук җирләрен бүтән категориядәге.

1.5.6. Ихтыяҗ резервных территорияләрендә билгеләнә 15 елга кадәр үсеше перспективаларын исәпкә алып, муниципаль берәмлек, билгеле бер документлар территориаль планлаштыру.

1.5.7. Расланганнан соң, чикләрен резервных территорияләрен икәнлекләре статусын һәм территорияләре аеруча режимом җир биләмәләреннән файдалану һәм алынмый төзү капитальными зданиями һәм сооружениями кадәр, аларны куллану буенча максатчан билгеләнеше нигезендә генераль планы.

Торак пункт җирләре составына резервных территорияләрен түгел влечет үзгәрешләр милек формасын, күрсәтелгән җирләрнең кадәр аларны этаплап тартып алу нигезендә

генераль планын үтәү максатыннан, үзләштерү өчен төрле төрләрен төзү халкы мәнфәгатьләрен җирлеге.

Выкуп җир милкендә булган гражданнарның һәм юридик затларның һәм урнашкан чикләрендә резервных территорияләрне үстерү өчен җирлек, дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен башкарыла нигезендә җир һәм гражданлык законнарында һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы.

1.5.8. Җир кишәрлекләренә бакчачылык алып бару өчен кирәк предусматривать читтә резервных территорияләрен, планлаштырылучы үстерү өчен торак пунктларны на расстоянии мөмкинлеген җәмәгать транспортында яшәү урыннарыннан да артык түгел 1 сәгать.

1.5.9. Акча бүлеп бирү резервных территорияләре өчен кирәкле үстерү, торак пунктларны, кирәк предусматривать үсеше перспективаларын исәпкә алып, торак төзелеше өчен шартлар булдыру, алып бару гражданнар шәхси ярдәмче хуҗалыкларны, фермерлыкны, бакчачылык, бакчачылык, дача хуҗалыгы, төзү буферных зоналар өчен выпаса йорт терлек, ялны оештыру, халыкның ихтыяҗын җир участокларында урнаштыру өчен зиратларны, склады көнкүреш калдыкларын исәпкә алып, аларны киләчәктә киңәйтү.

.

2 өлеш. Министрлыкның эш группалары селитебной территориясендә

2.1. Гомуми таләпләр.

2.1.1. Селитебная территориясе формалаша исәпкә алып, взаимоувязанного урнаштыру, торак, иҗтимагый-эшлекле зоналарны, аерым коммуналь һәм сәнәгать объектларын да таләп итә торган җайланма санитар-саклау зоналарын исәпкә алып, урам-юл челтәре, яшелләндерү һәм башка территорияләрнең гомуми файдаланудагы булдыру өчен торак мохит, отвечающей социаль, санитар-гигиена һәм градостроительным таләпләренә туры килми.

2.1.2. Өчен алдан билгеләү потребной селитебной территориясендә катлы торак зонасы рөхсәт ителә кабул итү түбәндәге күрсәткечләр бер йорт (фатир) каршындагы төзү:

- йортлар усадебного тибындагы участоклары белән шул йортта (фатирда) - таблица буенча 2;

- секционными һәм блокированными йортлар - таблица буенча 3

Таблица 2	
биләмәнең Мәйданы каршындагы йортта кв. м	Расчетная мәйданы селитебной территориясендә бер фатирга га
2000	0,27
1500	0,23
1200	0,20
1000	0,17
800	0,15
600	0,13
400	0,11

Таблица 3	
Саны катлы	Расчетная мәйданы селитебной

	территориясендә бер фатирга га
2	0,04
3	0,03
4	0,02

Әсәрләр:
1. Кирәк булганда, оештыру обособленных хуҗалык юллары мәйданы селитебной территориясендә арта 10 процентка.
2. Шул подсчете мәйданда селитебной территориясендә исключаются түгел пригодные өчен территорияне төзү: чокырларны, крутые тау, җир кишәрлекләренә оешма һәм предприятие хезмәт күрсәтү межселенного әһәмияткә ия.

2.1.3. Өчен алдан билгеләү ихтыяҗларын селитебной территория торак зона күрергә укрупненные күрсәткечләрен исәпләгәндә, 1000 кеше: каршындагы урта этажности торак төзелеше кадәр 3 катлы - 10 гектар өчен төзелеш башка приквартирных җир һәм 20 гектар белән приквартирными җир кишәрлекләре.

2.1.4. Билгеләгәндә күләмен селитебной территориясендә кирәк, менә шушы күзлектән карасак берсе кирәклеге бирү һәр гаиләгә аерым фатир яки йорт.

2.1.5. Ленино авыл җирлеге муниципаль берәмлеге торак пунктлары өчен торак белән тәэмин ителешнең исәп-хисап күрсәткече 25м2/кеше кабул итәргә тиеш..

2.2. Торак зонасы

2.2.1. Торак зона кулланылыр оештыру өчен уңайлы һәм имин мохит халыкка яшәү өчен, отвечающей аның социаль, мәдәни, бытовым һәм башка ихтыяҗларына.

2.2.2. Торак төзелеше территориясендә торак зоналар тормышка ашырырга түбәндәге типами торак бианаларны:
- зонасында низкоплотной аз катлы төзелешләрне – индивидуаль йортлар усадебного тибындагы;
- зонасында среднеплотной аз катлы төзелешләрне – йорт, коттедж тибындагы (башка бирү приусадебного җир участогы белән яки участогы);
- күпфатирлы торак йортлар блокированного типтагы.
- зонасында плотной урта һәм многоэтажной төзү – өйдә блокированного типтагы һәм секцияле күпкатлы торак йортлар.

Структурасын торак фонды, дифференцированную уңайлылык дәрәҗәсе буенча, кабул итү, таблица буенча 3*.

Таблица 3*

Җитәкчеләр торак йорт һәм фатирлар буенча уңайлылык дәрәҗәсе	Норма мәйданда торак йорт һәм фатирлар исәпләгәндә, бер кеше м2	Формуласы файдалануга тапшыру, торак йортлар һәм фатирлар	Өлеше гомуми күләмендә торак төзелешен %
Дәрәҗәле (бизнес-класс)	40	k = n + 1 k = n + 2	10 -- 15
Күмәк (эконом-класс)	30	k = n k = n + 1	25 -- 50
Социаль (муниципаль торак)	20	k = n - 1 k = n	60 -- 30
Укыту	-	k = n – 2 k = n - 1	7 --

			5
Әсәрләр. 1. Гомуми саны торак-фатирдагы бүлмәләр яки йортында k һәм саны яшәүче кешеләр n. 2. Махсус типы тораклар - йорт кунакханә тибындагы махсус торак комплекслары. 3. Бу числителе - беренче чиратта, знаменателе - хисап вакыты. 4. Күрсәтелгән норматив күрсәткечләре дә нигез булып тора билгеләү нормалары реаль файдалануга тапшыру.			

Торак зонада рөхсәт ителә урнаштыру аерым-аерым торган, встроенных яки пристроенных объектларын, социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнештәге объектларны, сәламәтлек саклау объектларын мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта (тулы) гомуми белем, дини биналар, стоянкалар һәм гаражлар өчен автомобиль транспортын, шул исәптән күпкатлы, башка объектлар белән бәйле гражданнарның яшәү түгел күрсәтүче әйләнә-тирәлеккә тискәре. Составына торак зоналар ала кушылырга, шулай ук территория өчен билгеләнгән алып бару, бакчачылык һәм дача хуҗалыгы.

2.2.3. Проектлауда торак зонасы расчетную халыкның тыгызлыгы киңәш ителә кабул итәргә:

- өчен низкоплотной катлы торак төзелеше - 25÷50 кеше/га.
- өчен среднеплотной катлы торак төзелеше - 50÷150 кеше/га.
- өчен плотной среднеэтажной торак төзелеше - 150÷300 кеше/га.

2.2.4. Территорияне куллану интенсивлыгы торак төзелеше тыгызлыгы һәм территориянең төзелеше проценты белән характерлана.

Күрсәткечләр плотности төзү җир территориаль зоналар буенча

Территориаль зоналар	Коэффициенты төзү	Коэффициенты плотности төзелеш
Торак		
объект булган фатирлы многоэтажными торак йортлар	0,4	1,2
да шул ук – реконструируемая	0,6	1,6
объект булган фатирлы торак йортлар кече һәм урта этажности	0,4	0,8
объект булган блокированными торак йортлар белән приквартирными җир кишәрлекләре	0,3	0,6
объект булган бер-, двухквартирными торак йортлар белән приусадебными җир кишәрлекләре	0,2	0,4
Иҗтимагый - эшлекле		
Многофункциональная объект булган	1,0	3,0
Махсуслаштырылган иҗтимагый объект булган	0,8	2,4
Җитештерү		
Сәнәгать	0,8	2,4
Фәнни-җитештерү <*>	0,6	1,0
Коммуналь-складская	0,6	1,8
<*> Алмыйча, тәҗрибә кырлары һәм илле, резервных, территорияләрне санитар-саклау зоналары. Әсәрләр. 1. Өчен торак, иҗтимагый-эшлекле зоналары коэффициентлар төзү һәм коэффициентлар плотности төзү өчен китерелгән, территорияне кварталының (брутто) исәпкә алып, кирәкле исәпләү буенча учреждениеләре һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре, гараж; тукталышлар автомобильләр өчен яшел үсентеләр мәйданнары һәм башка объектларның төзекләндерү.		

Өчен җитештерү зоналары күрсәтелгән коэффициентлар китерелгән өчен кварталлар җитештерү төзелешенең үз эченә алган бер яки берничә объект.
2. Шул подсчете коэффициентов плотности төзелеш мәйданы катлы буенча билгеләнә тышкы күләмнәре бинасы. Исәпкә генә надземные катлар да кертеп, мансардные. Асты катлар биналар һәм корылмалар да исәпкә алына. Подземное корылма да исәпкә алына, әгәр җир өслеге (надземная территориясе) аның өстендә кулланыла астында, яшелләндерү, оештыру мәйданчыкларын, автостоянок һәм башка төр төзекләндерү.
3. Чикләре кварталлар булып кызыл линияләр.
4. Реконструкцияләү һәм бүгенге кварталлар торак, иҗтимагый-эшлекле зона (шул исәптән надстройку катлы, мансард) кирәк предусматривать требуемый исәпләп чыгару буенча күләме учреждениеләре һәм предприятиеләре хезмәт күрсәтү өчен яшәүче бу чаралар оештырыла башлады халык. Рөхсәт ителә исәпкә алырга булган күрше чаралар оештырыла башлады учреждениесе хезмәт күрсәтү саклаганда норматив радиусов аларны алуны (тыш, мәктәпкәчә белем бирү һәм башлангыч мәктәп). Шартларында реконструкцияләү, гамәлдәге төзү тыгызлыгы төзү күтәрергә рөхсәт ителә, әмма 30 процентка артыграк саклаганда санитария-гигиена һәм янгынга каршы нормаларын.

Төп күрсәткечләр плотности төзү булып тора:

коэффициент төзү - мөнәсәбәт мәйданы, занятой астында зданиями һәм сооружениями, к мәйданы участогы (квартал);

коэффициент плотности төзү - мөнәсәбәт мәйданда барлык катлы биналар һәм корылмалар к мәйданы участогы (квартал).

Халык тыгызлыгы төзү һәм процент застроенности территориясендә торак зоналар кабул итәргә кирәк нигезендә градостроительным, регламент нигезендә, исәпкә алып градостроительную кыйммәте территориясе торышы, әйләнә-тирә мохит, башка үзенчәлекләре, төзелеше шартлар.

2.2.5. Торак зонада урнашырга мөмкин-торак йортлар, коммерция билгеләү, алар подразделяются на кунак өе һәм табышлы йорт.

Кунак йорты өчен сезонлы яшәү ял итүчеләр һәм туристлар (алга таба - кунак йорты) - корылма этажностью артык түгел 3 катлы, возведенное участокта предоставленном астында торак төзелешен хуплыйлар, яки төзелеш объектларын рекреацион билгеләнештәге билгеләнгән тәртиптә билгеләнелгән өчен, бер гаиләгә яшәү һәм урнаштыру ял итүчеләр дә 30 дан артык кеше һәм саны номер түгел, артык 15.

Доходный дом - күпфатирлы торак йорт төзелгән участокта предоставленном җитәкчелегендә торак төзелеше, билгеләнгән тәртиптә, анда барлык йортлар нежилые урыны чикләнмәгән күләмен мәйданда бирелә, яшәү өчен барлык вакытлыча владение яки файдаланган юридик һәм физик затларга шартнамәләре буенча аренда яки коммерцияле найм. Барлык параметрлар буенча да доходный дом тиеш таләпләренә туры килергә әзер торак бүлмәләрен күрсәтте. Бу керем йортларда урнаштыру рөхсәт ителә встроенных яки пристроенных объектлары, административ, социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнештәге объектларны, сәламәтлек саклау объектларын мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта (тулы) гомуми белем, тукталыш автомобиль транспорты, гаражлар, башка объектлар белән бәйле гражданнарның яшәү түгел күрсәтүче әйләнә-тирәлеккә тискәре, таләпләре нигезендә, дәүләт төзелеше регламентларын очракта, аларны урнаштыру җирләрендә рекреацион билгеләнештәге. Йорт яны участогы территориясендә алышулар керемле йортлар тиеш таләпләренә туры килергә өчен җир участокларын урнаштыру өчен торак йорт.

2.2.6. Этажность торак төзелеше билгеләнә градостроительным регламент Кагыйдәләрен җир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш шәһәр җирлеге нигезендә техник-икътисадый исәп-хисап тотып, архитектура-композицион, социаль-көнкүреш, гигиена, демографик һәм башка таләпләр.

2.2.7. Күләме сохраняемого яки подлежащего сүтү торак фондыннан кирәк, дип билгеләргә исәпкә алып, аның икътисади һәм тарихи кыйммәтләре, техник торышы, максималь саклау, торак фонды, пригодного өчен яшәү, һәм барлыкка килгән, тарихи мохит.
2.2.8. Шул комплекслы реконструкция килеп туган төзү рөхсәт ителә тиешле обосновании уточнять норматив таләпләр заданием, проектлаштыру. Шул ук вакытта тәэмин итү зарур киметү, янгын куркынычы төзү һәм яхшырту, санитар-гигиена шартларын халыкка яшәү өчен.
2.2.9. Торак биналар белән фатирлар беренче катында кирәк располагать, кагыйдә буларак, белән отступом нче красных линияләрен магистраль урамнарында кимендә 6 метр, бу башка – 3м. Достаточность отступа нче кызыл линия кирәк подтверждать расчетами дәрәҗәдәге тавыш та керми фатирларда территориясендә торак төзелеше. Кызыл линияләр урнаштыру рөхсәт ителә торак биналар белән встроенными беренче катлар яки пристроенными помещениями иҗтимагый билгеләнештәге тыш, мәгариф учреждениеләре һәм тәрбия бирү), ә торак урамнарында шартларында реконструкцияләү барлыкка килгән төзелеш һәм торак биналар белән фатирлар беренче катларда.
2.2.10.. Урнаштыру торак биналар цокольных һәм подвальных катында, шулай ук урнаштыру, торак биналарда объектларны иҗтимагый билгеләнештәге күрсәтүче зарарлы йогынты кеше, рөхсәт ителми. Тәэмин итү өчен функцияләрне башкару идарәсе күпфатирлы торак йорт милекчеләре бина кирәк предусматривать алдан ук урнаштырылган бинаның гомуми мәйданы кимендә 30 кв. метр. Бина җәмәгать билгеләү, алдан ук урнаштырылган аерым йортлар, биналар булырга тиеш входы, изолированные нче торак өлешендә бинасы. Урнаштырганда торак бинада бүлмәләр иҗтимагый билгеләнештәге, инженерлык җиһазларын һәм коммуникацияләр тәэмин итәргә кирәк үтәү гигиена нормативларын, шул исәптән шумозащищенности торак урыннары.
2.2.11. Буенда магистраль урамнар, югары һәм шәһәр төзелеше әһәмияте (иҗтимагый яки тарихи үзәге, гостевых магистральләрне) кабул итү индивидуаль якын килү проектлаштыру биналар. Йортларның, биналарның һәм корылмаларның ирешү өчен стилевого бердәмлек эшләп исәпкә алып, комплекслы төзү урамнар: цветовое карар, декоративные коймалар балконов, лоджий, архитектура һәм инженер-техник хәл итү буенча коммуникация блокам урнаштырылган бу төп фасадах (сплит-системалар, воздухозаборников үзәк кондиционирования һәм моннан шундый).
2.2.12. Торак биналарда урнаштыру рөхсәт ителми:
- алдан ук урнаштырылган котельныйлар һәм насосные кала, индивидуальинвентарьлаштыру казаннар;
- алдан ук урнаштырылган трансформаторные подстанция;
- автомат телефоннан станциясе, гайре өчен билгеләнгән хезмәт күрсәтү йорты, анда встроена автомат телефон станциясе (АТС);
- административ учреждение район әһәмиятендәге;
- дәвалау учреждениесе;
- алдан ук урнаштырылган ашханә, кафе һәм башка оешмалар, җәмәгать туклануы саны урынга 50-дән артык;
- җәмәгать уборные;
- бюро йола күрсәтү;
- кибетләр, остаханәләр, пунктлары һәм складлар белән огнеопасными һәм легковоспламеняющимися материаллар;
- оешмалар, төрле милек формасындагы булып торган чыганаклары бирү һавага торак урыннары һәм атмосфера һавасына зарарлы матдәләр тудыра, ейленетире дәрәҗәләрен төрле төрдәге излучений, тавыш та керми, вибрации;
- махсуслаштырылган кибетләр һәм складлар, эксплуатацияләү алар мөмкин повлечь пычрату территориясендә һәм һава торак төзелеше;
- махсус балык кибетләре;

- махсус яшелчә культуралары кибетләре;
- мунча, сауна, прачечные һәм химчистки тыш, кабул итү пунктлары;
- бию, спорт заллары, дискотекалар, видеосалоны, гайре дән һәм фитнес-заллары.

Алуда уңай санитар-эпидемиологик бәяләмә торак биналарда урнаштыру рөхсәт ителә:

- хатын-кызлар консультациясендә;
- кабинетлары, гомуми практика табиблары һәм частнопрактикующих табиб;
- дәвалау-торгызу эшләре, реабилитация торгызу эшләре үзәкләре;
- көнлек стационары шарты бүлеге нче төп бинаның капитальной стеной, җиһазлар белән мөстәкыйль вентиляция системасын, канализация һәм аерым керү урыны, пациентлар өчен изолированного нче керү йортлар, биналар һәм бүлмәләр иҗтимагый билгеләнештәге.

2.2.13. Урнаштырганда һәм планировочной оештыру территориясендә торак төзелеше үтәлергә тиеш таләпләр буенча әйләнә-тирә мохитне саклау һәм янгын куркынычсызлыгы, яклау, территорияне нче тавыш та керми һәм газлар газлар транспорт магистральләр, электр һәм электромагнитных излучений, выделяемого бер җир радона таләпләре нигезендә бүлегендәге «әйләнә-тирә мохитне Саклау» һәм «Противопожарные таләпләр» чын Нормативларын.

2.2.14. Булдыру максатларында, мохит, тормыш өчен уңайлы инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре, разрабатываемая документлары буенча планировке яңа һәм реконструкцияләнә торган территорияләрне таләпләренә туры килергә тиеш "бүлегендәге файдалану мөмкинлеген Тәэмин итү, социаль инфраструктура объектларын инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре" чын Нормативларын.

Ара арасында торак белән зданиями, торак белән һәм иҗтимагый, һәм шулай ук җитештерү зданиями күрергә нигезендә исәп-хисап инсоляции һәм освещенности, исәпкә алу янгынга каршы таләпләрне һәм көнкүреш разрывов. Исәп-хисап инсоляции җитештерелә нормалары нигезендә инсоляции һәм освещенности, приведенными бүлегендә 8 «әйләнә-тирә мохитне Саклау» чын Нормативларын. Шул ук вакытта ара (көнкүреш разрывы) арасында длинными яклар секционных торак биналарның биеклеге 2-3 катлы булырга тиеш, ким дигәндә, 15 м, ә арасында зданиями биеклеге 4 кат – кимендә 20 м, арасында длинными яклар һәм торцами шушы ук биналар белән тәрәзәле бер торак бүлмә – кимендә 10 м шартларында реконструкция һәм башка махсус дәүләт төзелеше шартларында күрсәтелгән ара булырга мөмкин кыскартылган каршындагы нормаларын үтәү инсоляции һәм освещенности һәм тәэмин итү непросматриваемости торак урыннары бер тәрәзә, шул тәрәзә.

2.2.15. Проектлауда среднеэтажной торак төзү кирәк предусматривать урнаштыру мәйданчыклары, күләме һәм алар ара алардан кадәр торак һәм җәмәгать биналары кабул итәргә кимендә приведенных таблицасында 4 һәм 4*:

Таблица 4

Мәйдан	Удельные күләме мәйданы, м2/кеше	Ара нче мәйданчыклары кадәр тәрәзәләр торак һәм җәмәгать биналары, м
Өчен уеннар-балаларны мәктәпкәчә һәм кече яшьтәге мәктәп	0,7	12
ял итү Өчен өлкән халыкны	0,1	10
шөгыльләнү Өчен	2,0	10-40
Өчен хуҗалык максатлары һәм этләрне урамда йөртү	0,3	20 (өчен, хоз.максат) 40 (өчен этләрне урамда йөртү)
Өчен стоянкалар автомашина	0,8	таблица буенча 4*

Искәрмә:
1.Ара нче мәйданчыклары белән шөгыльләнү өчен билгеләнә карап, аларның шумовых характеристикаларын; ара нче мәйданчыклары өчен мусоросборников кадәр, физик культура мәйданчыклары өчен мәйданчыклар уеннары балаларның ял һәм өлкәннәр кадәр торак йортларны күрергә, ким дигәндә, 20 м, ә нчы мәйданчыклары өчен хуҗалык максатлары кадәр иң удаленного керү торак бина да артык 100м.
2. Рөхсәт ителә уменьшать, ләкин 50% тан удельные күләме мәйданчыклары белән шөгыльләнү өчен формалаштырганда бердәм физкультура-сәламәтләндерү комплексы микрорайонда мәктәп укучылары өчен һәм халыкка, шул исәптән мәктәп территорияләрендә.

Таблица 4*

Объектлар кадәр алар исчисляется араны	Ераклык (м) кимендә				
	Автостоянка ачык типтагы, ябык типтагы (наземные) сыйдырышлы (машина урыны)				
	10 һәм ким	11 - 50	51 - 100	101 - 300	дән артык, 300
Йортларның торак йортларга һәм торцы белән тәрәзәле	10 <**>	15	25	35	50
Торцы, торак йортларны алмыйча тәрәзәләр	10 <**>	10 <**>	15	25	35
Иҗтимагый бинасын	10 <**>	10 <**>	15	25	50
Балалар һәм белем бирү учреждениеләре, мәйдан, ял, уеннар һәм спорт	25	50	50	50	50
Дәвалау стационар типтагы, ачык спорт корылмалары, гомуми файдалану урыннары, ял итү , халыкның (бакчалар, скверлар, парклар)	25	50	<*>	<*>	<*>

<*> Билгеләнә органнары белән килештерү буенча Дәүләт санитария-эпидемиологик күзәтү.

<**> Биналар өчен автостоянок III - IV дәрәҗәдәге огнестойкости ара күрергә кимендә 12. м.

Әсәрләр:

1. Ара билгеләргә кирәк нче чикләрен автостоянок ачык типтагы, диварлар автостоянок ябык типтагы кадәр тәрәзәләр торак һәм җәмәгать биналары һәм чикләрен җир мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең, мәктәпләрнең, дәвалау оешмаларының стационар типтагы.

2. Ераклык нче секционных торак йорт кадәр, ачык мәйданчыклар сыйдырышлы 101 - 300 машина-урынга урнаштырылган буенда продольных фасадларны булырга тиеш, ким дигәндә 50 м

3. Өчен биналар автостоянок I - II дәрәҗәдәге огнестойкости күрсәтелгән таблица ара рөхсәт ителә кыскартырга 25 процентка булмаганда биналарда открывающихся тәрәзәләр, шулай ук въездов, юнәлешле ягына торак һәм җәмәгать биналары.

4. Бу очракта урнаштыру катнаш участокларында берничә автостоянок (ачык мәйданчыклар) урнашкан белән ертылуы белән булалар алар арасында түгел

превышающим 25 метр араны нчы бу автостоянок кадәр торак йортлар һәм башка биналар күрергә исәпкә алып, гомуми санын машина-урынга исәпләнгән, барлык автостоянках, әмма барлык очракларда да түгел допуская урнаштыру вакытында внутриквартальной торак төзү автостоянок сыйдырышлы 300 дән артык машина-урынга исәпләнгән.

Ачык автостоянкалар саклау өчен җиңел автомобиль сыешлы 300 дән артык машина-урын кирәк урнаштыру читтә торак районнарның җитештерү территориясендә на расстоянии кимендә 50 метр ераклыкта, торак йорт.

2.2.16. Гаражлар-автостоянка территориясендә торак, катнаш торак төзелеш (алдан ук урнаштырылган, встроенно-пристроенные, асты) кулланылыр саклау өчен автомобиль яшәүче халыкның бу территориядә. Подъезд янына гаражам-автостоянкам булырга тиеш изолированы нче мәйданчыклары, ял итү һәм уеннар, балалар, спорт мәйданчыклары. Урнаштыру аерым торган гараж 1 машина урыны һәм подъезд янына йорт яны территориясендә күп фатирлы йортлар рөхсәт ителми.

2.2.17. Белән тәэмин ителеш контейнерами өчен мусороудаления билгеләнә нигезендә күләмнәрен исәпләү мусороудаления һәм таләпләре нигезендә 3 бүлегендәге "Җитештерү территориясе" чын Нормативларын.

Ара нче мәйданчыклары белән мусорными контейнерами кадәр тәрәзәләр торак йортлар тоташкан җир һәм балалар бакчалары, дәвалау учреждениеләре, ял итү урыны булырга тиеш, ким дигәндә, 20, м-дә 100 дән артык м; мәйданчыгы тиеш примыкать к сквозным проездам, дип булырга тиеш исключать маневрирование вывозящих чүп-чарны машина. Күләме мәйданчыклары булырга тиеш исәпләнгән урнаштыруга кирәкле саныннан контейнерлар, әмма артык түгел 5.

2.2.18. Урам-юл челтәре челтәре, җәмәгать пассажир транспорты, пешеходное хәрәкәт һәм инженер тәэмин итү, шул планировке һәм төзелеше, торак һәм иҗтимагый зоналары кирәк проектировать нигезендә 3 бүлегендә билгеләнгән "Җитештерү территориясе" чын Нормативларын.

Шул ук вакытта въезды территориясенә микрорайоннар (квартал), шулай ук сквозные эчендәге юллар биналарда кирәк предусматривать на расстоянии түгел, 300 м бер нче башка, ә торган кайбер районнарында каршындагы периметральной төзү түгел, 180 м Примыкание юллары к проезжим өлешләп магистраль урамнарын регулируемого хәрәкәте рөхсәт ителә на расстоянии кимендә 50 метр ераклыкта, стоп-линия перекрестков. Шул ук вакытта тукталышына кадәр җәмәгать транспорты булырга тиеш, ким дигәндә, 20 м

Микрорайоннар (кварталлар) белән застройкой 5 катлы һәм аннан да күбрәк обслуживаются двухполосными проездами, ә застройкой кадәр 5 катлы - однополосными.

Бу однополосных проездах кирәк предусматривать разъездные мәйданчыклары, киңлеге 6 м, озынлыгы 15 метр расстоянии артык түгел 75 м бер ел башка. Чикләрендә бина фасадларын булган входы, эчендәге юллар булганнары урнаша, киңлеге 5,5 м.

Эчендәге юллар Тупиковые булырга тиеш озынлыктагы түгел 150 м һәм заканчиваться поворотными мәйданчыклары, обеспечивающими мөмкинлеге разворота мусоровозов, урып-җыю һәм янгын сүндерү машиналары. Тротуарлар һәм велосипед юллары кирәк ьткЂрњ приподнятыми 15 см өстендә дәрәҗәсе юллары. Киселешле тротуарлар һәм велосипед юлларын белән второстепенными проездами, ә алымнар мәктәпләргә һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә һәм төп проездами кирәк предусматривать бер дәрәҗәдә белән төзелеше рампаларның озынлыгы озынлыктагы димәк, 1,5 һәм 3 м

К аерым тора торган торак биналарга биеклектәге түгел, артык 9 катлы, шулай ук объектлары, посещаемым инвалидлар рөхсәт ителә урнаштыру юллары, совмещенных белән тротуарами, шул буеннан-буена аларны да 150 м һәм гомуми киңлеге кимендә 4,2 м, ә катлы (2 - 3 кат) төзү - шул киңлеге кимендә 3,5 м

Озынлыгы җәяүлеләр алымнар:

кадәр тукталыш пункты, җәмәгать транспорты - 400 м;

- нче тукталыш пункты, җәмәгать транспорты кадәр сәүдә үзәкләре, универмагов һәм поликлиникалары - 200 м кадәр булган башка объектларына хезмәт күрсәтү - 400 м;

кадәр озелененных территорияләрен гомуми файдаланудагы (сквер, бульвар, бакчасы) - 400 м.

2.2.19. Өчен подъезд к төркемнәре торак биналарны, эре учреждениеләренә һәм предприятиеләренә хезмәт күрсәтү, сәүдә үзәкләренә кирәк предусматривать эчендәге юллар, киңлеге 5,5 м Каршындагы проектлау килүче юлларны һәм җәяүлеләр юлларын кирәк тәэмин итәргә мөмкинлек йөрү янгын сүндерү машиналары к торак һәм җәмәгать биналарга, шул исәптән белән встроено-пристроенными помещениями, һәм керү янгын сүндерүчеләр белән автолестниц яки автоподъемников төрле фатир яки торак булмаган бина.

2.2.20. Ара нче крае йөрү кадәр диварлар, бинаның, кагыйдә буларак, кирәк, дип кабул итәргә 5-8 м биналар өчен кадәр 10 катка кадәр. Әлеге зонада рөхсәт ителми урнаштыру коймалар, һава электр үткәргеч линиясен һәм гамәлгә ашырырга рядовую агачлар утыртырга тиеш.

2.2.21. Буенда фасадларны булмаган кешеләр) килә аласыз рөхсәт ителә предусматривать полосасының киңлеге 6 метр (шул исәптән белән травяным өслекле), пригодные хәрәкәте өчен янгын сүндерү машиналары исәпкә алып, аларның шикаятен карау мөмкин түгел йөкләнеш катлам яки грунт.

2.2.22 Мәйданы озелененной территориясендә микрорайоны (квартал) төзелеш зонасын (алмыйча, җир гомуми белем бирү һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре) ким булмаска тиеш 6 кв. м. 1 кеше яки кимендә 25 процент мәйданы территориясендә микрорайоны (квартал).

Минималь норма озелененности өчен микрорайон (квартал) исәпләнә максималь мөмкин булганның халкы (исәпкә алып, тәэмин ителеше, гомуми мәйданы-1 кеше), озелененные территориясендә торак районы рассчитываются халык санына карап билгеләнгән процессында проектлаштыру, һәм дә кушыла буенча элементам территориясендә.

Бу очракта примыкания торак районы яшел массивам бәлки кыскарту нормалары тәэмин ителеше халкы территорияләр яшел үсентеләр торак районының 25 процентка. Арасы проектируемой линиясе торак төзелеше һәм якын крае лесопаркового массивының булырга тиеш, ким дигәндә, 30 м

2.2.23. Катлы торак застройкой санала объект булган йортлар биеклеге кадәр 3 катка кадәр.

Рөхсәт ителә куллану йорт секционного һәм блокированного тибындагы тиешле обосновании.

2.2.24. Билгеләү өчен күләмнәрен һәм структурасын аз катлы торак төзелеш уртача тәэмин ителеше торак фонды (гомуми мәйданы) 1 кеше өчен дәүләт һәм муниципаль торак фонды кабул ителә 18 кв. м.

Расчетные күрсәткечләре торак тәэмин ителеше өчен, аз катлы йортлар, шәхси милектә булган, түгел нормируются.

2.2.25. Шәһәр төзелеше характеристика территорияләрне аз катлы торак төзелеш (зурлыгы структур элемента, этажность төзелеше, күләме приквартирного участогы һәм башкалар) белән билгеләнә местоположением территориясендә планировочной һәм функциональ структурасы карап тибындагы торак пункт.

2.2.26. Составына территорияләрен катлы торак төзелеш кушылалар: зонасы төзү индивидуаль торак йортлар (шул исәптән, одноэтажными, мансардными, двухэтажными һәм трехэтажными) белән придомовыми җир кишәрлекләре;

зона төзелеш малоэтажными торак йортлар (фатирлы, сблокированными яки секционными кадәр өч катлы кадәр, белән приквартирными җир кишәрлекләре);

Төп типами торак йорт өчен муниципаль торак фонды күрергә йорт күпфатирлы блокированного һәм секционного тибындагы белән приквартирными җир кишәрлекләре.

Арттыру максатларында плотности формалаштыру күчеш күләмендәге торак төзү шартларында реконструкцияләү килеп туган төзү территорияләрендә катлы торак төзелеш рөхсәт ителә урнаштыру среднеэтажной (секционной яки блокированной кадәр биш катлы) торак төзелешенең. Төзү, күпкатлы торак йортларны территориясендә катлы шәхси торак төзү тыела.

2.2.27. Күләме җир бүлеп бирелә торган якын торак йортларны шәхси йорт яки фатирны карап, кулланылучы типтагы торак йортларны характердагы формирующейся төзү (мохит), аны урнаштыру түбәндәге:

600-1000 м2 (шул исәптән төзелеш мәйданы) - шул бер-, двухквартирных бер-, ике-,трехэтажных йортта төзелештәге усадебного тибындагы яңа периферийных территорияләрендә яки реконструкцияләү һәм гамәлдәге индивидуаль усадебной төзү;

600-1000 м2 (шул исәптән төзелеш мәйданы) - шул ике-, яки четырехквартирных бер-, двухэтажных йортта төзелештәге коттедж тибындагы яңа периферийных территорияләрдә;

60 - 100 м2 (башка мәйданнары төзү) - шул күп фатирлы бер-, ике-, трехэтажных йортта төзелештәге блокированного тибындагы яңа периферийных территорияләрдә;

30 - 60 м2 (башка мәйданнары төзү) - шул күп фатирлы бер-, ике-, трехэтажных блокированных йортта яки 2-, 3-, 4-, 5-этажных йортта катлаулы объемно-пространственной структурасын (шул исәптән өчен генә фатирны беренче катка) кулланганда, плотной аз катлы төзелешләрне һәм шартлары белән танышты.

2.2.28. Территорияләрендә аз катлы төзелешләрне шәһәр округлары һәм җирлекләре, аларда pšxcђт ителђ терлек тоту рөхсәт ителә предусматривать бу приквартирных җир участокларында хуҗалык төзелгән тоту өчен терлек һәм кош-корт, терлек азыгы саклау, инвентарь, ягулык һәм башка хуҗалык кирәк-яраклары, мунча, шулай ук хуҗалык подъезд һәм скотопрогоны. Составы һәм мәйданнары хуҗалык корылмаларның һәм корылмаларның өчен индивидуаль хезмәт эшчәнлеге белән билгеләнә кагыйдәләр нигезендә җир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш шәһәр җирлеге.

Төзелгән тоту өчен терлек һәм кош ите рөхсәт ителә пристраивать к усадебным бер-, двухквартирным йортлар каршындагы изоляцияләү, аларның нче торак бүлмә кимендә өч ярдәмче шәхси помещениями; шул ук вакытта бүлмәләр өчен терлек һәм кош-корт ия булырга тиеш изолированный бүгенге көндә керү урнашкан түгел якынрак 7 метр ераклыкта, керү йорт.

2.2.29. Кадәр чикләре күрше приквартирного участогы ара санитар-бытовым шартлары булырга тиеш, ким дигәндә:

1) нче усадебного бер-, двухквартирного һәм блокированного йорты - 3 м;

2) килеп туган төзү, шул киңлеге җир кишәрлеген 12 метр һәм ким өчен торак йорт төзү минималь отступ нче чикләре күрше участогы ким түгел:

1,0 м - өчен бер катлы торак йорт;

1,5 м - өчен ике катлы торак йорт;

2,0. м - трехэтажного торак йорт, шарт кадәр ераклык урнашкан күрше кишәрлегендә торак йорт кимендә 4м;

3) от төзелгән тоту өчен терлек һәм кош - 4 м;

4) башка корылмаларның (мунча, гараж һәм башкалар) - 1 м;

5) нче стволов высокорослых агач - 4 м;

6) нчы стволов среднерослых агач - 2 м;

7) от җәйде - 1. м.

2.2.30. Территорияләрендә белән застройкой усадебными бер-, двухквартирными йортлар араны нче тәрәзәләр торак бүлмә кадәр диварлар күрше йорт һәм хуҗалык корылмаларның (сарая, гараж, мунча) урнашкан күрше җир участокларында булырга тиеш, кимендә 6. м.

Килеп туган төзелештәге башка вариантлары булмаганда урнаштыру, торак йортлар рөхсәт ителә уменьшать бу кадәр ераклык 2 м, шарты үтәү янгынга каршы нормаларын

һәм таләпләрен инсоляции һәм освещенности, подтвержденных расчетами, выполненными проект оешмасы булган допуски үтәүгә тиешле эшләр.
2.2.31. Вспомогательные корылмма кала, гараж, урнаштыру урамнары ягыннан рөхсәт ителми. Рөхсәт итеpә блокировка торак йорт, шулай ук хуҗалык корылмаларның бүгенге катнаш йорт яны җир кишәрлекләрендә буенча взаимному (удостоверенному) согласию домовладельцев каршындагы яңа төзелешендә исәпкә алып, янгынга каршы таләпләрнең.
2.2.32. Җир участокларында эчтәлеге терлек һәм кош ите рөхсәт итеpә, бары тик районнарында усадебной төзү. Участокларда тиеш предусматриваться ул хуҗалык төзелешләрен тоту өчен терлек һәм кош-корт, терлек азыгы саклау, инвентарь, ягулык һәм башка хуҗалык кирәк-яраклары пункты нигезендә 2.2.29 һәм п. 2.2.33 чын нормативларын.
2.2.33. Ара нче биналарны һәм выгулов (вольеров, навесов, загонов) өчен тоту һәм үрчетү, хайваннар кадәр тәрәзәләр торак урыннары һәм кухня булырга тиеш, ким дигәндә күрсәтелгән таблицасында 5.

Таблица 5							
Норматив аерма	баш Саны (шт.), артык						
	дуңгыз	сыер, үгезләр дә үстерәләр	сарыклар, кәҗәләр	, йорт куяннары-матки	кош	атлар	нутрии, песцы
10м	5	5	10	10	30	5	5
20 м	8	8	15	20	45	8	8
30 м	10	10	20	30	60	10	10
40 м	15	15	25	40	75	15	15

2.2.34. Үзгәртү гомуми рельефа приусадебного участогы, осуществляемое юлы белән выемки яки насыпи, ведущее к үзгәртү гамәлдәге водоотводной (дренажной) системасын, к заболачиванию (переувлажнению) катнаш җир яки бозуга бөтән законлы хокукларын, аларның хуҗалары рөхсәт ителми. Кирәк булган очракта үзгәрешләр рельефа булырга тиеш башкарылган чаралар булдырмау буенча мөмкин булган тискәре нәтиҗәләрен.
2.2.35. Биеклеккә һәм конструкцияләр коймалар, җир участокларын шәхси торак йорт кабул итәргә исәпкә алып, үтәү эстетических таләпләрен һәм килештерү буенча җирле үзидарә органнары белән, вәкаләтле вәкил өлкәсендә архитектура һәм шәһәр төзелеше. Максималь рөхсәт ителгђн биеклеге киртәләре – 2м. рөхсәт итеpә җайланма корылмалар оправданных җир сплошного киртәләре (бу урыннарда интенсив хәрәкәте, транспорт, урнаштыру, чүп мәйданчыкларын, септиков һ. б.).
2.2.36. Чиге буйлап белән соседним җир кишәрлеге коймалар булырга тиеш биеклеге артык түгел 2м. рөхсәт итеpә җайланма сплошных коймалар куелды белән мәҗбүри төзелеше решетки, бинаны җилләтү өчен аскы өлеше биеклеккә 0,5 м застраиваемой өлешендә домовладения.
Гомуми толщине конструкцияләр коймалар кадәр 100 мм рөхсәт итеpә билгеләргә әйләндереп үзгенә межевой участогы чикләренә вакытта күпчелек толщине конструкцияләр – смещать ягына участогы инициатора коймалар.
2.2.37. Хуҗалык мәйданчыгы зоналарында усадебной төзү предусматривать йорт яны участокларында (тыш мәйданчыклары өчен мусоросборников, урнаштырылган җирләрендә гомуми файдаланудагы исәбеннән 1 контейнерга 10-15 йорт).

2.2.38. Ераклык нче мәйданчыклары белән контейнерами кадәр чикләрен участоклары, торак йортлар, балалар учреждениеләре булырга тиеш, ким дигәндә 50 м һәм 100 м

2.3. Иҗтимагый – эшлекле зона.

2..3.1.Иҗтимагый – эшлекле зонаның кулланылыр объектларын урнаштыру өчен сәламәтлек саклау, мәдәният, сәүдә, җәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь – көнкүреш билгеләнешендәге, эшмәкәрлек эшчәнлеге объектларын урта һөнәри һәм югары белем бирү, административ, фәнни – тикшеренү учреждениеләре, дини биналар, тукталыш транспорты объектларын, эшлекле, финанс билгеләнешендәге башка объектларны тәэмин итүгә бәйле тормыш гражданнарны.

2.3.2. Саны, составы һәм фоторепортаж иҗтимагый үзәкләр кабул ителә күләмен исәпкә алып, торак пункт һәм аның ролен системасына күчерү дә, функциональ дә планировочной оештыру, территорияне.

2.3.3. Структурасына һәм типологию иҗтимагый үзәге объектларын иҗтимагый – эшлекле зонасында һәм төрләрен күрсәтү карап, урыннар булдыру иҗтимагый үзәге кабул итәргә киңәш ителә нигезендә приложениесе 4 әлеге Нормативларга.

2.3.4. Исемлегенә капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән урнаштыру өчен иҗтимагый – эшлекле зоналарында, мөмкин керергә торак йортлар, кунакханәләр, асты яки күпкатлы гаражлар, предприятиеләре, күңел ачу индустриясе каршындагы отсутсвии чикләүләр, аларны урнаштыру.

2.3.5. Иҗтимагый – эшлекле зонада урнаштыру рөхсәт ителә җитештерү предприятиеләре, мәйданы 200 м2 булып саналган барлык встроенных, һәм встроено – пристроенных биналарында, экологик яктан куркынычсыз түгел, булган санитар – саклау зоналары.

2.3.6. Исәпләү санын һәм күп кеше сыйдырышлы оешмалары урнашкан иҗтимагый – эшлекле зонасында, аларны урнаштыру кирәк җитештерергә социаль мәсьәләләр буенча нормативлар чыгып, функциональ билгеләнештәге объектны нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

Өчен объектлар да күрсәтелгән кушымтада 5, расчетные мәгълүматлар кирәк, дип билгеләргә кушуы буенча, проектлаштыру.

2.3.7. Куллану ешлыгы территориясендә иҗтимагый-эшлекле зонаның чагыла плотностью төзелеше (мең кв. м/га) һәм процентом застроенности территориясендә.

Ешлыгы территорияне төзү, биләгән зданиями төрле функциональ билгеләнештәге күрергә исәпкә алып, барлыкка килгән планлаштыру һәм төзү, әһәмияттәге үзәге нигезендә рекомендуемыми нормативами, приведенными таблицасында 6.

Таблица 6

Тибы комплекслары	төзү Тыгызлыгы (мең кв. м общ. ирек мәйданы/га) кимендә	
	әлеге буш территориядә	реконструкцияләү һәм
Эшлекле комплекслар	15	10
Гостиничные комплекслары	15	10
Сәүдә комплекслары	5	5
Мәдәни ял итү	5	5

комплекслар ы		

2.3.8. Күләме җир участогы, россиянеһ өчен биналар иҗтимагый-эшлекле зонаның билгеләнә торган нормативлар буенча, китерелгән мәгълүмат кушымтада 5 к әлеге Нормативлар, яки кушуы буенча, проектлаштыру.
2.3.9. Бинаның иҗтимагый-эшлекле зонасында кирәк урнаштыру белән отступом нче красных линияләрен. Урнаштыру, биналарны кызыл линия рөхсәт ителә шартларында реконструкцияләү килеп туган төзү тиешле обосновании һәм килештерү белән вәкаләтле органнары җирле үзидарә органнарының.
2.3.10. Иҗтимагый-эшлекле зонасында карап, аның күләмен һәм планировочной оештыру системасы формалаша взаимосвязанных җәмәгать пространстволары (төп урамнары, мәйданнары, җәяүлеләр зонасы).
Шул ук вакытта формалаша бердәм җәяүле зона, обеспечивающая уңайлылык якын килү биналарга үзәге, остановкам транспорт һәм озелененным рекреационным мәйданчык.
2.3.11. Югары градостроительная әһәмиятен, территорияләрнең иҗтимагый-эшлекле зоналарны билгели, шәхси якын килү проектлаштыру биналары (шул исәптән этажности) һәм объектларын комплексылы төзекләндерү.
Проектлауда комплексылы төзекләндерү иҗтимагый-эшлекле зоналары кирәк тәэмин итәргә ачыклыгы һәм проницаемость территорияләре өчен визуаль кабул итү өчен шартлар тудыру каршылыксыз хәрәкәт итү, халыкның, шул исәптән маломобильные төркеме (таләпләренә туры китереп, "бүлегендәге файдалану мөмкинлеген Тәэмин итү, социаль инфраструктура объектларын инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре" чын Нормативларын), казаныш стилевого бердәмлек элементларын төзекләндерү (шул исәптән, функциональ, декоратив коймалар белән әйләнә-тирә застройкой.
Комплексылы төзекләндерү җир махсуслаштырылган биналар белән закрытым яки ограниченным режимом белән танышу (идарә итү органнары, сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башкалар) кирәк проектировать нигезендә заданием, проектлаштыру һәм тармак спецификой.
2.3.12. Объектларын урнаштыру һәм челтәрләрнең инженер инфраструктурасын иҗтимагый-эшлекле зонаның кирәк гамәлгә ашырырга таләпләре нигезендә бүлекне 3.3 "Зонасының инженерлык инфраструктурасын" чын Нормативларын.
2.3.13. Проектлауда транспорт инфраструктурасы, иҗтимагый-эшлекле зоналары кирәк предусматривать увязку белән бердәм системасы транспорт һәм урам-юл челтәрен тәэмин итәрдәй уңайлы, тиз һәм куркынычсыз транспорт белән бәйле барлык функциональными зоналар.
Подъезд йөк автомобиль транспорты к объектлары урнашкан иҗтимагый-эшлекле зонасында, бу магистраль урамнарында булырга тиеш оештырылды белән боковых яки ндә параллель урамнары, башка киселешле пешеходного юллары.
2.3.14. Ара арасында тукталышлары, җәмәгать пассажир транспорты иҗтимагый-эшлекле зонасында артмаска тиеш 250 метр.
Дальность алымнар теләсә кайсы җиреннән үзәге тукталышына кадәр җәмәгать пассажир транспорты артмаска тиеш 250 м; кадәр иң якын автостоянка автомобильләр кую өчен - 100 м; кадәр җәмәгать бәдрәф - 150 м.
2.3.15. Требуемое расчетное саны машина-урынга кую өчен җиңел автомобиль белән билгеләнә таләпләре нигезендә бүлекне Зонасы "транспорт инфраструктурасы" чын Нормативларын.
2.3.16. К, социаль инфраструктура объектларына керә мәгариф учреждениеләре, сәламәтлек саклау, социаль хезмәт күрсәтү, спорт һәм физкультура-савыктыру учреждениеләре, мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре, оешмалар, сәүдә, җәмәгать туклануы һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү оешмалары һәм учреждениеләре белән идарә,

проект оешмалары, кредит-финанс учреждениеләре һәм оешмалары элемтә, фәнни һәм административ оештыру һәм башкалар (алга таба - оештыру, хезмәт күрсәтү).

2.3.17. Исәпләү оешмалары, халыкка хезмәт күрсәтү торак пунктларында рөхсәт ителә кабул итү нормативы буенча, китерелгән мәгълүмат таблицасында 7.

Таблица 7

Атамасы учреждениесе	Берәмлек үлчәү	Рекомендуемый күрсәткеч 1 мең халкы
Хастаханәсе	1 койка	1,0
Амбулатор-поликлиническая челтәре	1 баруы сменага	1,6
Пункты ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү	1 автомобиль	0,1
Учреждениесе сәүдә	кв. м сәүдә мәйданы	80,0
Учреждениесе халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү	1 эш урыны	1,6
янгын сүндерү депосы	1 янгын автомобиль	0,2

2.3.18. Формалаштырганда системасын күрсәтү тиеш предусматриваться дәрәҗәләрен тәэмин ителеше оешмалар һәм объектлар, шул исәптән көндәлек, периодического һәм эпизодического хезмәт күрсәтү:

- көндәлек хезмәт күрсәтү - оешманың посещаемые халык кимендә атнага бер тапкыр, яки урнашкан бу непосредственной янында урыннарга яшәү һәм эш, халыкның;
- периодического хезмәт күрсәтү - оешманың посещаемые халык кимендә бер тапкыр айга;
- эпизодического хезмәт күрсәтү - оешманың посещаемые халык кимендә бер тапкыр айга (махсус уку йортлары, хастаханә, универмаги, концерт һәм күргәзмә заллары һәм башкалар).

Объектлары исемлеге төрләре буенча хезмәт күрсәтү китерелгән кушымтада 3 карата әлеге Нормативларга.

2.3.19. Минималь ара нче диварлар биналар һәм җир участоклары чикләрен оешмаларның хезмәт күрсәтү нигезендә исәп-хисап инсоляции һәм освещенности, үтәү янгынга каршы һәм көнкүреш разрывов булырга тиеш, ким дигәндә приведенных таблицасында 8.

Таблица 8

<table>
<tr><td rowspan="3">Бинаның (җир кишәрлекләренә) оешмаларның хезмәт күрсәтү</td><td colspan="4">Араны нче бина (чикләрен җир) оешмаларның хезмәт күрсәтү, м</td></tr>
<tr><td colspan="2">кадәр кызыл линия</td><td rowspan="2">кадәр диварлар торак йорт</td><td rowspan="2">кадәр биналарның гомуми белем мәктәпләрен, мәктәпкәчә мәгариф һәм дәвалау учреждениесе</td></tr>
<tr><td>шәһәр тибындагы бистәсендә</td><td>, авыл торак пунктлары,</td></tr>
<tr><td>Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре һәм гомуми белем бирү мәктәбе (дивар</td><td>25</td><td>10</td><td>нормалары буенча инсоляции, освещенности</td><td>нормалары буенча инсоляции, освещенности итми, теләсә кайсы таләпләренә туры</td></tr>
</table>

бинаны)			итми, теләсә кайсы таләпләренә туры	
Кабул итү пунктларына икенчел чимал	-	-	20	50
Янгын сүндерү депосы	10	10	Буенча, НПБ 101 - 95	Буенча НПБ 101 - 95
Зират традицион күмү	6	6	300	300

Әсәрләр:

1. Участоклар мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре булырга тиеш түгел примыкать турыдан-туры мөрәҗәгать магистральным урамнары.
2. Кабул итү пунктлары икенчел чимал кирәк изолировать полосой яшел үсентеләр һәм предусматривать аларга подъездные юллары өчен автомобиль транспорты.
3. Соң ябылу зират традицион күмү үткәннән соң 25 елдан соң, соңгы күмү ара кадәр торак төзелеше мөмкин кадәр кыскартылган 100 м

Бүгенге районнарында җирлекләре, тиешле төзекләндерү, ераклык нче зиратларга кадәр диварларны, торак йортларны, биналарны, балалар һәм дәвалау учреждениеләре рөхсәт ителә уменьшать белән килештереп, җирле органнары, санитария күзәтчелеге, әмма ул булырга тиеш, ким дигәндә, 100 м

4. Участоклар кабат урнаштырылган хастаханәләр тиеш түгел примыкать турыдан-туры мөрәҗәгать магистральным урамнары.

Җир участогында хастаханәсенең кирәк предусматривать аерым въезды:
- бу хуҗалык зонасына;
- бу лечебную зонасын, шул исәптән йогышлы авыру;
- бу паталогоанатомическое бүлеге.

2.3.20. Радиус халыкка хезмәт итү, хезмәт күрсәтү объектлары, размещаемыми торак төзелеше карап элементларны планировочной структурасын (микрорайоны (квартал), торак районы), күрергә нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативлар

2.3.21. Радиус хезмәт күрсәтү махсуслаштырылган һәм оздоровительными дошкольными белем бирү учреждениеләре общеобразовательными мәктәпләр (тел, математические, спорт һәм башка) кабул ителә кушуы буенча, проектлаштыру.

2.3.22. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (алга таба - мәктәпкәчә белем бирү) кирәк урнаштыру таләпләренә туры китереп, Санитария 2.4.1.1249-03.

2.3.23. Урнаштырганда мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә исәпкә алырга кирәк радиус, аларның җәяүле мөмкинлеген нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

Ара нче территориясендә мәктәпкәчә белем бирү кадәр, сәнәгать, коммуналь, авыл хуҗалыгы объектлары, транспорт, юлларны һәм магистральләрне билгеләнә таләпләренә туры китереп санитария-защитным зоналары күрсәтелгән объектлар һәм корылмалар.

2.3.24. Минималь тәэмин ителеше дошкольными белем бирү учреждениеләре, шулай ук мәйданда җир кишәрлекләре өчен проектируемых БАЛАЛАР кабул ителә нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

2.3.25. Бинаның гомуми белем бирү учреждениеләрен урнаштыру рөхсәт ителә:
- әлеге квартал эчендәге территорияләрендә микрорайон ераклашкан межквартальных юллары белән даими рђвештђ хәрәкәте транспорт араны 100 - 170 м;
- әлеге квартал эчендәге проездах белән периодическим (нерегулярным) автотранспорт хәрәкәте шарты белән генә арттыру, минималь разрыва нче участогы чикләренә учреждениесе кадәр йөрү 15 - 25 м.

2.3.26. Рөхсәт ителми урнаштыру гомуми белем бирү учреждениеләре өчен квартал эчендәге һәм межквартальных проездах белән даими рђвештђ транспорт хәрәкәте.
2.3.27. Түләүнең минималь тәэмин ителеше учреждениеләре, мәйданы, аларны җир һәм урнаштыру катнаша нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.
2.3.28. Бинаны гомуми белем бирү учреждениесе кирәк урнаштыру таләпләренә туры китереп, Санитария 2.4.2.1178-02.
2.3.29. Башлангыч һөнәри белем бирү учреждениеләренә - һөнәри-техник училище (алга таба - учреждение НПО) кирәк урнаштыру таләпләренә туры китереп, Санитария 2.4.3.1186-03.
Урнаштыру учреждениеләре НПО, шул исәптән, ял зоналары, спорт мәйданчыгы һәм спорт корылмалары яшүсмерләр өчен территорияләрендә санитар-саклау зоналары предприятиеләре рөхсәт ителми.
2.3.30. Ара нче территориясендә учреждениеләре НПО кадәр, сәнәгать, коммуналь, авыл хуҗалыгы объектлары, транспорт, юлларны һәм магистральләрне билгеләнә таләпләренә туры китереп санитария-защитным зоналары күрсәтелгән объектлар һәм корылмалар.
2.3.31. Уку бинасы кирәк проектировать биеклеге артык түгел дүрт катлы һәм урнаштыру белән отступом нче кызыл линия кимендә 25 метр район үзәгендә һәм 10 м - авыл торак пунктларында.
Укыту-җитештерү бүлмәләре, спорт залы һәм ашханә кирәк акча бүлеп бирү аерым блоклар бәйле күчү белән төп корпусы.
2.3.32. Күләме җир учреждениеләре өчен НПО күрергә нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.
2.3.33. Җир кишәрлекләренә, отводимые өчен урта һәм югары уку йортларын тәэмин итәргә тиеш урнаштыру тулы комплексы, укыту-фәнни, торак һәм хуҗалык-көнкүреш биналарының һәм корылмаларының исәпкә алып, функциональ белән бергә, инженер, транспорт һәм социаль инфраструктурами торак пункт.
Шул урыннар биналар урта махсус һәм югары уку йортлары янындагы юллар һәм тиз йөрешле магистраль урамнарын кирәк предусматривать отступ нче чикләре машиналар йөрү өлеше кимендә 50 м, шул ук вакытта тулай торак тәкъдим ителә урнаштыру бу глубине территориясендә.
2.3.34. Дәвалау учреждениесе урнаштырыла таләпләренә туры китереп, Санитария 2.1.3.1375-03 һәм приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.
2.3.35. Өчен ориентировочных исәп-хисап күрсәткечләре санын һәм күп кеше сыйдырышлы объектларының хезмәт күрсәтү, территорияләрне аз катлы төзелешләрне рөхсәт ителә кабул итү нигезендә авыл ҖИРЛЕГЕ 30-102-99.
2.3.36. Оештыру өчен хезмәт күрсәтү территорияләрендә аз катлы төзелешләрне рөхсәт ителә урнаштыру оешмалары кулланып, индивидуаль формаларын эшчәнлеге - балалар бакчасы, кибет, кафе, физкультура-сәламәтләндерү һәм досугового комплексы, парикмахерской, фотоателье һәм башка встроенными яки пристроенными к торак йортлар урнаштыру белән күбесенчә беренче һәм цокольном катларда һәм җиһазлар белән изоляцияләнгән нче торак өлештән бина) килә аласыз. Шул ук вакытта гомуми мәйданы встроенных объектларын артмаска тиеш 150 кв. м.
Күрсәтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр мөмкин ия центроформирующее әһәмияте һәм урнаштырыла үзәк өлешендә торак мәгариф.
2.3.37. Объектлар белән встроенными һәм пристроенными остаханәләр ремонтлау һәм прокату, һәм мойке, автомобильләр ремонтлау, көнкүреш техникасы, шулай ук помещениями ритуал хезмәтләр кирәк урнаштыру чигендә торак зонасы.
2.3.38. Урнаштыру встроенных предприятиеләре күрсәтүче зарарлы йогынты ясады, халыкның сәламәтлеге (рентгеноустановок, кибет, төзелеш материаллары, москательно-химик һ. б.) шартларында аз катлы төзелешләрне рөхсәт ителми.

2.3.39. Җир участогында торак йорт белән встроенным яки пристроенным объект хезмәт күрсәтү булырга тиеш бүлеп бирелгән торак һәм иҗтимагый зонасы. Ка керү алдыннан бина кирәк предусматривать урынга күчерү өчен транспорт чаралары.
2.3.40. Тәэмин итү халкы һәр торак пункты хезмәтеннән беренче чиратта кирәк булган кадәр гамәлгә ашырылырга тиеш чикләрендә җәяүле мөмкинлеген 30 минутка (2 - 2,5 км); шул ук вакытта урнаштыру оешмалары артык югары дәрәҗәдәге хезмәт күрсәтү, шул исәптән периодического кирәк предусматривать белән пешеходно-транспорт доступностью түгел 60 минут район үзәгендә.
2.3.41. Хезмәт күрсәтү Радиусы авыл торак пунктларында рөхсәт ителә: мәктәпкәчә белем бирү оешмалары нигезендә приложениесе 5 к, чын Нормативы;
гомуми белем бирү учреждениеләре:
- укучылар өчен I баскычлары, укыту - дә 2 км-дан артык җәяүле дә артык 15 мин. (бер якка) җитү;
- укучылар өчен II һәм III баскыч укыту - да 4 чакрымнан артык җәяүле һәм 30 минутка (бер якка) транспорт үтемлелеген. Чик радиус хезмәт күрсәтү укучы II - III баскыч артмаска тиеш 15 км;
- оешма сәүдә - нигезендә приложениесе 5 к, чын Нормативы;
- поликлиникалары, амбулаторияләрне, фельдшер-акушерлык пункты һәм дарухานә эшли - 30 минутка пешеходно-транспорт үтемлелеген.
2.3.42. Халкын оешмаларында хезмәт күрсәтү тиеш обеспечиваться юлы белән яңа төзелеш һәм реконструкция гамәлдәге фонды таләпләре нигезендә чын Нормативларын.

2.4. Зона рекреацион билгеләнештәге.
2.4.1. Зона рекреацион билгеләнештәге өчен билгеләнгән оешмалар халыкның күпләп ял итү, туризм, физик культура дәресләрен һәм спорт белән шөгыльләнү өчен, шулай ук, экологик хәлне яхшырту һәм үз эченә парклары, бакчалары, лесопарки, пляжи, сулыклар һәм башка объектлар кулланыла торган бу рекреация максатларында һәм формирующие системасын ачык киңлекләрен.
2.4.2. Рекреационные зонасы булдырырга кирәк үзара бәйләнештә белән яшеллеккә зоналар, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрне булдырып, взаимоувязанный табигый комплекс.
2.4.3. Рекреационные зонасы формалаша җирләрендә гомуми файдаланудагы.
2.4.4. Территорияләрендә рекреация зоналарын рөхсәт ителми төзү, яңа һәм киңәйтү, гамәлдәге сәнәгать, коммуналь-склад һәм башка объектлар.
2.4.5. Парк - озелененная күп функцияле территория яки махсус юнәлешләре рекреация эшчәнлеге белән нык үскән системасы төзекләндерү мәйданы кимендә 10 гектар предназначенная өчен халыкның күпләп ял итү. Парк территориясендә рөхсәт ителә биналар төзү өчен хезмәт күрсәтү килүчеләр һәм эксплуатацияләү паркы, биеклеге артып 8 м; биеклеге парк корылмалары - аттракционов - билгеләнә проекты. Төзелеш мәйданы артмаска тиеш 7 процент парк территориясен.
2.4.6. Чагыштырмасын элементларын парк территориясен кирәк кабул итү буенча гаризалар процентында нче гомуми паркның мәйданы:
- территорияне яшеллек һәм сулыклар - 70 – 75%;
- аллея, юллар, мәйданы - 10 – 15%;
- мәйданы - 8 – 12%;
- бина һәм корылмалар - 5 – 7%.
2.4.7. Функциональная оештыру парк территориясе билгеләнә проекты карап, белгечлек.
2.4.8. Тәэмин итү зарур иректе керү мөмкинлеге парклар, бакчалар һәм башка озелененных территорияләр, гомуми файдаланудагы түгел допуская җайланмалары оград ягыннан торак районнары.
2.4.9. Сквер гыйбарәт компактную озелененную территориясен мәйданда, урамнары кисешкән яки примыкающем к урамындагы участокта кварталының, предназначенную

өчен көндәлек кратковременного ял һәм пешеходного хәрәкәт итү халыкның зурлыгында 1,5-2,0 гектар.
Территориядә сквер тыела урнаштыру, төзү. Чагыштырмасын элементларын территориядә сквер кирәк кабул итү, таблица буенча 9.

Таблица 9		
Урын урнаштыру скверлар	Элементы территориясендә (% ы гомуми мәйданы)	
	территориясендә яшел үсентеләр һәм сулыкларны	аллея, дорожки, мәйданчыклары, кече формалары
торак районда, торак урамнарында, йортлар арасында, алдында аерым зданиями	70 - 80	30 - 20

2.4.10. Юл челтәрен ландшафтно-рекреация территорияләрен (юллар, аллея, тропы) кирәк трассировать мөмкинлеге буенча минималь уклонами нигезендә төп юнәлешләре юлларын җәяүлеләр хәрәкәте. Киңлеге дорожки булырга тиеш кратной 0,75 м (киңлеге полосасының хәрәкәте бер кеше).
Җәяүлеләр аллея кирәк предусматривать юнәлешендә массакүләм агымнары пешеходного хәрәкәте предусматривая алар өчен мәйданчыклар кратковременного ял.
Өслеге мәйданнары, юл-тропиночной челтәрен чикләрдә рекреация территорияләрен кирәк кулланырга берсе плиток, таш һәм башка прочных минераль материаллардан, допуская куллану асфальт җәелгән аерым очракларда.
2.4.11. Озелененные территориясендә гомуми файдаланудагы булырга тиеш ремонт һәм төзекләндерү эшләрен күрде һәм җиһазландырылган, кече архитектурными оештыру формалары белән: фонтанами һәм бассейнами, лестницами, беседками, светильниками һәм башкаларга. Саны яктырткыч кирәк билгели һәм нормалары буенча освещенности территорияләрен.
2.4.12. Ара нче биналарның һәм корылмаларның кадәр яшел үсентеләр күрергә нигезендә таблицей 10 шарты каршылыксыз подъезд һәм эш янгын, автотранспорт; нче

һава электр линияләре - Кагыйдәләре нигезендә урнаштыру электроустановок.

Таблица 10		
Бина, корылма	Ераклык (м) от биналар, корылмалар, объектны кадәр янында булуын исәптә тотып эшләнгән	
	ствола агач	җәйде
Тышкы дивары биналар һәм корылмалар	5,0	1,5
Крае тротуар һәм садовой дорожки	0,7	0,5
Крае машиналар йөрү өлешендә урамнар, кромка укрепленной полосасының обочины юллар яки бровка канавы	2,0	1,0
Мачта һәм таяныч осветительной челтәре, күпер таянычы һәм эстакада да ачылачак	4,0	-
Подошва откоса, террасы һәм башка	1,0	0,5
Подошва яки эчке грань подпорной стенки	3,0	1,0
Асты челтәре:		
газүткәргеч, канализация	1,5	-

тепловая челтәре (стенка канал, тоннельнең яки тышча каршындагы бесканальной салу)	2,0	1,0
сууткәргеч, дренаж	2,0	-
көч кабель һәм кабель элемтә	2,0	0,7

Әсәрләр:
1. Приведенные нормаларын карый, агач утыртырга керештеләр белән диаметрлы кроны артык түгел 5 м булырга тиеш артты өчен агач белән кроной кушылмаган диаметра.
2. Агачлар, высаживаемые бар, биналар булырга тиеш түгел, тикшерүгә тоткарлык инсоляции һәм освещенности торак һәм җәмәгать биналарының.
3. Шул односторонней көньяк-көнбатыш һәм көньяк юнәлеш бирү торак урыннары кирәк предусматривать өстәмә яшелләндерү, препятствующее перегреву урыннары.

3 өлеш. Җитештерү территориясе

3.1 җитештерү зонасы

3.1.1. Предприятиеләрне җирлекнең генераль планы, җитештерү зонасын планлаштыру проекты белән каралган территориядә урнаштырырга кирәк. "Куркыныч җитештерү объектларының сәнәгать куркынычсызлыгы турында" 21.07.1997 ел, № 116-ФЗ РФ Законы нигезендә куркыныч җитештерү объектлары булган сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру аварияләрнең потенциаль мөмкинлекләрен исәпкә алып, шулай ук аларның нәтиҗәләрен локальләштерүне һәм бетерүне исәпкә алып башкарылырга тиеш.

3.1.2 җитештерү зоналары, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зоналары составына кертелергә мөмкин:

- коммуналь зоналар-коммуналь һәм склад объектларын, торак-коммуналь хуҗалык объектларын, транспорт объектларын, күпләп сату объектларын урнаштыру зоналары;

- җитештерү зоналары - әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясауның төрле нормативлары булган җитештерү объектларын урнаштыру зоналары, кагыйдә буларак, киңлеге 50 м дан артык булган санитар-саклау зоналары, шулай ук тимер юлларын урнаштыруны таләп итә торган зоналар.;

- җитештерү (фәнни-җитештерү зоналары), инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының башка төрләре.

Җитештерү зоналарында предприятиенең җитештерү зонасында урнашкан һәм башка объектларга хезмәт күрсәтүче авария-коткару хезмәтләре объектларының корылмаларын һәм урыннарын урнаштыру рөхсәт ителә.

Җитештерү зонасы территориясендә предприятиеләрне һәм башка объектларны урнаштыру һәм реконструкцияләгәндә, аларны эксплуатацияләү барышында куркынычсызлык белән тәэмин итү чараларын, шулай ук предприятиеләрнең берсендә авария булган очракта, якын-тирә районнар халкын куркыныч йогынтылардан саклау чараларын һәм башка предприятиеләрнең имин эшләвен тәэмин итү чараларын күздә тотарга кирәк. Җитештерү һәм башка объектларның куркынычлылык дәрәҗәсе законнарда билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар нигезендә билгеләнә.

3.1.3. Торак пунктлар чикләрендә тиешле санитар – саклау зоналарын билгеләп, III, IV, V класслы җитештерү предприятиеләрен һәм объектларын урнаштыру рөхсәт ителә. Селитет территориясе чикләрендә зарарлы матдәләр бүлеп бирми торган, янгын куркынычсыз һәм өзлексез җитештерү процесслары булган, билгеләнгән нормадан артык тавыш тудырмый торган, тимер юллар җайланмаларын таләп итми торган сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта сәнәгать предприятиесе участогы чигеннән торак биналарга, балалар бакчалары, гомуми белем бирү мәктәпләре, сәламәтлек саклау һәм ял учреждениеләре участокларына кадәр ераклыкны кимендә 50 кеше кабул итәргә тиеш.

3.1.4. Объектлар тирәсендә халыкның иминлеген тәэмин итү максатларында, кешенең яшәү тирәлегенә һәм сәламәтлегенә тәэсир итү чыганагы булган җитештерүләр тирәсендә махсус режимлы махсус территория - санитар-саклау зонасы (СЗЗ) билгеләнә. СЗЗ территориясе аннан читтә йогынты ясауның барлык факторлары буенча таләп ителә торган гигиена нормативларына кадәр йогынты дәрәҗәсен киметүне тәэмин итү; предприятие территориясе (предприятиеләр төркеме) һәм торак төзелеше территориясе арасында санитар-яклау һәм эстетик киртә булдыру өчен билгеләнгән. Кеше яшәү тирәлегенә һәм сәламәтлегенә йогынты ясау чыганаклары булып сәнәгать мәйданыннан читтә барлыкка килә торган пычрану дәрәҗәсе рөхсәт ителгән концентрация (ПДК) һәм (яки) рөхсәт ителгән иң чик дәрәҗәдән (ПДДУ) 0,1% тан арткан объектлар тора.

Яшәү тирәлегенә йогынты чыганагы булган объектлар өчен СанПиН таләпләренә туры китереп СЗЗ күләмен нигезләү проекты эшләнә 2.2.1/2.1.1.1200-03 "предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе" (2008 елның 10 апрелендәге, 2009 елның 6 октябрендәге үзгәрешләр белән).

Шартлаткыч матдәләр, материаллар һәм эшләнмәләрне әзерләү һәм саклау объектлары өчен алар нигезендә тыелган (куркыныч) зоналар һәм районнарны күздә тотарга кирәк. Әлеге зоналарның һәм районнарның күләмнәре һәм аларда төзү мөмкинлеге билгеләнгән тәртиптә расланган махсус норматив документлар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән объектлар карамагында булган дәүләт күзәтчелеге органнары белән килешенеп билгеләнә.

Торак, иҗтимагый һәм җитештерү биналары тарафыннан тыелган (куркыныч) зоналар төзү рөхсәт ителми.

3.1.5. Санитар-яклау зонасында торак биналар, балалар мәктәпкәчә учреждениеләре, гомуми белем бирү мәктәпләре, сәламәтлек саклау һәм ял учреждениеләре, спорт корылмалары, балалар бакчалары, парклар, бакчачылык ширкәтләре һәм бакчалары урнаштыру рөхсәт ителми. Предприятиеләрнең санитар-яклау зоналары участоклары предприятиеләр территорияләре составына кертелми һәм әлеге зоналар территориясендә төзелә торган объектларны урнаштыру өчен бирелергә мөмкин. Предприятие янындагы әйләнә-тирә мохитне саклау белән бәйле савыктыру, санитар-саклау зоналарын төзекләндерүне дә кертеп, санитар-гигиена, төзелеш һәм башка чаралар зарарлы матдәләр булган предприятие хисабына тормышка ашырыла.

3.1.6. Санитар классификациядән тыш, җитештерү предприятиеләре һәм объектлары кайбер характеристикаларга ия һәм аларның параметрлары буенча аерыла, шул исәптән:

билгән территориянең зурлыгы буенча:

участок: 0,5 га кадәр; 0,5 - 5,0 га; 5,0 - 25,0 га;

зона: 25,0-200,0 га;

территорияне куллану интенсивлыгы буенча: төзелешнең тыгызлыгы 10 проценттан 75 процентка кадәр;

эшләүчеләр саны буенча: 50гә кадәр кеше; 50-500 кеше; 500 - 1000 кеше; 1000 - 4000 кеше; 4000 - 1000 кеше; 1000-1000 кеше; 1000-1000 кеше; 1000-1000 кеше; 1000-1000нән артык кеше; 10000нән артык кеше;;

йөк әйләнеше зурлыгы буенча (килү яки китү):

тәүлегенә автомобильләр: 2гә кадәр; 2дән 40ка кадәр; 40тан артык;

елына 40 тоннага кадәр; 40тан 100000гә кадәр; 100000нән артык;

кулланыла торган ресурслар күләме буенча:

су куллану (мең м3/тәүлек): 5; 5тән 20гә кадәр; 20дән артык;

җылылык куллану (Гкал/сәгать): 5кә кадәр; 5тән 20гә кадәр; 20дән артык

3.1.6 җитештерү зоналары составында күбесенчә сәнәгать предприятиеләрен, производстволарның санитар классификациясенә карап, урнаштыру өчен билгеләнгән

сәнәгать зоналары, фәнни-җитештерү, коммуналь-склад зоналары формалашырга мөмкин.
Азык-төлек, медицина, фармацевтика һәм башка сәнәгать тармаклары предприятиеләрен, санитар-яклау зонасы белән 100 м га кадәр сәнәгать зоналары (районнар) территориясендә зарарлы производстволар булган металлургия, химия, нефть химиясе һәм сәнәгатьнең башка тармаклары предприятиеләре белән, шулай ук аларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнаштырырга кирәк түгел.
3.1.7 сәнәгать зоналарының функциональ-планлаштыру оешмасын кварталлар рәвешендә (кызыл линия чикләрендә) күздә тотарга кирәк, алар кысаларында предприятиеләрнең төп һәм ярдәмче производстволары урнашкан, аларны урнаштыруга карата санитар-гигиена һәм янгынга каршы таләпләрне, йөк әйләнеше һәм транспорт төрләрен, шулай ук төзелешнең чиратлылыгын исәпкә алып.
Сәнәгать предприятиеләре һәм башка җитештерү объектлары, учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре мәйданчыклары биләгән Территория, кагыйдә буларак, Сәнәгать зонасының барлык территориясенең кимендә 60% ын тәшкил итәргә тиеш.
Сәнәгать зонасы территориясенең эш белән тәэмин ителеше сәнәгать предприятиеләре мәйданчыкларының һәм алар белән бәйле объектларның коймалар чикләрендә (яки киртәләр булмаганда - аңа тиешле шартлы чикләрдә), шулай ук тимер юл станцияләре биләгән мәйданны шәһәрнең Генераль планы белән билгеләнгән Сәнәгать зонасының гомуми территориясенә кертеп, хезмәт күрсәтү учреждениеләренең чагыштырмасы процентларда билгеләнә. Билгеләнгән территорияләр предприятиеләр мәйданчыкларында һәм башка объектларда резерв участокларын үз эченә ала.
Сәнәгать предприятиесе участогының норматив күләме сәнәгать предприятиеләре мәйданчыклары төзелешенең норматив тыгызлыгы күрсәткеченә карата аның төзелеше мәйданының 18.13330 СП нигезендә тигез рәвештә кабул ителә.
3.1.8 предприятиеләрне һәм башка объектларны урнаштырганда, җир асты суларын саклау турындагы нигезләмәләрне исәпкә алып, туфрак, өслек һәм җир асты суларын, өске су җыюларны, сулыкларны һәм атмосфера һавасын пычратуны булдырмау чараларын күздә тотарга кирәк.
3.1.9. Санитар-саклау зоналарын яшелләндерүнең минималь мәйданын зонаның киңлегенә карап кабул итәргә кирәк, %:
- 300 метрга кадәр 60
- 300-1000 метрга кадәр 50
- 1000нән 3000 метрга кадәр 40
Селитет территориясе ягыннан киңлеге 50 м, ә зона киңлеге 100 м, ким дигәндә 20 м булган агач-куак үсемлекләре полосасын күздә тотарга кирәк.
3.1.10. Предприятиеләрдә чүплекләр, шламонакопительләр, калдыкларны һәм калдыкларны урнаштыру аларны утильләштерү мөмкин булмауны нигезләгәндә генә рөхсәт ителә.
3.1.11. Предприятиеләрне, сәнәгать төеннәрен һәм алар белән бәйле чүп-чарларны, калдыкларны, чистарту корылмаларын авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге яки авыл хуҗалыгы өчен яраксыз җирләрдә урнаштырырга кирәк. Мондый җирләр булмаганда, начар сыйфатлы авыл хуҗалыгы җирләрендә участоклар сайлап алына ала.
3.1.12. Файдалы казылма ятмалары мәйданчыкларында предприятиеләр һәм сәнәгать төеннәрен урнаштыру Дәүләт тау күзәтчелеге органнары белән килештереп, ә гомумтаралган файдалы казылмаларны яту мәйданнарында - Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителә..
3.1.13. Размещение предприятий и промышленных узлов не допускается:
- в составе рекреационных зон;
- в первом поясе санитарной охраны источников водоснабжения;
- в водоохранных и прибрежных зонах рек;
- на землях особо охраняемых природных территорий и их охранных зон;

- в зонах охраны памятников истории и культуры без разрешения соответствующих органов охраны памятников;

- на участках, загрязненных органическими и радиоактивными отбросами, до истечения сроков, установленных органами Роспотребнадзора.

3.1.14. Предприятия с источниками загрязнения атмосферного воздуха надлежит размещать по отношению к жилой застройке с учетом ветров преобладающего направления.

3.1.15. Производства с источниками внешнего шума с уровнями звука 50 дБА и более следует размещать по отношению к жилым и общественным зданиям в соответствии с нормами по защите от шума.

3.1.16. Площадь участков, предназначенных для озеленения в пределах ограды предприятия, следует определять из расчета не менее 3 кв. м на одного работающего в наиболее многочисленной смене. Для предприятий с численностью работающих 300 чел. и более на 1 га площадки предприятий площадь участков, предназначенных для озеленения, допускается уменьшать из расчета обеспечения установленного показателя плотности застройки. Предельный размер участков, предназначенных для озеленения, не должен превышать 15% площадки предприятия.

3.1.17. На территории предприятия следует предусматривать благоустроенные площадки для отдыха и гимнастических упражнений работающих.

Размеры площадок надлежит принимать из расчета не более 1 кв. м на одного работающего в наиболее многочисленной смене.

3.1.18. За пределами территории населённых пунктов в обособленных складских районах с соблюдением санитарных, противопожарных и специальных норм следует предусматривать рассредоточенное размещение складов государственных резервов, складов нефти и нефтепродуктов первой группы, перевалочных баз нефти и нефтепродуктов, складов сжиженных газов, складов взрывчатых материалов и базисных складов сильнодействующих ядовитых веществ, базисных складов продовольствия, фуража и промышленного сырья, лесоперевалочных баз базисных складов лесных и строительных материалов.

3.1.19. При размещении складов всех видов необходимо максимально использовать подземное пространство. Размещение объектов следует осуществлять в соответствии с требованиями нормативных документов Ростехнадзора, регламентирующих использование подземного пространства в целях, не связанных с добычей полезных ископаемых.

Биналарга, корылмаларга таләпләр,
нефть эшкәртү корылмаларына һәм тышкы җайланмаларга
нефть химиясе предприятиеләре җитәкчеләре

3.1.20. Нефть эшкәртү һәм нефть химиясе предприятиеләренең биналарын, корылмаларын, корылмаларын һәм тышкы җайланмаларын проектлаганда " кагыйдәләр җыелмасы. Янгын саклау системалары. Саклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләм-планлаштыру һәм конструктив карарларга таләпләр» (раслау) Россия Федерациясе Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 25.03.2009 елдагы 174 номерлы боерыгы (27.05.2011 ел редакциясендә) белән янгын куркынычсызлыгы буенча башка норматив документлар.

3.1.21. Предприятиеләр һәм аерым урнашкан объектлар территорияләрен коймалау янмый торган материаллардан башкарыла.

3.1.22. Киртәләрдән тышкы корылмаларга, корылмаларга, җитештерү ярдәмче һәм ярдәмче биналарга, җиһазларга һәм резервуарларның җиһазларына кадәр ераклык янгын автомобильләренең ирекле йөрүе һәм сак зонасы булдыру мөмкинлеген исәпкә алып кабул ителергә тиеш, ләкин 10нан да ким түгел.

3.1.23. Предприятие территориясеннән гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына яки предприятие территориясенә тупик подъездларга ике тапкырдан да ким булмаска тиеш.

3.1.24. Гомумзавод билгеләнешендәге объектлар (идарә, җәмәгать туклануы, сәламәтлек саклау, конструкторлык бюролары, уку билгеләнеше, иҗтимагый оешмалар, мәдәни хезмәт күрсәтү һәм башкалар) предприятиенең завод алды зонасында урнашкан булырга тиеш:

а) А, Б категорияле биналардан, АН һәм БН категорияле тышкы җайланмалардан, җиңел ялкынсынучы һәм янучы сыеклыкларның арадаш складларыннан - 80 м;

б) В категорияле биналар һәм ВН - 30 м категорияле тышкы җайланмалар.;

в) сыекландырылган газларның арадаш складларыннан - 100 м;

г) җиңел ялкынсынучы һәм янучы сыеклыкларның товар-чимал складларыннан (паркларыннан) - 200 м;

д) ягулык газларының поршень газгольдерларыннан-150 м;

е) даими күләмдә газгольдерлардан һәм су бассейны булган газгольдерлардан - 100 м;

ж) шартлаткыч янгын куркынычы булган продуктлы торбаүткәргечләрдән - 50 м.

Бу таләпләр каравыл бүлмәләренә һәм коймалар периметры буенча урнашкан керү урыннарына кагылмый.

Административ биналарда, инженерлык корпусларында һәм уку өчен билгеләнгән биналарда утырышлар залы һәм киноаппаратлары булган актлар заллары булырга рөхсәт ителә, шул ук вакытта 200 урынлы актлар залы һәм утырышлар залы 5 нче каттан югарырак булырга тиеш түгел.

3.1.25. А, Б, А, Б, БН категорияле корылмалардан янгынга каршы ераклык гомуми тимер юлларга бүлеп бирелгән полоса чигенә кадәр 100 м, гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына бүлеп бирелгән полосага кадәр 50 м булырга тиеш.

3.1.26. Предприятие территориясе нигездә урнашкан зоналарга бүленергә тиеш:

а) завод алды зонасы - административ һәм көнкүреш биналары, җәмәгать туклануы, сәламәтлек саклау, мәдәни хезмәт күрсәтү, конструкторлык бюролары, уку, сәүдә, янгын деполары (постлар), гаражлар һ. б.;

б) җитештерү зонасы - җитештерү биналары һәм корылмалары, технологик җайланмалар, цехлар, шулай ук алар составына керүче ярдәмче-җитештерү һәм ярдәмче биналар һәм корылмалар, арадаш складлар (парклар);

в) ярдәмче зона-ярдәмче-җитештерү билгеләнешендәге биналар һәм корылмалар (ремонт-механика, ремонт-төзелеш, тар һәм башка цехлар, завод лабораторияләре һ. б.);

г) склад зонасы - складлар, җиһазлар, реагентлар, майлар, әзер продукция һ. б.;

д) чимал һәм товар складлары зонасы (парклар) - ягулык газларының чимал һәм товар складлары (парклар), җиңел ялкынсынучы һәм янучы Сыеклыклар, шулай ук алар составына керүче ярдәмче-җитештерү биналары һәм корылмалары, атланмалы эстакадалар.

3.1.27. Предприятиенең җитештерү, ярдәмче, склад зоналары кварталларга бүленергә тиеш.

Предприятиенең Кызыл линияләрендә һәр квартал мәйданы кварталның бер якларының озынлыгы 300 метрдан да артмаска тиеш.

Предприятиенең һәм зоналарның Кызыл линияләре арасында янгынга каршы ераклык алар арасында автомобиль юллары, инженерлык челтәрләре, эстакадалар, яшел үсентеләр урнаштыру шартларыннан чыгып билгеләнә, әмма 40 тан да ким булмаска тиеш.

3.1.28. Предприятие кварталлары эчендә биналар һәм корылмаларның урнашуы Яхшы җилләнүчәнлекне тәэмин итәргә тиеш.

3.1.29. Предприятие территориясен планлаштыру продуктларның бер объект участокларыннан башка участокларга авария хәлендә таралуын булдырмаска, шулай ук

коелган азык-төлекләрне бүлеп бирүне оештырырга һәм территорияне кар һәм яңгыр суларын туплаудан сакларга тиеш.
3.1.30. Предприятиеләр урман җирендә урнашкан очракта, урман массивы чигеннән предприятиеләр коймасына кадәр ераклык ким булмаска тиеш:
а) ылыслы токымнар өчен-100 м;
б) яфраклы токымнар өчен-20 м.
Предприятие тирәсендәге урман массивы чиге буенда 5 м киңлектәге сөрелгән җир полосасы каралырга тиеш.
3.1.31. Предприятиеләр елга ярларыннан 200 м ераклыкта урнашырга тиеш.
3.2. Коммуналь-склад зонасы
3.2.1. Коммуналь зоналар территорияләре гомумтовар һәм махсус складлар, коммуналь, транспорт һәм торак-коммуналь хуҗалык предприятиеләре, шулай ук күпләп һәм вак-төяк сәүдә предприятиеләре урнаштыру өчен билгеләнгән.
3.2.2. Коммуналь зонада урнашкан предприятиеләр һәм объектлар өчен санитар-яклау зоналарын оештыруны җитештерү зоналарына карата таләпләргә туры китереп башкарырга кирәк.
Бәрәңге, яшелчә һәм җиләк-җимеш саклагычлары өчен санитар-яклау зонасы күләме 50 м булырга тиеш.
3.2.3. Коммуналь зоналарны проектлаганда, нормалаштырыла торган санитар-гигиена һәм янгынга каршы таләпләр буенча куркынычсызлык шартларын, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы нормативларын, территорияне төзекләндерү һәм яшелләндерүне җитештерү зоналары өчен билгеләнгән таләпләргә туры китереп кабул итәргә кирәк.

3.3. Инженерлык инфраструктурасы зоналары

3.3.1. Су белән тәэмин итү

3.3.1.1. Су белән тәэмин итү системаларын, шул исәптән хуҗалык-эчә торган һәм җитештерү су белән тәэмин итү чыганакларын сайлап алу, су алу корылмаларын урнаштыру һәм башкаларны СНиП 2.04.01-85*, СНиП 2.04.02-84*, СанПиН 2.1.4.1074-01, СанПиН 2.1.4.1110-02, СанПиН 2.1.4.1175-02 таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк.
3.3.1.2. Исәпләнгән уртача тәүлеклек су куллану, су сибүгә киткән чыгымнарны исәпкә алып, хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗлары һәм сәнәгать предприятиеләре ихтыяҗлары өчен су чыгымнары суммасы буларак билгеләнә.
Хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗларына су чыгымы төрле категориядәге кулланучыларның аерым объектлары буенча су чыгымын исәпкә алып, әлеге нормативларга 6 нчы кушымтада күрсәтелгән нормалар нигезендә билгеләнә. Башка кулланучыларны якынча исәпкә алу өчен, чагыштырма күрсәткеч исәбенә "исәпкә алынмаган чыгымнар"позициясе кертелә.
Җитештерү ихтыяҗларына, шулай ук тышкы янгын сүндерү өчен су чыгымы СНиП 2.04.02-84*таләпләренә туры китереп билгеләнә.
3.3.1.3. Су чыганагын сайлау топографик, гидрологик, гидрогеологик, ихтиологик, гидрохимия, гидробиологик, гидротермик һәм башка тикшеренүләр һәм санитария тикшеренүләре нәтиҗәләре белән нигезләнергә тиеш.
Су белән тәэмин итү чыганагы буларак җир асты суларын (су ташый торган катламнарны, җир асты суларын һәм башка суларны) карарга кирәк.
Су белән тәэмин итү системасында төрле гидрологик һәм гидрогеологик характеристикалы берничә чыганактан файдалану рөхсәт ителә.
3.3.1.4. Хуҗалык-эчәргә яраклы суүткәргечләр өчен, санитар-гигиена таләпләренә туры килә торган җир асты сулары ресурслары (шул исәптән тулыландырыла торган чыганаклар) максималь рәвештә кулланылырга тиеш.
3.3.1.5. Сәнәгать предприятиеләрен җитештерү белән тәэмин итү өчен чистартылган юынты суларны куллану мөмкинлеген карарга кирәк.

Хуҗалык-эчәргә яраклы су белән тәэмин итү белән бәйле булмаган ихтыяҗлар өчен эчә торган сыйфатлы җир асты суларын куллану рөхсәт ителми.
Су белән тәэмин итү чыганагын сайлап алуны кулланучыларның су сыйфатына карата куелган таләпләрне исәпкә алып башкарырга кирәк.
3.3.1.6. Су белән тәэмин итү системаларын 2.04.02-84*СНиП нигезендә проектларга кирәк. Су белән тәэмин итү системалары үзәкләштерелгән, үзәкләштерелмәгән, локаль, әйләнешле булырга мөмкин.
Торак пунктларны үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы тәэмин итәргә тиеш:
- торак һәм җәмәгать биналарында хуҗалык-эчәр су белән тәэмин итү, коммуналь-көнкүреш предприятиеләре ихтыяҗлары өчен;
- предприятиеләрдә хуҗалык-эчәр су куллану;
эчәргә яраклы сыйфатлы су кирәк булган сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү ихтыяҗлары, алар өчен аерым су үткәргече коруның икътисади яктан мәгънәсезлеге;
янгыннарны сүндерү;
су әзерләү станцияләренең үз ихтыяҗлары, суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен юдыру һәм башкалар.
Нигезләгәндә мөстәкыйль суүткәргеч урнаштыру рөхсәт ителә.:
- территорияләргә (урамнарга, юлларга, мәйданнарга, яшел үсентеләргә) су сибү һәм юу, фонтаннар эше һ. б.;
- теплицаларда, парникларда һәм ачык участокларда, шулай ук йорт яны участокларында утыртмаларга су сибү .
Объектларның технологик таләпләрен тәэмин итүче локаль системалар объектлар белән бергә проектланырга тиеш.
3.3.1.7. Торак пунктларда кирәк:
- торак пунктлар һәм җитештерү объектлары өчен үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын проектлау;
- авыл торак пунктларының исәп-хисап чорына сакланучы гамәлдәге су алу корылмаларын (су алу скважиналарын, шахталар коеларын һ. б.) реконструкцияләүне күздә тота;
- җирле чыганаклар һәм хуҗалык-эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганагы буларак яраксыз сугару системаларын кулланып, аерым сезонлы суүткәргечләрнең йорт яны участокларына су сибү өчен җайланманың максатчанлыгын карарга.
3.3.1.8. Яңа су алу җайланмаларын проектлаганда һәм булган су алу җайланмаларын киңәйткәндә аларның күрше участокларда булган һәм проектлана торган су алу җайланмалары белән үзара хезмәттәшлек шартлары, шулай ук аларның әйләнә-тирәлеккә (өслек агымы, үсемлек һәм башкалар) йогынтысы исәпкә алынырга тиеш.
Су алу корылмаларын, су куллануның перспективалы үсешен исәпкә алып, проектларга кирәк.
3.3.1.9. Җир асты суларын алу сәнәгать предприятиеләре һәм торак төзелеше территориясеннән читтә урнашырга тиеш. Сәнәгать предприятиесе яки торак төзелеше территориясендә урнашу тиешле нигезләнгән очракта мөмкин.
Җир асты суларының су алгычларында су алу скважиналары, шахталы кое, горизонталь су алу җайланмалары, катнаш су алу җайланмалары, нурлы су алу җайланмалары, чишмәләрне каптажлау кулланыла ала.
3.3.1.10. Хуҗалык-эчәр су белән тәэмин итү өчен су алу җайланмаларының урнашу урыны торак пунктларның юынты суларны агызу агымы буенча югарырак, санитар саклау зоналарын оештыруны тәэмин итә торган территориядә кабул ителергә тиеш.
3.3.1.11. Хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗлары өчен су кулланганда, су әзерләү буенча чаралар үткәрелергә тиеш, шул исәптән яктырту, яктырту, зарарсызландыру, органик матдәләрне бетерү өчен махсус эшкәртү, кабым һәм ис интенсивлыгын киметү, су үткәргеч торбаларны һәм җайланмаларны коррозиядән саклау өчен стабильләштерү,

катламнарның коррозиядән саклау, майсызландыру, фторлау, марганецтан чистарту, фтор һәм күкертле водородны йомшарту, суны йомшарту.
Су эшкәртү методларын һәм су әзерләү корылмаларының исәп-хисап параметрларын су белән тәэмин итү чыганагында суның сыйфатына, су үткәргечнең билгеләнешенә, су әзерләү станциясенең җитештерүчәнлегенә һәм әлеге технологик эзләнүләр һәм шундый ук шартларда эшләүче корылмаларны эксплуатацияләү тәҗрибәсенә карап билгеләргә кирәк.
Су әзерләү станцияләренең коммуникацияләре су чыгымын исәп-хисап чорыннан 20-30 процентка күбрәк үткәрү мөмкинлегенә исәп тотарга кирәк.
Су әзерләү корылмаларында корылмаларда, тоташтыргыч коммуникацияләрдә һәм үлчәү җайланмаларында басым югалтуларын исәпкә алып, җирнең табигый катламы буенча урнашырга кирәк.
Торак йортларда, дәвалау-профилактика, шулай ук балалар учреждениеләрендә эчәргә яраклы суның гарантияле, тотрыклы сыйфатын тәэмин итү һәм химик составын яхшырту өчен эчү һәм азык әзерләү өчен су алуның аерым системасын күздә тотарга һәм әлеге системага керүдә Россия Федерациясенең дәүләт стандартларына туры килә торган һәм Россия Федерациясенең санитар-гигиена таләпләренә туры килү сертификатлары булган сәнәгать җитештерүен юка чистарту фильтрларын урнаштырырга.
3.3.1.12. Су үткәргечләр һәм суүткәргеч челтәрләрен чыгару юнәлеше буенча 0,001 тән дә ким булмаган уклон белән проектларга кирәк.
3.3.1.13. Су үткәргечләрнең санын су белән тәэмин итү системасының категориясен һәм төзелешнең чиратын исәпкә алып кабул итәргә кирәк.
3.3.1.14. Су үткәрү челтәрләре булырга тиеш кольцыми. Тупиковые линия суүткәргечләр кулланырга рөхсәт ителә:
- җитештерү ихтыяҗларына су бирү өчен-аварияне бетерү вакытында су белән тәэмин итүдә өзеклек булган очракта;
-хуҗалык - эчәргә яраклы ихтыяҗларга су бирү өчен-торбалар диаметры 100 мм дан артмаган очракта;
- янгынга каршы яки хуҗалык-янгынга каршы ихтыяҗларга су бирү өчен, янгын сүндерү чыгымына карамастан, - линияләрнең озынлыгы 200 м дан да артмаган.
Бина һәм корылмаларның эчке суүткәргеч челтәрләре белән тышкы су челтәрләрен бошралау рөхсәт ителми.
5 мең кеше яшәгән торак пунктларда, 10 л/с га кадәр тышкы янгын сүндерүгә су тоту яки 12 л / с га кадәр эчке янгын краннары саны булганда, янгынга каршы резервуарлар яки сулыклар, су башнясы яки тупик ахырында контррезервуар урнаштыру шарты белән, 200 м дан артык озынлыктагы тупик линияләр рөхсәт ителә.
3.3.1.15. Бер уңайдан Су квартал эчендәге (бүлү) челтәр линиясеннән һәм турыдан-туры аларны туендыручы су үткәргечләрдән һәм магистральләрдән алына.
Иярчен кулланучыларны тоташтыру өчен озату линияләрен урнаштыру магистраль линияләр һәм суүткәргеч диаметры 800 мм һәм аннан да күбрәк булган очракта рөхсәт ителә.
Урамнар киңлегендә кызыл линия чикләрендә кимендә 60 метр урамнарның ике ягы буенча да су үткәрү челтәрләрен салу рөхсәт ителә.
3.3.1.16. Хуҗалык-эчәргә яраклы суүткәргечләр челтәрләрен эчәргә яраклы булмаган сыйфатлы су белән тоташтыру рөхсәт ителми.
3.3.1.17. Янгынга каршы суүткәргеч хуҗалык-эчәргә яраклы яки җитештерү суүткәргече белән берләшергә тиеш.
Сыеклыклардан (резервуарлардан, сулыклардан) тышкы янгынга каршы су белән тәэмин итү рөхсәт ителә.:
- халык саны 5 меңгә кадәр булган торак пунктлар ; ;
- божра янгынга каршы су үткәргече булмаган торак пунктларда урнашкан 1000 куб. м мәйданлы аерым торучы җәмәгать биналары;;

- биналар күләме 1000 куб. метрдан артык - янгынга каршы хезмәт белән килешенеп;
- В, Г һәм Д категорияле җитештерү биналары белән тышкы янгын сүндерүгә 10 л/с тотканда җитештерү биналары;;
- 1000 куб. м күләмендә тупас азык складлары;
- биналар күләме 5000 куб. м булган минераль ашламалар складлары;
- радиотелевизион тапшыру станцияләре биналары;
- суыткычлар һәм яшелчә һәм җиләк-җимеш саклау урыннары.
3.3.1.18. Янгынга каршы су белән тәэмин итүне күздә тотмаска:
50 кеше яшәгән торак пунктларның биеклеге ике катка кадәр булган биналар төзегәндә ; ;
- торак пунктлардан читтә урнашкан, җәмәгать туклануы предприятиеләреннән тыш, биналар күләме 1000 куб. м га кадәр булган һәм сәүдә предприятиеләреннән тыш, мәйданы 150 кв. м га кадәр булган (сәнәгать кибетләреннән тыш), шулай ук торак пунктларда урнашкан I һәм II дәрәҗә янгын куышлыгы булган 250 куб. м га кадәр булган җәмәгать биналары;;
- I һәм II дәрәҗәдәге ут төренең 1000 куб. м күләмле җитештерү биналары (металл якланмаган яки агач булмаган конструкцияләр, шулай ук 250 куб. м күләмле полимер җылыткычлы биналардан тыш) категория җитештерүләре белән;;
- заводның иң ерак булган бинасыннан 200 м ераклыкта гидрантлар урнаштыру шарты белән торак пунктларда урнашкан I һәм II дәрәҗәдәге янгын сүндерү челтәрләре белән җиһазландырылган торак пунктларда урнашкан Тимер-бетон һәм товар бетоны җитештерүче заводларның эшчәнлеге;;
- биналар күләме 1000 куб. м га кадәр булган авыл хуҗалыгы продуктларының сезонлы универсаль кабул итү пунктларын төзү;
- яна торган материаллар складларының һәм янмый торган материалларның 50 кв. м. га кадәр мәйданлы төрелмәдәге биналары;
3.3.1.19. Су белән тәэмин итү системаларында сыешлыкларның билгеләнүенә карап, җайга салучы, янгын, авария һәм элемтә өчен су күләмнәрен кертергә тиеш.
3.3.1.20. Бер су алу төенендәге резервуарларның гомуми саны икедән дә ким булмаска тиеш.
3.3.1.21. Суэтем башнялары резервуарлары һәм баклары өчен автоцистерналар һәм янгын сүндерү машиналары тарафыннан су сайлап алу мөмкинлеге каралырга тиеш.
3.3.1.22. Янгын күләмен махсус резервуарларда яки ачык сулыкларда саклау әлеге бүлекнең 3.3.1.19 пунктында күрсәтелгән предприятиеләр һәм торак пунктлар өчен рөхсәт ителә.
3.3.1.23. Янгын резервуарларын яки сулыкларны алар радиуста булган биналарга хезмәт күрсәтү шарты белән урнаштырырга кирәк:
- автонасослар булганда-200 м;
- мотопомпалар булганда-100-150 м.
Хезмәт күрсәтү радиусын арттыру өчен резервуарлардан яки сулыклардан 200 метр озынлыкта тупик торбаүткәргечләр салу рөхсәт ителә.
Әгәр дә янгын резервуарыннан яки сулыктан автонасослар яки мотопомпалар белән турыдан - туры су алу кыен булса, 3-5 куб. метрлы кабул итү коеларын күздә тотарга кирәк.
Янгынның теләсә кайсы почмагында су күрше ике резервуардан яки сулыктан тәэмин ителергә тиеш.
3.3.1.24. Су резервуарларыннан яки сулыклардан су алу ноктасыннан алып III, IV һәм V дәрәҗә биналарга кадәр һәм яна торган материалларның ачык складларына кадәр ераклык 30 метрдан да ким булмаска тиеш, I һәм II дәрәҗә янгын сүндерү корылмаларына кадәр - 10 метрдан да ким булмаска тиеш.
3.3.1.25. Торак пунктлардан һәм предприятиеләрдән читтә урнашкан суүткәргеч биналарына һәм корылмаларына, шулай ук җир асты суларының су алу җайланмаларын

санитар саклау зонасының беренче поясы чикләрендә, яхшыртылган өслекле подъездларны һәм юлларны күздә тотарга кирәк.
Янгын резервуарларына, сулыкларга һәм кабул итү коеларына янгын сүндерү машиналарының ирекле килүе тәэмин ителергә тиеш. Янгын резервуарлары һәм сулыклар урнашкан урыннарда күрсәткечләр каралырга тиеш.
3.3.1.26. Сүүткәргеч корылмалар киртәләр булырга тиеш.
Су әзерләү станцияләре, насос станцияләре, резервуарлар һәм суэтем башнялары өчен беренче поясны санитар саклау зоналары белән 2,5 м биеклектәге чукрак койма кабул итәргә кирәк..
Керү һәм административ-көнкүреш биналарыннан тыш, корылмаларны коймага тоташтыру рөхсәт ителми.
3.3.1.27. Хуҗалык-эчәргә яраклы һәм берләштерелгән җитештерү-эчә торган сүүткәргечләр проектларында санитар саклау зоналарын күздә тотарга кирәк.
Санитар саклау зонасы проекты хуҗалык-эчәр су белән тәэмин итү проектының состав өлеше булырга һәм соңгысы белән бер үк вакытта эшләнергә тиеш. Санитар саклау зоналары булмаган гамәлдәге сүүткәргечләр өчен ЗСО проекты махсус эшләнә.
Су белән тәэмин итү чыганагын санитар саклау зонасы өч пояс составында оештырыла: беренче пояс (катгый режим) су алу җайланмаларының, барлык сүүткәргеч корылмаларының һәм су үткәрү каналының урнашу урыннарын үз эченә ала. Аның максаты-су алу һәм су алу корылмаларының урынын очраклы яки аңлы рәвештә пычратудан һәм зарарланудан саклау. Икенче һәм өченче пояс (чикләүләр поясы) су белән тәэмин итү чыганакларында суның пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.
Су алу территориясеннән читтә урнашкан сүүткәргеч корылмаларны санитар саклау зонасы беренче пояс (катгый режим), сүүткәргечләр-санитар саклау полосасы белән тәкъдим ителгән.
Санитар саклау зоналарын оештыру мөмкинлеге турындагы карар, су белән тәэмин итү чыганагы сайланганда, территорияне планлаштыру проекты стадиясендә кабул ителә.
Санитар кагыйдәләргә туры килү-килмәү турында санитар-эпидемиологик бәяләмә булган очракта эчәргә яраклы һәм хуҗалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарының чикләрен һәм режимнарын билгеләү гадәттән тыш хәлләр һәм дәүләт экологик контроле мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы тарафыннан раслана. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары Россия Федерациясе Җир кодексының 56 статьясы нигезендә җиргә хокукны чикләү буларак теркәлә.
3.3.1.28. Санитар саклау зоналарының беренче поясы территориясе өслек агымын аның чикләреннән читкә бүлеп бирү өчен планлаштырылырга, яшелләндерелгән, коймаланган һәм саклау белән тәэмин ителгән булырга тиеш.
Беренче пояс территориясендә тыела:
- югары вольтлы агачлар утырту;
- төзелешнең сүүткәргеч корылмаларын эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торбаүткәргечләр салу;
- торак һәм иҗтимагый биналар урнаштыру, кешеләрнең яшәү шартлары;
- юынты суларның өске чыганакларына чыгару, коену, су һәм терлек көтү, кер юу, Балык тоту, агу химикатлары, ашламалар куллану һәм судан файдалануның су сыйфатына йогынты ясый торган башка төрләре.
Бинаның беренче поясы территориясендә, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, көнкүреш яки җитештерү канализациясенең якын системасына яки санитар сак зонасының беренче поястан читтә урнашкан чистарту корылмаларының җирле станцияләренә юынты суларны агызып канализация белән җиһазландырылырга тиеш. Аерым очракларда канализация булмаганда, аларны чыгарганда беренче пояс

территориясен пычратуга юл куймый торган урыннарда урнашкан су үткәрә торган чисталык һәм көнкүреш калдыклары приемниклары урнаштырылырга тиеш.
Урманны карау өчен кисү һәм урманны санитар кисү рөхсәт ителә.
3.3.1.29. Җир асты су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасының икенче һәм өченче поясы территориясендә тыела:
- файдаланылган суларны җир асты горизонтларына күчерү;
- каты көнкүреш калдыкларын җир асты өеме;
- җир асты байлыкларын эшкәртү;
- ягулык-майлау материаллары, агу химикатлары һәм минераль ашламалар складларын, промстоклар, шламсаклагычларны һәм су белән тәэмин итү чыганакларын химик пычратуга китерергә мөмкин булган башка объектларны урнаштыру (мондый объектларны урнаштыру өченче пояс чикләрендә бары тик санитария-эпидемиология күзәтчелеге органнары белән килештереп, су горизонтын саклау буенча махсус чаралар үтәгәндә генә рөхсәт ителә).;
- зиратларны, үләт базларын, ассенизация басуларын, фильтрация кырларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм җир асты суларының микроблы пычрануына китерергә мөмкин булган башка объектларны урнаштыру.;
- ашламалар һәм агулы химикатлар куллану;
- төп кулланылыштагы урман кисү һәм реконструкция (бары тик тәрбияләү һәм санитар урман кисү генә рөхсәт ителә).
Поглощающие скважиналар һәм шахтные коелар ала торган чакыртырга загрязнение водоносных горизонтов, кирәк бетерү.
3.3.1.30. Су үткәргечләрнең санитар-яклау полосасы чикләрендә туфрак һәм грунт сулары (җыештыру, юу чокырлары, чүп кабул итү җайланмалары һәм башкалар) пычрану чыганаклары булмаска тиеш.
Чүплекләр, ассенизация кырлары, фильтрация кырлары, сугару басулары, зиратлар, үләт базлары территорияләре буенча суүткәргечләр салу, шулай ук сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләре территорияләре буенча магистраль суүткәргечләр салу тыела.
3.3.1.31. Суүткәргеч корылмалар төзү өчен мәйданчыклар сайлау, шулай ук аларның территорияләрен планлаштыру һәм төзү әлеге нормативларның "җитештерү территориясе" бүлегенең 3 бүлеге таләпләре һәм санитар саклау зоналарына карата таләпләр нигезендә башкарылырга тиеш.
Сулыкларның һәм сулыкларның яр буе участокларында урнашкан суүткәргеч корылмалары мәйданчыкларының планлаштырылган тамгалары суның максималь күләменнән 0,5 метрдан да ким булмаган күләмдә кабул ителергә тиеш.
3.3.1.32. Магистраль су үткәргечләрне сайлау, бүлеп бирү һәм алардан файдалану СН 456-73 таләпләренә туры китереп башкарыла.
3.3.1.33. Магистраль җир асты сулары коеларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләре күләме 3 м x 3 м дан да артмаска тиеш, переключение һәм запорной арматура камералары-10 м x10 дан да артмаска тиеш.
3.3.1.34. Су чистарту станцияләре өчен аларның җитештерүчәнлегенә карап җир кишәрлекләре күләме (үлчәү берәмлеге-мең куб. м/тәүлек.) проект буенча кабул итәргә кирәк, әмма артык түгел:
- 0,8-1 га кадәр;
- 0,8 - 12-2 га кадәр;
- 12 гектардан артык - 32-3 га кадәр;
- 32 - 80-4 га кадәр;
- 80 - дән артык-125-6 га кадәр;
-125 гектардан артык - 250-12 га кадәр;
- 250 гектардан артык - 400-18 га кадәр;
- 400 гектардан артык - 800-24 га кадәр .

3.3.1.35. Көчле агулы матдәләрне саклау өчен суүткәргеч корылмалар мәйданчыгында чыгым складларын урнаштырырга кирәк:
- кешеләр даими була торган биналар һәм корылмалардан (склад хуҗалыгына карамаган) һәм сулыклардан һәм сулыклардан-30 метрдан да ким булмаган арадан -;
- СНиП II-89-80 нигезендә, кешеләр даими булмаган биналардан файдалану;*;
- көчле агулы матдәләрне саклаганда торак, иҗтимагый һәм җитештерү биналарыннан (мәйданнан тыш) файдалану:
- стационар сыешлыкларда (цистерналарда, танкларда) - кимендә 300 м;
контейнерларда яки баллоннарда-100 м дан да ким түгел.
3.3.1.36. Су әзерләү станцияләрендә проектлау су чистарту һәм дизенфекцияләү, юынты суларны фильтрлар һәм суүткәргеч корылмаларының явым-төшемнәрен эшкәртү буенча заманча технологияләр һәм җайланмаларны исәпкә алып алып алып алып барыла.
Су әзерләү станцияләрен проектлаганда суны күпбаскычлы чистартуны, нано-, микро-, ультрафильтрацияләүне күздә тота.
3.3.2. Канализация
3.3.2.1. Канализацияне проектлаганда төрле объектларның канализация системаларын берләштерү мөмкинлеген карарга, шулай ук гамәлдәге корылмалардан файдалану һәм аларның эшен техник-икътисади исәп-хисап нигезендә интенсификацияләүне күздә тотарга кирәк.
Объектларның канализация проектлары су белән тәэмин итү проектлары белән бер үк вакытта, су куллану балансына һәм юынты суларны агызуга мәҗбүри анализ белән эшләнергә тиеш. Шул ук вакытта чистартылган юынты һәм яңгыр суларын җитештерү белән тәэмин итү һәм сугару өчен куллану мөмкинлеген карарга, шулай ук яңгыр сулары канализациясе системасын күздә тотарга кирәк.
Объектларның канализация проектлары заманча технологияләргә нигезләнергә һәм суны сыек хлордан зарарсызландыру технологиясен экологик куркынычсыз реагентларга (гипохлорид, хлор диоксиды, ультрафиолет белән зарарсызландыру) күчерү проблемаларын хәл итәргә тиеш. Азот һәм фосфорны бетереп, биологик чистартуның заманча корылмаларын проектларга кирәк. Кулланырга аэрационные системасын яңа буын, погруженные пропеллерные насослар, махсус җайланмалар белән автоматическим җайга салу бирү һава.
3.3.2.2. Торак пунктларның, аларның резерв территорияләренең канализация системаларын, шулай ук чистарту корылмаларын урнаштыруны СНиП 2.04.03-85 һәм СанПиН нигезендә башкарырга кирәк 2.2.1/2.1.1.1200-03 к
3.4.2.3. Көнкүреш суларын тәүлеклек уртача су бүлүне, территорияләргә су сибүгә һәм Яшел утыртмаларга су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклеклек су куллануга тигез итеп кабул итәргә кирәк.
Сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләреннән җитештерү суларының тәүлеклеклек уртача чыгымнарын технологик мәгълүматлар нигезендә билгеләргә кирәк.
Канализацияләнмәгән районнарда аерым су бүлүне тәүлегенә 25 литр исәбеннән кабул итәргә кирәк. бер кешегә.
3.3.2.4. Торак пунктларны аерым - тулы яки тулы булмаган, ярымаразель, шулай ук катнаш системалар буенча канализацияләүне күздә тотарга кирәк.
Өске суларны ачык система буенча бүлеп бирү санитар-эпидемиологик һәм экологик күзәтчелек, суны көйләү һәм саклау, балык запасларын саклау органнары белән тиешле нигезләнгән һәм килештерелгән очракта рөхсәт ителә.
Канализация системасын сайлап алу өстен өслек суларын чистарту таләпләрен, җирлек рельефын һәм башка факторларны исәпкә алып башкарылырга тиеш.
3.3.2.5. 5000 кешегә кадәр торак пунктларны канализацияләүне тулы булмаган аерым система буенча күздә тотарга кирәк.

Әлеге торак пунктлар өчен бер яки берничә торак пункт, аерым төркем биналар һәм җитештерү зоналары өчен үзәкләштерелгән канализация схемаларын күздә тотарга кирәк.
3.3.2.6. Үзәкләштерелгән канализация схемаларын торак һәм җитештерү зоналары өчен берләштерелгән проектларга кирәк, шул ук вакытта җитештерү юынты суларны көнкүреш калдыклары белән берләштерү гамәлдәге нормаларны исәпкә алып башкарылырга тиеш.
Үзәкләштерелгән схемаларны торак һәм җитештерү зоналары өчен аерым-аерым урнаштыру техник-икътисадый нигезләнгәндә рөхсәт ителә.
3.3.2.7. Канализациянең децентрализацияләнгән схемаларын күздә тотарга рөхсәт ителә:
- су белән тәэмин итү өчен кулланыла торган су горизонтларының пычрану куркынычы булмаганда;
-гамәлдәге яки реконструкцияләнә торган торак пунктларда беренче чиратта канализация (хастаханәләр, мәктәпләр, балалар бакчалары һәм ясле, административ-хуҗалык биналары, аерым торак йортлар, сәнәгать предприятиеләре һ. б.) булырга тиешле объектлар өчен үзәкләштерелгән канализация булмаганда, шулай ук канализация объектлары урнашканда торак пунктларны төзүнең беренче стадиясендә-500 м.;
- төркемнәрне яки аерым биналарны канализация кирәк булганда.
3.3.2.8. Сәнәгать предприятиеләрен канализацияләүне тулысынча аерым система буенча күздә тотарга кирәк.
Сәнәгать мәйданчыгында җитештерү канализациясе челтәрләре санын агынты сулар составыннан, аларның чыгымнарыннан һәм температурасыннан, суны кабат куллану мөмкинлегеннән, локаль чистартудан һәм су белән тәэмин итүнең өзлексез системаларын төзүдән чыгып билгеләргә кирәк. Производствога кире кайтару яки су объектларына төшәр алдыннан яки торак пунктның яки башка су кулланучының канализация системасына әзерләнү өчен, аларны махсус чистартуны таләп итә торган агынты суларны мөстәкыйль агымга бүлеп бирергә кирәк.
3.3.2.9. Яңа канализация системаларын проектлаганда канализация челтәре һәм коллекторларның озынлыгы 1000 кв. м торак төзелешенә исәпләнгән 20 погонлы челтәр исәбеннән кабул итәргә кирәк.
3.3.2.10. Канализацияләнмәгән районнардан юынты суларны агызуны атланма станцияләр аша башкарырга кирәк.
Атланмалы станцияләрне кимендә 400 мм диаметрлы канализация коллекторы янында проектларга кирәк, шул ук вакытта атланмалы станциядән килә торган агынты сулар саны коллектор буенча гомуми исәп-хисап чыгымының 20 процентган артмаска тиеш.
3.3.2.11. Аерым торучы канализацияләнмәгән биналар өчен, юынты суларны тотканда, тәүлегенә 1 куб. м. га кадәр. Сулыкларны чистарту корылмаларына чыгару белән тышкы һәм эчтән гидроизоляцияләнгән әйберләр куллану рөхсәт ителә.
3.3.2.12. Канализация корылмаларын төзү, планлаштыру, төзү һәм аларның территориясен төзекләндерү өчен мәйданчыкларны әлеге нормативларның "җитештерү территориясе" 3 бүлеге таләпләре һәм САНПИН 1200-03 санитар-яклау зоналарын төзүгә карата таләпләр нигезендә сайларга кирәк.
Сулыкларның һәм сулыкларның яр буе участокларында урнашкан канализация корылмалары һәм насос станцияләре мәйданчыкларының планлаштырылган билгеләрен, җил куышы һәм җил дулкынының биеклеге белән 3 процент тәэмин ителгән, язгы ташуның максималь горизонтыннан 0,5 метрга югарырак кабул итәргә кирәк.
3.3.2.13. Магистраль канализация коллекторлары өчен җирләрне сайлау, бүлеп бирү һәм куллану СН 456-73 таләпләренә туры китереп башкарыла.
Канализация коллекторлары коеларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләре күләме 3 метрдан да артмаска тиеш, переключение һәм запор арматурасы камералары-10 метрдан да артмаска тиеш.

3.3.2.14. Агынты суларның чистарту корылмалары мәйданчыгын, җылы чорда җилләр өчен, торак төзелешкә һәм торак пунктка карата, су агымы буенча түбәнрәк булган юнәлештән торырга кирәк.
Җитештерү һәм яңгыр канализациясенең чистарту корылмаларын сәнәгать предприятиеләре территориясендә урнаштырырга кирәк.
3.3.2.15. Канализациянең чистарту корылмалары өчен җир кишәрлекләре күләме 11 нче таблицада күрсәтелгән булырга тиеш түгел.

Таблица 11			
Җитештерүчәнлеге канализация чистарту корылмаларын, мең куб. метр/тәүлек.	Күләме җир кишәрлеген га		
	чистарту корылмалары	иловых мәйданчыклары	биологик буалар тирәнтен суларны чистарту
кадәр 0,7	0,5	0,2	-
0,7 дән артык кадәр 17	4	3	3
барлыгы 17 кадәр 40	6	9	6
40 тан артык кадәр 130	12	25	20
130 кадәр 175	14	30	30
дан артык 175 кадәр 280	18	55	-

3.3.2.16. Канализация чистарту корылмалары өчен санитар-саклау зоналарын (алга таба - СЗЗ) СанПиН нигезендә кабул итәргә кирәк 2.2.1/2.1.1.1200-03 таблица буенча 12.

Таблица 12				
Корылма өчен суларны чистарту	Араны метрда каршындагы хисаплы җитештерүчәнлеге чистарту корылмаларын (мең куб. м тәүлек.)			
	кадәр 0,2	дән 0,2 кадәр 5,0	артык 5,0 кадәр 50,0	артык 50,0 кадәр 280
Насосные станциясе һәм авария-җайга сала торган резервуары	15	20	20	30
Корылмалары өчен механик һәм биологик чистарту белән иловыми мәйданчыклары өчен сброженных явым-	150	200	400	500

төшем, шулай ук иловые мәйданы				
Корылмалары өчен механик һәм биологик чистарту белән термомеханической обработкой осадка ябык бинада	100	150	300	400
Басулар:				
фильтрации	200	300	500	1000
сугару	150	200	400	1000

Искәрмә:
1. Тәүлегенә 280 мең куб.метрдан артык җитештерүчәнлеге булган канализация чистарту корылмаларыннан.- шулай ук агынты суларны чистарту һәм явым-төшем эшкәртүнең кабул ителгән технологияләреннән чигенгәндә Татарстан Республикасының Баш дәүләт санитар табибы карары буенча билгеләргә кирәк.
2. Тәүлегенә 0,2 мең куб. м дан артык җитештерүчәнлеге чистарту корылмалары территориясендә ләм мәйданчыклары булмаганда. зона күләмен 30 процентка киметергә кирәк.
3. Фильтрация кырлары өчен-0,5 га, коммуналь типтагы сугару басулары өчен-1,0 га, җитештерүчәнлеге тәүлегенә 50 куб.м. га кадәр булган юынты суларны механик һәм биологик чистарту корылмалары өчен. СЗ 100 м зурлыгында кабул итәргә кирәк.
4. Тәүлегенә 15 куб. м. га кадәр үткәрерлек җир асты фильтрациясе кырлары өчен. СЗ 50 м зурлыгында кабул итәргә кирәк.
5. Фильтрлау траншеяларыннан һәм ком-гравий фильтрларыннан 25 м, септиклардан - 5 м, фильтрлау коеларыннан - 8 м, аэрацион җайланмалардан тулы окисление белән аэробной стабилизацией яки җитештерүчәнлеге тәүлегенә 700 куб.м. га кадәр. - 50 м.
6. Ачык типтагы өслек сулары чистарту корылмаларыннан алып торак территориягә кадәр 100 м, ябык типтагы 50 м кабул итәргә кирәк.
7. Әлеге нормативларның 8 таблицасында күрсәтелгән Зз торак төзелеше яктан чистарту корылмаларына карата яктан торак төзелеше урнашкан очракта, 2 тапкырдан да артмаска яки уңай җилләр Розасы булганда, ким дигәндә 25 процентка кимергә рөхсәт ителә.
3.3.2.17. Сәнәгать предприятиеләре территориясендә урнашмаган чистарту корылмаларыннан һәм җитештерү канализацияләренең насос станцияләреннән, җитештерү юынты суларны мөстәкыйль чистартканда һәм кудырганда, шулай ук аларны көнкүреш, санитар-яклау зоналары белән бергә чистартканда, агынты сулар килә торган, әмма әлеге нормативларның 8 таблицасында күрсәтелмәгән производстволар өчен дә шундый ук карарлар кабул итәргә кирәк.
3.3.2.18. Моннан тыш, санитар-саклау зоналары билгеләнә:
- атланма станцияләрдән-300 м.;
- шламонакопителарга-Роспотребнадзор органнары белән килешү буенча шламның составы һәм үзенчәлекләренә карап;
3.3.2.19. Локаль канализация системаларының чистарту корылмаларының һәм аларның санитар-яклау зоналарының җир участоклары күләмен грунт шартларына һәм агынты суларның санына карап кабул итәргә кирәк, ләкин 0,25 гектардан артык түгел.
3.3.2.20. Канализация биналары һәм корылмалары II дәрәҗәдән дә ким булмаган күләмдә ут төртүне кабул итәргә һәм, ләм мәйданчыклары, фильтрация кырлары, биологик буалардан, сыешлыкларны, канализация челтәрләрен һәм корылмаларны җайга сала торган корылмалардан тыш, җаваплылыкның III классына һәм аларның ут сыешлыгы нормалашмый торган корылмалардан тыш, II класска җаваплылык кертергә кирәк.
Янгын куркынычсызлыгы буенча көнкүреш суларын кудыру һәм чистарту процесслары Д.категориясенә керә.

3.3.2.21. Торак пунктларның канализация чистарту корылмалары, шулай ук сәнәгать мәйданчыкларыннан читтә урнашкан сәнәгать предприятиеләренең чистарту корылмалары территориясе барлык очракларда да коймаланырга тиеш.
3.3.2.22. Агынты суларның явым-төшемнәрен утильләштерү өчен аларны механик рәвештә зарарсызландыруны яки ләм мәйданчыкларында киптерүне, зарарсызландыруны, дегельминтизацияләүне, кирәк булганда - термик киптерүне күздә тотарга кирәк.
Алга таба утильләштерелергә тиешле утырмаларны төрле типтагы мичләрдә яндыру рөхсәт ителә.
Явым-төшемне саклау өчен каты өслекле ачык мәйданчыклар, ә тиешле нигездә ябык складлар булдырырга кирәк. Утильләштерелмәгән явым-төшемнәр өчен әйләнә-тирә мохитнең пычрануын булдырмый торган шартларда аларны саклауны тәэмин итүче Корылмалар (экологик күзәтчелек органнары белән килешенеп) каралырга тиеш.
Агынты суларның явым-төшемнәрен ашлама сыйфатында тикшерү нәтиҗәләре буенча һәм санитар-эпидемиологик нәтиҗә булганда куллану рөхсәт ителә.
Яңгыр канализациясе
3.3.2.23. Өске суларны бүлеп бирү СанПин 2.1.5.980-00 таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш.
Су объектларына чыгаруны туристлар агымы югары булган урыннарда (сулыкларда, ермакларда һ.б.) урнаштырырга кирәк.
Су коену өчен билгеләнгән сулыкларга тирән чистартылган очракта, өске агынты суларын агызырга мөмкин.
3.3.2.24. Ачык су бүлү җайланмаларын (канаулар, кюветлар, лотоклар) районнарда бер-ике катлы төзелеш районнарында, шулай ук урамнар, юллар, юллар һәм тротуарлар белән кисешкән урыннарда күперләр яки торбалар урнаштырылган парклар территориясендә куллану рөхсәт ителә.
Рекреацион территорияләрдә яңгыр канализациясе һәм ачык типтагы дренаж челтәрләре рәвешендә өске һәм җир асты суларын бүлеп бирү системасын гамәлгә ашыру рөхсәт ителә.
Ачык яңгыр канализациясе лотоклардан һәм ясалма яки табигый кием-салымнардан һәм гадиләштерелгән конструкцияләрдән тора.
3.3.2.25. Ачык яңгыр челтәрендә иң аз шаблоннарны процентларда кабул итәргә кирәк:
йөрү өлеше лотоклары өчен:
- асфальт-бетон өслегендә-0,003;
- брусчатка яки вак таш җәелгән вакытта-0,004;
- аерым лотоклар һәм кюветлар өчен-0,005;
- су бүлү каналлары өчен-0,003;
- яңгыр каршылыкларыннан - 0,02.
3.3.2.26. Яңгыр каршылыкларын күздә тотарга кирәк:
- төшүнең (күтәрүнең)озакка сузылган участокларында;
- өске сулар кушылдыгы ягыннан җәяүлеләр кичүендә һәм кисешүләрдә;
- түбәнәйтелгән урыннарда-озакка сузылган буш урыннар азагында;
- урам лотокларының пилообразлы профиле түбәнәйтелгән урыннарда;
- өске сулары булмаган урам, ишегалды һәм парк территорияләре урыннарында.
3.3.2.27. Эрозиягә дучар ителгән Торак төзелеш территорияләре (уклоннар һәм грунт характеристикалары буенча) кишәрлекләрендә өске суларны биналардан өстәмә рәвештә су бүлүнең гомуми системасына күчерүне күздә тотарга кирәк.
3.3.2.28. Ягулык, җиңел ялкынсынучы һәм агулы сыеклыкларны, кислоталарны, селте һ.б. даими рәвештә пычранган юынты суларны агызуга бәйле булмаган яңгыр суларын бүлеп бирүне, нормаль шартларда суны яңгыр канализациясе системасына, ә агым барлыкка килгәндә, резервуар-саклагычларда - склад хуҗалыгы составына керүче технологик

авария приемникларына юнәлдерергә мөмкинлек бирүче задвижкалар белән бүлү кое аша күздә тотарга кирәк.
3.3.2.29. Торак пункт территориясеннән өске агып төшә торган суларны канализациянең аерым системасы булганда, өске агымның локаль яки үзәкләштерелгән чистарту корылмаларына юнәлдерергә кирәк.
Канализациянең ярымаразель системасы вакытында көнкүреш һәм җитештерү юынты сулары булган өске сулар катнашмасын юынты сулар өчен кабул ителгән чистартуның тулы схемасы буенча чистартырга кирәк.
3.3.2.30. 20 гектар мәйданлы селитет территориясеннән су җыю өстенлеген, сулыкка мөстәкыйль чыгарылышы булган суны, экологик нигезләү һәм барлык контрольлек итүче оешмалар белән килештерелгән очракта, сулыкка агызырга рөхсәт ителә. Бу таләпләр эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганагы булган һәм коену, спорт өчен файдаланыла торган сулыкларга рекреацион максатларда мөстәкыйль чыгарылуга кагылмый.
3.3.2.31. Сәнәгать предприятиеләре, склад хуҗалыклары, авыл хуҗалыгы һәм башка территорияләрдән, шулай ук селитеб территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган участоклардан (органик һәм органик булмаган матдәләр белән пычратылган) өслек өслеге мөстәкыйль чистарту корылмаларында, җитештерү ихтыяҗларына чистартылган суларны өстенлекле кулланып, чистартылырга тиеш.
Сәнәгать предприятиеләре территориясеннән өске агынты суларны торак пунктның яңгыр канализациясенә җибәрергә рөхсәт ителә, әгәр бу территорияләр җыела торган катнашмаларның составы һәм саны буенча селитебтан аз аерыла икән.
Өске суларны су белән тәэмин итү системасы дренажлы суларны шуңа бәйле дренажлардан, җылылык челтәрләреннән һәм җир асты коммуникацияләренең гомуми коллекторларыннан кабул итү мөмкинлеген исәпкә алырга тиеш. Яңгыр кабул итү коеларына су сибү күләме буенча аз булмаган яшел үсентеләрне исәпкә алмаска мөмкин.
Техник мөмкинлек булганда һәм табигать саклау органнары белән килештергәндә, бу суларны аерым салына торган торбаүткәргечне биреп, декоратив сулыкларны тукландыру өчен кулланырга мөмкин.
3.3.2.32. Торак пунктлар территориясеннән өске суларны төрле типтагы локаль яки төркемләп чистарту корылмаларында чистартырга кирәк.
3.3.2.33. Өске агынты чистарту корылмаларыннан алып торак төзелешенә кадәр санитар-яклау зонасын (СЗЗ), төзелеш шартларына һәм корылмалардан конструктив файдалануга бәйле рәвештә, санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары һәм табигатьне саклау органнары белән килешү буенча, әмма кимендә 50 метр (ябык типтагы өчен - 50 метр) кабул итәргә кирәк. Су коену өчен билгеләнгән сулыкларга, тирән чистартылган очракта гына, өске агынты суларны агызырга мөмкин.
3.3.2.34. Үткәрелә торган торбалар һәм су каналларының күләмен билгеләү өчен, челтәргә кергән яңгыр суының максималь чыгымын исәпкә алырга кирәк. Бу чыгым яңгырның кабул ителгән интенсивлыгы, аның дәвамлылыгы, су җыю мәйданы коэффициенты белән бәйле. Шул ук вакытта аракыларның минималь диаметры 400 мм га тигез кабул ителә.
3.3.2.35. СНиП 2.04.03-85 буенча яңгыр суына исәп-хисап ясарга кирәк. Исәп-хисап интенсивлыгы бер тапкыр арткан очракта, яңгыр канализациясе коллекторы яңгыр сулары чыгымының бер өлешен генә үткәрергә тиеш, калган өлеше вакытлыча урамнарның йөрү өлешен су баса һәм аннан читләшкән очракта аның лотокларына агыла. Шул ук вакытта урамнарның су басу биеклеге подвал һәм ярымподваль биналарның су басу биеклегеннән ким булырга тиеш. Яңгыр канализациясе челтәрен бер тапкыр тулыландыру чоры территория характерына, территориянең мәйданына һәм СНиП буенча 2.04.03-85 буенча яңгыр интенсивлыгы күләменә карап кабул ителә.
3.3.2.36. Су объектларына агызыла торган өске юынты суларны чистартуның сыйфаты Россия Федерациясе Су кодексы, судан файдалану категориясе нигезендә 2.1.5.980-00 таләпләренә туры килергә тиеш.

3.3.3. Санитар чистарту

3.3.3.1. Йорт яны территорияләре, урам юллары, мәдәни-көнкүреш объектлары, предприятиеләр, оешмалар, парклар, скверлар, мәйданнар һәм башка җәмгать кулланылышы урыннары, ял итү урыннары-санитар чистарту объектлары булып тора.

Медицина учреждениеләре, аеруча йогышлы, тире-венерология, туберкулез хастаханәләре һәм бүлекләре, ветеринария объектлары, пляжлар югары эпидемия куркынычы һәм халык сәламәтлеге өчен куркыныч булу сәбәпле, чистартуның үзенчәлекле объектлары дип санарга кирәк.

3.3.3.2. Авыл территорияләрен планлаштыру проектларын эшләгәндә куллану, төзелеш һәм җитештерү калдыкларын җыю, саклау, ташу һәм утильләштерү), җәйге һәм кышкы территорияне кар һәм чүп-чар чыгарып, җирле үзидарә органнары билгеләгән урыннарга илтүче юллардан һәм урамнарның йөрү өлешеннән кар һәм чүп-чар чыгару буенча чараларны күздә тотарга кирәк.

3.3.3.3. Торак зоналарда йорт яны территорияләрендә көнкүреш калдыклары өчен уңайлы подъездлы контейнерлар урнаштыру өчен махсус мәйданчыклар булдырылырга тиеш. Мәйданчык ачык, су үткәрә торган өслекле булырга һәм ял итү һәм спорт белән шөгыльләнү мәйданчыкларыннан аерылырга тиеш.

Контейнерлар урнаштыру өчен мәйданчыклар торак йортлардан, балалар учреждениеләреннән, спорт мәйданчыкларыннан һәм халык ял итә торган урыннардан 20 метрдан да ким булмаска тиеш, әмма 100 м дан да артык түгел.

Билгеләнә торган чүп җыючылар (контейнерлар) санын билгеләү өчен чүп җыючы халык саныннан, калдыкларны туплау нормаларыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Чүп җыючыларның исәп-хисап күләме алар оешкан чорда калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

3.3.3.4. Көнкүреш калдыкларын туплау нормалары 13 таблица нигезендә кабул ителә..

Таблица13		
Көнкүреш калдыклары	Количество бытовых отходов на 1 человека в год	
	кг	л
Каты:	190	900
от торак биналар җиһазландырылган сууткәргеч, канализация, үзәк җылыту һәм газ	300	1100
нче башка торак биналарны	280	1400
Гомуми саны исәпкә алып, иҗтимагый биналар	-	2000
Сыек берсе выгребов (булмаганда, канализация)	5	8

3.3.3.5. Канализацияләнмәгән биналардан сыек калдыклар җыю өчен ишегалды юынтылыклары урнаштырыла, алар су үткәрә торган пычракка ия булырга тиеш. Ишегалды чүп-чарлары булганда, уртак әйбер булырга мөмкин. Пычрану тирәнлеге грунт сулары дәрәҗәсенә бәйле, әмма 3 м дан артык булырга тиеш түгел.

Ишегалды җыештырулары торак биналардан, балалар учреждениеләреннән, мәктәпләрдән, балалар уеннары һәм халык ялы өчен мәйданчыклардан 20 һәм 100 метрдан да ким булмаган ераклыктан ерак булмаска тиеш.

Үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү шартларында ишегалды җыештыручылары коелардан һәм чишмәләрнең каптажларыннан 50 метрдан да ким булмаган арага ераклашырга тиеш.

Шәхси йорт территориясендә чүп җыю урыннары, ишегалды бәдрәфләре һәм юын чокырлары торак милекчеләре тарафыннан билгеләнергә тиеш, аерма 8-10 метрга кадәр киметелергә мөмкин.

Чүп җыючылар, ишегалды бәдрәфләре һәм юыну чокырлары йорт биләмәсенең чикләреннән 4 метрдан да ким булмаган ераклыкта урнашырга тиеш.
3.3.3.6. Каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын зарарсызландыру әлеге нормативларның "махсус билгеләнештәге зоналар" 6 бүлеге таләпләре нигезендә махсус бирелгән полигоннарда башкарыла. Калдыкларны моның өчен билгеләнмәгән башка территорияләргә чыгару, шулай ук аларны авыл хуҗалыгы кырларына күмү тыела.
3.3.3.7. Көнкүреш калдыкларын ташу, зарарсызлау һәм эшкәртү буенча предприятиеләрнең һәм корылмаларның җир участоклары күләме 14 таблицада китерелгән көннән дә ким булмаска тиеш.

Таблица 14

Предприятие һәм корылма	Күләме җир участогы 1000 тонна каты көнкүреш калдыкларын елына га
Предприятиеләр буенча сәнәгать эшкәртү көнкүреш калдыкларын егәрлеге мең тоннага:	
100	0,05
100 дән артык	0,05
Складлар свежего компоста	0,04
Полигоннарына*	0,02 - 0,05
Басулар компостирования	0,5 - 1,0
Басулар ассенизации	2 - 4
Сливные станциясе	0,2
Мусороперегрузочные станциясе	0,04
Басулар ташлау һәм күмү обезвреженных явым-төшем буенча сухому веществу)	0,3

* Агулы сәнәгать калдыкларын зарарсызландыру һәм күмү полигоннарыннан тыш, аларны урнаштыру әлеге нормативларның "махсус билгеләнештәге зоналар" 6 бүлеге таләпләренә туры китереп кабул итәргә кирәк.
3.3.3.8. Куллану калдыкларын транспортлау, зарарсызлау, эшкәртү һәм күмү буенча предприятие һәм корылмаларның санитар-яклау зоналары күләмнәрен санитар нормаларга туры китереп кабул итәргә кирәк.
3.3.3.9. Базарлар территориясендә:
- сәүдә павильоннары янындагы территорияләрне 5 м радиуста җыештыру оештырылырга тиеш.;
- хуҗалык мәйданчыкларын сәүдә урыннарыннан кимендә 30 м ераклыкта урнаштырырга кирәк;
- чүплекләр базарның 50 кв. м мәйданына бер урнадан да ким булмаган чүп савытыннан тора, алар арасында сәүдә прилавкалары линиясе буенча ара 10 метрдан артмаска тиеш.;
- 100 л. га кадәр булган чүп-чар җыючылар базарның мәйданы 200 кв.м. га ким булмаган бер контейнер исәбеннән урнашкан, алар арасында сәүдә прилавкалары линиясе буенча ераклык 20 м. дан артмаска тиеш. 0,2 га мәйданда һәм аннан да күбрәк мәйданда җыелган калдыкларны 0,75 куб. м сыешлы контейнерларда сакларга кирәк;
- базарларда канализациясез, үтә күренмәс урыннар булган җәмәгать бәдрәфләрен сәүдә урыннарыннан кимендә 50 м ераклыкта урнаштырырга кирәк. Аларда исәп-хисап урыннары саны һәр 50 сәүдә урынына кимендә бер булырга тиеш.
3.3.3.10. Парклар территориясендә:

- чүп-чар җыю урыннарын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән участоклар белән хуҗалык зонасы ял итүчеләр күпләп җыела торган урыннан (бию мәйданчыклары, эстрада, фонтаннар, төп аллеялар, тамаша павильоннары һ. б.) 50 м ераклыкта урнашмаска тиеш.;
- чүплекләр паркның 800 кв. м мәйданына бер урна исәбеннән урнашкан. Төп аллеяларда урналар арасында ераклык 40 м дан артмаска тиеш. һәр ларек, киоск (азык-төлек, сувенир, китап һ. б.) 10 елдан да ким булмаган савыт урнасы урнаштырырга кирәк.;
- хуҗалык мәйданчыклары өчен контейнерлар санын билгеләгәндә калдыкларның уртача тупланауыннан 3 көн эчендә чыгып эш итәргә кирәк;
- җәмәгать бәдрәфләрен ял итүчеләр күпләп җыела торган урыннан 50 м ераклыкта бер урынга чыгып оештырырга кирәк.
3.3.3.11. Дәвалау-профилактика оешмалары территориясендә контейнерлар урнаштыру өчен хуҗалык мәйданчыгы 40 кв.метрдан да ким булмаска һәм дәвалау корпусларыннан 25 метрдан да ким булмаган һәм азык-төлек блогларыннан 100 метрдан да ким булмаган ераклыкта урнашырга тиеш. Урнаштырылган биналарда калдыкларны җыю урыннарын урнаштыру рөхсәт ителә.

3.3.4. Җылылык белән тәэмин итү
3.3.4.1. Торак пунктларны җылылык белән тәэмин итүне, расланган җылылык белән тәэмин итү схемалары нигезендә, күздә тотарга кирәк.
Территорияләрдә җылылык белән тәэмин итү схемасы булмаганда, халык тыгызлыгы 40 кеше/га һәм аннан да күбрәк булган бер, ике катлы торак төзелеше булмаган очракта, авыл торак пунктларында үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү системасы котельныйларын торак һәм иҗтимагый биналар төркеменә күчерүне күздә тотарга рөхсәт ителә.
3.3.4.2. Аерым торган котельныйлар хезмәт күрсәтү өчен төркем биналар.
Индивидуаль һәм түбә котельныйлар бер бинага яки корылмага хезмәт күрсәтү өчен кулланыла.
Индивидуаль котельныйлар аерым торучы, встроенными һәм пристроенными булырга мөмкин.
3.3.4.3. Торак төзелеше территориясендә түбәләр, төзелгән һәм аерым торучы котельныйлар санитар-саклау зоналарына карата таләпләр нигезендә урнаштырыла.
Урнаштыру рөхсәт ителми:
күп фатирлы торак биналарга кертелгән котельныйларда;
- керү юллары һәм тәрәзә проемалары булган дивар участоклары ягыннан торак биналарга турыдан-туры якын урнашкан котельныйларда, анда торак бинаның якындагы тәрәзәсенә кадәр ераклык котельныйның тышкы диварыннан горизонталь буенча 4 метрдан кимрәк, котельныйны ябудан вертикаль буенча 8 м дан да ким булмаган.;
- котельныйларның түбәләре турыдан-туры торак биналар (торак бинаны ябу котельныйның җенесенә нигез була алмый), шулай ук торак урыннар белән бергә.
3.3.4.4. Котельныйларны урнаштыру өчен җир кишәрлекләре җылылык белән тәэмин итү схемасы, планлаштыру проектлары, предприятиеләрнең генераль планнары нигезендә сайлана.
Торак төзелеше районнарында урнашкан аерым торучы котельныйлар өчен җир кишәрлекләре күләмен 15 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 15

Таблица 15	Размер земельного участка (га) котельных,
Теплопроизводительность котельный, Гкал/сәг (МВт)	Күләме җир кишәрлеген (га) котельняда
кадәр 5	0,7
5 яшьтән 10 (6 яшьтән 12)	1,0
10 яшьтән алып 50 (12 яшьтән алып 58)	1,5
- 50-100 (58 нче 116)	2,5
100 дән 200 (от 116 кадәр 233)	3,0
200 кадәр 400 (от 233 кадәр 466)	3,5

Искәрмә:
1. Кулланучыларны кайнар су белән тәэмин итүче котельныйларның җир участоклары күләмен 20 процентка арттырырга кирәк.
3.3.4.5. Трассаларны һәм җылылык челтәрләрен салу ысулларын СНиП II-89-80, СНиП 41-02-2003, СНиП 2.07.01-89*, ВСН 11-94 нигезендә карарга кирәк.
3.3.5. Газ белән тәэмин итү
3.3.5.1. Яңа газ бүлү системаларын проектлау һәм төзү, гамәлдәге газ бүлү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү, торак-коммуналь хуҗалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру программасы составында эшләнгән газ белән тәэмин итү схемаларына туры китереп гамәлгә ашырылырга тиеш.
3.3.5.2. Газ бүлү системасы кулланучыларга тиешле күләмдә һәм таләп ителә торган параметрларга газ бирүне тәэмин итәргә тиеш.
Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган, газдан ягулык сыйфатында файдалану хокукына ия булган һәм газ белән тәэмин итү чикләнергә яки туктатылырга тиеш булмаган газ кулланучылар өчен газ үткәргечләрне һәм башка ысулларны куллану юлы белән өзлексез газ белән тәэмин ителергә тиеш.
3.3.5.3. Азкатлы төзелеш территориясендә җылыту һәм кайнар су белән тәэмин итү максатларында газ ягулыгында индивидуаль җылылык чыганакларын күздә тотарга, газ плитәләре урнаштырырга кирәк.
Административ һәм торак биналар өчен индивидуаль котельныйлар ягулыгы сыйфатында табигый газ кулланырга кирәк.
3.3.5.4. Газ бүлү челтәрләре, резервуар һәм баллон җайланмалары, газ тутыру станцияләре һәм сыекландырылган углеводород газының башка объектлары (алга таба - СУГ) проектлашырга һәм корылырга тиеш. Газ үткәргечләрне (шул исәптән грунт күчешеннән) деформацияләү рөхсәт ителми, алар бөтенлеге һәм герметиклыгы бозылуга китерергә мөмкин.
Төзелештә 22-02-2003 һәм СНиП 2.01.09-91 махсус таләпләре исәпкә алынырга тиеш.
3.3.5.5. Тузган җир асты корыч газ үткәргечләрен торгызганда (реконструкцияләгәндә) торак пунктлар территориясеннән читтә һәм СНиП 42-01-2002 таләпләренә таянып эш итәргә кирәк.
3.3.5.6. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары чикләре һәм алар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен куллану шартлары Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләренә туры килергә тиеш.
3.3.5.7. Магистраль газүткәргечләрне төзү һәм эксплуатацияләү өчен җирләрне сайлаганда, биргәндә һәм кулланганда, СН 452-73 таләпләренә туры килергә кирәк.
3.3.5.8. Торак пунктлар территориясе буенча магистраль газүткәргечләр урнаштыру рөхсәт ителми.

3.3.5.9. Балалар учреждениеләре, хастаханәләр, мәктәпләр, санаторийлар, җәмәгать, административ һәм көнкүреш биналары биналарының диварлары һәм түбәләре буенча барлык басымнарның газ үткәргечләрен транзит белән салу тыела.
Нигезләнгән очракларда бер торак бина диварлары буенча 100 м диаметрлы уртача басымнан югарырак булмаган, классның III дәрәҗәсеннән дә ким булмаган һәм түбәдән 0,2 м га кадәр булган ераклыкта газүткәргечләрне транзит белән салу рөхсәт ителә.
"А" һәм "Б" категорияләре (газ бүлү пунктлары биналарыннан тыш) диварлары, өстендәге һәм астында булган барлык басымнарны газүткәргечләр салу тыела.
3.3.5.10. Газ бүлү станцияләре (ГРС) һәм газ тутыру станцияләре (ГНС) торак пунктлардан, шулай ук аларның резерв территорияләреннән читтә урнашырга тиеш.
Торак пунктлар чикләрендә урнашкан газ өстәмә пунктларын (ГНП) торак төзелешенә карата җаваплы яктан (өстенлекле юнәлештәге җилләр өчен) урнаштырырга кирәк.
3.3.5.11. Транспортлана торган газның эш басымы буенча газ үткәргечләрне классификацияләү 16 нчы таблицада китерелгән.

Таблица 16

Классификация газүткәргечләр буенча давлению		Төре транспортируемого газ	Эшлекле кан басымы газопроводе, МПа
Югары	I категория	Табигый	артык 0,6 кадәр 1,2 кертеп,
		СУГ*	артык 0,6 кадәр 1,6 кадәр
	II категория	Табигый һәм СУГ	артык 0,3 кадәр 0,6 кадәр
Урта		Табигый һәм СУГ	артык 0,005 кадәр 0,3 кадәр
Түбән		Табигый һәм СУГ	кадәр 0,005 кадәр

* Сыекландырылган углеводород газы
3.3.5.12. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре нигезендә газ бүлү челтәрләре өчен түбәндәге сак зоналары билгеләнә::
- тышкы газүткәргеч трассалары буенда-газүткәргечнең һәр ягыннан 2 метр ераклыкта шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешендә ; ;
- газ үткәргече трассасын билгеләү өчен бакыр үткәргечтән файдаланганда, җир асты газүткәргечләре трассалары буенда - газүткәргечтән 3 м ераклыкта, үткәргечтән 2 метр ераклыкта-капма-каршы яктан;
- аерым торучы газ җайга салу пунктлары тирәсендә-ябык линия белән чикләнгән территория рәвешендә, әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән. Биналар янындагы газ җайга салу пунктлары өчен сак зонасы регламентланмый;
- Урманнар һәм агач-куак үсемлекләре аша үтүче поселокара газүткәргечләр трассасы буенда-6 метр киңлектәге узу рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 3әр метр. Газүткәргечләрнең җир өсте участоклары өчен агачлардан торбаүткәргечкә кадәр ераклык газүткәргечне эксплуатацияләү срогы дәвамында агачларның биеклегеннән дә ким булмаска тиеш.
Газ үткәргечләрнең сак зоналарын билгеләгәндә араларны исәпләү газүткәргечләр күзеннән - бернитлы газүткәргечләр өчен һәм газүткәргечләрнең күзге җепләреннән - күп катлы газүткәргечләр өчен башкарыла.
3.3.5.13. Җитештерүчәнлек станцияләре өчен проект буенча ГНС җир участоклары күләмен, аларның җитештерүчәнлегенә карап, кабул итәргә кирәк:
- Елына 10 мең тонна - 6 гектардан артык түгел;
- Елына 20 мең тонна - 7 гектардан артык түгел;
- Елына 40 мең тонна - 8 гектардан артык түгел.

ДТК урнаштыру өчен мәйданчыкны, 10 м киңлектәге янгын полосасы коймаларын һәм урман массивларына кадәр минималь ара-ылыслы токымнарны-50 м, яфраклы токымнарны-20 м, катнаш токымнарны-30 м.
3.3.5.14. ДНП җир участоклары һәм баллон складларының күләме 0,6 гектардан артык түгел.
3.3.5.15. Газ җайга салу пунктларын (алга таба - ГРП) урнаштырырга кирәк:
аерым-аерым торучы;
- газлаштырыла торган җитештерү биналарына, котельныйларга һәм иҗтимагый биналарга, җитештерү характерындагы биналарга янкорма төзү;;
- бер катлы газлаштырыла торган җитештерү биналары һәм котельныйларга (подвал һәм цоколь катларында урнашкан биналардан тыш)төзелгән.;
- I һәм II дәрәҗәдәге газификацияләнүче җитештерү биналары катламнарында янмый торган җылыткыч белән янмый торган;
- сәнәгать предприятиеләре территориясендә элмә тактасы астындагы ачык коймалар мәйданчыкларында биналардан тыш.
Блоклы газ регуляторы пунктларын (алга таба - ГРПБ) аерым торучыларга урнаштырырга кирәк.
3.3.5.16. Шкаф газ регулятор пунктлары (алга таба - ШРП) газ белән тәэмин итү өчен билгеләнгән биналарның тышкы диварларында урнашкан.
3.3.5.17. ГРС, ГРП һәм ГРП коймаларыннан биналар һәм корылмаларга кадәр ераклык керү газүткәргеченең классына карап кабул ителә:
- Р=1,2 МПа-15 м.;
- Р=0,6 МПа-10 м.
3.3.5.18. Җирлекләрдә аерым торучы газ регуляторы пунктлары-СНиП II таләпләренә туры китереп , биналардан һәм корылмалардан ким булмаган арада, ә сәнәгать предприятиеләре территориясендә урнашырга тиеш-89-80*к
Кысан шартларда биналардан һәм корылмалардан 10000 куб. м га кадәр үткәрү мөмкинлеге булган газ регулятор пунктларына кадәр араны 30 процентка киметү рөхсәт ителә.

<table>
<tr><td colspan="5">Таблица 17</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Басымы газ кертү ГРП, ГРПБ, ШРП, МПа</td><td colspan="4">Араны яктылыкка нче аерым торган ГРП, ГРПБ һәм аерым торган ШРП буенча горизонтали (м) кадәр</td></tr>
<tr><td>биналары һәм корылмалары</td><td>, тимер юллар (кадәр, якындагы рельса)</td><td>автомобиль юлларын (кадәр обочины)</td><td>һава электр линияләре</td></tr>
<tr><td>Кадәр 0,6</td><td>10</td><td>10</td><td>5</td><td rowspan="2">кимендә 1,5 үрләр нигезне</td></tr>
<tr><td>Артык 0,6 кадәр 1,2</td><td>15</td><td>15</td><td>8</td></tr>
</table>

Искәрмә:
1. Ераклыкны ГРП, ГРПБ яки ШРП биналарының тышкы диварларыннан, ә җиһазлар ачык мәйданчыкта урнашканда - коймадан алырга кирәк.
2. 13 таблицаның таләпләре шулай ук аерым торучы биналарда яки аерым торучы Терәкләрдә шкафларда урнашкан газ чыгымын исәпкә алу төеннәренә дә кагыла.
3. Газ басымы 0,3 МП га кадәр булганда аерым торучы ШРПТАН биналар һәм корылмаларга кадәр ара нормалашмый.

3.3.6. Электр белән тәэмин итү

3.3.6.1. Электр белән тәэмин итү системасын Россия Федерациясе Ягулык һәм

энергетика министрлыгы тарафыннан 1994 елның 7 июлендә расланган шәһәр электр челтәрләрен проектлау буенча инструкция таләпләре нигезендә, Россия энергетика һәм электрлаштыру буенча "ЕЭС России" Россия акционерлык җәмгыяте (Россия Федерациясе Энергетика министрлыгының 1999 елның 29 июнендәге 213 номерлы боерыгы белән расланган нормативларга кертелгән үзгәрешләр белән) проектларга кирәк.

Электр белән тәэмин итү системасы системаның барлык элементлары да нормаль режимда аларның йөкләнеш сәләтен Максималь Дәрәҗәдә файдаланып эшләсен өчен эшләнә. Шул ук вакытта, ведомство карамагына карамастан, төрле кулланучыларны тукландыру өчен электр белән тәэмин итү системасының аерым элементларын бергәләп куллануны күздә тотарга киңәш ителә.

Гамәлдәге челтәрләрне реконструкцияләгәндә гамәлдәге электр челтәрләреннән максималь рәвештә файдаланырга кирәк.

Кулланучыларны электр белән тәэмин итү буенча төп карарлар торак пунктларны үстерү һәм реконструкцияләү концепциясендә, Генераль планда, территорияне планлаштыру проектында һәм электр челтәрләрен үстерү схемасында эшләнә.

Муниципаль берәмлекне үстерү концепциясе составында электр белән тәэмин итү системасының перспективалы үсешенең беренче чиратны аерып, исәп-хисап чорына төп мәсьәләләре карала, электр йөкләмәләрен һәм аларның балансын исәпләү, туклану үзәкләре буенча йөкләмәләрне бүлү, яңа электростанцияләр һәм подстанцияләр өчен мәйданчыкларны, һава һәм кабельле электр линияләре трассаларын беркетү, электр челтәрләре предприятиеләре базаларын урнаштыру башкарыла.

Электр йөкләнмәләрен исәпләү нәтиҗәләрен соңгы 5 - 10 ел эчендә аларның үзгәрешен анализлаудан алынган йөкләнешләр үсешенең уртача еллык темплары белән чагыштырырга кирәк, кирәк булганда төзәтмәләр кертергә кирәк.

Электр челтәрләрен үстерү буенча график материал күләменә 35 кВ һәм аннан да күбрәк электр тоташтыру схемалары һәм электр белән тәэмин итү системасының төп элементларының (туклану үзәкләре трансформаторларының, көчәнешләрнең, кабель маркаларының һәм электр тапшыру линияләрен үткәргечләрнең) төп параметрларын күрсәтеп, 35 кВ һәм югарырак челтәрләр конфигурациясе кертелә.

10 (6) кВ электр челтәрләре, барлык кулланучыларның йөкләнешләрен исәпкә алып, территорияне планлаштыру проектында эшләнә, трансформатор подстанцияләренең һәм бүлү пунктларының санын һәм егәрлеген билгеләнгән тәртиптә расланган муниципаль район электр челтәрләрен үстерү схемасы нигезендә бирелә торган энергия белән тәэмин итү оешмаларының техник шартлары нигезендә билгеләү. Әлеге челтәрләр буенча график материал күләменә электр тоташтыру схемалары һәм электр белән тәэмин итү системасының төп параметрларын күрсәтеп, муниципаль район планында 10(6) кВ челтәрләре конфигурациясе керә.

Торак зонасында урнашкан коммуналь, сәнәгать һәм башка кулланучыларны тышкы электр белән тәэмин итү челтәрләре күрсәтелгән кулланучыларны электр белән тәэмин итү оешмасының техник шартлары буенча, билгеләнгән тәртиптә расланган электр челтәрләрен үстерү схемасы нигезендә бирелә торган техник шартлары буенча төзү яки реконструкцияләү проектлары составында эшләнә.

3.3.6.2. Торак пунктларны электр белән тәэмин итүне проектлаштырганда электр чыганакларына электр нагрузкасын билгеләүне РД 34.20.185-94 (153-34, 20.185-94) һәм СП 31-110-2003 таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк.

Авыл торак пунктларында электр куллану күрсәткечләрен эреләндерүне 18 нче таблица нигезендә кабул итәргә рөхсәт ителә.

Таблица 18		
Укрупненные күрсәткечләр электропотребления		
	Электропотребление кВт-сәг/ел, 1 кеше	Куллану максимума эл. Йөкләнеш сәг/ел
Авыл торак пунты һәм шәһәр тибындагы бистәләргә	1250	4500

3.3.6.3. Торак пунктларны электр белән тәэмин итүне проектлаганда, проектлана торган территорияләр категориясенә туры китереп, аның ышанычлылыгын тәэмин итү таләпләрен исәпкә алырга кирәк.
3.3.6.4. Электр белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы буенча аларның категорияләре булган төп электр кабул итү җайланмалары Исемлеге 34.20.185-94 РД таләпләренә туры китереп билгеләнә.
3.3.6.5. Электр белән тәэмин итү шартлары буенча электр белән тәэмин итүне проектлау проектлана торган территориянең төп массасына карата башкарыла. Аларда югары категорияле аерым электроприемниклары яки беренче категорияле махсус төркем булса, электр белән тәэмин итүне проектлау әлеге электроприемникларын электр белән тәэмин итүнең таләп ителә торган ышанычлылыгын булдыру буенча кирәкле чаралар белән тәэмин ителә.
3.3.6.6. Гомуми энергетика системаларына керүче электр тапшыру линияләрен җитештерү зоналары, шулай ук авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү зоналары территорияләрендә урнаштыру рөхсәт ителми.
3.3.6.7. 35 кВ һәм югарырак көчәнешле гамәлдәге һава электр тапшыру линияләрен торак төзелешеннән читкә чыгаруны яки һава линияләрен кабель белән алыштыруны күздә тотарга киңәш ителә.
3.3.6.8. Торак зона территориясендә 10 кВ. га кадәр көчәнештәге электр тапшыргыч линияләре һава булырга тиеш.
3.3.6.9. Сәнәгать ешлыгының үзгәрүчән токыннан 330 кВ һәм аннан югары көчәнештәге проектлана торган электр тапшыру линияләрен (ЛЭП), шулай ук биналар һәм корылмалар өчен, үткәргечләрнең горизонталь урнашуы булган һава линиясе трассасы буенда һәм аннан ике яктан да электр кырының киеренкелеген киметү чараларыннан башка, һава линиясенә перпендикуляр юнәлештә, ерак фазалы үткәргечләр җиренә проекциядән алдагы ерак араларда, һава линиясенә күчүче юнәлештә, электр кырының киеренкелеген киметү чараларыннан башка, санитар өзелешләр чикләрен кабул итү рөхсәт ителә.:
- 20 м-330 кВ көчәнешле линияләр өчен;
- 30 м-500 кВ көчәнешле линияләр өчен;
- 40 м-750 кВ көчәнешле линияләр өчен;
- 55 метр-1150 кВ. м көчәнешле линияләр өчен.

Объектны файдалануга тапшырганда һәм эксплуатация барышында санитар аерма инструменталь тикшерү нәтиҗәләре буенча төзәтелергә тиеш.
3.3.6.10. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2003 елның 11 августындагы 486 номерлы карары белән электр челтәрләренә хезмәт күрсәтүче һава электр тапшыру линияләрен һәм элемтә линияләрен урнаштыру өчен җир кишәрлекләре күләмен билгеләү кагыйдәләре билгеләнгән.
Электр тапшыруның һава линиясе (электр челтәренә хезмәт күрсәтүче элемтә линиясе) сәнәгать җирләренә һәм башка махсус билгеләнештәге җирләргә яисә авыл җирлекләре

җирләренә билгеләнгән тәртиптә кертелгән һәм әлеге линияләрнең терәкләрен урнаштыру өчен билгеләнгән аерым җир кишәрлекләрендә урнаштырыла.

Җирләрнең бер категориясенә кертелгән һәм бер һава электр тапшыру линиясенә (электр челтәренә хезмәт күрсәтүче элемтә линияләре) терәкләр кую өчен билгеләнгән (файдаланыла торган) җир кишәрлекләре дәүләт җир кадастрында бер кадастр номерын биреп, күчемсез мөлкәтнең (бердәм җирдән файдалану) бер объекты буларак исәпкә алынырга мөмкин.

10 кВ. га кадәр көчәнештәге һава электр тапшыру линиясе баганасын кую өчен җир кишәрлегенең минималь күләме Җир өслеге дәрәҗәсендә терәкне аркылы тоташтыруга тигез контур мәйданы буларак билгеләнә.

10 кВ. нан артык көчәнештәге һава электр тапшыру линиясе баганасын кую өчен җир кишәрлегенең минималь күләме түбәндәгечә билгеләнә::

җир өслегенә терәк проекциясе контурыннан 1 метрга торган Контурның мәйданы (тартмаларда терәкләр өчен - тартмаларны да кертеп) - барлык категория җир кишәрлекләре белән чиктәш җир кишәрлекләре өчен, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җир кишәрлекләре белән чиктәш җир кишәрлекләре белән 0,8 метрдан да артык түгел.;

җир өслегенә терәк проекциясе контурыннан 1,5 метрга торган Контурның мәйданы-авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җир кишәрлекләре белән чикләшә торган 0,8 метрдан да артык булмаган тирәнлектәге ригельле терәкләр кую өчен билгеләнгән.

330 кВт һәм аннан да күбрәк көчәнешле һава электр тапшыру линиясенең таянычларын урнаштыру өчен аерым җир кишәрлекләренең минималь күләмнәрен җирдә беркетелгән стойкалар (оттяжкалар) кулланыла торган конструкцияләрендә һәр стойканың тышкы контурларыннан 1 метрга (оттяжка) торган контур мәйданнары - барлык категория җир кишәрлекләре белән чиктәш җир кишәрлекләре өчен (авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш) һәм 1,5 метрга авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җир кишәрлекләре өчен билгеләргә рөхсәт ителә.

Һава электр линияләре терәкләрен (элемтә линияләрен, электр челтәрләренә хезмәт күрсәтүче элемтә линияләрен) урнаштыру өчен җир кишәрлекләренең конкрет күләме Җир терәкләрен, грунтларның үлчәмнәрен һәм төрләрен, грунтларның сәләтен һәм аның тотрыклылыгын һәм куркынычсыз эксплуатациясен тәэмин итү максатларында терәк мәйданын Инженерлык белән тәэмин итү зарурлыгыннан чыгып билгеләнә.

Төзелеш, реконструкция, техник яктан яңадан коралландыру һәм ремонтлау чорында хуҗалык итүче субъектлар тарафыннан кулланыла торган җир участоклары электр тапшыруның һава линиясенең бөтен озынлыгы буенча җир полосасыннан гыйбарәт.

500, 750 һәм 1150 кВ егәрлекле һава электр тапшыру линияләренә карата күрсәтелгән эшләр башкарганда хуҗалык итүче субъектлар тарафыннан кулланыла торган җир участоклары һәр фаза өчен 5 метр киңлектәге аерым полосалардан гыйбарәт.

3.3.6.11. Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә, электр энергетикасы объектларын куркынычсыз һәм авариясез файдалануны тәэмин итү, электр челтәре хуҗалыгы объектларын куркынычсыз эксплуатацияләү һәм Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән башка электр энергетикасы объектларын куллану өчен, составына әлеге җир кишәрлекләре кергән җирләрнең категориясенә бәйсез рәвештә, җир кишәрлекләрен файдалануның махсус шартлары булган сак зоналары билгеләнә.

Җир асты кабель линияләре өстендә, гамәлдәге электр челтәрләрен саклау кагыйдәләре нигезендә, кабельләр өстендәге мәйдан күләмендә сак зоналары куелырга тиеш:

- кабель линияләре өчен һәр яктан 1 кВ - 1 м дан югарырак.;
- кабель линияләре өчен һәр яктан-1 кВ-1 м. га кадәр, ә тротуарлар астында кабель линияләре үткәндә-0,6 м. га кадәр биналар, корылмалар ягына һәм урамның машиналар йөрү өлешенә 1 м. га кадәр.

3.3.6.12. Кабель линияләренең сак зоналары электр челтәрләрен саклау кагыйдәләре таләпләрен үтәп кулланыла.

Төзелмәгән җирдә салынган кабель линияләренең сак зоналары мәгълүмати билгеләр белән билгеләнергә тиеш. Мәгълүмати билгеләрне 500 метрдан да ким түгел, шулай ук кабель линияләре юнәлешен үзгәртү урыннарында урнаштырырга кирәк.
3.3.6.13 . 10 кВ. га кадәр көчәнештәге бүлү һәм трансформатор подстанцияләре (РП һәм ТП) ябык типтагы бүлүне күздә тотарга кирәк.
3.3.6.14. Төрле учреждениеләрнең йокы корпусларында, мәктәп һәм башка уку йортларында һ.б. төзелгән һәм төзелгән подстанцияләрне төзү рөхсәт ителми.
Торак биналарда аерым очракларда коры трансформаторларны кулланып төзелгән һәм төзелгән подстанцияләрне дәүләт күзәтчелеге органнары белән килештереп урнаштыру рөхсәт ителә, шул ук вакытта гамәлдәге нормалар нигезендә тавыш, вибрация һәм электромагнит нурланыш дәрәҗәсен чикләү буенча таләпләр тулы күләмдә үтәлергә тиеш.
Төзелгән, төзелгән һәм аерым торган подстанцияләрне урнаштыру һәм урнаштыру ПУЭНЫҢ 4 бүлегендәге бүлекләрнең таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш.
3.3.6.15. Подстанциягә һәм бүлү пунктларына якын килгәндә кабель һәм һава линияләрен кертү һәм чыгару өчен техник полосаларны күздә тотарга кирәк. Һава линияләре кабельләргә күчү пунктлары өчен җир кишәрлекләре күләме 0,1 гектардан артмаска тиеш.
3.3.6.16. Ябык подстанцияләр өчен бүлеп бирелә торган җир кишәрлекләре, 110 - 220 кВ көчәнешле бүлү һәм комплектлау җайланмаларын да кертеп, 465-74 СН таләпләренә туры китереп билгеләнә.
Электр подстанциясе территориясе тышкы койма белән әйләндереп алынган булырга тиеш. Коймалар ябык подстанцияләр өчен транспорт керү мөмкин булган урыннарда тумбалар кую шарты белән каралмаган булырга мөмкин.
Электр станцияләреннән һәм бүлү пунктларыннан торак, иҗтимагый һәм җитештерү биналарына һәм корылмаларга кадәр ераклыкны СНиП II нигезендә кабул итәргә кирәк-89-80* СНиП 2.07.01-89* акустик исәпләү нәтиҗәләре нигезендә.
3.3.7. Элемтә объектлары
3.3.7.1. Предприятиеләр, элемтә, радио һәм телевидение, янгын һәм сак сигнализациясе, инженерлык җиһазлары системаларын диспетчерлаштыру системаларын урнаштыру, СН 461-74, ВСН 60-89 һәм әлеге норматив таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш.
Элемтә, сигнализация җайланмаларын проектлаганда, инженерлык җиһазларын диспетчерлаштырганда, Гражданнар оборонасы сигналлары һәм гадәттән тыш хәлләр сигналлары буенча халыкка хәбәр итү системасы белән идарә итү мөмкинлеген күздә тотарга кирәк.
3.3.7.2. Линия-кабель корылмаларын проектлау беренчел элемтә челтәрләренең перспективалы үсешен исәпкә алып башкарылырга тиеш.
Элемтә линияләре өчен трассаларны (кабельле, һава һәм башкалар) урнаштыруны Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәэмин итү, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләрдә башкарырга кирәк:
- торак пунктлардан читтә-нигездә, юл буйларында, гамәлдәге трассалар һәм чәчү әйләнеше кырлары чикләрендә.;
- авыл торак пунктларында-күбесенчә урамнарның җәяүлеләр өлешендә (тротуарлар астында) һәм кызыл линия белән төзелеш линиясе арасындагы полосада.
3.3.7.3. Чыбыклы элемтә линияләре автомобиль юллары буенда түбәндәге таләпләрне үтәгәндә урнаштырыла:
- гамәлдәге автомобиль юлларының юл буе полосаларында, аларның чикләре янында һәм яңа төзелә торган элемтә линияләре автомобиль юлларын реконструкцияләүгә комачауламасын өчен, ;
- авыл хуҗалыгы өчен яраклы җирләрдә - автомобиль транспорты ташламалары белән пычрану күрсәткечләре буенча;;

- элемтә полосасының автомобиль юлларына бүлеп бирелгән полоса чигенә якынаюының рөхсәт ителгән араларын үтәү.
Аерым очракларда кечкенә участокларда кабельле элемтә линиясе трассасын автомобиль юлыннан, трассаның озынлыгын киметү өчен, аны турылату максатыннан, кире кагу рөхсәт ителә.
Кабель линияләре трассаларын автомобиль юлларыннан читләштерү шулай ук мәҗбүри рәвештә су басу, су басу зоналарын әйләнеп чыкканда да рөхсәт ителә.
3.3.7.4. Торак пунктлардан читтә кабель линиясе трассасын барлык җир участокларында, шул исәптән автомобиль һәм тимер юлларга бүлеп бирелгән полосаларда, саклау һәм тыелган зоналарда, шулай ук автомобиль күперләрендә, коллекторларда һәм автомобиль юллары тоннельләрендә конкрет шартларга карап сайларга кирәк.
3.3.7.5. Автомобиль юллары булмаганда, торак пунктлардан читтә кабельле элемтә линияләре трассалары продуктүткәргечләр буенда урнашырга мөмкин.
3.3.7.6. Трасса юллары булмаганда, кабельле элемтә линияләрен авыл хуҗалыгы өчен яраксыз яки авыл хуҗалыгы өчен яраксыз җирләрдә яки авыл хуҗалыгы җирләрендә кадастр бәяләве буенча иң начар сыйфатта урнаштыру мөмкинлеге буенча урнаштыру зарур.
3.3.7.7. Хезмәт күрсәтми торган көчәйтү һәм регенерация пунктларын кабель линиясе трассасы буенда, мөмкин булганча - язгы ташкын сулары белән җылытылмый торган урыннарда кабель сузуның көзгә якынында урнаштырырга кирәк. Әлеге таләпләрне үтәү мөмкин булмаганда, проект тарафыннан аларны эксплуатацияләүнең (алымнарны урнаштыру һәм башкалар) нормаль шартлары каралырга тиеш.
3.3.7.8. Һава линияләре терәкләрендә элемтә кабельләрен подвескасын индивидуаль төзелеш районнарын телефонлаштырганда абонент телефон челтәрләренең бүлү участокларында, авыл телефон челтәрләренең абонент һәмостанцияара линияләрендә, шулай ук зона эчендәге челтәрләрдә (кабельләрне җир асты сузу кыен булган районнарда, тирән чокырлар, елга һәм башка каршылыклар аша кабель линияләре күчешендә) күздә тотарга рөхсәт ителә.
Авыл телефон челтәрләренең кабельләрен подвескасын гамәлдәге һава элемтә линияләре терәкләрендә күздә тотарга кирәк. Әлеге максатлар өчен яңа терәкләрне проектлау тиешле нигезләнгәндә рөхсәт ителә.
Торак пунктлар территорияләрендә биналарның түбәләренә куелган агынты баганалар кулланылырга мөмкин.
3.3.7.9. Юл буе полосалары чикләрендә һава элемтә линияләрен урнаштыру таләпләрне үтәгәндә мөмкин:
- торак пунктларны урап узучы федераль автомобиль юллары участоклары өчен федераль автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чигеннән һава элемтә линияләре терәкләренә кадәр ераклык 50 м дан да ким булмаска тиеш.;
- I-IV категорияле автомобиль юллары өчен, шулай ук торак пунктлар чикләрендә төзелеш чикләренә кадәр, федераль автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чигеннән алып элемтәнең һава линияләре терәкләренә кадәр ераклык 25 м дан да ким булмаска тиеш.
Федераль юлларның һава элемтә линияләре белән кисешкән урыннарда һәр линия терәгеннән алып автомобиль юлының Җир өслеге бровкасына кадәр ераклык терәк плюс 5 м биеклектән дә ким булмаска тиеш, ләкин барлык очракларда да - 25 метрдан да ким булмаска тиеш.
3.3.7.10. Линияләрнең билгеләнүенә һәм җирле шартларга карап, су киртәләре аша кабельле чыгу юллары үтәлергә мөмкин:
- су астында су сибелә торган кабельләр белән;
- күперләргә салына торган кабельләр;
- Терәкләрдә асылмалы кабельләр белән.

Су киртәләре аша кабельле чыгу урыннары линия-кабельле корылмаларны проектлауга карата таләпләр нигезендә урнаштырыла.
3.3.7.11. Элемтә кабельләреннән, чыбык үткәргечтән яки кабель канализациясе торбаларыннан башка җир асты һәм җир өсте корылмаларына кадәр Минималь ераклык әлеге бүлекнең "инженерлык инфраструктурасы зоналары" 3.4 бүлекчәсе таләпләре нигезендә билгеләнә.
3.3.7.12. Радиотапшыручы радиотехник объектларны урнаштырганда санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләре үтәлергә тиеш, шул исәптән саклау зонасы да билгеләнә:
- 100 Вт дан 1000 Втка кадәр булган егәрлек нәтиҗәле очракта, кешеләрнең теләсә кайсы ноктадан 10 м ераклыкка антена урнаштыру зонасына керү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш. Бинада антенна урнаштырганда түбәдән 1,5 метр биеклектә, теләсә кайсы ноктадан күрше корылмаларга кадәр араны антеннаның теләсә кайсы тибындагы һәм нурланышның теләсә кайсы юнәлеше өчен 10 метрдан да ким булмаган араны тәэмин иткәндә, монтажланырга тиеш.;
- 1000нән 5000 Втка кадәр булган егәрлек нәтиҗәле нурланышның тибына һәм юнәлешенә карамастан, антенаның теләсә кайсы ноктасыннан 25 метрдан да ким булмаган арада кешеләрнең үтеп керү мөмкинлеге һәм корылмаларның булмавы тәэмин ителергә тиеш. Бинаның түбәсенә антенна урнаштырганда түбәдән кимендә 5 метр биеклектә монтажланырга тиеш.
Аерым торучы Терәкләрдә һәм мачталарда антенналар урнаштыру киңәш ителә.
3.3.7.13. Электромагнит нурланышлар дәрәҗәләре СанПиН 1 нче кушымта нигезендә рөхсәт ителгән чик дәрәҗәләрдән (ПДУ) артмаска тиеш 2.1.8/2.2.4.1383-03 к
Халыкны радиотехник объектлар төзелә торган электромагнит кырлар йогынтысыннан саклау максатларында, тапшыручы радиотехник объектларның һәм торак пунктның перспективалы үсешен исәпкә алып, санитар-яклау зоналары һәм чикләүләр зоналары билгеләнә.
Санитар-яклау зоналары чикләре җир өслегеннән җир өслегеннән 2 м биеклектә билгеләнә.
Чикләү зонасы тышкы чикләрдә җир өслегеннән 2 м дан артык биеклектә электромагнит кырларының дәрәҗәсе ПДДАДАН артып киткән территориядән гыйбарәт. Чикләүләр зонасының тышкы чиге перспективалы төзелеш биналарының максималь биеклеге буенча билгеләнә, аларның өске каты биеклегендә электромагнит кырының дәрәҗәсе ПДДАДАН артмый.

3.3.8. Размещение инженерных сетей

3.3.8. Инженерлык челтәрләрен урнаштыру
3.3.8.1. Инженерлык челтәрләре урамнар, юллар һәм юллар буенда һәм бары тик машиналар йөрү өлешеннән читтә генә яшелләндерү полосасында урнашырга тиеш.
Кызыл линия һәм төзелеш сызыгы арасындагы полосада түбән басымлы газ һәм кабель челтәрләрен (көч, элемтә, сигнализация һәм диспетчерлаштыру) урнаштырырга кирәк.
Торак пунктлар территориясендә рөхсәт ителми:
канализация челтәрләрен җир өсте һәм җир өсте сузу;
җиңел ялкынсынучы һәм янучан сыеклыклар, шулай ук сәнәгать предприятиеләрен һәм складларын тәэмин итү өчен сыекландырылган газлар белән торбаүткәргечләр салу;
магистраль торбаүткәргечләр сузу.
3.3.8.2. Суүткәргеч челтәрен киңлектәге урамның ике ягында да урнаштырырга кирәк:
- хәрәкәт итү өлешендә 22 м дан артык;
- урамнар кызыл линия чикләрендә 60 м һәм аннан да күбрәк.
3.3.8.3. Урамнарның һәм юлларның йөрү өлешләрен үзгәртеп корганда, аларга җир асты инженерлык челтәрләре урнашкан юл капиталь өслекләрен урнаштыру белән, әлеге челтәрләрне бүлү полосаларына һәм тротуарларга чыгаруны күздә тотарга кирәк. Тиешле нигезләнгәндә, урамнарның машиналар йөри торган өлешләре астында

гамәлдәге челтәрләрне саклап калу, шулай ук каналларда һәм тоннельләрдә яңа челтәрләр салу рөхсәт ителә.

Бүлү полосалары булмаган гамәлдәге урамнарда, Тоннель яки каналларда урнаштыру шарты белән, яңа инженерлык челтәрләрен машиналар йөрү өлеше астында урнаштыру рөхсәт ителә. Техник кирәк булганда, урамнарның машиналар йөри торган өлешләре астында газүткәргечләр салу рөхсәт ителә.

3.3.8.4. Елга, автомобиль юллары, шулай ук биналар һәм корылмаларның инженерлык челтәрләре белән кисешүне туры почмак астында карарга кирәк. Нигезләгән вакытта ким дигәндә, 45 градустан да ким булмаган почмак астында кисешү рөхсәт ителә.

Елгаларның, автомобиль юлларының, шулай ук аларның корылмаларының инженерлык челтәрләре белән кисешкән урынын сайлау гамәлдәге норматив документлар таләпләренә туры китереп, дәүләт күзәтчелеге органнары белән килештереп башкарылырга тиеш.

3.3.8.5. Җәяүлеләр һәм автомобиль күперләре буенча газүткәргечләр сузылды:

- күпер янмый торган материаллардан төзелгән булса, завод эретеп ябыштыру тоташтыруларын физик ысуллар белән йөз процент контрольдә тоткан җөйсез яки электр эретеп ябыштыру торбаларыннан 0,6 Мпка кадәр басым ясау рөхсәт ителә.;
- күпер янучан материаллардан төзелгән булса, рөхсәт ителми.

3.3.8.6. Җир дәрәҗәсеннән торбаларның түбәненә яки югары Терәкләрдә сузыла торган торбаларның изоляциясе өслегенә кадәр биеклекне кабул итәргә кирәк:

- территориянең машиналар йөрми торган өлешендә, кешеләр уза торган урыннарда - 2,2 км;
- автоюллар белән кисешкән урыннарда (машиналар йөрү өлешенең өслеге өслегеннән) - 5 м;

3.3.8.7. Якын-тирә җир асты инженерлык челтәрләреннән биналар һәм корылмаларга кадәр горизонталь (яктылык) буенча ераклыкны 15 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк .

Күрше инженерлык җир асты челтәрләре арасында горизонталь (яктылык) буенча араларны параллель рәвештә 16 нчы таблица буенча, ә авыл торак пунктлары биналарында инженерлык челтәрләрен тапшыруда - 0,5 м дан да ким булмаган күләмдә кабул итәргә кирәк.

Катнаш торбаүткәргечләр салу тирәнлегендә 0,4 м дан артык ара булса, траншеяларның тизлеген, әмма траншеяларның тирәнлеген исәпкә алып, насыпи һәм кемка табанына кадәр арттырырга кирәк.

15 һәм 16 таблицаларда күрсәтелгән ераклыкны иминлек һәм ышанычлылык таләпләрен тәэмин итүче тиешле техник чараларны үтәгәндә киметергә рөхсәт ителә.

3.3.8.8. 0,6 МП га кадәр басым астында тыгыз шартларда (норматив документлар белән регламентланган араларны башкару мөмкин түгел) җир асты газ үткәргечләре салганда трассаның аерым участокларында, биналар һәм аркалары аркасында, шулай ук аларны аерым торучы ярдәмче корылмалар (даими булмаган биналар) белән якынайтканда 0,6 Мптан артык басымлы газүткәргечләр (даими рәвештә башка биналар)

19 һәм 20 нче таблицаларда күрсәтелгән ераклыкны 50 процентка кадәр киметергә рөхсәт ителә.

Таблица 19				
Инженерлык челтәрләре	Ераклык, м, по горизонтали (шул яктылыкка) от җир асты челтәре кадәр			
	Фунда мент	Фундамент коймалар	тышкы бровки	фундамент баганаларын һава электр линияләре напряжением

	биналарның һәм корылмаларның	куелды, предприятие, эстакад, баганаларын контактной челтәре һәм элемтә, тимер юллар	кювета яки подошвы насыпи юллар	кадәр 1 кВ яктыртуны		
1	2	3	7	8	9	10
Сусүткәргеч һәм напорная канализация	5	3	1	1	2	3
Самотечная канализация (көнкүреш һәм дождевая)	3	1,5	1	1	2	3
Дренаж	3	1	1	1	2	3
тыгыз бәйләнешле дренаж	0,4	0,4	-	-	-	-
Газопроводы кебек янучан газлар басымы, МПа:						
түбән кадәр 0,005	2	1	1	1	5	10
урта - артык 0,005 кадәр 0,3	4	1	1	1	5	10
югары:						
артык 0,3 кадәр 0,6	7	1	1	1	5	10
меңнән артык 0,6 кадәр 1,2	10	1	2	1	5	10
Җылылык челтәрләре:						
от тышкы стенки канал, тоннельнең	2	1,5	1	1	2	3
нче оболочки бесканальной сузу	5 (смотри примечание 2)	1,5	1	1	2	3
Кабели көч куллану барлык напряжений һәм кабели элемтә	0,6	0,5	1	0,5*	5*	10*

Каналлар, коммуникация тоннели	2	1,5	1	1	2	3*

* Керә генә расстояниям нче көч кабельләр.

Әсәрләр:

1. Рөхсәт ителә предусматривать үткәрү эше тәмамланачак җир асты инженерлык челтәрләрен чикләрендә фундамент баганаларын һәм эстакад торба шарты чаралар үтәү, исключающих мөмкинлеге җәрәхәтләре челтәрләре очракта яуган фундамент, ә шулай ук яраланган фундамент вакытта һәлакәт әлеге челтәрдә.

2. Ара нче җылылык челтәрләре каршындагы бесканальной салу кадәр биналар һәм корылмалар кирәк кабул итү, таблица буенча Б. 3 СНиП 41-02-2003.

3. Ара нче көч кабельләр напряжением 110 - 220 кВ кадәр фундамент коймалар куелды, предприятие, эстакад һәм элемтә линияләрен күрергә 1,5 м

Таблица 20

Инженерлык челтәрләре	Расстояние (м) по горизонтали (в свету) до											
	Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,	Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,	Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,	Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,				Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,	Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,	Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,		Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,
				низкого до 0,005	среднего св. 0,005 до 0,3	высокого				тышкы стенка канал, тоннельнең	тышча бесканальной сузу	
						св. 0,3 до 0,6	св. 0,6 до 1,2					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Суүткәргеч	1,5	см. примечание 1	1,5	1	1	1,5	2	1*	0,5	1,5	1,5	1,5
Канализация, көнкүреш	см. примечание 1	0,4	0,4	1	1,5	2	5	1*	0,5	1	1	1
Дождевая канализация	1,5	0,4	0,4	1	1,5	2	5	1*	0,5	1	1	1
Газопроводы басымы, МПа:												
түбән кадәр 0,005	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1	2
урта артык 0,005 кадәр 0,3	1	1,5	1,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1	2
югары:												
артык 0,3 кадәр 0,6	1,5	2	2	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1,5	2

- дән артык 0,6 кадәр 1,2	2	5	5	0,5	0,5	0,5	0,5	2	1	4	2	4
Кабели көч куллану барлык напряжений	1*	1*	1*	1	1	1	2	0,1 - 0,5	0,5	2	2	2
Кабели элемтә	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1	0,5	-	1	1	1
Җылылык челтәрләре:												
от тышкы стенки канал, тоннельнең	1,5	1	1	2	2	2	4	2	1			2
нче оболочки бесканальной сузу	1,5	1	1	1	1	1,5	2	2	1			2
Каналлар, тоннели	1,5	1	1	2	2	2	4	2	1	2	2	-

* Рөхсәт ителә уменьшать күрсәтелгән кадәр ара 0,5 метр каршындагы таләпләрен үтәү бүлегенең 2.3 ПУЭ.

Искәрмә:

1. Көнкүреш канализациясеннән хуҗалык-эчәргә яраклы суүткәргечкә кадәр ераклыкны кабул итәргә кирәк: тимер-бетон һәм асбоцемент торбалардан суүткәргечкә кадәр-5 м;

диаметрлы чуен торбаларыннан су үткәргечкә кадәр:

- 200 мм га кадәр-1,5 м;

- 200 мм дан артык - 3 м;

- пластмасса торбалардан су үткәргечкә кадәр-1,5 м.

Канализация челтәрләре һәм җитештерү суүткәргече арасында материал һәм торбалар диаметрына, шулай ук грунт номенклатурасына һәм характеристикасына карап, 1,5 метр булырга тиеш.

2. 300 м диаметрлы торбалар өчен параллель рәвештә газүткәргечләр салганда, алар арасында (яктылыкта) 0,4 м һәм 300 мм - 0,5 м диаметрлы торбаларны бер траншеяга ике һәм аннан күбрәк газ үткәргечне бергә урнаштырганда кабул итү рөхсәт ителә.

3. 16 нчы таблицада корыч газүткәргечләргә кадәр ара күрсәтелгән. Газүткәргечләрне металл булмаган торбалардан урнаштыруны СНиП 42-01-02 нигезендә күздә тотарга кирәк.

3.3.8.9. Азкатлы торак төзелеше территориясе өчен проект инженерлык чишелешләрен сайлау җирле инженерлык челтәрләрен эксплуатацияләү өчен җаваплы тиешле органнар тарафыннан бирелгән территорияне Инженерлык белән тәэмин итүгә техник шартлар нигезендә башкарылырга тиеш.

3.3.8.10. Җылылык һәм газ челтәрләре, суүткәргеч һәм канализация торбалары юлларның машиналар йөрү өлешеннән читтә сузылырга тиеш. Аерым очракларда, аларның хуҗалары ризалыгы белән, йорт яны территориясендә аларны салу рөхсәт ителә.

Азкатлы төзелеш территориясе буенча югары басымлы газ челтәрләрен сузу рөхсәт ителми.

3.3.8.11. Азкатлы торак төзелешен җылылык белән тәэмин итүне автоном типтагы һәр фатир генераторыннан да, үзәкләштерелгән төстә - гамәлдәге яки яңа проектлаштырыла торган котельныйлардан, газ бүлү пунктларыннан (алга таба - ГРП) тиешле инженерлык коммуникацияләре булган децентральләштерүне күздә тотарга рөхсәт ителә.

ГРПДАН торак төзелешенә кадәр ераклыкны әлеге бүлекнең "инженерлык инфраструктурасы зоналары" 3.3 бүлекчәсе таләпләре нигезендә кабул итәргә кирәк.

3.3.8.12. Азкатлы төзелешләрне су белән тәэмин итүне әлеге бүлектәге "инженерлык инфраструктурасы зонасы" 3.3 бүлекчәсе таләпләре нигезендә күпфатирлы йортлар өчен үзәкләштерелгән системалардан башкарырга кирәк, шулай ук проект нигезендә шахталы һәм вак көпшәле кое, каптаж, чишмәләр өчен автоном су белән тәэмин итүне оештыру рөхсәт ителә.

3.3.8.13. Бер-ике фатирлы йортларга су үткәрү үзәкләштерелгән канализация системасына тоташтыру булганда яки җирле канализация булганда рөхсәт ителә.

3.3.8.14. Ике фатирлы торак йортлар өчен, юынтыларны тәүлегенә 3 куб. метрдан да ким булмаган күләмдә тотып, локаль чистарту корылмалары урнаштыруны күздә тотарга рөхсәт ителә.

3.8.15. Азкатлы төзелешләрне электр белән тәэмин итү әлеге бүлектәге "инженерлык инфраструктурасы зоналары" ның 3.3 бүлекчәсе нигезендә проектланырга тиеш.

Азкатлы төзелешләрне электр белән тәэмин итү өчен трансформатор подстанциясе

трансформаторларының егәрлеген исәпләү буенча кабул итәргә кирәк.

0,38 кВ челтәре таралган схема яки элмәк схемасы буенча һава яки кабель линияләре белән бер трансформатор подстанцияләре белән ачык режимда башкарырга тиеш.

Һава һәм кабель линияләре трассалары фатир яны участокларыннан читтә узарга, хезмәт күрсәтүче автотранспортның һава линияләре терәкләренә керү өчен уңайлы булырга һәм кабель линияләрен тоткарлыксыз казу мөмкинлеге бирергә тиеш.

3.4. Транспорт инфраструктурасы зоналары

3.4.1.Гомуми таләпләр

3.4.3.1. Торак пунктларның урам-юл челтәре барлык территориаль зоналар составына керә һәм кызыл линияләр белән чикләнгән территориянең бер өлеше булып тора, ул транспорт чаралары һәм җәяүлеләр хәрәкәте, инженерлык коммуникацияләре салу, яшел үсентеләр һәм тавыш саклау җайланмалары урнаштыру, мәгълүматның техник чараларын урнаштыру һәм хәрәкәтне оештыру өчен билгеләнгән.

Урамнар, юллар, юллар һәм җәяүлеләр юллары челтәре генераль план нигезендә бердәм транспорт системасының состав өлеше буларак проектланырга тиеш.

Урам-юл челтәре структурасы җирлектәге һәм муниципаль районның барлык торак пунктларында уңайлы транспорт элемтәсен тәэмин итәргә, транзит транспорты, шул исәптән йөк транспорты хәрәкәтен тәэмин итүче челтәр элементларын үз эченә алырга тиеш. Торак кварталның юл челтәре структурасы аварияләр нәтиҗәләрен бетерү өчен көчләрне һәм чараларны тоткарлыксыз кертүне һәм күчерүне тәэмин итәргә тиеш.

Урам-юл челтәрен, урамнарның һәм юлларның функциональ билгеләнешен, Транспорт һәм җәяүлеләр хәрәкәтенең интенсивлыгын, территориянең архитектура-планлаштыру оешмасын һәм төзелеш характерын исәпкә алып, өзлексез система рәвешендә проектларга кирәк. Урам-юл челтәре составында магистраль һәм җирле әһәмияттәге урамнар һәм юллар, шулай ук төп урамнар аерылырга тиеш. Урам һәм юл категорияләрен 22 таблицада китерелгән классификация нигезендә билгеләргә кирәк.

Таблица 22

Категория юллар һәм урамнарны	Төп билгеләнеше, юллар һәм урамнарны
1	2
Район әһәмиятендәге:	
транспорт һәм җәяүлеләр	транспорт һәм җәяүле элемтә арасында торак районнар арасында, шулай ук торак һәм җитештерү зоналар, җәмәгать үзәкләре, выходы башка магистраль урамнар, юллар һәм тышкы автомобиль юлына
пешеходно-транспорт	җәяүле һәм транспорт элемтәсе (күбесенчә җәмәгать пассажирлар транспорты) чикләрендә планировочного район
Урамнар һәм юллар җирле әһәмияттәге:	
урамнар торак төзү	, транспорт (башка узу йөк һәм җәмәгать транспорты) һәм җәяүле элемтә территориясендә торак районнар (микрорайоннар), выходы бу магистраль урам һәм юллар регулируемого хәрәкәте
урам һәм юллар, җитештерү, шул исәптән, коммуналь-склад зоналарда	транспорт элемтә, күбесе җиңел һәм йөк транспорты чикләрендә зоналарны, выходы бу магистраль юллар. Белән кисешкән урыны ябылачак урамнары һәм юллары булганнары урнаша бер дәрәҗәдә
, җәяүле урамнар һәм юллар	җәяүле белән элемтә урыны белән кушымталар хезмәт, учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан хезмәт

	күрсәтү, шул исәптән чикләрендә иҗтимагый үзәге, урыны-урыны белән ял итү һәм остановочными пунктлары җәмәгать транспорты
парковые юлының	транспорт элемтәсе территориясе чикләрендә парклар һәм лесопарков күбесенчә хәрәкәте өчен җиңел автомобиль
эчендәге юллар	подъезд транспортных средств к жилым домам, общественным зданиям, учреждениям, предприятиям и другим объектам внутри районов, микрорайонов (кварталов)
велосипед юллары	по свободным от других видов транспорта трассам.

Искәрмә:
1. Төп урамнар транспорт-җәяүлеләр, җәяүлеләр-транспорт һәм җәяүлеләр урамнары составыннан аерылып тора һәм торак пунктның архитектур-планировкасы нигезе булып тора.
3.4.3.2. Урамнар, юллар һәм транспорт киселешләренең үткәрү мөмкинлеген, автомобильләрне саклау урыннарының санын 1 мең кешегә: 300 җиңел автомобиль, шул исәптән 3 – 4 такси, 2 – 3 ведомство автомобиле, 60 йөк автомобиле билгеләргә кирәк.
Мотоцикл һәм мопедларны 1 мең 200 кешегә кабул итәргә кирәк.
Урам челтәре буенча хәрәкәт иткәндә үткәрүчәнлек сәләтен (хәрәкәт интенсивлыгын) исәпләү өчен төрле транспорт төрләрен бер исәп - хисап төре-җиңел автомобильгә, 23 нче таблица нигезендә китерергә кирәк.

Таблица 23	
Тибы транспорт чаралары	Коэффициенты китерү
Җиңел автомобильләр	1,0
Йөк автомобильләре, йөк күтәрүче, т:	
2	1,5
6	2,0
8	2,5
14	3,0
артык 14	3,5
Автобуслар	2,5
Микроавтобусы	1,5
Мотоциклы һәм мопеды	0,5
Мотоциклы белән коляской	0,75

3.4.3.3.Азкатлы торак төзелеше территорияләрендә урам-юл челтәрен проектлаганда җиңел автомобильләрдән өстенлекле файдалануга, шулай ук торак төзелешенә җәмәгать транспортында хезмәт күрсәтүгә юнәлтелергә тиеш.
3.4.3.4. Авыл торак пункты чикләрендә урам челтәренең төп исәп-хисап параметрлары 24 нче таблица нигезендә кабул ителә.

Таблица 24

Категория сельских улиц и дорог	Расчетная скорость движения, км/ч	Ширина полосы движения, м	Число полос движения	Ширина пешеходной части тротуара, м
Поселковая дорога	60	3,5	2	-
Главная улица	40	3,5	2 - 3	1,5 - 2,25
Улица в жилой застройке:				
основная	40	3,0	2	1,0 - 1,5
второстепенная (переулок)	30	2,75	2	1,0
проезд	20	2,75 - 3,0	1	0 - 1,0
Хозяйственный проезд, скотопрогон	30	4,5	1	-

3.4.3.5.Төп урамнар төзелеш территориясенең төп транспорт һәм функциональ - планлаштыру нигезләре булып тора. Алар торак төзелешенә транспорт хезмәте күрсәтүне тәэмин итәләр һәм транзит транспорт агымнарын кертмиләр.

Төп юллар транспортның торак биналар төркемнәренә килүен тәэмин итә.

Транспортның аерым биналарга килүен икенче дәрәҗәдә тәэмин итә.

3.4.3.6.Азкатлы торак төзелешенең планлаштырылган карары барлык биналарга һәм корылмаларга, шул исәптән фатир яны участокларында урнашкан йортларга автотранспортның йөрүен тәэмин итәргә тиеш.

3.4.3.7. Урамнарның кызыл линия чикләрендә киңлеген һәм аркылы профилен, аларны төзекләндерү дәрәҗәсен, авыл торак пункты күләменә, фаразланучы хәрәкәт агымнарына, инженерлык коммуникацияләрен салу шартларына, тибына, катларына һәм төзелешнең гомуми архитектура-планлаштыру чишелешенә карап билгеләргә кирәк, ләкин 15 меңнән дә ким түгел.

Тротуарларны, Төзелеш тибына карамастан, торак урамнарның ике ягы буенча да күздә тотарга кирәк. Усадьба корылмалары буенда икенче дәрәҗә юлларда гади өслекле юллар урнаштыру рөхсәт ителә.

Инженерлык челтәрләрен һәм коммуникацияләрне урнаштыру өчен, киңлеге 3,5 метрдан да ким булмаган яшелләндерү яки техник коммуникацияләр полосаларын күздә тотарга кирәк.

Бер яклы усадьба төзелеше булган икенче баскычлы торак урамнарның машиналар йөрү өлешләрен һәм 150 м озынлыктагы тупик юлларны җәяүлеләр хәрәкәте белән бергә, йөрү киңлеге 4,2 М. ким булмаган Кызыл линияләрдә үтәли йөрү киңлеге 7 м. дан да ким булмаска тиеш.

Икенче дәрәҗәле урамнарда һәм юлларда һәр 200 метр саен 7 м х 15 м киңлектәге юл йөрү мәйданчыкларын күздә тотарга кирәк.

Хуҗалык юлларын терлекләр узышлары белән бергә алып барырга рөхсәт ителә. Шул ук вакытта алар төп урамнар кисәргә тиеш түгел. Хуҗалык юлларын каплау йөк автомобильләре, тракторлар һәм башка машиналарның йөкләнешенә түзәргә тиеш. Тупикларның максималь озынлыгы 150 м. нан артмаска тиеш.
3.4.4. Җәмәгать пассажир транспорты челтәре

3.4.4.1. Халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру проектын эшләгәндә халыкның тизлеген, комфортын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итәргә кирәк.
3.4.4.2. Җәмәгать транспорты төрен пассажирлар агымының һәм ерак йөрүнең исәп-хисаплары нигезендә сайларга кирәк. Транспортның төрле төрләрен, Җайланмаларның һәм корылмаларның (платформалар, утырту мәйданчыклары) хәрәкәт составын тутыру нормасы буенча билгеләнә - 4 кеше/кв.м гадәти җир өсте транспорты өчен пассажирлар салоны идәненең ирекле мәйданы.
3.4.4.3. Җәмәгать пассажир транспорты линияләрен гомуми агымда транспорт чаралары хәрәкәтен оештыру юлы белән күздә тотарга кирәк.
3.4.4.4. Җәмәгать транспорты тукталышлары арасындагы ераклыкны 400 - 600 м кабул итәргә кирәк.
3.4.4.5. Җәмәгать транспорты тукталышына кадәр җәяүлеләр юлларының ераклыгын 500 м дан да артмаска тиеш.
3.4.4.6. Тукталышларда утырту мәйданчыгы озынлыгы тукталыш мәйданчыгы озынлыгыннан да ким булмаска тиеш.
Утырту мәйданчыгының киңлеге 3 метрдан да ким булмаска тиеш; көтү павильонын урнаштыру өчен 5 метрга кадәр арттыруны күздә тотарга кирәк.
Утырту мәйданчыклары тукталыш мәйданчыклары өслеге 0,2 метрга күтәрелергә тиеш.
3.4.4.7. Павильон ябык яки ачык булырга мөмкин (навес рәвешендә). Павильонның күләмен бер үк вакытта "пик" сәгатенә караган пассажирлар санын исәпкә алып, тукталыш мәйданчыгында 4 кеше/кв.м исәбеннән пассажирларның санын билгелиләр.
Тукталыш пунктларын эскәмияләр белән җиһазлыйлар, алар 10 кв.м. мәйданга 1 эскәмия исәбеннән урнаштыралар.
Павильон янында яки эскәмия янында чүп-чар өчен бер урна урнаштыралар. Тукталыш пункты ГОСТ нигезендә юл билгеләре, тамгалар һәм киртәләр белән җиһазландырылырга тиеш.
3.4.4.8. Пассажир транспортының тукталыш пунктларын югары вольтлы электр тапшыру линияләренең сак зоналарында проектлау тыела.
3.4.4.9. Җәмәгать транспорты маршрут челтәренең соңгы пунктларында туктаусыз-борылу мәйданчыклары булырга тиеш.
Отстойкалы-борылма мәйданчыкларның чикләре кызыл линияләр планында беркетелергә тиеш.
3.4.4.10. Җәмәгать пассажир транспортының лаеклы-борылыш мәйданчыклары, аларның сыешлыгына карап, торак төзелешеннән кимендә 50 м ераклыкта урнашырга тиеш.
3.4.4.11. Җәмәгать пассажир транспортының соңгы станцияләрендә машина йөртүчеләр һәм хезмәт күрсәтүче персонал өчен биналар урнаштыру каралырга тиеш.
Хезмәт урыннарын урнаштыру өчен участокларның мәйданы 25 таблица нигезендә билгеләнә.

Таблица 24

Категория авыл урамнарын һәм юлларын	хәрәкәт тизлеге, км/сәг	Киңлеге полосасының хәрәкәте, м	хәрәкәт полосалар ының Саны	Киңлеге җәяүле тротуар өлешендә, м
Поселковая юл	60	3,5	2	-
Баш бит урамы	40	3,5	2 - 3	1,5 - 2,25
Урамы торак төзү:				
төп	40	3,0	2	1,0 - 1,5
второстепенная	30	2,75	2	1,0

(переулок)				
йөрү	20	2,75 - 3,0	1	0 - 1,0
Хуҗалык йөрү, скотопрогон	30	4,5	1	-

Часть 4. Зоны сельскохозяйственного использования

4.1. Общие требования

4.1.1. В состав зон сельскохозяйственного использования могут включаться:
зоны сельскохозяйственных угодий - пашни, сенокосы, пастбища, залежи, земли, занятые многолетними насаждениями (садами, виноградниками и другими);
зоны, занятые объектами сельскохозяйственного назначения и предназначенные для ведения сельского хозяйства, садоводства, личного подсобного хозяйства, развития объектов сельскохозяйственного назначения.

4.1.2. В состав территориальных зон, устанавливаемых в границах черты населенных пунктов, могут включаться зоны сельскохозяйственного использования (в том числе зоны сельскохозяйственных угодий), а также зоны, занятые объектами сельскохозяйственного назначения и предназначенные для ведения сельского хозяйства, садоводства, развития объектов сельскохозяйственного назначения.

4.2. Размещение объектов сельскохозяйственного назначения

4.2.1. В сельских населенных пунктах могут быть размещены животноводческие, птицеводческие и звероводческие производства, производства по хранению и переработке сельскохозяйственной продукции, ремонту, техническому обслуживанию и хранению сельскохозяйственных машин и автомобилей, по изготовлению строительных конструкций, изделий и деталей из местных материалов, машиноиспытательные станции, ветеринарные учреждения, теплицы и парники, промысловые цеха, материальные склады, транспортные, энергетические и другие объекты, связанные с проектируемыми производствами, а также коммуникации, обеспечивающие внутренние и внешние связи указанных объектов.

4.2.2. Не допускается размещение сельскохозяйственных предприятий, зданий, сооружений:

1) на площадках залегания полезных ископаемых без согласования с органами Госгортехнадзора;

2) в первом поясе зоны санитарной охраны источников водоснабжения населенных пунктов;

3) на земельных участках, загрязненных органическими и радиоактивными отбросами, до истечения сроков, установленных органами санитарно-эпидемиологического и ветеринарного надзора;

4) на землях особо охраняемых природных территорий.

4.2.3. Допускается размещение сельскохозяйственных предприятий, зданий и сооружений:

1) во втором поясе санитарной охраны источников водоснабжения населенных пунктов, кроме животноводческих и птицеводческих предприятий;

2) в охранных зонах особо охраняемых территорий, если это не оказывает негативное (вредное) воздействие на природные комплексы особо охраняемых природных территорий.

4.2.4. При размещении сельскохозяйственных предприятий, зданий и сооружений на прибрежных участках рек или водоемов планировочные отметки площадок предприятий должны приниматься не менее чем на 0,5 м выше расчетного горизонта воды с учетом подпора и уклона водотока, а также расчетной высоты волны и ее нагона.

Для предприятий, зданий и сооружений со сроком эксплуатации более 10 лет за расчетный горизонт надлежит принимать наивысший уровень воды с вероятностью его повторения один раз в 50 лет, а для предприятий со сроком эксплуатации до 10 лет - один раз в 10 лет.

При размещении сельскохозяйственных предприятий, зданий и сооружений на прибрежных участках водоемов и при отсутствии непосредственной связи предприятий с ними следует предусматривать незастроенную прибрежную полосу шириной не менее 40 м.

4.2.5. При размещении складов минеральных удобрений и химических средств защиты растений должны соблюдаться необходимые меры, исключающие попадание вредных веществ в водоемы.

Склады минеральных удобрений и химических средств защиты растений следует располагать на расстоянии не менее 2 км от рыбохозяйственных водоемов. В случае особой необходимости допускается уменьшать расстояние от указанных складов до рыбохозяйственных водоемов при условии согласования с органами, осуществляющими охрану рыбных запасов.

4.2.6. При планировке и застройке зон, занятых объектами сельскохозяйственного назначения, необходимо предусматривать:

- планировочную увязку с селитебной зоной;
- экономически целесообразное кооперирование сельскохозяйственных и промышленных предприятий на одном земельном участке и организацию общих объектов подсобного и обслуживающего назначения;
- выполнение комплексных технологических и инженерно-технических требований и создание единого архитектурного ансамбля с учетом природно-климатических, геологических и других местных условий;
- мероприятия по охране окружающей среды от загрязнения производственными выбросами и стоками;
- возможность расширения производственной зоны сельскохозяйственных предприятий.

4.2.7. Интенсивность использования территории зоны, занятой объектами сельскохозяйственного назначения, определяется плотностью застройки площадок сельскохозяйственных предприятий, в процентах.

Минимальная плотность застройки площадок зон сельскохозяйственных предприятий должна быть не менее предусмотренной в приложении 12 к Нормативам градостроительного проектирования Республики Татарстан.

4.2.8. Площадь земельного участка для размещения сельскохозяйственных предприятий, зданий и сооружений определяется по заданию на проектирование с учетом норматива минимальной плотности застройки.

4.2.9. Сельскохозяйственные предприятия, здания и сооружения, являющиеся источниками выделения в окружающую среду производственных вредностей, должны отделяться санитарно-защитными зонами от жилых и общественных зданий.

Территории санитарно-защитных зон из землепользования не изымаются и должны быть максимально использованы для нужд сельского хозяйства.

В санитарно-защитных зонах допускается размещать склады (хранилища) зерна, фруктов, овощей и картофеля, питомники растений.

4.2.10. На границе санитарно-защитных зон шириной более 100 м со стороны селитебной зоны должна предусматриваться полоса древесно-кустарниковых насаждений шириной не менее 30 м, а при ширине зоны от 50 до 100 м - полоса шириной не менее 10 м.

4.2.11. Предприятия и объекты, у каждого из которых размер санитарно-защитных зон превышает 500 м, следует размещать на обособленных земельных участках производственных зон сельских населенных пунктов.

4.2.12. Проектируемые сельскохозяйственные предприятия, здания и сооружения следует объединять в соответствии с особенностями производственных процессов, одинаковых для данных объектов, санитарных, зооветеринарных и противопожарных требований, грузооборота, видов обслуживающего транспорта, потребления воды, тепла, электроэнергии, организуя при этом участки:

- площадок предприятий;
- общих объектов подсобных производств;
- складов.

4.2.13. При планировке земельных участков теплиц и парников основные сооружения следует группировать по функциональному назначению (теплицы, парники, площадки с обогреваемым грунтом), при этом должна предусматриваться система проездов и проходов, обеспечивающая необходимые условия для механизации трудоемких процессов.

4.3. Зоны, предназначенные для ведения садоводства и дачного хозяйства

4.3.1. Организация зоны (территории) садоводческого (дачного) объединения осуществляется в соответствии с утвержденным органом местного самоуправления проектом планировки территории садоводческого (дачного) объединения.

Проект может разрабатываться как для одной, так и для группы (массива) рядом расположенных территорий садоводческих (дачных) объединений.

4.3.2. Запрещается размещение территорий садоводческих (дачных) объединений в санитарно-защитных зонах промышленных предприятий.

4.3.3. Территорию садоводческого (дачного) объединения необходимо отделять от железных дорог любых категорий и автодорог общего пользования I, II, III категорий санитарно-защитной зоной шириной не менее 50 м, от автодорог IV категории - санитарно-защитной зоной не менее 25 м с размещением в ней лесополосы шириной не менее 10 м.

Границы территории садоводческого (дачного) объединения должны отстоять от крайней нити нефтепродуктопровода на расстоянии не менее 15 м. Указанное расстояние допускается сокращать при соответствующем технико-экономическом обосновании, но не более чем на 30 процентов.

4.3.4. Запрещается проектирование территорий для садоводческих (дачных) объединений на землях, расположенных под линиями высоковольтных передач 35 кВА и выше, а также с пересечением этих земель магистральными газо- и нефтепроводами.

Расстояния по горизонтали от крайних проводов высоковольтных линий (ВЛ) до границы территории садоводческого (дачного) объединения (охранная зона) должны быть не менее:

- 10 м -для ВЛ до 20 кВ;
- 15 м -для ВЛ 35 кВ;
- 20м -для ВЛ 110 кВ;
- 25 м - для ВЛ 150 - 220 кВ;
- 30 м - для ВЛ 330 - 500 кВ.

4.3.5. При пересечении территории садоводческого объединения инженерными коммуникациями следует предусматривать санитарно-защитные зоны.

Рекомендуемые минимальные расстояния от наземных магистральных газопроводов, не содержащих углеводород, должны быть не менее:

для трубопроводов 1 класса с диаметром труб:

- до 300 мм - 100 м;
- от 300 до 600 мм - 150 м;
- от 600 до 800 мм - 200 м;
- от 800 до 1000 мм - 250 м;
- от 1000 до 1200 мм - 300 м;

- свыше 1200 мм - 350 м;

для трубопроводов 2 класса с диаметром труб:

- до 300 мм - 75 м;
- свыше 300 мм - 125 м.

Рекомендуемые минимальные разрывы от трубопроводов для сжиженных углеводородных газов при разных диаметрах труб должны быть не менее:

- до 150 мм - 100 м;
- от 150 до 300 мм - 175 м;
- от 300 до 500 мм - 350 м;
- от 500 до 1000 мм - 800 м.

Минимальные расстояния при наземной прокладке увеличиваются в 2 раза для I класса и в 1,5 раза для II класса.

Разрывы магистральных газопроводов, транспортирующих природный газ, с высокими коррозирующими свойствами, определяются на основе расчетов в каждом конкретном случае, а также по опыту эксплуатации, но не менее 2 км.

Рекомендуемые минимальные разрывы от газопроводов низкого давления должны быть не менее 20 м.

Рекомендуемые минимальные расстояния от магистральных трубопроводов для транспортирования нефти при разных диаметрах труб должны быть не менее:

- до 300 мм - 50 м;
- от 300 до 600 мм - 50 м;
- от 600 до 1000 мм - 75 м;
- от 1000 до 1400 мм - 100 м.

4.3.7. По границе территории садоводческого (дачного) объединения проектируется ограждение. Допускается не предусматривать ограждение при наличии естественных границ (река, бровка оврага и другое).

4.3.8. Территория садоводческого (дачного) объединения должна быть соединена подъездной дорогой с автомобильной дорогой общего пользования.

На территорию садоводческого (дачного) объединения с числом садовых участков до 50 следует предусматривать один въезд, более 50 - не менее двух въездов.

4.3.9. Земельный участок, предоставленный садоводческому (дачному) объединению, состоит из земель общего пользования и земель индивидуальных участков.

К землям общего пользования относятся земли, занятые дорогами, улицами, проездами (в пределах красных линий), пожарными водоемами, а также площадками и участками объектов общего пользования (включая их санитарно-защитные зоны). Минимально необходимый состав зданий, сооружений, площадок общего пользования приведен в таблице 26.

Таблица 26

Объект	Удельный размер земельных участков (кв. м на 1 садовый участок) на территории садоводческих (дачных) объединений с числом участков		
	15 - 100	101 - 300	301 и более
Сторожка с правлением объединения	1 - 0,7	0,7 - 0,5	0,4 - 0,4
Магазин смешанной торговли	2 - 0,5	0,5 - 0,2	0,2 и менее
Здания и сооружения для хранения средств пожаротушения	0,5	0,4	0,35
Площадки для мусоросборников	0,1	0,1	0,1
Площадка для стоянки автомобилей при въезде на территорию садоводческого	0,9	0,9 - 0,4	0,4 и менее

объединения			

4.3.10. Бина һәм корылмаларының гомуми файдаланудагы саклап калырга тиеш нче чикләрен бакчачылык (дача) җир кимендә 4 м.
4.3.11. Планировочное карар территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе кайгыртырга тиеш йөрү автотранспорт барысына да шәхси садовым (дачный) кишәрлекләре, объединенным төркемнәр, һәм объектлары гомуми файдаланудагы.
4.3.12. Территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе киңлеге урамнары һәм юллары бу красных юнәлешендә булырга тиеш:
- өчен урам - кимендә 15 метр;
- юллары өчен - кимендә 9. м.
Минималь радиус закругления крае машиналар йөрү өлешендә - 6 м
Өсте урам һәм юллары кабул ителә:
- өчен урам - кимендә 7 метр;
- юллары өчен - кимендә 3,5 м
4.3.13. Бу проездах кирәк предусматривать разъездные мәйданы, озынлыгы кимендә 15 метр, киңлеге кимендә 7 метр, шул исәптән ширину машиналар йөрү өлешендә. Арасы разъездными мәйданчыклары арасында, шулай ук разъездными мәйданчыклары һәм перекрестками булырга тиеш түгел, 200 м
Максималь озынлыгы тупикового йөрү артмаска тиеш 150 м
Эчендәге юллар Тупиковые тәэмин ителә разворотными мәйданчыклары зурлыгында кимендә 12 м х 12 м. Куллану разворотной өчен мәйданчыклар урыннары, автомобильләрне рөхсәт ителми.
4.3.14. Территориясе бакчачылык (дача) берләшмәсе булырга тиеш оборудована су белән тәэмин итү системасы таләпләренә туры китереп, 3 бүлегендәге "Җитештерү территориясе" чын Нормативларын.
Тәэмин итү хуҗалык-эчә торган су ала производиться ничек нче үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасын, шулай ук автономно - нче шахтных һәм мелкотрубчатых кое, каптажей чишмәләр.
Җайланма файдалануга тапшыру, су өйләргә рөхсәт ителә булганда, җирле канализация яки шул подключении үзәкләштерелгән канализация.
Территориясендә гомуми файдаланудагы бакчачылык (дача) берләшмәсе булырга тиеш каралган чыганаклары эчәргә яраклы су. Әйләнә-тирәсендәге һәр чыганагын оештырыла санитар саклау зонасы:
- өчен артезиан - радиусом 30дан 50 м, шул ук вакытта зоналары чикләре билгеләнә таләпләре нигезендә кушымтаның 10 карата чын Нормативы;
- өчен, чишмә һәм кое бар - кимендә 50 м югарырак буенча потоку грунт сулары нче гамәлдәге яки мөмкин булган чыганаклардан пычрану (выгребных бәдрәфләрен һәм чокыр склады, ашлама һәм агу химикатлары предприятиеләре, җирле сәнәгать, канализация корылмалары һәм башка чыганаклар).
Су алу корылмалары нецентрализованного су белән тәэмин итү булырга тиеш түгел, үз юлларын табарга кирәк булачак участокларда затапливаемых паводковыми водами, бу заболоченных урыннарда, шулай ук урыннарда, подвергаемых оползням һәм башка төрләре деформации, шулай ук якынрак 30 метр ераклыкта магистральләр белән интенсив булды транспорт хәрәкәте.
4.3.15. Исәпләү системалары, су белән тәэмин итү башкарыла чыгып, түбәндәге нормаларын среднесуточного водопотребления бу хуҗалык-питьевые ихтыяҗларына:
- шул водопользовании берсе водоразборных көзәне, шахтных кое - 30 - 50 л/тәүлек. 1 кешегә;
- шул тәэмин итү берлегенең эчке сүүткәргеч һәм канализация (башка ванн) - 125 - 160 л/тәүлек. 1 кешесе.
Өчен су сибү посадок йорт яны участокларында:

- яшелчә культуралары - 3 - 15 л/кв. м тәүлегенә;
- җиләк-җимеш агачлары - 10 - 15 л/кв. м тәүлегенә (булса, сибеп күздә тотыла 1 - 2 тапкыр тәүлектә чыгып, су челтәре файдалануга тапшырылды сезонлы гамәлдә булу яки бер ачык сулыклар һәм махсус каралган котлованов - накопителей су).

Булганда, су үткәргеч яки артезианской скважина өчен исәп расходуемой су водоразборных җайланмаларда территориясендә гомуми файдаланудагы һәм һәр участокта кирәк предусматривать счетчик урнаштыруны.

4.3.16. Җыю, удаление һәм обезвреживание нәҗесләр мөмкин неканализованными ярдәмендә җирле чистарту корылмалары урнаштыру һәм урнаштыру гамәлгә ашырыла торган үтәп, тиешле нормаларын һәм согласованием билгеләнгән тәртиптә. Бәлки шулай ук тоташтыру, үзәкләштерелгән канализация системалары саклаганда таләпләрнең 3 бүлегендәге "Җитештерү территориясе" чын Нормативларын.

4.3.17. Территориясендә бакчачылык (дача) берлђшмђлђре һәм аннан читтә тыела оештырырга чүплекләр, калдыкларны. Көнкүреш калдыклары тиеш утилизироваться бакчачылык участокларында. Өчен неутилизируемых калдыкларны (пыяла, металл, полиэтилен һ. б.) территориясендә гомуми файдаланудагы булырга тиеш каралган контейнер мәйданчыгы чүп-чар өчен.

Мәйданчыгын чүп контейнерлары урнаштырыла на расстоянии, ким дигәндә, 20 һәм 100 м нче чикләрен бакча участоклары.

4.3.18. Отвод өске стоков һәм дренажных сулары территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәләрнең кюветы һәм канавы нигезендә гамәлгә ашырыла проект территорияне планлаштыру бакчачылык (дача) берләшмәсе.

4.3.19. Проектлауда территориясендә гомуми файдаланудагы тыела урнаштыру склад минераль ашламалар һәм химикатлар янындагы ачык сулыкларда водозаборных скважина.

4.3.20. Җылыту өчен, бакча йортлары һәм оешмалар кайнар су белән тәэмин итү кирәк проектировать автоном системасын, аларга түбәндәгеләр керә чыганаклары белән тәэмин итү (казаны, мич һ. б.), шулай ук нагревательные приборлар һәм водоразборная арматура.

4.3.21. Бакча газ белән тәэмин итү йорт проектируется нче газобаллонных җайланмаларны сыекландырылган газ яки нче газ челтәре. Проектлаштыру, газ системасын урнаштыруга газ плитәсе һәм газ чыгымнарын исәпләү приборлары кирәк гамәлгә ашырырга таләпләре нигезендә 3 бүлегендәге "Җитештерү территориясе" чын Нормативларын.

Саклау өчен баллоннарын белән сжиженным газ территориясендә гомуми файдаланудагы проектируются башлангыч складлар газ баллоннарын.

Баллоны артык сыйдырышлы 12 л тәэмин итү өчен газ башка һәм башка плиталар тиеш урнашырга бу пристройке берсе негорючего материал яки металлическом ящике у глухого җир участогы тышкы диварлар, алар проектируются түгел якынрак 5 метр ераклыкта, керү бинасы.

4.3.22. Челтәре электр белән тәэмин итү территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе кирәк предусматривать һава линияләре. Үткәрү тыела һава линияләрен турыдан-туры өстендә кишәрлекләреннән тыш, индивидуаль проводки.

Урамнарда һәм проездах территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе проектируется урам яктылыгы идарәсе, алар гамәлгә ашырыла берсе сторожки.

Электр җиһазлары челтәре электр белән тәэмин итү, яктырту һәм молниезащиту бакча йортлары, хуҗалык корылмаларның кирәк проектировать таләпләре нигезендә 3 бүлегендәге "Җитештерү территориясе" чын Нормативларын.

4.3.23. Тәэмин итү өчен янгын куркынычсызлыгы территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе үтәлергә тиеш таләпләр бүлегендәге 11 "Противопожарные таләпләр" чын Нормативларын.

4.3.24. Мәйданы шәхси бакча (дача) карары кабул ителә, ким дигәндә 0,06 га.

4.3.25. Шәхси садовые (дача) участоклары булырга тиеш ограждены. Коймалар белән максаты минималь затенения территориясендә күрше җир булырга тиеш сетчатые яки решетчатые биеклеге 1,5 м рөхсәт ителә җайланма саңгыраулар коймалар куелды ягыннан урамнары һәм юллары хәл итү буенча уртак җыен әгъзалары бакчачылык (дача) берләшмәсе.

4.3.26. Бу бакча (дачном) участогында ала возводиться торак бинасы (яки йорты), ул хуҗалык төзелешләрен һәм корылмалары, шул исәптән төзелгән тоту өчен вак терлек һәм кош-корт, теплица һәм башка корылмалар белән утепленным грунтом, постройка саклау өчен инвентарь, мунча, душ, навес яки стоянка өчен автомобиль, уборная.

Рөхсәт ителә группировать һәм блокировать корылма (яки йорты) ике күрше участокларда каршындагы однорядной төзү һәм дүрт күрше участокларда каршындагы двухрядной төзү.

4.3.27. Противопожарные ара арасында строениями һәм сооружениями чикләрендә бер бакча участогы түгел, нормируются.

Противопожарные ара арасында строениями һәм сооружениями урнашкан күрше җир кишәрлекләрендә, шулай ук арасындагы крайними строениями төркемнәре (шул төркемчәсе яки блокировке) белән билгеләнә таләпләре нигезендә бүлегендәге 11 "Противопожарные таләпләр" чын Нормативларын.

4.3.28. Торак бинасы (яки йорты) саклап калырга тиеш нче кызыл линия урам кимендә 5 метр, от кызыл линия юллары - кимендә 3. м. шул ук Вакытта, йортлар арасында урнашкан бу противоположных сторонах йөрү, исәпкә алынырга тиеш противопожарные ара. Ераклык нче хуҗалык корылмаларның кадәр красных линияләрен урамнары һәм юллары булырга тиеш, ким дигәндә, 5 м.

4.3.29. Минималь ара кадәр чикләре күрше участогы буенча санитар-бытовым шартлары булырга тиеш:

- нчы торак корылма (яки йорты) - 3 м;
- ел төзелгән тоту өчен вак терлек һәм кош - 4 м;
- башка корылмаларның - 1 м;
- ел стволов высокорослых агач - 4 м, среднерослых - 2 м;
- ел җәйде - 1. м.

Арасы торак строением (яки йорты) һәм илдә күрше участогы измеряется нче цоколя йорт яки нче йорт диварлары (булмаганда цоколя), әгәр элементлары йорт (эркер, крыльцо, навес, свес түбәләр һ. б.) чыгыш ясый түгел тан 50 см нче плоскости диварлар. Әгәр элементлары чыгыш ясый тан 50 см ераклык измеряется нче чыгыш ясаучыларның өлештән яки нче проекции аларны җиргә (консольный навес түбә элементлары, икенче катка урнашкан баганаларда џђм башка).

Шул төзүдә бу бакча (дачном) участогында хуҗалык корылмаларның, располагаемых на расстоянии 1 м нче чикләре күрше, бакча участогы, скат түбә бәйләп алып баруга юнәлтергә кирәк үз участогы.

4.3.30. Минималь ара арасында постройками буенча санитар-бытовым шартлары булырга тиеш:

- нчы торак корылма (яки йорты) һәм шђраб базлары кадәр уборной һәм төзелгән тоту өчен вак терлек һәм кош - 12 м;

кадәр күңеле, мунча (сауна) - 8 м;

- ел колодца кадәр уборной һәм компостного җайланма - 8. м.

Күрсәтелгән ара үтәлергә тиеш кебек арасында постройками бер участокта, шулай ук арасындагы постройками урнашкан бу катнаш участокларында.

4.3.31. Бу очракта примыкания хуҗалык корылмаларның к жилому строению (яки өйдә) урыны өчен вак терлек һәм кош-корт ия булырга тиеш изолированный бүгенге көндә керү урнашкан түгел якынрак 7 метр ераклыкта, керү йорт.

Бу очракларда кадәр ераклык чикләре белән соседним участогы измеряется аерым-аерым һәр объект блоклау.

4.3.32. Гаражлар, машиналар өчен мөмкин аерым-аерым торган, встроенными яки пристроенными к садовому өйдә һәм хозяйственным постройкам.
4.3.33. Инсоляция торак биналарны торак корылмаларны (йортларны) бакчачылык (дача) участокларында тиеш обеспечиваться таләпләре нигезендә бүлегендәге 8 "әйләнә-тирә мохитне Саклау" чын Нормативларын.

Бер өлеше 5. Аеруча саклаулы территория

5.1. Гомуми таләпләр
5.1.1. Аеруча саклаулы территориядә кушылалар җир кишәрлекләренә булган аерым табигать саклау, фәнни, тарихи-мәдәни, эстетик, рекреационное, һәм башкача аеруча кыйммәтле әһәмияткә ия.
5.1.2. К җирләргә аеруча саклаулы территорияләре керә җире:
- аеруча саклана торган табигать территорияләре;
- табигать саклау билгеләнешендәге;
- рекреацион билгеләнештәге;
- тарихи-мәдәни билгеләнештәге;
- башка аеруча кыйммәтле җирләрне Җир кодексына ярашлы рәвештә, Россия Федерациясе федераль законнар.
Россия Федерациясе хөкүмәте, тиешле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының җирле үзидарә органнарына алуларын һәм башка категорияле аеруча саклаулы табигать территорияләре (территориясе, аларда урнашкан һәйкәлләр бакча-парк сәнгате, саклаулы береговые линиясе, саклаулы речные системасын, саклаулы табигать ландшафты, биологик станцияләр, микрозаповедники һәм башкалар).
5.1.3. Тәртип кертү, җирләрне к җирләргә аеруча саклаулы территорияләрнең региональ һәм җирле әһәмияттәге куллану тәртибе саклау һәм җирләрне аеруча саклаулы территорияләрнең региональ һәм җирле әһәмияттәге билгеләнә, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы законнары һәм норматив хокукый актлары, җирле үзидарә органнарының.

5.2. Җирнең су объектларының су саклау зоналары
5.2.1. Водоохранными зоналар булып торалар, алар примыкают к яр буе линиясе елгалары, ручьев, канал, күл, сусаклагычларның һәм аларда билгеләнә махсус режим гамәлгә ашыру хуҗалык һәм башка төр эшчәнлек булдырмау максатларында пычрату, чүп үләннәр басып китү, заиления күрсәтелгән су объектлары һәм тотылып бетү алдында, аларның сулары, шулай ук яшәү тирәлеген саклау, су биологик ресурсларын һәм башка хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы.
Су саклау зоналары чикләрендә билгеләнә прибрежные саклагыч полосалар, территорияләрендә кертелә торган өстәмә чикләүләр хуҗалык һәм башка төр эшчәнлек.
5.2.2. Нигезендә Су Кодексы нигезендђ, Россия Федерациясе, киңлеге сулык саклау зонасыннан елгалары яки ручьев билгеләнә аларның истока өчен елга яки ручьев озынлыктагы:
кадәр ун километр күләмендә илле метр;
- нчы ун хәтле илле чакрым күләмендә йөз метр;
Өчен елгалар, инеш агымы буенча аска озынлыгы кимендә ун километр ераклыкта истока тамагына кадәр водоохранная зонасы белән эшкә кергән иде яр буендагы саклау полосой. Радиус сулык саклау зонасыннан өчен чишмә башында елгалар, инеш агымы буенча билгеләнә илле метр.
Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:
- куллану суларны өчен ашлама туфракларны;

- урнаштыру, зиратлар, үләт, күмү урыннарын, җитештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы, отравляющих һәм агулы матдәләр;
- гамәлгә авиация каршы кърђш буенча чаралар корткычларга һәм үсемлекләр авырулары;
- хәрәкәт туктау урыны транспорт чараларын (тыш, махсус транспорт чаралары), кала, аларның хәрәкәт юллары һәм стоянкалар юлларда һәм махсус җиһазландырылган урыннарда булган твердое катлам.

Су саклау зоналары чикләрендә рөхсәт ителә проектлаштыру, урнаштыру, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә тапшыру, эксплуатацияләү хуҗалык һәм бүтән объектларын шарты белән җиһазлар мондый объектлар сооружениями, обеспечивающими саклауга су объектларын пычранудан, чүп үләннәр басып китү һәм тотылып бетү алдында сулары нигезендә су законнары белән әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә.

Чикләрендә яр буе саклау полосаларын белән беррәттән, әлеге ограничениями өстенлекләр билгеләү тыела:
- распашка җирләрне;
- урнаштыру отвалов размываемых грунтов;
- выпас авыл хуҗалыгы хайваннарын һәм оештыру, алар өчен җәйге лагерьлар, ванн.

5.2.3. Проектларын эшләү, территорияне планлаштыру, торак пунктларны һәм объектларны урнаштыру, торак, гражданлык һәм производство билгеләнешендәге су объектлары янында башкарыла таләпләренә туры китереп, Су кодексының һәм Россия Федерациясе бүлегендәге "әйләнә-тирә мохитне Саклау".

5.3. Җир саклагыч урманнар

5.3.1. К защитным урманнар карыйлар урман торган тиеш, үзләштерү максатында, саклау средообразующих, су саклау, саклау, санитар – гигиена, сәламәтләндерү һәм башка файдалы функцияләрен урманнар белән одновременным кулланып урманнарны шарты, әгәр бу куллану совместимо белән максатчан билгеләнеше саклагыч урманнар һәм выполняемыми алар файдалы җимерде.

5.3.2. Үзенчәлекләрен исәпкә алып, хокукый режимын саклау, урманнарны билгеләнә түбәндәге категория күрсәтелгән урманнарны:
- урманнар урнашкан аеруча саклаулы табигый территорияләрдә;
- урманнар урнашкан су саклау зоналарында;
- урман, выполняющие функцияләрен яклау табигый һәм бүтән объектларны;
- урманнар урнашкан беренче һәм икенче билбаулы зоналарының санитар чыганаклары, эчә торган һәм хуҗалык-көнкүреш су белән тәэмин итү;
- саклагыч полосалар-урманнарны, буенда урнашкан, тимер юллар, гомуми файдаланудагы федераль автомобиль юллары,гомуми файдаланудагы автомобиль юллары, гомуми файдаланудагы милкендәге, Россия Федерациясе субъектлары;
- яшел зона, лесопарки;
- урманнар урнашкан беренче, икенче һәм өченче зоналарда округлары санитар (горно-санитар) саклау дәвалау-сәламәтләндерү местностей һәм курортлары;
- кыйммәтле урман:
- дәүләт саклагыч урман полосасының;
- противоэрозионные урманнар;
- урманнар урнашкан степях, тауларда;
- урман булган фәнни яки тарихи әһәмияте;
- орехово - промысловые зона;
- урман җиләк-җимеш агачлары насаждения;
- запретные полосасының урманнарны буенда урнашкан су объектларын;
- нерестоохранные полосасының урманнар.

5.3.3. К аеруча защитным кишәрлекләре урманнарны түбәндәгеләр керә:

- берегозащитные, почвозащитные участоклары урманнар буйлап урнашкан су объектларын, склонов оврагов;
- опушки урманнарны граничащие белән безлесными пространствами;
- даими лесосеменные участоклары;
- тыюлы урман участоклары;
- участоклар урманнарны булу белән реликтовых һәм эндемических үсемлекләр;
- яшәү урыннары сирәк һәм опекага куркынычы исчезновения кыргый хайваннар;
- башка аеруча сак участоклары урманнар.

5.3.4. Аеруча сак участоклары урманнарны мөмкин бүлеп бирелгән татарстан саклагыч урманнарда, эксплуатацион урманнарда һәм резервных урманнарда.

5.3.5. Бу саклагыч урманнарда һәм аеруча саклагыч участокларында урманнарны тыела эшчәнлекне тормышка ашыру, несовместимой белән аларны максатчан билгеләнеше һәм файдалы җимерде.

5.3.6. Ассигнованиеләрне урманнарны к кыйммәтле урманнар һәм бүлеп бирү аеруча саклагыч урманнарны җир һәм билгеләү, аларның чикләрен билгеләү гамәлгә ашырыла, дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә билгеләнгән бу соответсвии белән Урман кодексы, Россия Федерациясе.

5.3.7. Бу соответсвии белән икътисади, экологик һәм социаль значением урман фонды, аның месторасположением һәм выполняемыми аларга җимерде җитештерелә бүленеш урман фонды төркемнәре буенча урманнарны һәм категорияләренә защитности.

Моннан тыш, урманнарда булырга мөмкин бүлеп бирелгән аеруча сак участоклары чикләнгән режимом урманнардан файдалану (берего - һәм почвозащитные участоклары урман буенда ярларның су объектларын, склонов оврагов һәм балок, опушек урманнардан чикләре белән безлесыми территорияләр урыннары, яшәү һәм таралу сирәк һәм опекага куркынычы исчезновения кыргый хайван, үсемлек һәм башкалар).

Урман фондына керми урманнар урнашкан җирләрдә оборона җирләрдә җирлекләре, агач-кустарниковая яндыру тыела, расположенныя, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдә, транспорт, су фонды һәм башка категория.

5.3.8. Урман беренче төркеме һәм авырлык защитности урманнарны беренче төркем таныла защитными урманнардан һәм аерым категория саклагыч урманнар, предусмотенными Урман кодексы, Россия Федерациясе.

Барлык урман, Татарстан Республикасы отнесены мөрәҗәгать беренче төркемдә.

5.3.9. Параметрлары аеруча саклагыч урманнарны җир раслана департаменты Татарстан Республикасы урман хуҗалыгы нигезендә материаллар лесоустройства яки махсус тикшерү. Исемлеге аеруча саклагыч урманнарны җир билгеләнә федераль башкарма хакимият органы функцияләрен гамәлгә ашыручы дәүләт сәясәте һәм норматив-хокукый җайга салу өлкәсендә урман хуҗалыгы.

5.3.10. Чикләренә җир, урман фондын куллану тәртибе урманнар белән билгеләнә нигезендә Урман кодексы, Россия Федерациясе.

5.3.11. Җирләрдә урманнарны тыела теләсә нинди эшчәнлеге, несовместимая алар белән билгеләнүе.

Җирләрендә урманнардан алып бара ала түбәндәге эшчәнлек төрләрен:
- үткәрү рубок баш файдалану – урманнарда беренче төркеме;
- үткәрү рубок арадаш файдалану һәм башка рубок – аеруча кыйммәтле урман массивах, урманнарда булган фәнни яки тарихи әһәмиятен, табигать һәйкәле, лесопарковых өлешләрендә яшел зоналар, урманнарны беренче һәм икенче зоналары округлары санитар (горно-санитар) саклау курортлары, дәүләт саклагыч урман полосаларында, противоэрозионных һәм запретных полосаларында, урманнарны, защищающих нересталища кыйммәтле промысловых балыклар;
- үткәрү рубок карау, санитария рубок, рубок реконструкцияләү һәм яңарту, башка рубок – урманнарда урнашкан җирләрендә җирлекләре;
- әзерләү живицы, второстепенных урман ресурслары (пней, коры, бересты һәм башка);

- побочное лесопользование (сенокошение, выпас терлек, урнаштыру оя умарта тота һәм пасек, агач әзерләү сок, әзерләү һәм җыю кыргый плодов, җиләк-җимеш, орехов, гөмбәләр, башка азык-урман ресурслары, дару үләннәре һәм техник чимал һ. б.);
- кишәрлекләреннән файдалануга урман фонды ихтыяҗлары өчен аучылык хуҗалыгы;
- кишәрлекләреннән файдалануга өчен урманнардан фәнни-тикшеренү, мәдәни-сәламәтләндерү, туристик һәм спорт максатлары.

5.3.12. Буенда автомобиль юллары, тимер юллар, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдә, шул яр буе зоналарында, су объектларының оештырыла ала. полосаларында, урман фондында саклагыч функцияләре, шул исәптән снегозадерживающие, ветроослабляющие, пескозащитные, полезащитные, почвоукрепительные, берегоукрепительные, водоохранные, озеленительные һәм башкалар катнашты.

5.3.13. Ветроослабляющие урман полосасының кирәк предусматривать өчен җир тимер юллар, подверженных ежегодному йогынтысына көчле ветров (тизлек белән 15м/с югарырак), урыннарда гололедообразования һәм заноса юллары мелкоземом җирләрендә несельскохозяйственного билгеләнешендәге яки непригодных үстерү өчен, авыл хуҗалыгы культуралары. Очракларда порывы көчле җил ала угрожать поездлар хәрәкәте иминлеген рөхсәт ителә җайланма лесонасаждений, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдә.

5.3.14. Почвоукрепительные лесонасаждения кирәк предусматривать яклау өчен, автомобиль юллары, тимер юллар һәм алардагы корылмаларны нче воздействий үсеп килүче оврагов, оползней, осыпей, су агымнары һәм башка куркыныч табигый процесслар. Почвоукрепительные насаждения проектируются территориясендә генә түгел, подверженной деформации грунтов, ә потенциаль куркыныч урыннарында, шулай ук участокларында барлыкка килүе һәм формалаштыру стока, кирәк булганда, алар кулланыла комплексында белән инженер сооружениями, предусмотренными бүлегендә билгеләнгән 7 «Инженерлык әзерләү һәм яклау территориясендә» чын Нормативларын.

5.3.15. Полезащитные урман полосасының карала өчен сугару системалары.

Мәйданы, предусматриваемая астында булдыру полезащитных лесополос, булмаска тиеш да 4 процентган артык мәйданда сугару. Мәйданы лесополос буенда магистраль һәм бүлгеч канал кирәк, дип билгеләргә карап длины канал һәм ширины лесополосы исәпкә алып булдыру иректе керү өчен чистки һәм ремонтлау. Озынлыгы лесополосы ким булмаска тиеш 60 проценты длины канал.

Полезащитные урман полосасының кирәк располагать ике үзара перпендикулярных юнәлешләре:
- продольном (төп) – поперек преобладающих әлеге җирлектә ветров;
- поперечном (вспомогательные) – перпендикулярно йорт урам.

5.3.16. Бу поврежденных су эрозии склонах крутизной 1,5 градуска продольные почвозащитные һәм водоохранные урман полосасының кирәк располагать поперек склонов буенча горизонталям бу увязке белән гомуми оешмасы территориясендә, агротехническими һәм гидротехническими противоэрозионными чаралар.

5.3.17. Арасы продольными лесными полосами артмаска, 800 м, арасында поперечными – двухрядными.

5.3.18. Продольные полезащитные полосасының надлежит предусматривать трехрядными, ә поперечные – двухрядными.

Водоохранные урман насаждения яклау өчен магистраль канал һәм аларның тармаклары кирәк проектировать трехрядными бер яктан канал һәм двухрядными һәр яктан. Буенда бер яктан ачык коллекторов кирәк предусматривать урман полосасының өч сафларын чистартуга. Буенда, зур магистраль канал һәм коллекторов урман полосасының надлежит кабул итәргә килгән 4-5 сафларын чистартуга, бер яктан, яисә ике яктан да.

Саклагыч урман полосасының чикләре буенча сугарулы җир участоклары белән интенсив эрозии туфрак кирәк предусматривать многорядными (4-5 сафларын чистартуга).

5.3.19. Саклагыч насаждения тирәсендә буалар һәм сулыклар кирәк проектировать бер, ике, яки өч поясов:
- берегоукрепительный (беренче пояс) – зонасында исәп-хисап подпорного дәрәҗәсе;
- ветроломные һәм дренирующие утырту (икенче пояс) – арасында отметками исәп-хисап һәм форсированного подпорных дәрәҗә;
- противоэрозионный (өченче пояс) – югарырак форсированного дәрәҗәдә.
5.3.20. Ара нче чикләрен торак төзү, сулыкларны, авыл хуҗалыгы җирләренең, автомобиль юллары, тимер юллар һәм алардагы корылмаларны кадәр саклагыч үсентеләр кабул ителә соответсвии белән гамәлдәге кагыйдәләре һәм нормалары.

5.4. Җирнең тарихи-мәдәни билгеләнештәге
5.4.1. К җирләргә тарихи-мәдәни билгеләнештәге карыйлар җире:
- мәдәни мирас объектларын, шул исәптән археологик мирас объектларын, шулай ук, ачыкланган мәдәни мирас объектларын;
- хәрби һәм граждан күмелгән.
5.4.2. Җирләрендә мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) градостроительная эшчәнлеге рөхсәт ителә генә, шул дәрәҗәдә, нинди ул белән бәйле нуждами бу объектларын торгызу, реставрацияләү, төзекләндерү, инженерлык төзекләндерү һәм төзекләндерү), махсус рөхсәт белән дәүләт хакимияте әгъзалары. Разрешенная градостроительная эшчәнлеге, әлеге территориядә башкарылырга мөмкин кысаларында реставрация (реконструкцияләү) һәм булганнарын яңарту (торгызу) югалган күчемсез милек объектлары - кыйммәтле элементларын мәдәни мирас объектларын яки инженерлык корылмаларын төзү техник билгеләнештәге өчен кирәкле эксплуатацияләү үзләренә мәдәни мирас объектлары.
Градостроительная эшчәнлеге белән бәйле нуждами тарихи-мәдәни мирас объектларын, территорияләрендә мәдәни мирас объектларын тыелган.
Сакланышын тәэмин итү, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) һәм куллану, аларның җирләрен гамәлгә ашырыла таләпләре нигезендә бүлегендәге 9 тирәлеген Саклау "озайлы мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен)" чын Нормативларын.
5.4.3. Көйләү эшчәнлеге җирләрендә хәрби һәм гражданлык күмелгән нигезендә гамәлгә ашырыла таләпләре бүлегендәге 6 Зонасы "махсус билгеләнештәге" чын Нормативларын.

6 өлеше. Зона махсус билгеләнештәге.

6.1. Гомуми таләпләр.
6.1.1. Составына территорияләрен махсус билгеләнештәге ала керергә зона мәшгуль кладбищами, крематориями, скотомогильниками, объектлар урнаштыру җитештерү һәм куллану калдыклары һәм башка объектлар урнаштыру, алар тәэмин ителергә мөмкин бирү юлы белән генә әлеге зоналар һәм урынсыз, башка территориаль зоналарда.
6.1.2. Өчен предприятие, җитештерүләр һәм объектлар территорияләрендә урнашкан махсус билгеләнештәге карап, егәрлек, характердагы һәм күп бүлеп бирелә торган бу әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр һәм башка зарарлы физик факторлар нигезендә, санитар классификациясе белән билгеләнә, санитар-саклагыч зона.
6.1.3. Санитар-саклагыч зона отделяют зонасы территорияләрен махсус билгеләнештәге белән мәҗбүри обозначением тоташкан мәгълүмати билгеләре белән бүләкләнде.

6.2. Зона урнаштыру зиратларны
6.2.1. Урнаштыру, киңәйтү һәм зиратларны төзекләндерү, биналарның һәм корылмаларның похоронного билгеләнешендәге нигезендә гамәлгә ашырыла, тиешле санитар кагыйдәләр һәм нормалар һәм настоящими Нормативами.

6.2.2. Рөхсәт ителми урнаштыру, зират территорияләрендә:
- беренче һәм икенче поясов санитар саклау зоналары чыганаклар мәсьәләсен су белән тәэмин итү һәм минераль чыганаклары;
- чыгу белән, өслеге закарстованных, сильнотрещиноватых токымы һәм урыннарда выклинивания водоносных горизонтов;
- белән стоянием грунт сулары, кимендә, ике метр асу каршындагы иң югары аларның стоянии, шулай ук затапливаемых, заболоченных участокларында;
- ярлары буйлап күлләр, елгалар һәм башка ачык сулыклар, файдаланыла торган халык өчен хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗлары, коену һәм мәдәни-сәламәтләндерү максатлары.
6.2.3. Сайлау җир астында урнаштыру, зират җитештерелә нигезендә санитария-эпидемиология бәяләү түбәндәге факторлар:
1) санитар-эпидемиологик хәлне;
2) шәһәр билгеләнешендәге һәм ландшафт зоналаштыру, территорияне;
3) геологик, гидрогеологических һәм гидрогеохимических мәгълүматлар;
4) почвенно-географик һәм сәләтен туфракларны һәм почвогрунтов к самоочищению;
5) эрозионного потенциалын һәм миграция загрязнений;
6) транспорт үтемлелеген.
Участогы, отводимый астында зират тиеш удовлетворять түбәндәге таләпләргә:
- ия уклон ягына, противоположную пунктка, ачык водоемам,
түгел затопляться каршындагы паводках;
- ия булу дәрәҗәсе стояния грунт сулары кимендә 2,5 м асу каршындагы максимальном стоянии грунт сулары. Шул дәрәҗәдә югарырак 2,5 м асу участогы кулланылырга мөмкин гына урнаштыру өчен, зират өчен погребения соң кремации;
- урнашырга белән подветренной яклар карата торак территориясендә.
6.2.4. Урнаштыру, зират нигезендә гамәлгә ашырыла расланган проект, анда карала:
- обоснованность урыннар урнаштыру, зират чаралары белән тәэмин итү буенча әйләнә-тирәлекне саклау;
- оештыру һәм төзекләндерү, санитар-яклау зонасыннан; характерда һәм яшел үсентеләр мәйданы; оештыру керү юлларын һәм автостоянок;
планировочное карар зона җирләү өчен барлык төр зиратларны белән разделением участоклар, различающиеся тибы буенча җирләү, шул ук вакытта мәйданы, күмү урыннарын да ким булмаска тиеш 65 - 70 процент гомуми мәйданында зиратны;
- бүленеш зират өчен функциональ зоналар (входную, ритуальную, административ-хуҗалык, күмелгән, яшел яклау периметр буенча зират);
- электр белән тәэмин итү, территорияне төзекләндерү.
6.2.5. Күләме җир участогы өчен зират белән билгеләнә исәпкә алып, санын яшәүчеләр конкрет торак пункт, әмма артмаска тиеш 40 гектар. Шул ук вакытта, шулай ук исәпкә алына перспектив үсеше, халык саны коэффициенты үлүчеләр булу гамәлдәге объектларын похоронного хезмәт күрсәтү, кабул ителгән схема һәм ысуллары күмү, вероисповедание, нормалар җир кишәрлеген бер күмү.
6.2.6. Күләме участогы җир зират территорияләрендә өчен погребения умершего җирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә итеп гарантияли погребение шул ук җир участогында умершего хатыны яки якын туганы.
6.2.7. Кабат оештырылучы урыннарны погребения тиеш урнаштырыла на расстоянии кимендә 300 метр ераклыкта, чикләрен селитебной территориясендә.
6.2.8. Зират белән погребением юлы белән легендалар тән (останков) умершего җирендә (күмү бу каберен, склеп) размещают на расстоянии:
- нчы торак, җәмәгать биналары, спорт-савыктыру һәм шифаханә-курорт зоналары:
- 500. м каршындагы мәйданда зират 20 яшьтән алып 40 га (урнаштыру, зират зурлыгында территориясе 40 га рөхсәт ителми);
- 300 м - каршындагы мәйданда зират кадәр 20 га;

- 50 м - авыл, ябык зиратларны һәм мемориаль комплекслар, зиратларны белән погребением соң кремации;

- ел водозаборных корылмалары мәсьәләсен чыганактан су белән тәэмин итү, халыкның ким дигәндә 1000 м җөнеб достаточности ара расчетами поясов санитар саклау зоналары водоисточника һәм вакыт фильтрации;

- авыл торак пунктларында, аларда кулланыла кое, каптажи, чишмәләр һәм башка табигый су белән тәэмин итү чыганаклары, урнаштырганда зиратларны буенча югарырак потоку грунт сулары санитар-защитная зонасы арасында кладбищем һәм торак пункты нигезендә тәэмин ителә нәтиҗәләре белән исәп-хисап чистарту, грунт суларының һәм мәгълүматлар лаборатор тикшеренүләр.

Соң ябылу зиратны чыккач 25 елдан соң, соңгы күмү кадәр ераклык торак төзелеше мөмкин кадәр кыскартылган 100 м

Авыл җирлекләрендә тиешле төзекләндерү, ераклык нче зиратларга кадәр диварларны, торак йортларны, биналарны, балалар һәм дәвалау учреждениеләре рөхсәт ителә уменьшать белән килештереп, җирле органнары, санитария күзәтчелеге, әмма кимендә 100 м

6.2.9. Территория санитар-саклау зоналары булырга тиеш спланирована, благоустроена һәм озеленена, ия транспорт һәм инженерлык коридорлар. Процент яшелләндерү билгеләнә расчетным юлы белән килгән катнашу шартлары растительности җайга салуда су режимын территориясендә.

6.2.10. Территорияләрендә санитар-саклау зоналары зиратларны төзекләндерү, биналарның һәм корылмаларның похоронного билгеләү рөхсәт ителми төзелеше, биналарның һәм корылмаларның да бәйле хезмәт күрсәтелгән объектлар кала, дини һәм обрядовых объект.

Территориясе буенча санитар-саклау зоналарын һәм зиратларны тыела салу челтәрләре мәсьәләсен хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү.

6.2.11. Зиратларда һәм башка биналарында һәм урыннарында похоронного билгеләнешендәге кирәк предусматривать су белән тәэмин итү системасы. Булмаганда, үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын һәм канализацияләрне рөхсәт ителә җайланма шахтных кое өчен су сибү һәм төзелеше җәмәгать бәдрәфләре выгребного тибындагы таләпләренә туры китереп, санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен.

6.2.12. Участокларда зиратларны төзекләндерү, биналарның һәм корылмаларның похоронного билгеләү карала яшел үсентеләр зонасы киңлеге кимендә 20 метр урыннары автокатафалков һәм автотранспорт, урналар җыю өчен чүп-чар мәйданчыклары өчен мусоросборников белән подъездами аларга.

6.2.13. Шул күчерү зиратларны һәм җирләү кирәк үткәрергә рекультивацию территорияләре һәм җир. Куллану грунтов белән ликвидируемых урынга җирләү өчен планлаштыру торак территориясендә рөхсәт ителми.

Куллану территориясендә урыннар погребения рөхсәт ителә үткәннән соң егерме елдан бирле аның күчерү. Территориясе урыннар погребения бу очракларда да файдаланылырга мөмкин гына астында яшеллеккә. Төзелеш биналары һәм корылмалар территориядә тыела.

Күләме, санитар-саклау зоналары соң књчерњдђн зиратларны, шулай ук ябык зират өчен яңа погребений үзгәрешсез кала.

6.2.14. Похоронные бюросы, бюро-кибетләр похоронного хезмәт күрсәтү кирәк урнаштыру беренче катында оешма-коммуналь-көнкүреш билгеләнештәге чикләрдә торак төзү өчен обособленных участокларында уңайлы урнашкан өчен подъезд транспорт, на расстоянии кимендә 50 метрга кадәр торак төзелеше, территорияләрне дәвалау, балалар, белем бирү, спорт-сәламәтләндерү, мәдәни-просветительных оешмалары һәм оешмалар социаль тәэмин итү һәм халыкка.

6.2.15. Йорт траурных обрядов размещают территориясендә гамәлдә булган яисә яңадан проектируемых зиратларны, территорияләрендә коммуналь зона, обособленных җир участокларында чикләрендә торак төзелеше һәм территориясендә шәһәр яны зоналары.
Ераклык нче йорт траурных обрядов кадәр торак биналарны, территорияләрне дәвалау, балалар, белем бирү, спорт-сәламәтләндерү, мәдәни-просветительных оешмалары һәм оешмалар социаль тәэмин итү регламентируется исәпкә алып характердагы траурного йоласы һәм дә ким булмаска тиеш 100 м

6.3. Зона урнаштыру үләт

6.3.1. Скотомогильники (биотермические чокырлар) кулланылыр йогышсызландыру өчен, юк сжиганием яки күмү биологик калдыкларны (мәет хайваннар һәм кошлар; ветеринария конфискатов, ачыкланган бу сугым пунктларында, хладобойнях, бу мясоперерабатывающих оешмаларында, базарларда, сәүдә оешмаларында һәм башка оешмаларда; башка калдыкларны получаемых каршындагы эшкәртү пищевого һәм непищевого чимал хайван).

6.3.2. Сайлау һәм отвод җир кишәрлеген төзелеш өчен эре терлек күмү урынын яки аерым торган биотермической чокырлар үткәрәләр, җирле үзидарә органнары тәкъдиме буенча оештыру дәүләт ветеринария хезмәте булганда санитар-эпидемиологик ярашлылык турында бәяләмә предполагаемого файдалану өчен җир кишәрлегенең санитар кагыйдәләр.

6.3.3 Скотомогильники (биотермические чокырлар) размещают бу коры возвышенном участогында җир мәйданы кимендә 600 кв. м Дәрәҗәсе стояния грунт сулары булырга тиеш, ким дигәндә, 2 м асу.

6.3.4. Киңлеге санитар-сак зонасы от эре терлек күмү урынын (биотермической чокырлар) кадәр:

- торак, җәмәгать биналарыннан, терлекчелек фермалары (комплекслары) - 1000 м;
- скотопрогонов һәм көтүлекләр - 200 м;
- автомобиль, тимер юллар карап, аларның категориядә - 60 - 300 м

6.3.5. Биотермические чокырлар территориясендә урнашкан дәүләт ветеринария оешмалары составына керә өстәмә объект корылмалары. Арасы чокыр һәм җитештерү зданиями ветеринария оешмалары, находящимися территориядә түгел, регламентируется.

6.3.6. Урнаштыру үләт (биотермик чокырлар) су саклау, лесопарковой зоналарында катгый тыела.

6.3.7. Территориясен эре терлек күмү урынын (биотермической чокырлар) проектируют белән ограждением глухим коймa белән әйләндереп биеклеге кимендә 2. м въездными капка. Эчке яктан алу буенча бөтен периметр проектируется траншея тирәнлеге 0,8 - 1,4 метр, киңлеге кимендә 1,5 м һәм кучме аша күпер траншею.

6.3.8. Янәшә скотомогильником проектируют бина өчен эшләнелә мәет хайваннарны саклау дезинфекция, инвентаре, махсус киемнәр һәм уен кораллары.

6.3.9. К скотомогильникам (биотермическим ямам) карала подъездные юллары таләпләре нигезендә бүлекне 3.4 Зонасы "транспорт инфраструктурасы" чын Нормативларын.

6.3.10. Аерым очракларда рөхсәте белән, баш дәүләт ветеринария инспекторлары, Татарстан Республикасы рөхсәт ителә куллану җирлегендә эре терлек күмү урынын өчен сәнәгать, төзелеш, әгәр бирле соңгы күмү:

- бу биотермическую яму узды кимендә 2 ел;
- бу земляную яму - кимендә 25 ел.

Сәнәгый объект булырга тиеш түгел бәйле аларны каршы алудан, җитештерү һәм эшкәртү белән азык-төлек продуктлары һәм терлек азыгы.

6.4. Зона урнаштыру илле каты көнкүреш калдыклары өчен

6.4.1. Полигоннарына каты көнкүреш калдыкларын (алга таба - каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ) булып тора махсус сооружениями, предназначенными өчен изоляция һәм обезвреживания каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ һәм гарантияләргә тиеш санитар-эпидемиологическую халыкның куркынычсызлыгын.

Полигоннарына мөмкин оештырылды өчен теләсә нинди зурлыгы буенча торак пунктлар. Киңәш ителә проектлау үзәкләштерелгән илле өчен төркемнәр торак пункт.

6.4.2. Каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоннарына урнаштырыла читтә торак зонасы, бу обособленных территорияләрендә белән тәэмин итүгә норматив санитар-саклау зоналары.

6.4.3. Күләме, санитар-саклану зонасы от торак төзелеше кадәр чикләрен полигон тәшкил итә, 500 м Күләме, санитар-саклану зонасы үзгәртелергә мөмкин исәпләгәндә газообразных атмосферага. Чикләре зоналары билгеләнә буенча изолинии 1 ПДК, әгәр ул чыга, бер читтән норматив зонасы.

Санитар-защитная зонасы булырга тиеш яшеллеккә.

6.4.4. Рөхсәт ителми урнаштыру өчен полигоннар:

- территориясендә санитар саклау зоналары водоисточников һәм минераль чыганаклары;
- урыннарда чыгу өслеге трещиноватых токымы;
- урыннарда выклинивания водоносных горизонтов;
- халык күп җыела торган урыннарда халыкның ял һәм сәламәтләндерү учреждениеләре.

Сайлаганда участогы өчен каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоны төзелешен исәпкә алырга кирәк климатогеографические һәм почвенные үзенчәлекләре, геологик һәм гидрологические шартлар җирлегендә.

Каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоннарына урнаштырыла участокларында, анда ачыкланган балчык яки авыр суглинки, ә грунтовые су торалар тирәнлектә артык 2. м.

6.4.5. Полигон каты көнкүреш калдыклары өчен урнаштырыла ровной территориясендә, исключающей мөмкинлеге смыва атмосферными осадками өлешендә калдыкларын һәм пычрану алар, тирә-юнь җир мәйданнары һәм ачык сулыклар янында урнашкан торак пункт. Рөхсәт ителә отвод җир астында каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоннарына территориясендә оврагов башлап, аның верховьев, дип тәэмин итәргә мөмкинлек бирә җыю һәм удаление талых һәм яңгыр суларын юлы җайланмалары махсус парковка нагорных канал өчен юлына бүлеп бирелгән полосаның әлеге сулары шул ачык сулыклар, соң, корылмаларны биологик чистарту (ПБО).

6.4.6. Өчен илле катнашучы кимендә 120 мең куб м каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ ел, проектируется траншейная схемасы каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ ташлау. Траншеи булганнары урнаша перпендикулярно юнәлеше господствующих ветров, дип препятствует разносу каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ.

Озынлыгы бер траншеи тиеш үз юлларын табарга кирәк булачак исәпкә алып, вакытны тутыру траншеяларын:

- чорда температур югарырак 0°C - ел дәвамында 1 - 2 ай;
- чорда температур түбәнрәк 0°C - бөтен чорына промерзания грунтов.

6.4.7. Полигон проектируют ике взаимосвязанных территориаль өлештән тора: территориясе, занятой астында складирование каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ һәм территориясендә урнаштыру өчен хуҗалык-көнкүреш объектлары.

6.4.8. Хуҗалык зонасы проектируется урнаштыру өчен җитештерү-көнкүреш бина персоналы өчен, гараж яки навеса урнаштыру өчен машиналар һәм механизмнар. Персонал өчен карала тәэмин итү, эчә торган һәм хуҗалык-көнкүреш су белән бу необходимом саны, бүлмәсе кабул итү өчен пищи, бәдрәф таләпләре нигезендә бүлекне 3.3 "Зонасының инженерлык инфраструктурасын" чын Нормативларын.

6.4.9. Территориясе хуҗалык зонасы бетонируется яки асфальтируется, яктыртыла, ия легкое койма белән әйләндереп алу.

6.4.10. Периметр буенча, бөтен каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоны территориясендә проектируются легкое әйләндереп яки осушительная траншея артык тирәнлеге 2 м яки вал биеклеге артык түгел 2. м. ограде полигон устраивается шлагбаум янында җитештерү-көнкүреш бинасы.
6.4.11. Кунакта бер полигон күздә тотыла контроль-дезинфицирующая урнаштыру белән төзелеше бетонной ванны өчен ходовой өлешнең мусоровозов. Күләме ванны тәэмин итәргә тиеш эшкәртүне ходовой өлешнең мусоровозов.
6.4.12. Яшел зонада полигон проектируются контроль скважина, шул исәптән: бер дәреслек скважина - югарырак полигон буенча потоку грунт сулары, 1 - 2 скважина - түбәнрәк полигон өчен исәпкә алу йогынты ташлау каты көнкүреш калдыкларын грунтовые су.
6.4.13. Корылмалары буенча контрольдә тоту сыйфатын һәм грунт сулары өслеге ия булырга тиеш подъезд автотранспорт өчен.
6.4.14. К полигонам каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ проектируются подъездные юллары таләпләре нигезендә бүлекне 3.3. "Зонаның транспорт инфраструктурасын" чын Нормативларын.

Бер өлеше 7. Инженер әзерләү һәм яклау, территорияне

7.1. Гомуми таләпләр
7.1.1. Инженер, территорияне әзерләү тиеш, тәэмин итәргә мөмкинлек шәһәр үзләштерү районнары, тиешле төзелештәге.
Инженер әзерләү һәм яклау максатында үткәрелә өчен уңай шартлар тудыру рациональ эшләвен төзелеше, системасы, инженер инфраструктурасы, сакланышын тарихи-мәдәни, архитектура һәм ландшафт һәм су объектларын, шулай ук яшел массивларына.
7.1.2. Шул планировке һәм төзелеш кагыйдәләрен, территорияне залегания файдалы казылмалар үтәргә кирәк таләпләрен җир асты байлыклары турында.
Объект булган территорияләрне залегания файдалы казылмалар (тыш киң таралган) рөхсәт ителә органнары белән килештерү буенча дәүләт тау күзәтчелеге. Шул ук вакытта тиеш каралган һәм чаралар башкарылды тәэмин итә алырлык мөмкинлеге чыгару килгән җир асты файдалы казылма.
7.1.3. Эшләгәндә проект документациясе составына планлаштыру проектлары кертергә кирәк схемасын горно-геологик чикләүләр күрсәтеп категорияләр территориясендә шартлары буенча төзү.
7.1.4. Эшләгәндә проектларын планлаштыру, торак пунктларны кирәк предусматривать кирәк булганда, инженер яклауга куркынычлы геологик процессларның.
Кирәклеген инженерлык яклау билгеләнә:
- өчен кабат застраиваемых һәм реконструкцияләнә торган территорияләр - проекты генераль планы исәпкә алып, вариантности планировочных һәм техник чишелешләр;
- өчен застроенных территорияләрен - төрле проектлар төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау, биналар һәм корылмаларны исәпкә алып, гамәлдәге планировочных карарлар һәм таләпләр, заказ бирүче.
Проектлауда инженерлык яклау кирәк тәэмин итәргә (предусматривать):
- булдырмау, бетерүгә яисә киметүгә кадәр допустимого дәрәҗәдәге отрицательного йогынты защищаемые территория, бина һәм корылмаларын гамәлдәге һәм алар белән бәйле мөмкин булган куркыныч процесслар;
- иң тулы файдалану, җирле төзелеш материаллары һәм табигый ресурслар;
- җитештерү эшләренең ысуллар түгел приводящими к появлению яңа һәм (яки) интенсивлаштыру, гамәлдәге геологик процесслар;
саклау зоналарындагы зоналары, ландшафтларны, тарихи объектларны, һәйкәлләрне һәм башка;
- тиешле сәнгати бизәлеше корылмаларның инженерлык яклау;
- ярашуы чаралары белән әйләнә-тирәлекне саклау буенча;

кирәк булган очракларда - систематические торышын күзәтү защищаемых территорияләрнең һәм объектларның эше өчен корылмаларның инженерлык яклау чорында төзү һәм эксплуатацияләү (мониторинг).
Корылмалары һәм саклау буенча чаралар куркынычлы геологик процессларның үтәлергә тиеш таләпләре нигезендә СНиП 22-02-2003.
7.1.5. Планировка проектлары торак пунктлар күз уңында тотарга тиеш максималь саклап калу, табигый шартларын стока сулары өслеге.
Урнаштыру, биналарны һәм корылмаларны затрудняющих отвод сулары өслеге, рөхсәт ителми.
7.1.6. Территориясендә торак пункт, нарушенные карьерами һәм отвалами җитештерү калдыкларын, тиеш, рекультивацияләү куллану өчен, нигездә, рекреация максатларында.
Моннан тыш, территорияне оврагов мөмкин материаллары урнаштыру өчен транспорт корылмалары, гараж, склад һәм коммуналь объектлар.
Каршындагы тернәкләндерү ландшафтларны һәм кече елгалар оештыру өчен рекреация зоналарын уздырырга кирәк противоэрозионные чаралар, шулай ук берегоукрепление формалаштыру пляжлар.

7.2. Корылмалары һәм чаралары су басудан яклау өчен
7.2.1. Кирәк булганда, инженер яклау нче су басу кирәк предусматривать чаралар комплексын тәэмин итүче булдырмау, су басу территорияләрен һәм аерым объектларны карап таләпләрен төзелеше, функциональ һәм куллану үзенчәлекләрен куллану, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм (яки) бетерү тискәре воздействий су басу.
7.2.2. Защита от су басу булырга тиеш кертергә:
- локальную яклап биналарны, корылмаларны, грунтов нигез һәм яклауга застроенной территориясе тулаем алганда;
- бүлүгә;
- утильләштерү (кирәк булганда, чистарту) дренажных сулары;
- мониторинглау системасын өчен режимом-җир асты сулары өслеге өчен чыгымнар (утечками) һәм напорами бу водонесущих коммуникациях өчен деформациями нигез, биналар һәм корылмалар, шулай ук эше өчен корылмаларның инженерлык яклау.
7.2.3. Локальная системасы инженерлык яклау юнәлдерелгән булырга тиеш яклауга аерым биналар һәм корылмалар. Ул үз эченә дренажи, противофильтрационные завесы һәм экраны.
Территориаль система булырга тиеш тәэмин итәргә, гомуми яклауга застроенной территориясендә (участогы). Ул үз эченә перехватывающие дренажи, противофильтрационные завесы, вертикальную планировку территориясендә оешмасы белән поверхностного стока, прочистку ачык водотоков һәм башка элементлар естественного дренирования, дождевую канализация һәм җайга салу режимын су объектларының.
7.2.4. Системасы, инженер яклау нче су басу булып тора территориаль бердәм, берләштерүче, барлык локаль системасын аерым җир кишәрлекләре һәм объектлар.

7.3. Корылмалары һәм чаралары өчен яклау нче затопления
7.3.1. Сыйфатында төп чаралары инженерлык яклау нче затопления кирәк предусматривать обвалование, ясалма күтәрү өстендә территориясендә, руслорегулирующие корылмалары һәм корылмалар буенча җайга салу һәм отводу поверхностного стока, дренажные системасын һәм башка инженерлык корылмалары яклау.
Проект составына инженер яклау, территорияне кирәк кертергә оештыру-техник чараларны күздә тотучы пропуск язгы половодий һәм дождевых паводков.
Инженер яклау осваиваемых территорияләрен тиеш предусматривать мәгариф " бердәм системасы территориаль һәм локаль корылмалары һәм чаралары.

7.3.2. Урнашканда, инженер яклау нче затопления кирәк, дип билгеләргә целесообразность мөмкинлеге одновременного куллану корылмалары һәм системалары инженер яклау яхшырту максатларында су белән тәэмин итү һәм су белән тәэмин итү, файдалану, сәнәгый һәм коммуналь объектлар, шулай ук мәнфәгатьләрендә энергетика, транспорт, файдалы казылмалар чыгару, авыл, урман, балык һәм аучылык хуҗалыклары, мелиорация, рекреация һәм табигатьне саклау, предусматривая бу проектлар булдыру мөмкинлеге вариант корылмаларның инженерлык яклау күп функцияле билгеләү.

7.4. Саклау буенча чаралар нче сейсмическихвоздействией

7.4.1. Эшләгәндә шәһәр төзелеше документларын, проектлау, төзү, реконструкцияләү, көчәйтү яки торгызу биналар (корылмалар) таянып эш итәргә кирәк нигезләмәләре СНиП II-7-81* һәм территориаль төзелеш нормаларын СНКК 22-301-2000*.

7.4.2. Ешлыгы сейсмических воздействий саен балларда (сейсмичность) территориясе өчен авыл җирлеге кабул ителә нигезендә комплект карта гомуми сейсмического районирования Россия Федерациясе территориясендә - ОСР-97, расланган Россия фәннәр академиясе. Картаны күздә тота гамәлгә ашыру антисейсмических чаралар объектларын төзегәндә һәм чагылдыра десятипроцентную - (карта Ә), пятипроцентную - (карта В), однопроцентную (карта Белән) ихтималы мөмкинлеге арткан (яки туксан-, девяностопяти - һәм девяностодевятипроцентную ихтималы непревышения) 50 ел буена күрсәтелгән карталарында зурлыгын, сейсмик нәтиҗәлелекне.

7.4.3. Проектлауда биналар һәм корылмалар төзү өчен сейсмических районнарында исәпкә алырга кирәк карта Ә, с, мөмкинлек бәяләргә өч дәрәҗәдә дәрәҗәсе, сейсмик куркыныч һәм гамәлгә ашыру күздә тота антисейсмических чаралар объектларын төзегәндә өч категория, учитывающих җаваплылык корылмалары:

- карта Ә - массакүләм төзү;
- картасының Белән - объектларны югары җаваплылык һәм аеруча җаваплы объектлар.

7.4.4. Сейсмобезопасность биналарның һәм корылмаларның тәэмин ителә комплексы чаралар:

- сайлауда мәйданчыклары һәм трассалар белән иң благоприятными бу сейсмическом карата шартлары;
- кулланып, тиешле төзелеш материаллары, конструкцияләр, конструктив схемаларын һәм технологияләр;
- градостроительными һәм архитектурными карарлары, смягчающими нәтиҗәләрен землетрясений;
- куллану объемно-планировочных карарлар белән тәэмин итүче симметрию масс һәм жесткостей бинасын, шулай ук равномерность аларны бүлү планында һәм биеклектә;

билгеләнүенә элементларын конструкцияләр һәм аларның катнашмалар нәтиҗәләрен исәпкә алып, исәп-хисап узган сейсмические йогынтысын;

- үтәлешен конструктив чаралар билгеләнеп куелучы бәйсез рәвештә нәтиҗәләргә исәп-хисап;
- киметү, сейсмик йөкләнеш корылмалары юлы белән массасын киметү бинаны куллану сейсмоизоляции һәм башка системаларын җайга салу динамической реакция корылмалары (исәпкә алып, пунктының 8.4 СНиП 10-01);
- югары сыйфатлы итеп төзү-монтаж эшләре.

7.4.5. Проектлауда, шулай ук бәяләгәндә сейсмостойкости биналар (корылмалар) исәпкә алырга кирәк түбәндәге факторлар, сейсмик куркыныч:

- ешлыгы сейсмического йогынты балларда (сейсмичность);
- спектральный составы мөмкинлеге сейсмического йогынтысын;
- инженер-геологик үзенчәлекләр мәйданчыклары;
- сейсмостойкость төрле типтагы биналар.

7.4.6. Здания и сооружения по степени сейсмобезопасности подразделяются на категории согласно таблице 26.

Таблица 26

Категория	Составына	Характеристика
1	2	3
I	I	Объектлары I (югары дәрәҗәдәге җаваплылык, әгәр аларның разрушение белән бәйле эре социаль, икътисади яки экологик бедствиями: складлар, агулы матдәләр, резервуары өчен нефть һәм нефть продуктлары емкостью артык 20000 куб. м, буаны I һәм II сыйныф, магистраль газүткәргечләр һ. б.
II	II	1. Объектлар I (арттыруны) дәрәҗәдәге җаваплылык тыш караган к I категорияле сейсмобезопасности.
III	2. Биналар һәм корылмалар, эше өчен кирәк булган җир тетрәү нәтиҗәләрен бетерүдә: объектлары системаларын энергия, су белән тәэмин итү, элемтә, янгын сүндерү; милиция бүлеге; ашыгыч ярдәм; аварияле хезмәте һәм башка объектлар тәэмин итә алырлык эшне югарыда санап үтелгән предприятиеләре.	
IV	3. Бинаның белән даими (җинаятьчене дә озак) күп була торган значительного санын кешеләр: зур һәм урта вокзаллар, зур мавыктыргыч корылмалар, эре сәүдә үзәкләре, балалар һәм галимнәр, мәктәп һәм башка	биналар, корылмалар, конструкцияләр, җиһазлар һәм аларның элементлары тиеш куркынычсызлыгын тәэмин итү, кешеләрне һәм саклап үз сүнгәндә бу нормальном яки аварияле режимда вакытында һәм узганнан соң җир тетрәү белән хисаплы интенсивностью

7.4.7. Күпмаксатлы биналарның (корылмаларның) һәм ябык сәнәгать технологик комплексларының сейсмобызлыгы категориясе аларның составына керүче объектның иң югары категориясе буенча билгеләнә.
7.4.8. Әгәр сейсмобезлекнең I категорияле объектына башка биналар (корылмалар) аша гына керә алса, бу биналар (корылмалар) II категориядән дә ким булмаска тиеш.
7.4.9. Аеруча җаваплы биналарны һәм корылмаларны проектлаганда әлеге проектның мөһим характеристикаларын практикада тикшерелгән шундый ук проект белән чагыштырырга кирәк.
7.4.10. Сейсмик куркынычсызлыкның I һәм II категорияле биналар һәм корылмалар төзегәндә эзләнү, проект һәм төзелеш эшләренең төп төрләренә подряд шартнамәләре төзү сейсмик районнарда кимендә өч ел эш тәҗрибәсе булган оешмалар белән генә рөхсәт ителә.

7.4.11. Биналар, корылмалар, коммуникацияләр һәм конструктив булмаган элементларны бер дәрәҗәдәге системаларның яки компонентларның баш тартуы (җимерелүе) системаларның югары дәрәҗәдәге яки сейсмобезопасность категориясе баш тартуына (җимерелүенә) китермәве өчен проектларга кирәк.
7.4.12. Торак пунктларның территорияләрен планлаштыру буенча документацияне эшләгәндә, әлеге норматив таләпләренә туры килми торган аз кыйммәтле биналарны беренче чиратта сүтүне күздә тотарга кирәк.
7.4.13. Торак пунктларның территорияләрен планлаштыру буенча документацияне эшләгәндә, Утар һәм азкатлы йортлар төзү белән бәйле районнарда яшәешне тәэмин итүнең автоном системаларын (су белән тәэмин итү, җылылык, канализация) куллануны стимуллаштыручы чараларны күздә тотарга кирәк.
7.4.14. Сейсмик яктан тагын да уңайлырак булган мәйданчыкларда сейсмобезлекнең I һәм II категорияле объектларын урнаштырырга кирәк.
7.4.15. Сейсмик яктан начар булган мәйданчыкларда урнаштыралар:
- ачык мәйданчыкларда урнашкан җиһазлар белән предприятиеләр;
- 50 кешедән дә артмаган һәм кыйммәтле җиһазлар булмаган бер катлы җитештерү һәм склад биналары ; ;
- бер катлы авыл хуҗалыгы биналары;
- яшел үсентеләр, парклар, скверлар һәм ял зоналары;
- җимерелү кешеләрнең үлүе яки кыйммәтле җиһазлар югалуы белән бәйле булмаган башка биналар һәм корылмалар.
7.4.16. Авыл җирлегендә шәхси торак йортларны проектлау, төзү һәм реконструкцияләү әлеге норматив таләпләренә туры китереп гамәлгә ашырылырга тиеш. Хуҗалык корылмалары, сарайлар, мунчалар, гаражлар, кош-корт һәм йорт хайваннары өчен бүлмәләр, шулай ук кешеләр даими тору каралган башка бер катлы Корылмалар, антисейсмик таләпләрне исәпкә алмыйча төзү рөхсәт ителә.
7.4.17. Җәяүлеләр өчен юллар, эскәмияләр, тукталышлар һәм җәмәгать транспорты тукталышлары булдырмаска кирәк:
- биналар һәм корылмалар тәрәзәләре астында;
- авыр Материаллардан саңгырау коймалар буенда (бетон, кирпеч һ.б.).
7.4.18. Биналар һәм корылмалар урнаштырганда (шул исәптән вакытлыча) җәяүлеләр зоналарында, саңгыраулар участоклары һәм массив койма белән оештырылган изоляцияләнгән урыннар булдырмаска кирәк.
7.4.19. Ачык автостоянкаларны алар аша автомобильне үз-үзеңә ихтыяр белән тыкшындыручы бордюрлар белән бүләргә кирәк.
7.4.20. Төзелеш мәйданының хәзерлеген сейсмик микрорайонлаштыру (алга таба - СМР) нигезендә билгеләргә кирәк.
7.4.21. Сейсмик микрорайонлаштыру материаллары булмаганда, инженерлык-геологик эзләнүләр мәгълүматлары буенча төзелеш мәйданчыгының сейсмиклыгын гадиләштереп билгеләү рөхсәт ителә.
7.4.22. Татарстан Республикасының инженер-геологик шартлары картасын (масштабы 1:2000) түбәндәге очракларда кулланырга кирәк:
-ниятләр, инвестицияләр нигезләү һәм техник-икътисадый нигезләү турында декларация эшләү турында;
- куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклавы схемаларын эшләгәндә.
Карта материалларын, гамәлдәге нормаларга каршы килмәсә, башка очракларда да кулланырга рөхсәт ителә.
7.4.23. Татарстан Республикасының инженер-геологик шартлары картасы материаллары нигезендә (масштабы 1:2000) 1.6.9 пункты буенча (СНК 22-301-2000*) билгеләргә рөхсәт ителә:
1) геологик һәм инженер-геологик процессларның булуы;
2) Җир асты сулары дәрәҗәсенең ятылу тирәнлеге;

3) геоморфологик шартлар;
4) махсус грунт тарату;
5) стратегогенетик комплексларның физик-механик үзлекләре;
6) сейсмик үзлекләре буенча грунт категориясе;
7) Җир асты суларының агрессив үзлекләре.
Башка факторларны билгеләү мөмкинлеген биналарның һәм корылмаларның куркынычсызлыгы һәм җылылык саклау буенча ведомствоара комиссия белән килештерергә кирәк.
7.4.24. Бина һәм корылмалар өчен мәйданчыклар сайлаганда, башка тигез шартларда, планда һәм тирәнлектә бер төрле грунт үзлекләре булган мәйданчыкларга өстенлек бирергә кирәк..

Бер өлеше 8. Әйләнә-тирә мохитне саклау

8.1. Гомуми таләпләр
8.1.1. Шул планировке һәм төзү җирлекләре дип санарга кирәк өстенлекле мәсьәләләрне хәл итү белән бәйле әйләнә-тирәлекне саклау, файдалануны табигый байлыклар министрлыгы, куркынычсыз жизнедеятельностью һәм сәламәтлеген кеше.
8.1.2. Проектлауда таянып эш итәргә кирәк Су кодексы, Россия Федерациясе Җир кодексы, Россия Федерациясе Һава кодексы һәм Россия Федерациясенең Урман кодексы, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе Законы "җир асты байлыклары Турында", Федераль законнарга "әйләнә-тирәлекне саклау Турындагы", "атмосфера һавасын саклау Турындагы", "Турында халыкның санитария-эпидемиология иминлеге", "экологик экспертиза Турында" законнары, Татарстан Республикасы әйләнә-тирәлекне саклау турындагы һәм башка норматив хокукый актлары, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының алар нигезендә төп юнәлешләре шәһәр төзелеше эшчәнлеге булып тора рациональное землепользование, табигатьне саклау, ресурсларны саклау, яклау, территорияләрне нче куркыныч табигый күренешләрне һәм техноген процессларны.

8.2. Табигать ресурсларын рациональ рәвештә куллану
8.2.1. Алуга авыл хуҗалыгы җирләренең максаты белән аларны бирү өчен несельскохозяйственных ихтыяҗлары рөхсәт ителә, бары тик аерым очракларда законда билгеләнгән тәртиптә.
8.2.2. Проектлау һәм төзелеше, яңа торак пунктлар, сәнәгать комплекслары һәм башка объектлар чит илләрдә торак пунктлар гамәлгә ашырыла бәяләмәсен алганнан соң булмавы турында файдалы казылмалар җир асты байлыклары участогы астында алдагы төзү.
Объект булган мәйданнарның залегания файдалы казылмалар, шулай ук урнаштыру урыннарында аларны залегания җир асты корылмаларын төзү рөхсәт ителә шарты белән тәэмин итү мөмкинлекләрен файдалы казылмалар чыгару яки доказанности икътисадый максатка ярашлылыгы төзү.
8.2.3. Зоналарда аеруча саклаулы территорияләр һәм рекреацион зоналарда тыела биналар төзү, корылмаларның һәм коммуникацияләр, шул исәптән:
- җирләрдә су саклау полосалары (зоналары);
- зоналарында саклау гидрометеорологических станцияләре;
- урман фонды җирләрендә;

- беренче санитар саклау зонасында су белән тәэмин итү чыганаклары һәм мәйданчыклары суүткәргеч корылмалар, әгәр проектируемые объектлар түгел бәйле эксплуатацией чыганаклары;

8.2.4. Су ресурсларыннан нәтиҗәле файдалану, бәлки шул су хуҗалыгы комплексын үстерү арттырмыйча тартып поверхностного стока хисабына:

- ресурсларны саклау технологияләрен гамәлгә кертү су белән тәэмин итү системасы;
- киңәйтү оборотного һәм кабат куллану су предприятиеләрендә;
- югалтуларны киметү су тапшыручы мөрәҗәгать коммуналь һәм җирдә сугару системаларын челтәрләрендә;
- су ресурсларын куллану бирмичә, тартып алу чыганаклардан (максатларында гидроэнергетики, су транспорты, аларны торгызу һәм балык ресурсларын саклау, экологик иминлек су объектларын).

8.3. Атмосфера һавасын саклау

8.3.1. Шул проектлау, төзү кирәк бәяләргә атмосфера һавасының сыйфаты юлы белән исәпләп чыгару дәрәҗәсе атмосфера һавасы пычрану барлык чыганаклардан пычрану (сәнәгать, транспорт һәм башка) исәпкә алып, аэроклиматические һәм геоморфологические шартлары, күтелгән атмосфера һавасының исәпкә алып, гамәлдәге һәм планлаштырылучы объектлар иң чик рөхсәт ителгән күп (алга таба - ПДК) яки ориентировочные куркынычсыз дәрәҗәдәге йогынтысын (алга таба - ОБУВ) өчен, һәр пычраткыч матдәләр, шулай ук эшләргә кирәк предупредительные гамәлләр исключению атмосфера һавасы пычрану, шул исәптән неорганизованные чыгаруга һәм вторичные чыганаклары.

Үтәү гигиена нормативларын - ПДК атмосферных загрязнений химик һәм биологик матдәләр белән тәэмин итә булмавы турыдан-туры яки косвенного йогынты халыкның сәламәтлеген һәм шартлары, аның яшәү.

8.3.2. Иң чик рөхсәт ителгән күп зарарлы матдәләр территориясендә торак пункт кабул ителә таләпләре нигезендә Гигиена нормативларын 2.1.6.1338-03 "иң чик рөхсәт ителгән күп (ПДК) пычраткыч матдәләрнең торак урыннары".

Максималь дәрәҗәсе атмосфера һавасының төрле территорияләрендә кабул ителә таблица буенча 29 чын Нормативларын.

8.3.3. Селитебные территориясендә кирәк түгел урнаштыру белән подветренной яклар өчен ветров преобладающего юнәлешләре) карата чыганакларыннан атмосфера һавасының.

Торак зонасында һәм урыннарда халыкның күпләп ял итү тыела урнаштыру объектлары I һәм II сыйныф буенча санитар классификациясе предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны предусмотренной СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03.

8.3.4. Терлекчелек, птицеводческие һәм звероводческие предприятие, складлар буенча саклау агу, биопрепаратов, ашлама, ветеринария учреждениеләре объектлары һәм предприятиеләре калдыкларын утильләштерү буенча, котельныйлар, чистарту корылмалары, навозохранилища ачык типтагы кирәк располагать белән подветренной яклар өчен ветров преобладающего юнәлешләре) карата селитебной территориясендә.

8.3.5. Атмосфера һавасын пычрату чыганаклары булып тора предприятие, аларны аерым бина һәм корылмалар, алар өчен дәрәҗәләрен чакырыла пычрану чикләреннән читтә

артып китә ПДК һәм дәрәҗәләрен һәм (яки) өлеш пычрату торак зоналар артып китә 0,1 ПДК.

Тыела проектлау һәм урнаштыру объектларын, булган чыганакларыннан атмосфера һавасы пычрану, территорияләрендә белән уровнями пычрату, превышающими билгеләнгән гигиена нормативлары. Реконструкцияләү һәм техник яктан яңадан коралландыруга гамәлдәге объектларын рөхсәт ителә мондый территорияләрдә шарты киметү аларның атмосферага кадәр иң чик рөхсәт ителгән, устанавливаемых территориаль башкарма хакимияте органнары тарафыннан атмосфера һавасын саклау өлкәсендә булганда санитар-эпидемиологик бәяләмә.

Тыела проектлау һәм урнаштыру объектларын, әгәр составында чыгаруны мәсьәләгә караган матдәләр булмаган кешеләр расланган ПДК яки ОБУВ.

8.3.6. Мәйданчыгы урнаштыру һәм киңәйтү объектларын ала торган чыганаклары зарарлы йогынтысын, халыкның сәламәтлеге һәм шартлары, аның яшәү, выбираются исәпкә алып, аэроклиматической характеристика, рельефа җирлегендә, закономерностей тарату сәнәгать чыгаруны бу атмосферада, шулай ук потенциалын атмосфера һавасы пычрануга.

Шарт проектлау андый объект булып тора оештыру санитар-саклау зоналары, отделяющих территориясен җитештерү мәйданчыклары нче торак төзелеше, ландшафтно-рекреация зонасы, ял итү зоналары. Күләме, санитар-саклау зоналары предприятиеләре өчен, инженерлык челтәрләрен һәм корылмаларын, санитария разрывы өчен линия транспорт корылмалары белән билгеләнә таләпләре нигезендә 3 бүлегендәге "Җитештерү территориясе" чын Нормативларын.

Санитар-саклагыч зоналарында тыела объектларын урнаштыру өчен яшәү, кешеләр. Санитар-защитная зонасы яки аның бер өлеше буларак карала алмый резервная территориясе һәм кулланылырга киңәйтү өчен, производство яки торак территориясендә.

8.3.9. Яклау өчен, " атмосфера һавасын нче загрязнений кирәк предусматривать:

- шул проектлау һәм урнаштыру, яңа һәм үзгәртеп корылган объектларны техник перевооружении гамәлдәге объектлар буенча чараларны максималь возможному киметү выброса пычраткыч матдәләр кулланып малоотходной һәм безотходной технологияләрне комплекслы куллану табигый ресурсларны буенча чаралар улавливанию, зарарсызландыру һәм утильләштерү зарарлы матдәләр калдыкларын;
- саклагыч чаралар нче йогынтысы транспорт, шул исәптән куллану табигый газны мотор ягулыгы буларак, чаралар булдырмау буенча белем зоналар югары загазованности яки аларны бетерү исәпкә алып шартларын аэрации межмагистральных һәм ишегалды эчендәге территория;
- куллану сыйфатында төп ягулык өчен объектлар теплоэнергетики табигый газ, шул исәптән бетерү маломощных нәтиҗәсез котельный эшләүче угле;
- куллану нетрадиционных чыганакларын;
- юкка чыгару неорганизованных чыганакларының пычрануы.

8.4. Су объектларын саклау

8.4.1. Су объектларын саклау өчен кирәк булган булдырмау һәм бетерү пычрану өске һәм җир асты сулары, ул китерергә мөмкин бозуга халыкның сәламәтлеген үстерүгә массакүләм йогышлы, паразитарных һәм йогышлы булмаган авыруларны, ухудшению

шартларын судан файдалану яки аны чикләү өчен питьевых, хуҗалык-көнкүреш һәм дәвалау максатларыннан.

8.4.2. Су объектлары, эчә торган, хуҗалык-көнкүреш һәм рекреацион судан файдалану нык пычранган дип санала, әгәр күрсәткечләр составы һәм үзлекләре су пунктларында судан файдалану үзгәрде астында һәм туры яки косвенным йогынтысы хуҗалык эшчәнлеге, көнкүреш һәм куллану булдылар өлешчә яки тулысынча непригодными судан файдалану өчен халык.

Күп пычраткыч матдәләр һәм су объектларында өчен кулланыла торган хуҗалык-эчә торган билгеләү, халыкның ял һәм рыбохозяйственных максатыннан чыгып, билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш (ГН 2.1.5.1315-03)

8.4.3. Селитебные территориясендә, рекреационные һәм курорт зонасы кирәк урнаштыру югарырак агымы буенча водотоков чагыштырмача ташлауның җитештерү-хуҗалык һәм көнкүреш суларын.

8.4.4. Урнаштырганда авыл хуҗалыгы предприятиеләре янындагы сулыкларны кирәк предусматривать незастроенную прибрежную юлга киңлеге кимендә 40 м

Складлар, минераль ашламалар һәм үсемлекләрне саклау өчен химик чаралар кирәк располагать на расстоянии ким дигәндә 2 км ераклыкта рыбохозяйственных сулыкларны. Кирәк булганда рөхсәт ителә уменьшать күрсәтелгән ара каршындагы килештерү органнары белән гамәлгә ашыручы саклауга балык запасларын.

8.4.5. Саклау максатыннан сулары өслеге пычранудан рөхсәт ителми:

- сбрасывать су объектларына сточные су (җитештерү, авыл хуҗалыгы, хуҗалык-көнкүреш, поверхностно-ливневые һәм башкалар), алар мөмкин бетерелгән яки файдаланылган системаларында оборотного һәм кабат су белән тәэмин итү, шулай ук асрыйлар дөресен йогышлы авырулар, бик куркыныч матдәләр яки матдәләр, алар өчен түгел, билгеләнгән ПДК һәм якынча рөхсәт ителгән дәрәҗәләрен;
- сбрасывать су объектларына, өстенә чыга ледяного покрова һәм водосборную территориясен пульпу, кар, кубовые яуган, башка калдыклары һәм чүп-чарны, формирующиеся территориясендә торак урыннары һәм җитештерү мәйданнары;
- эшләрен үткәрү файдалы казылмалар чыгару, җир асты байлыкларыннан файдалану төбеннән су объектларын яки чигендәге корылмалары белән таяныч су төбенә китәчәк мондый ысуллар ала торган итәргә зарарлы йогынты су объектларының торышы һәм су биоресурсы;
- җитештерә мойку, транспорт чаралары һәм башка механизмнарын су объектларында һәм аларның ярларында, шулай ук эш башкарырга мөмкин булган явиться пычрану чыганагы сулары;
- утечка нче нефть һәм продуктопроводов, нефтепромыслов, шулай ук агызу, чүп-чар, неочищенных юынты, подсланевых, балластных сулары һәм утечка башка матдәләр белән плавучих транспорты чараларын.

8.4.6. Агызу, җитештерү, авыл хуҗалыгы суларны, шулай ук оештырылган агызу, яңгыр суларын рөхсәт ителми:

- чикләрендә беренче поясы санитар саклау зоналары чыганаклары хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү;
- чикләрендәге торак пунктлар;
- су объектларына урын алган табигый дәвалау ресурслары;

- чикләрендә икенче поясы санитар саклау зоналары чыганаклары хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү, әгәр эчтәлек аларда пычратучы матдәләр һәм микроорганизмнар артып китә билгеләнгән гигиена нормативлары.
Агызу, удаление һәм обезвреживание суларын үз эченә алган радионуклиды, башкарылырга тиеш нигезендә гамәлдәге нормалар радиацион куркынычсызлыкны.
8.4.7. Чара яклау буенча сулары өслеге пычранудан эшләнә һәр конкрет очракта да күздә тота:
- җайланма яр буе су саклау зоналары һәм саклау полосаларын, санитар саклау зоналары чыганаклардан су белән тәэмин итү һәм су үткәргечләр, эчә торган билгеләү, шулай ук үтәүне контрольдә тотуны билгеләнгән режимын куллану күрсәтелгән зоналар;
- җайланма тоту исправном корылмаларның торышы өчен суларны чистарту кадәр норматив күрсәткечләрен су сыйфаты;
- тоту исправном торышы гидротехник һәм башка водохозяйственных корылмалары һәм техник җайланмалар;
- булдырмау, аварияле ташлауның неочищенных яки агызыла суларны;
- яклауга пычранудан үткәргәндә төзелеш һәм шартлату эшләрен вакытта файдалы казылмалар чыгару, сузу кабельләр, торба һәм башка коммуникацияләр министры, авыл хуҗалыгы һәм башка төр эшләрен су объектларында яки яр буе су саклау зоналарында;
- чикләү керү биогенных элементларын булдырмау өчен евтрофирования сулары, бигрәк тә сулыклар өчен билгеләнгән мәсьәләсен хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү;
- искәрмә вакытта авыл хуҗалыгы орошении керү возвратных суларын үз эченә алган минераль һәм органик ашламалар яки пестицидлар булуы бу концентрациях, превышающих нормалары;
- булдырмау попадания продуктлары җитештерү һәм шуңа охшаш аңа пычраткыч матдәләр территориясенә җитештерү мәйданчыгы сәнәгать объектының һәм турыдан-туры су объектларына;
- чаралар планын эшләүне һәм инструкцияләр булдырмау буенча авария объектларында, рес потенциальную угрозу пычрату;
- мониторинг забираемых файдаланыла торган һәм сбрасываемых сулары, санын пычраткыч матдәләр алар, шулай ук систематические күзәтү өчен су объектларыннан һәм аларның водоохранными зоналар.
8.4.8. Саклау максатыннан җир асты суларын пычранудан рөхсәт ителми:
- калдыкларны күмү, урнаштыру, чүплекләрне, зиратлар, үләт һәм башка объектлар булган чыганаклары химия, биология яки радиационного пычрану өлкәсендә, туклану һәм ял җир асты сулары файдаланыла торган яки перспектив куллану өчен питьевых, хуҗалык-көнкүреш һәм дәвалау максатыннан;
куллану неэкранированных җир амбаров, буалар-накопителей, шулай ук карст воронок һәм башка углублений өчен сброса суларны һәм шламов;
- пычрату җир асты сулары вакытта файдалы казылмалар чыгару, үткәрү эшләрен водопонижению, төзегәндә һәм эксплуатацияләгәндә дренажных системаларын мелиорацияләнә торган җирләрдә;
- отвод башка чистарту дренажных сулары эри, һәм яңгыр суларын белән территорияләрен торак урыннары чокырларны һәм балки;
- куллану, саклау агу һәм ашлама чикләрендә водосборов грунт сулары файдаланыла торган каршындагы нецентрализованном водоснабжении;

- сугару, авыл хуҗалыгы җирләре сточными водами, әгәр бу тәэсир итә яки мөмкин тискәре йогынты ясый торышы, җир асты сулары.
8.4.9. Чара яклау буенча җир асты суларын пычранудан вакытта төрле төр хуҗалык эшчәнлеге күздә тота:
- җайланма санитар саклау зоналары чыганаклардан су белән тәэмин итү, шулай ук үтәүне контрольдә тотуны билгеләнгән режимын куллану күрсәтелгән зоналар;
- мәҗбүри герметизацию оголовка барлык эксплуатируемых һәм резервных скважина;
- ачыклау, скважина, непригодных к файдалану яки куллану туктатылган, җиһазлар һәм аларны теркәүнең устройствами, консервация яки бетерү;
- куллану водонепроницаемых емкостей саклау өчен чимал, азык-төлек җитештерү, химик реагентлар, калдыкларын сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы производствосын, каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын;
- кисәтү фильтрации пычранган сулар белән өске туфрак, шулай ук бурении скважина төрле билгеләнештәге водоносные офыклар;
- герметизацию системаларын җыю, нефть һәм нефть продуктлары;
- рекультивацию отработанных карьерларны;
- торышына мониторинг һәм эксплуатацияләү режимын водозаборов җир асты сулары, чикләү водоотбора.

8.5. Саклау туфракларны

8.5.1. Таләпләрен саклау буенча туфракларны предъявляются к торак, рекреационным зоналары, санитар саклау зоналары сулыкларны, территорияләрен, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге һәм башка мөмкин йогынтысы пычранган туфракларны бүген " кеше сәламәтлеге һәм яшәү шартлары.
Гигиена таләпләре сыйфат туфракларны билгеләнә исәпкә алып, аларның үзенчәлекләрен, почвенно-климат үзенчәлекләрен торак урыннары, фонового тоту химик катнашмалар һәм элементлары.
8.5.2. Бу почвах торак пуктов һәм авыл хуҗалыгы җирләренең эчтәлеге потенциаль куркыныч кеше өчен химик һәм биологик матдәләр, биологик һәм микробиологических организмнар, шулай ук дәрәҗәсен радиационного фона артмаска тиеш иң чик рөхсәт ителгән күп (дәрәҗәдәге), билгеләнгән санитар кагыйдәләре һәм гигиеническими нормативами.
Гигиена таләпләре сыйфат туфракларны территорияләрен торак зоналары билгеләнә, беренче чиратта өчен аеруча әһәмияткә ия булган территорияләр (зоналар арттыруны риск): балалар һәм белем бирү учреждениеләре, спорт, уен, балалар мәйданчыклары, торак төзелеше, мәйданчыкларны, ял зоналары, рекреация, санитар саклау зоналары сулыклар, яр буе зоналарының санитар-саклау зоналары.
8.5.3. Сайлау мәйданчыгы объектларын урнаштыру өчен үткәрелә исәпкә алып:
- физик-химик үзенчәлекләрен туфракларны, аларны механика составын, тоту органик матдәләр, кислотности һәм башка;
- табигать-климат характеристикаларын (роза ветров, явым-төшем, температура режимы районы);
- ландшафтной, геология һәм гидрологической характеристика туфракларны;
- аларның хуҗалык куллану.

8.5.4. Буенча дәрәҗә куркынычлык санитар-эпидемиологическом карата туфрак торак урыннар бүленергә түбәндәге категорияләр буенча пычрану дәрәҗәсе: чиста, рөхсәт ителгђн, умеренно опасная, опасная һәм бик опасная.
8.5.5. Туфрак территорияләрендә торак төзү кирәк относить категориясенә "чиста" саклаганда түбәндәге таләпләрне:
- санитар-токсикологическим күрсәткечләр чикләрендә иң чик рөхсәт ителгән концентраций яки якынча рөхсәт ителгән концентраций химик загрязнений;
- санитар-бактериологическим күрсәткечләре булмау, дөресен инфекциясенећ, патогенных бактерия, энтеровирусов; индексы санитар-кœрсђтмђ организмнар да югарырак 10 књзђнђклђр/г туфрак;
- санитар-паразитологическим күрсәткечләре булмау, дөресен паразитарных авырулар, патогенных, простейших;
- санитар-энтомологическим күрсәткечләре булмау, преимагинальных формаларын синантропных мух;
- санитар-химическим күрсәткечләр - санитарное саны булырга тиеш түгел түбәнрәк 0,98 (относительные берәмлек).
8.5.6. Чара яклау буенча туфракларны эшләнә һәр конкрет очракта, учитывающем категориясенә, аларның пычрануына, һәм күз уңында тотарга тиеш:
- рекультивацию һәм мелиорацию туфракларны, уңдырышлылыгын торгызу;
- кереш махсус режимнарын куллануны;
- үзгәртү максатчан билгеләнештәге.
Моннан тыш, торак зоналарда, шул исәптән территорияне арттыруны риск зонасында йогынтысы транспорт, захороненных сәнәгать калдыкларын (туфрак, территорияләрне тирәсендәге полигонам), урыннарда ташлау, сәнәгать һәм көнкүреш калдыкларын территориясендә авыл хуҗалыгы җирләренең санитар-саклау зоналары буенча башкарылырга тиеш торышына мониторинг туфрак. Күләме тикшеренүләр исемлеге изучаемых күрсәткечләре мониторингы үткәргәндә билгеләнә, һәр конкрет очракта исәпкә алып, максат һәм бурычларны органнары белән килештерү буенча дәүләт санитария-эпидемиологик күзәтү.
8.5.7. Рөхсәт ителә консервация җирләрне белән изъятием аларны әйләнештән булдырмау максатларында деградациясе җирләрнең уңдырышлылыгын торгызу туфракларны һәм пычранган территорияләрнең.
Җирнең торган дучар булды радиоактивному һәм химия загрязнению һәм аларда тәэмин ителә продукция җитештерү, тиешле законнарда билгеләнгән таләпләргә туры килә торган, тиеш, чикләү куллану, исключению бер категориясе авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрне һәм ала переводиться җирләренә запастагы өчен, аларны консервацияләү. Мондый җирләрдә өстенлекләр билгеләү тыела җитештерү һәм тормышка ашыру авыл хуҗалыгы продукциясе.
Тәртип җирләрне консервацияләү белән изъятием аларны әйләнештән Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.
8.5.8. Шул санитар-эпидемиологик торышын бәяләү туфрак ачыклана потенциаль чыганаклары, аларның пычрану билгеләнә территориясе чигенең тикшерү мәйданы буенча һәм глубине билгеләнә схемасы пробасы туфракларны. Тикшеренү туфракларны үткәрелә стадиясендә предпроектной документлар, стадиясендә җир кишәрлеген сайлап алу һәм проект документларын эшләү стадиясендә үтәү төзелеш эшләрен, төзелеш эшләре тәмамланганнан соң.

8.6. Защита от тавыш та керми һәм вибрации

8.6.1. Объектлары яклау нче чыганаклары тышкы тавыш та керми булып бүлмәләрне торак һәм җәмәгать биналары территориясендә торак төзелеше, эш урыннары җитештерү предприятиеләре.

8.6.2. Планировку һәм кирәк селитебных авыл җирлеге территориясен кирәк гамәлгә ашырырга исәпкә алып тәэмин итү рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге тавыш та керми нигезендә бүлегендә билгеләнгән 6 СНиП 23-03-2003.

8.6.3. Шумовыми ягыннан, характеристикалары чыганаклары тышкы тавыш та керми булып тора:

- өчен, транспорт агымнары урамнарда һәм юлларда - LАэкв* на расстоянии 7,5 метр ераклыкта янында булуын исәптә тотып эшләнгән беренче полосасының хәрәкәте;

- өчен агымнары тимер юл поездлары - LАэкв һәм LАмакс** на расстоянии 25 метр ераклыкта янында булуын исәптә тотып эшләнгән якын к хисаплы почмагында юллары;

өчен - җитештерү зоналары, сәнәгать һәм энергетика предприятиеләре белән максималь дәрәҗәдә линейным зурлыгында планында 300 м - LАэкв һәм LАмакс чигендә территориясендә предприятиеләр һәм селитебной территориясендә бу юнәлештә хисаплы нче;

- өчен, квартал эчендәге чыганакларны тавыш та керми - LАэкв һәм LАмакс бу фиксированном расстоянии от чыганагын

* LАэкв - эквивалентный дәрәҗәсе тавыш, дБА;

** LАмакс - максималь дәрәҗәсе тавыш, дБА

Расчетные нокталарын сайларга кирәк:

- мәйданчыкларда ял төркемнәре торак йорт мәйданчыкларында мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре участокларында мәктәп һәм хастаханәләр - бу якындагы к источнику тавыш та керми чиге буйлап мәйданчыклары югарылыкта 1,5 м асу (әгәр мәйданчыгы өлешчә урнашкан зонасында звуковой күләгәдә нче биналар, корылмалар яки башка экранирующего объект булса, расчетная ноктасы булырга тиеш зонасыннан звуковой күләгәдә);

- территориясендә турыдан-туры янындагы торак йортлар һәм башка биналарга кирәк сайларга на расстоянии 2 метр ераклыкта, фасад биналар, обращенного ягына чыганагын тавыш та керми, дәрәҗәсендә 12 м асу; өчен, аз катлы биналар дәрәҗәсендә - тәрәзәләр соңгы кат.

8.6.4. Таләпләр буенча дәрәҗәләре тавыш та керми, торак һәм җәмәгать биналарында, шулай ук якын территорияләрдә китерелгән таблицада 28.

Таблица 28				
N п/п	билгеләп кую урыннары яки территорияләрен	Вакытында тәүлек сәг	Эквивалентный дәрәҗәсе тавыш LАэкв,	Максималь дәрәҗәсе тавыш LАмакс, дБА

			дБА	
1	2	3	4	5
1	Административ бүлмәләр җитештерү предприятиеләре, лаборатория, бүлмә өчен үлчәү һәм аналитик эш		60	70
2	Биналар диспетчерских хезмәтләре, кабинасы күзәтү һәм дистанцион идарә итү белән речевой элемтә телефоны буенча, участокларны төгәл җыю, телефоннан һәм телеграфные станциясе, заллары эшкәртү мәгълүмат ЭВМ		65	75
3	Бүлмәләре, лабораторияләр үткәрү өчен эксперименталь эш, кабинасы күзәтү һәм дистанцион идарә башка речевой элемтә телефоны буенча		75	90
4	Биналар территориясендә урнашкан җитештерү предприятиеләре белән даими эш урыннары белән (тыш, санап кителгән пунктларында 1 - 3)		80	95
5	Палатасы хастаханәләр һәм санаторий	7.00 - 23.00	35	50
		23.00 - 7.00	25	40
6	Операция хастаханәләр, кабинетлары, табиб, хастаханә, поликлиника, санаторий		35	50
7	Уку бүлмәләрен (кабинетлары, аудитория һ. б.), уку йортлары, конференц-заллары, уку заллары да китапханәләр, зрительные заллары, клублар һәм кинотеатры, суд утырышлары заллары, культовые бина		40	55
8	Йортлар, бүлмә, фатир, йортларда категорияләр Ә	7.00 - 23.00	35	50
		23.00 - 7.00	25	40
	йортларда категория Б һәм	7.00 - 23.00	40	55
		23.00 - 7.00	30	45
9	Торак бүлмә тулай	7.00 - 23.00	45	60
		23.00 - 7.00	35	50
10	Номерлары кунакханәләр:			
	категория Ә	7.00 - 23.00	35	50
		23.00	25	40

		- 7.00		
	категорияле Б	7.00 - 23.00	40	55
		23.00 - 7.00	30	45
	категорияле	7.00 - 23.00	45	60
		23.00 - 7.00	35	50
11	Торак бүлмәләр, йорт, ял пансионатов, йорт-интернатында өлкәннәр һәм инвалидлар өчен	7.00 - 23.00	40	55
	спальные бинаны мәктәпкәчә мәгариф оешмалары һәм мәктәп-интернатлар	23.00 - 7.00	30	45
12	офис Биналары, административ биналар, конструкторлык, проект һәм фәнни-тикшеренү оешмалары:			
	категорияләр Ә		45	60
	категория Б һәм		50	65
13	Заллары, кафе, ресторан, театр фойесында һәм кинотеатры:			
	категория Ә		50	60
	категория Б һәм		55	65
14	Сәүдә заллары, кибетләр, пассажир заллары вокзаллары, спорт заллары		60	70
15	Территориясендә турыдан-туры янындагы территорияләрне к биналарга хастаханәләр һәм санаторий	7.00 - 23.00 сәгатькә	50	65
		23.00 - 7.00	40	55
16	Территориясендә турыдан-туры янындагы территорияләрне к торак биналарга, йортлар, ял йорт-интернатам өлкәннәр һәм инвалидлар өчен	7.00 - 23.00	55	70
		23.00 - 7.00	45	60
17	Территориясендә турыдан-туры янындагы территорияләрне к биналарга, поликлиникалар, мәктәпләр һәм башка уку йортлары, мәктәпкәчә учреждениеләр мәйданчыклары, ял микрорайоннар һәм төркемнәр торак йортларны		55	70

Әсәрләр:

1. Рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге тавыш та керми нче тышкы чыганаклардан биналарында (пунктлар 2 - 5 таблицалар 27) билгеләнгән булмаганда мәҗбүри вентиляция системасын яки кондиционирования һава, үтәлергә тиеш шарты белән ачык форточек яки башка җайланмалар белән тәэмин итүче килүе һава. Булганда системаларын мәҗбүри

вентиляция яки кондиционирования һава рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге тышкы тавыш та керми у биналар (пунктлар 15 - 17 таблицалар 27) булырга мөмкин артты исәбеннән тәэмин итү рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге биналарында каршындагы ябык тәрәзә.

2. Шул тональном һәм (яки) импульсном характере тавыш та керми рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге күрергә 5 дБ (дБА) түбәнрәк зурлыгын, күрсәтелгән таблицасында 27.

3. Рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге тавыш та керми нче җиһазлар вентиляция системаларын, кондиционирования һава, һава җылыту, шулай ук нче насослар җылыту системаларын, су белән тәэмин итү һәм холодильных җайланмалары встроенных (пристроенных) предприятиеләре, сәүдә һәм җәмәгать тукландыруы күрергә 5 дБ (дБА) түбәнрәк зурлыгын, күрсәтелгән таблицасында 27.

4. Рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге тавыш та керми транспорт чаралары (пунктларны 5, 7 - 10, 12) рөхсәт ителә кабул итү 5 дБ (5 дБА) югарырак зурлыгын, күрсәтелгән таблицасында 27.

8.6.5. Әһәмияттәге максималь дәрәҗәдәге шумового йогынты кеше төрле территорияләрдә түбәндә таблица формасында күрсәтелгән) 29.

8.6.6. Бәя торышын һәм фараз дәрәҗәсендәге тавыш та керми, билгеләү таләп ителә торган, аларны киметү, эшләү һәм чараларын сайлау чараларын шумозащиты биналарында торак һәм җәмәгать биналары территориясендә торак төзелеше, эш урыннарында җитештерү предприятиеләре уздырырга кирәк таләпләренә туры китереп, гамәлдәге норматив документлар.

Буенча чаралар шумовой яклау күздә тота:

- функциональное зонирование территориясендә бүлеге белән селитебных һәм рекреация зоналарын нче җитештерү, коммуналь-склад зона һәм төп транспорт коммуникацияләре;

- урнаштыру, санитар-саклау зоналары предприятиеләре (шул исәптән предприятиеләрнең коммуналь-транспорт өлкәсе), автомобиль һәм тимер юллар;

трассировку магистраль юллар тизйөрешле һәм йөк хәрәкәте тоташтыра торак районнары һәм ял зоналары;

- дифференциацию урам-юл челтәрен составы буенча транспорт агымнары белән бүлеп бирү төп күләменең йөк хәрәкәтенең махсус магистралях;

концентрацию, транспорт агымнары кечкенә исәптән магистраль урамнары белән югары уздыру сәләтенә узучы мөмкинлекләре читтә торак төзелеш (чикләре буенча, сәнәгать һәм коммуналь-склад зона, үз полосаларында юлына бүлеп бирелгән полосаның тимер юллар);

- системасын формалаштыру яшел үсентеләр;

- куллану шумозащитных экранов рәвешендә табигый яки ясалма элементлар рельефа җирлегендә каршындагы урыннар кечкенә генә торак пункты янында магистральной юлы, яки тимер юл на расстоянии түгел обеспечивающем кирәкле киметү, тавыш та керми (кирәкле нәтиҗәгә ирешелә каршындагы катлы төзү). Шумозащитные экраны кирәк, дип билгеләргә бу минимально допустимом расстоянии от автомагистраль яки тимер таләпләрен исәпкә алып, куркынычсызлык хәрәкәте эксплуатация юллар һәм транспорт чаралары;

8.6.7. Чыганаклары вибрации торак һәм җәмәгать биналарында, транспортта торак төзелеше санала ала инженерлык челтәрләре һәм корылмалары урнаштыру һәм җиһазлар җитештерү предприятиеләре, транспорт чаралары тудыра торган эшләгәндә зур динамические йөкләнеш уята торган тарату вибрации бу грунте һәм төзелеш

конструкциях, шулай ук сейсмическая активлыгы. Вибрации санала ала сәбәбе килеп чыгу тавыш та керми.
8.6.8. Дәрәҗәләрен вибрации торак һәм җәмәгать биналарында, транспортта торак төзелеше, эш урыннарында артмаска тиеш зурлыгын, билгеләнгән гамәлдәге норматив документлар.
Саклау буенча чаралар нче вибраций күздә тота:
- удаление " биналарның һәм корылмаларның нче чыганаклары вибрации;
- куллану ысулларын виброзащиты проектлауда биналар һәм корылмалар;
- киметү буенча чаралар динамических нагрузок, яңадан булдырыла торган чыганагы вибрации.
Кимүе вибрации мөмкин ирешелгән:
- урынлы урнаштыру җиһазларын җитештерү биналарында предприятиеләр (подвальных катында ераклашкан защищаемых объектларын саклау урыннарында, аерым фундаментах);
- төзелеше виброизоляции аерым җайланмалары яки җиһазлар;
- куллану өчен торбаүткәргечләр һәм коммуникацияләр:
- сыгылмалы элементлар - системаларында, кушма белән чыганагы вибрации;
- мягких прокладок - урыннарда көчү аша ограждающие конструкцияләр һәм беркеткечлђр к ограждающим конструкциям.

8.7. Защита от электромагнитных кырлары, излучений һәм облучений
8.7.1. Чыганаклары йогынтысын, халыкның сәламәтлеге һәм шартлары, аның яшәү булып объектлар, алар өчен дәрәҗәләрен чакырыла пычрану артык иң чик рөхсәт ителгән концентрациягә һәм дәрәҗәләрен яки өлеш пычрануы торак зоналар артып китә 0,1 ПДК.
Махсус таләпләр буенча яклау нче электромагнитных кырлары, излучений һәм облучений билгели өчен:
- барлык төр стационар радиотехнических объектларын (шул исәптән радиоцентры, радио - һәм телевизион станция, радиолокационные һәм радиорелейные станциясе, земные станциясе спутник элемтә, объектлар, транспорт белән базированием мобиль передающих радиотехнических чаралары вакытта аларның эше штат режимында урыннарда базирования);
- элементларын системаларын кәрәзле элемтә һәм башка төр хәрәкәттәге элемтә;
- видеодисплейных терминаллар һәм мониторов персональ компьютерлар;
СВЧ-печей, индукционных печей.
8.7.2. Йогынтысын бәяләү электромагнитного басулар радиочастотного диапазона передающих радиотехнических объектларын (ПРТО) халыкка гамәлгә ашырыла:
- бу диапазоне частот 30 кГц - 300 МГц - буенча нәтиҗәле значениям киеренкелекне электр кыры (Е), Казанда/м;
- бу диапазоне частот 300 МГц - 300 ГГц - буенча урта значениям плотности агымы энергиясе, мкВт/кв. см
8.7.3. Дәрәҗәләрен электромагнитного кырлар, оештырылучы ПРТО бу селитебной территориясендә, урыннарда күпләп ял итү, эчендә торак, иҗтимагый һәм җитештерү биналарына, подвергающихся йогынтысына тышкы электромагнитного басулар радиочастотного диапазона артмаска тиеш иң чик рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге (алга таба - ПДУ) халык өчен, приведенных таблицасында 29 исәпкә алып, икенчел нурланышны

Таблица 29					
Диапазон частот	30 - 300 кГц	0,3 - 3 МГц	3 - 30 МГц	30 - 300 МГц	0,3 - 300 ГГц
Нормируемый параметр	киеренкелек электр кыры, Т (Бу/м)				Тыгызлыгы агымы энергиясе, мкВт/кв. см
иң чик рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге	25	15	10	3 *	10 25 **

* Тыш чаралары, радио - һәм телевизион тапшырулар (диапазон частот 48,5-108; 174-230 МГц).

** Очрак өчен облучения нче антенн режимында эшләүче кругового обзора яки сканирования.

Әсәрләр.

1. Диапазоны, приведенные таблицасында 29, исключают түбән һәм үз эченә югары чик ешлыгы.
2. Тәкъдим ителгән ПДУ өчен халыкка таратыла, шулай ук башка чыганаклар электромагнитного басулар радиочастотного диапазона.

8.7.4. Йогынтысын бәяләү электромагнитных кырлары халыкка һәм кулланучыларның база һәм подвижных станцияләре сухопутной радиосвязи (шул исәптән абонентские терминаллар спутник элемтә) башкарыла:

- бу диапазоне частот 27 МГц кадәр 300 МГц - буенча значениям киеренкелекне электр кыры, Т (Бу/м);
- бу диапазоне частот 300 МГц кадәр 2400 МГц - буенча значениям плотности агымы энергиясе, ППЭ (мВт/кв. см., мкВт/кв. см).

8.7.5. Дәрәҗәләрен электромагнитных кырлары, оештырылучы антеннами база станциясе территориясендә торак төзелеше, эчендә торак, иҗтимагый һәм җитештерү биналарына, артмаска тиеш түбәндәге зурлыгын:

10/м - бу диапазоне частот 27 МГц - 30 МГц;

- 3/м - бу диапазоне частот 30 МГц - 300 МГц;
- 10 мкВт/кв. см - бу диапазоне частот 300 МГц - 2400 МГц.

8.7.6. Бер үк вакытта облучении нче берничә чыганаклары тиеш үтәлергә шартлары СанПиН 2.1.8/2.2.4.1383-03, СанПиН 2.1.8/2.2.4.1190-03.

8.7.7. Урнаштырганда антенн радиолюбительских радиостанция (РРС) диапазона 3-30 МГц, радиостанция гражданлык диапазона частот 26,5 - 27,5 МГц (РГД) белән нәтиҗәле излучаемой егәрлеге 100 Вт, 1000 Вт да кертеп, тәэмин ителергә тиеш керү мөмкинлеге булмау кешеләрне зонасына урнаштыру антенны араны таба 10 м киңәш ителә урнаштыру антенн шушы аерым торган опорах һәм мачтах. Шул кую бинасында антенна булырга тиеш смонтирована биеклектә, ким дигәндә, 1,5 м өстендә түбә каршындагы тәэмин итү ара нче аны теләсә кайсы ноктасына кадәр күрше корылма кимендә 10 м, теләсә кайсы типтагы антенны һәм теләсә кайсы юнәлешләре нурланышны.

8.7.8. Урнаштырганда антенн РРС һәм РГД белән нәтиҗәле излучаемой егәрлеге 1000 кадәр 5000 Вт тәэмин ителергә тиеш керү мөмкинлеге булмау, кешеләр һәм булмау

күрше корылма на расстоянии, ким дигәндә, 25 м ераклыкта һәр нче антенны бәйсез рәвештә, аның типтагы һәм юнәлешләре нурланышны. Киңәш ителә урнаштыру антенн шушы аерым торган опорах һәм мачтах. Шул кую түбәсендә бинаның антенна тиеш монтироваться биеклектә кимендә 5 метр ераклыкта, түбәләр.

8.7.9. Яклау максатларында, халыкны эш белән тәэмин йогынтысын электромагнитных кырларны, яңадан булдырыла торган антеннами ПРТО билгеләнә санитар-сак зоналары һәм зона чикләүләр төзү исәпкә алып, перспективалы үсеш ПРТО (очраклардан тыш) урнаштыру, бер стационар радиостанциясе белән нәтиҗәле излучаемой егәрлеге түгел, артык 10 Вт читтә бинасы).

Чикләре санитар-яклау зоналары билгеләнә биеклектә 2 м асу буенча ПДУ күрсәтелгән таблицасында 28 чын Нормативларын.

Зона чикләүләр төзү гыйбарәт территориясен, тышкы чикләре, аның биеклектә артык 2 м асу дәрәҗәләрен электромагнитных кырлары артып китә ПДУ. Тышкы чиге зона чикләүләр төзү буенча билгеләнә максималь биеклектә биналар перспективалы төзелеш, биеклектә өске катка, аларның дәрәҗәсе электромагнитных кырлары артмый ПДУ.

Билгеләгәндә санитар-саклау зоналары чикләрен һәм зоналарын чикләүләр кирәк исәпкә алырга кирәклеген яклау нче йогынтысын икенчел электромагнитного кырлар, переизлучаемого элементлары конструкцияләр бина, коммуникациями, эчке проводкой һәм башкаларга.

8.7.10. Санитар-защитная зонасы һәм чикләү зонасы төзү алмый сыйфатында кулланыла территориясендә торак төзү, урнаштыру өчен күмәк яки индивидуаль дача һәм бакча-огородных җир мәйданнары өчен стоянкалар һәм тукталыш барлык төр транспорт предприятиеләре буенча хезмәт күрсәтү автомобильләре, бензозаправочных станцияләре, склад нефть һәм нефть продуктлары һәм башкалар, шулай ук буларак карала алмый резервная территориясе предприятие һәм кулланылырга киңәйтү өчен, сәнәгать мәйданчыклары.

8.7.11. ПДУ электромагнитного басулар өчен кулланучылар продукцияне (шул исәптән видеодисплейных терминаллар, токов сверхвысокой ешлыгын (алга таба - СВЧ) һәм индукционных печей) белән билгеләнә нигезендә гамәлдәге кагыйдәләре һәм нормалары.

8.7.12. Халык өчен аерым нормируются иң чик рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге киеренкелекне электр кыры чакырыла высоковольтными һава линияләре электр үткәргеч тока сәнәгать ешлыгы. Карап шартларын облучения ПДУ билгеләнә:

- 0,5 кВ/м - торак йорт эчендә биналар;
- 1 кВ/м территориясендә зонасы торак төзелеше;
- 5 кВ/м - бу населенной җирлегендә, читтә зонасы торак төзелеш (җирнең чикләрендә перспектив үстерү, торак пунктларның 10 ел;
- 10 кВ/м - участокларда киселешле һава линияләрен белән автомобиль юллары үтә торган I - IV категория;
- 15 кВ/м - бу ненаселенной җирлегендә (незастроенные җирлегендә, доступные өчен транспорт, авыл хуҗалыгы һәм угодья);
- 20 кВ/м - бу труднодоступной җирлегендә (түгел, уңайлы итү өчен транспорт һәм авыл хуҗалыгы машиналары) һәм участокларында махсус огороженных төшереп калдыру өчен файдалануны халык.

8.7.13. Яклау максаты белән халык электромагнитных кырлары, излучений һәм облучений кирәк предусматривать:

- рациональное урнаштыру, чыганаклардан электромагнитного басулар һәм куллану, саклау чараларын, шул исәптән, экранирование чыганаклары;
- киму излучаемой егәрлек передатчиков һәм антенн;
- чикләү чыганакларына керә алу мөмкинлеген нурланышны, шул исәптән икенчел нурланышны (челтәрләре, конструкциям биналар, коммуникацияләр);
- урнаштыру, санитар-саклау зоналары нче высоковольтных һава электр линияләре пункты таләпләре нигезендә, 3.3.6. "Электр белән тәэмин итү" чын Нормативларын.

8.8. Радиационная куркынычсызлык

8.8.1. Радиационная халыкның куркынычсызлыгын һәм әйләнә-тирә мохитне санала обеспеченной, әгәр эшчеләрнең төп принциплары радиацион куркынычсызлык таләпләре һәм радиацион саклау билгеләнгән Федераль закон нигезендә ел, 9 гыйнвар, 1996 ел, № 3-ФЗ номерлы федераль ТУРЫНДА "халыкның радиацион куркынычсызлыгы", радиацион куркынычсызлыгы Нормалары (НРБ-99) һәм Төп санитар кагыйдәләре белән тәэмин итү һәм радиацион куркынычсызлыгы (ОСПОРБ-99).

Радиационная халыкның куркынычсызлыгын тәэмин ителә:
- тудыру кешеләргә тормыш таләпләренә җавап бирерлек НРБ-99 һәм ОСПОРБ-99;
- билгеләүгә квоталар облучение нчы төрле чыганаклардан нурланышны;
- оешма радиационного контроль;
- нәтиҗәле файдалану планлаштыру һәм үткәрү буенча чаралар радиацион яклау, шулай ук объектның әйләнә-тирә мохит - һава, туфрак, растительности һәм башка яхшы шартларда очракта радиацион авария;
- оештыру системасы турында мәгълүмат радиацион рәвештә; проектлаштыру радиационно-куркыныч объектлар белән таләпләрен ОСПОРБ-99 һәм санитария кагыйдәләрен һәм нормаларын.

8.8.2. Алдында отводом территорияләре төзелешенә үткәрергә кирәк бәя радиацион хәл таләпләре нигезендә Җыентыгы кагыйдәләрен "Инженер-экологик тикшеренүләр өчен төзелеш" (СП 11-102-97).

Участоклар төзү квалифицируются ничек радиационнобезопасные, һәм аларны кулланырга була төзелешенә һәм торак биналарны социаль-көнкүреш билгеләнешендәге уртак башкарганда түбәндәге шартлар:
- булмау радиационных аномалияләр соң тикшерү участогы поисковыми радиометрами;
- шәхси әһәмияттәге егәрлек эквивалентной дозы (МЭД) гамма-нурланышны участогында тикшерү ноктасында артмый 0,3 мкЗв/сәг., урта арифметическое әһәмияте МЭД гамма-нурланышны участогында артмый 0,2 мкЗв/ч. һәм тыгызлыгы агымы радона белән өске грунт түгел, 80-нән артык мБк/кв. см.

Участоклар төзү өчен сәнәгать объектлары квалифицируются ничек радиационнобезопасные уртак башкарганда түбәндәге шартлар:
- булмау радиационных аномалияләр соң тикшерү участогы поисковыми радиометрами;
- шәхси әһәмияттәге МЭД гамма-нурланышны участогында тикшерү ноктасында артмый 0,3 мкЗв/ч. һәм тыгызлыгы агымы радона белән өске грунт түгел 250 мБк/кв. см.

8.8.3. Участоклар төзү белән выявленными процессында эзләнүләре радиоактивными загрязнениями тиеш барышында инженерлык әзерләү дезактивации (радиацион тернәкләндерү).

8.9. Разрешенные параметрлары рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге йогынтысын кеше

һәм яшәү шартлары

8.9.1. Чик әһәмияттәге рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге йогынтысын чәршәмбе һәм кеше китерелгән таблицада 30.

Таблица 30				
Зонасы	Максималь дәрәҗәсе шумового йогынтысын, ДБА	Максималь дәрәҗәсе атмосфера һавасының	Максималь дәрәҗәсе электромагнитного нурланышны нче радиотехнических объектларын	Загрязненность суларны
1	2	3	4	5
Торак зонасы:				
усадебная объект булган	55	0,8 ПДК	1ПДУ	норматив арындырылган, бу локаль чистарту корылмалары; чыгарылышы коллектор белән, киләчәктә чистарту өчен канализация чистарту корылмаларында (КОС)
многоэтажная объект булган	55	1ПДК		
Иҗтимагый-эшлекле зонаның	60	булса, шул	да	булса шул ук
Производство зонасының	нормируется чиге буйлап берләшкән СЗЗ 70	нормируется чиге буйлап берләшкән СЗЗ 1 ПДК	нормируется чиге буйлап берләшкән СЗЗ 1 ПДУ	норматив арындырылган, стоки бу локаль корылмаларда, чистарту корылмалары белән мөстәкыйль яки үзәкләштерелгән ясау
Рекреационные зона	65	0,8 ПДК	1ПДУ	норматив арындырылган, стоки бу локаль корылмаларда белән мөмкин мөстәкыйль ясау
Зона аеруча	65	түгел	түгел	түгел нормируется

саклаулы табигать территорияләре		нормируется	нормируется	
Зона авыл хуҗалыгы куллану	70	булса, шул	ук	шул ук

Искәрмә:

Әһәмияттәге максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге карый территорияләренә урнашкан зона эчендә. Зоналарның чикләре чикнең ике ягы буенча да рөхсәт ителгән зоналарның азрак әһәмиятенә туры килә торган йогынты дәрәҗәсе дәрәҗәсен тәэмин итәргә тиеш.

8.10. Регулирование микроклимата

8.10. микроклиматны көйләү

8.10.1 торак пунктлар территорияләрен планлаштыру һәм төзегәндә проектлана торган биналарның урыннарын яктырту нормаларын тәэмин итәргә кирәк.

Юнәлеше светового горизонтта һәм әһәмияте коэффициенты светового климат китерелгән 31 таблицасында.

Таблица 31		
Төсле проемы	Юнәлеш яктылык проемов як горизонта	Коэффициенты светового климат
Бу тышкы стеналарында биналар	БЕЛӘН, СВ, СЗ 3,, ЮВ, ЮЗ	0,8
	Ю	0,75
БУ прямоугольных һәм трапециевидных фонарях	белән-ю	0,75
	св-юз, юв-сз, бу-з	0,7
Бу фонарях тибындагы "Шед"	белән	0,7
Бу зенитных фонарях	-	0,75

Искәрмә:

1. Төньяк-көнчыгышка таба; төньяк-көнчыгышка таба; Төньяк-Көнбатышка таба; төньяк - көнчыгышка таба; көньяк-көнчыгышка таба; Төньяк - Көнбатышка таба; Төньяк-Көнбатышка таба; Төньяк - Көнбатышка таба; көньяк-көнбатышка таба; көньяк-көнбатышка таба; көньяк - көнбатышка таба; көньяк-көнбатышка таба; көньяк - көнбатышка таба; көньяк - көнбатышка таба.

2. 2.08.02-89*СНиП нигезендә дәвалау учреждениеләренә яктылык яклары буенча яктылык проемларын кабул итәргә кирәк.

3. Проектлана торган биналарның табигый яктыртылышының төп характеристикасы - табигый яктырту коэффициенты (алга таба-КЕО), ул территориянең яктылык климатына карап, СНиП таләпләре нигезендә нормалаштырыла.

8.10.2. Торак һәм җәмәгать биналары өчен өзлексез инсоляция дәвамлылыгы, биналарның тибына һәм функциональ билгеләнешенә, шәһәрнең планлаштыру зоналарына бәйле рәвештә, 22 февральдән 22 октябрьгә кадәр көн саен 1,5 сәгатьтән дә ким булмаган күләмдә билгеләнә.

Торак һәм иҗтимагый биналарның инсоляциясе дәвамлылыгы СанПиН таләпләренә туры китереп тәэмин ителә 2.2.1/2.1.1.1076-01 к
8.10.3. Балалар өчен уен мәйданчыклары, спорт мәйданчыклары, торак йортларның спорт мәйданчыклары, мәктәпкәчә учреждениеләрнең төркем мәйданчыклары, спорт зонасы, гомуми белем бирү мәктәпләре һәм мәктәп-интернатларның ял итү зоналары, стационар типтагы дәвалау-профилактика оешмаларының ял зоналары территорияләрендә инсоляция озынлыгы участок мәйданының 50 процентында 3 сәгатьтән дә ким булмаска тиеш.
8.10.4. Азкатлы төзелеш территорияләренең һәм биналарының инсоляциясе язгы-җәйге чорда өзлексез 3-сәгать дәвамлылыгын яки суммар-3,5 сәгать дәвамлылыгын тәэмин итәргә тиеш.
Катнаш төзелештә яки катлаулы шәһәр төзелеше шартларында азкатлы төзелешләрне урнаштырганда нормалаштырыла торган инсоляцияне 2,5 сәгатькә кадәр кыскарту рөхсәт ителә.
8.10.5. Торак урыннары, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү мәктәпләре, мәктәп-интернатлар, башка мәгариф учреждениеләре, дәвалау-профилактика, санатор-сәламәтләндерү учреждениеләре, социаль хезмәт күрсәтү оешмалары өчен яктылыкның көньяк-көнбатыш һәм Көнбатыш юнәлешенә ия булган инсоляциянең артык җылы йогынтысын чикләү чаралары каралырга тиеш.
Уен мәйданчыкларының яртысыннан да ким булмаган өлеше, уен һәм спорт снарядлары һәм җайланмалары, халык ял итә торган урыннар өчен каралырга тиеш.
Елның эссе вакытында инсоляцияләрнең һәм территорияләрнең артык җылы йогынтысын чикләү биналарның планлаштыру һәм юнәлеш бирү, территорияләрне төзекләндерү белән тәэмин ителергә тиеш, ә биналарны кояштан саклау мөмкинлеге булмаганда, кояшны саклауның конструктив һәм техник чараларын күздә тотарга кирәк.
Инсоляциянең артык җылылык йогынтысын чикләү чаралары биналарны табигый яктырту нормаларын бозуга китермәскә тиеш.
Микроклиматны җайга салганда, "торак һәм иҗтимагый биналарның энергетик нәтиҗәлелеге" (биналарны җылылык белән тәэмин итү нормативлары (алга таба - территориаль төзелеш нормативлары) СНККНЫҢ Татарстан Республикасының Территориаль төзелеш нормативларын исәпкә алырга кирәк.
Әлеге нормативлар төп таләпне - җылылык белән тәэмин итү һәм микроклиматны тәэмин итү системаларының нәтиҗәлелеген исәпкә алып, бинаны җылылык белән тәэмин итү системасының тиешле дәрәҗәсен сайлап алу юлы белән энергетика ресурсларын рациональ файдалану өчен билгеләнгән.
Бинаның җылылык саклау үзенчәлекләрен сайлауны альтернатив алымнарның берсе буенча башкарырга кирәк:
- кулланучыларга, кайчан җылылык саклау үзлекләре тулаем алганда, бинаны электр энергиясеннән чагыштырмача файдалануның норматив күрсәткече яки аның аерым ябык күләме - блок-секцияләр, пристройлар һәм башкалар буенча билгеләнә;
- норматив таләпләрнең бинаны җылылык саклауның аерым элементларына карата куелуын күрсәтүчегә.
Якын килүне сайлап алу заказ бирүчегә һәм проект оешмасына рөхсәт ителә.
Тышкы койма конструкцияләренең җылылык саклау үзенчәлекләрен куллану ысулын сайлаганда, 3.3 территориаль төзелеш нормативларының 3.3 бүлеге нигезендә билгеләргә кирәк.
Тышкы киртә конструкцияләренең җылылык саклау үзлекләрен территориаль төзелеш нормативларының 3.4 бүлеге нигезендә билгеләргә кирәк.
Территориаль төзелеш нормативларының 3.1.2 пунктында күрсәтелгән ике ысулның берсен кулланганда ахыргы проект чишелешен сайлау, җылылык белән тәэмин итү системасының җылылык белән тәэмин итү системасы тарафыннан җылылык энергиясенең 3.5 бүлекчәсе нигезендә билгеләнә торган чагыштырма чыгымының иң аз

күләме буенча төрле конструктив, күләмле-планлаштыру инженер карарлары белән чагыштыру нигезендә башкарырга кирәк.
Бина проектын эшләгәндә һәм аннан соң сертификатлаштырганда 6 территориаль төзелеш нормативларының бүлек нигезендә бинаның җылылык саклау дәрәҗәсен һәм энергетика сыйфатын характерлаучы һәм бина проектының территориаль нормаларга туры килүен раслаучы энергетика паспортын төзергә кирәк.

Бер өлеше 9. Саклау, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен)

9.1. Гомуми нигезләмәләр

9.1.1. Әзерләгәндә, схемалар, җирлекнең генераль планын кирәк таянып эш итәргә турындагы законнар таләпләренә саклау һәм файдалану, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен), Россия Федерациясе халыкларының (алга таба - мәдәни мирас объектлары).
9.1.2. Проектлар территорияләрне планлаштыру җирлеге эшләнә нигезендә биремнәр белән килешенү органнары тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау, һәм булганда, әлеге территорияләрдә тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен нигезендә тарихи-архитектура опорного планын, карала эшләү зоналары проектларын һәйкәлләрне саклау һәм килештерү белән органнары тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау.
Проектлар территорияләрне планлаштыру дә күз уңында тотарга тиеш җимерү, перемещение яки башка үзгәрешләр торышын, мәдәни мирас объектлары. Үзгәртү объектларның торышын рөхсәт ителә нигезендә гамәлдәге законнар белән билгеләнгән аерым очракларда.
9.1.3. Куллану мәдәни мирас объекты яки җир участогы яки участогы су объекты чикләрендә алар урнашкан объект археологик мирас гамәлгә ашырылырга тиеш таләпләре нигезендә Турында "Федераль законның мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре)" Россия Федерациясе халыклары турындагы законны саклау һәм файдалану, мәдәни мирас объектлары.
9.1.4. К мирас объектларына түбәндәгеләр керә күчемсез милек объектлары белән связанными алар белән әсәрләре рәсем сәнгате, скульптура, гамәли-декоратив сәнгать объектлары, фән һәм техника һәм башка юнәлешләре-матди мәдәният барлыкка килгән нәтиҗәдә тарихи вакыйгалар, представляющие үз кыйммәте күзлегеннән караганда, тарих, археология, архитектура, шәһәр төзелеше, сәнгать, фән һәм техника, эстетики, этнология яки антропология, социаль мәдәният һәм булган таныклык чорлар һәм цивилизацияләр, чын чыганаклары турында мәгълүмат зарождении һәм мәдәният үсеше.
Мәдәни мирас объектлары подразделяются түбәндәге төрләре:
- һәйкәлләр - аерым төзелгән, бина һәм корылмалар белән ике арада урнашкан тарихи территорияләр (шул исәптән һәйкәлләр дини билгеләнештәге); мемориаль фатиры; мавзолеи, аерым күмү; әсәрләре монументального сәнгате; объектлары, фән һәм техника, шул исәптән хәрбиләр; объектлары, археология мирасы;
- ансамбльләре - төгәл локализуемые бу тарихи вөзгыять территорияләрендә төркемә изоляцияләнгән яки берләшкән һәйкәлләр, корылмалар һәм корылмаларның төрле билгеләнештәге (шул исәптән, дини), шулай ук калдыкларына тап булган тарихи планлаштыру проектын һәм застроек җирлекләре мөмкин булган отнесены к градостроительным ансамблям;
- әсәрләр ландшафтной архитектура һәм бакча-парк сәнгате (бакчалары, парклар, скверлар, бульвары), некрополи;
- достопримечательные урын - иҗат җимешләрен ясалган кеше, яки уртак иҗат җимешләрен кеше һәм табигать; үзәкләренә тарихи җирлекләре яки калдыкларына тап булган шәһәр төзелеше планлаштыру һәм төзү; истәлекле урыннар, мәдәни һәм табигать ландшафты; мәдәни катламнары, корылмаларның калдыклары борынгы шәһәрләре, городищ, селищ, кую; урын кылу дини обрядов.

9.2. Зона мәдәни мирас объектларын саклау

9.2.1. Тәэмин итү максатларында сакланышын мәдәни мирас объекты, аның тарихи мохиттә узган сопряженной белән аның территориясе билгеләнә саклау зонасы мәдәни мирас объекты: охранная зона зона җайга салу буенча төзелеш һәм хуҗалык эшчәнлеген, зона охраняемого табигый төрле ландшафт.

Кирәкле составы саклау зоналарын мәдәни мирас объекты, җирләрне файдалану режимы һәм шәһәр төзелеше регламенты чикләрендә зоналарны саклау нигезендә билгеләнә проект саклау зоналарын мәдәни мирас объекты.

Урнаштыру өчен саклаулы территорияләрдә вакытлы ќыелма модельлђр се-разборных корылмалары, сәүдә нокталары, продукция реклама характерындагы җитештерелә органнары, җирле үзидарә органнары белән килештерү буенча мәдәни мирас объектларын саклау, һәр конкрет очракта тиешле тәртиптә.

9.2.2. Охранная зона - территория чикләрендә, аның сакланышын тәэмин итү максатыннан мәдәни мирас объекты, аның тарихи ландшафтном чолганышында билгеләнә аерым режим куллану җирләрне һәм шәһәр төзелеше регламенты, ограничивающие хуҗалык эшчәнлеге һәм запрещающие төзү, гайре куллану махсус юнәлтелгән чараларны саклау һәм регенерацию тарихи-шәһәр төзелеше яки табигать мохитен саклау мәдәни мирас объекты. Зона һәйкәлләрне саклау белән билгеләнә өчен дә аерым тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен өчен, шулай ук аларның ансамбльләре һәм комплекслары, шулай ук махсус обоснованиях өчен целостных тарихи шәһәр (тарихи зоналары һәм шәһәр округлары һәм җирлекләре, тарихи торак пункт һ. б.).

Моннан тыш, тотрыклылыгын тәэмин итү, архитектура комплекслары, аерым һәйкәлләрне, башка тарихи-мәдәни мирас объектларын билгеләргә кирәк асты саклау зоналары, алар өчен билгеләнә чикләүләр вторжений бу подземное пространство, режимы төзелеш, җитештерү разведка бораулау, водопонижения, эксплуатацияләү корылмалары һәм инженер челтәрләрен үткәрү.

9.2.3. Зона җайга салу буенча төзелеш һәм хуҗалык эшчәнлегенең - территория чикләрендә билгеләнә, аның режимы җирләрдән, ограничивающий төзү һәм хуҗалык эшчәнлеге билгеләнә таләпләр реконструкцияләү, гамәлдәге биналар һәм корылмалар.

9.2.4. Зона охраняемого табигый төрле ландшафт - территория чикләрендә билгеләнә, аның режимы җирләрдән, запрещающий яки ограничивающий хуҗалык эшчәнлеге алып бара, төзү һәм реконструкцияләү, гамәлдәге биналарны һәм корылмаларны саклау максатыннан (регенерации) табигый төрле ландшафт кертеп, долины елгалар, сулыклар, урман һәм ачык пространство бәйле композиционно мәдәни мирас объектлары белән.

9.2.5. Чиген саклау зоналарын мәдәни мирас объекты (чыгарма чикләрен саклау зоналарын аеруча кыйммәтле мәдәни мирас объектларының һәм мәдәни мирас объектлары Исемлегенә кертелгән бөтендөнья мирасы), җирләрне файдалану режимы һәм шәһәр төзелеше регламентларын чикләрендә зоналарны раслана нигезендә проектын зоналарын саклау мәдәни мирас объекты махсус вәкаләтле органы Татарстан Республикасы башкарма хакимияте өлкәсендә дәүләт саклавы, саклап калу, файдалану һәм популярлаштыруны, мәдәни мирас объектларын карата федераль әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын белән килештереп, федераль органы тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау, шулай карата мәдәни мирас объектларын төбәк һәм җирле (муниципаль) әһәмияттәге белән килештереп, тиешле органы архитектура һәм шәһәр төзелеше.

9.2.6. Кадәр проектын эшләү саклау зоналарын билгеләү, конкрет чикләрен саклау зоналары билгеләнә вакытлы чиген саклау зоналарын тарихи, архитектура, монументального сәнгать һәм археология:

1) саклау өчен тарихи билгеләнә вакытлы чиген саклау зоналарын күләмендә 60 м нче чикләрен һәйкәл буенча аның бөтен периметр;

2) өчен җитештерү комплекслары булган һәйкәлләр тарих, вакытлыча саклау зоналары чикләре билгеләнә, аларның чын күләмнәрдә;
3) өчен архитектура һәйкәлләрен булган зданиями билгеләнә вакытлы чиген саклау зоналарын күләмендә 100 м нче чикләрен һәйкәл һәм архитектура буенча аның бөтен периметр;
4) өчен архитектура һәйкәлләрен булмаган зданиями, тарихи монументального сәнгате белән билгеләнә вакытлы чиген саклау зоналарын күләмендә 40 м нче чикләрен һәйкәл буенча аның бөтен периметр;
5) өчен һәйкәлләр археология (беренче мең эрага кадәр - IV гасыр б. э.) тибына карап, һәйкәл белән билгеләнә түбәндәге вакытлыча саклау зоналары чикләре:
өчен җирлекләре, городищ, грунт некрополей, селищ урыннарына бәйсез рәвештә, аларның урнашу - 500 метр ераклыкта чикләрен һәйкәл буенча аның бөтен периметр;
өчен святилищ, крепостей, автомобиль кую урыннары икәү генә, грунт могильников һәм укреплений - 200 метр ераклыкта чикләрен һәйкәл буенча аның бөтен периметр;
өчен курганов биеклеге:
- 1 м - 50 метр ераклыкта подошвы кургана буенча аның бөтен периметр;
- 2 елга кадәр м - 75 м нче подошвы кургана буенча аның бөтен периметр;
кадәр 3 м - 125 м нче подошвы кургана буенча аның бөтен периметр;
- барлыгы 3 м - 150 м нче подошвы кургана буенча аның бөтен периметр;
- өчен дольменов - 50 метр ераклыкта нигез дольмена буенча аның бөтен периметр.
9.2.7. Чиген саклау зоналарын һәйкәлләр археология билгеләнә аерым краевым органы һәйкәлләрне саклау күрсәтеп территориясе чиген, занятой мәгълүматлары һәйкәле һәм аның сакланучы зонасы буенча картографическим материаллары очракта, аларның булмау - юлы белән визуаль тикшерү һәйкәл археология бу җирлегендә белгечләре-археологлары, ә билгеләгәндә чикләрен борынгы җирлекләре, городищ һәм грунт могильников - юлы белән визуаль тикшерү территориясендә һәм (яки) салу разведочных шурфов белгечләре-археологлары һәм рәсмиләштерелә билгеләнгән тәртиптә землеустроительной документлары.
9.2.8. СНиП 2. 07.01-89* билгеләнгәнчә, ара ел тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен кадәр транспорт һәм инженер коммуникацияләр булырга тиеш, ким дигәндә:
кадәр челтәрләрен, канализация һәм җылылык белән тәэмин итү (тыш разводящих) - 15 м;
- кадәр, башка җир асты инженерлык челтәрләре - 5 м.
Шартларында реконструкцияләү күрсәтелгән ара кадәр инженер челтәрләрен кыскартырга рөхсәт ителә, әмма кабул итәргә ким түгел:
кадәр водонесущих челтәрләре - 5 м; неводонесущих - 2 м.
Шул ук вакытта тәэмин итү зарур уздыру, махсус техник чаралар җитештерүдә, төзелеш эшләре.
9.2.9. Проектлау һәм уздыру землеустроительных, җир, төзелеш, мелиоратив, хуҗалык һәм бүтән эшләрне мәдәни мирас объекты территориясендә һәм саклау зоналарында мәдәни мирас объекты тиеш, килешү белән краевым органы тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау.
9.2.10. Проектлау һәм уздыру землеустроительных, җир, төзелеш, мелиоратив, хуҗалык һәм бүтән эшләрне территориясендә һәйкәл яки ансамбле тыела алмаганда саклап калу буенча эшләр әлеге һәйкәл яки ансамбле һәм (яки) аларның территорияләре, ә шулай ук хуҗалык эшчәнлегенең түгел нарушающей бөтенлеген һәйкәл яки ансамбле һәм создающей янаулар аларның җәрәхәтләре, разрушения яки юк.
9.2.11. Яңа ачыкланган объектлар, представляющим тарихи, фәнни, нәфис яки бүтән кыйммәте кадәр мәсьәләне хәл итү турында карар кабул итү, аларны дәүләт исәпкә буларак тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен, карала шундый ук чаралар, ничек ядкәрләре буенча тарих һәм мәдәният тора торган дәүләт исәптә.

9.2.12. Характеры территориясен куллану достопримечательного урыннарны чикләү куллану территорияне таләпләр хуҗалык эшчәнлегенә, проектлауга һәм төзү территориясендә достопримечательного урыннар билгеләнә федераль органы тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау карата федераль әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын һәм органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте вәкаләтле өлкәсендә мәдәни мирас объектларын саклау карата мәдәни мирас объектларын төбәк һәм җирле (муниципаль) әһәмияттәге кертелә кагыйдәләренә, җирдән файдалану һәм төзелеш һәм схемасын төзү зоналары территорияләрен, разрабатываемые нигезендә шәһәр төзелеше кодексы тарафыннан Россия Федерациясе.

Бер өлеше 10. Файдалану мөмкинлеген тәэмин итү, социаль инфраструктура объектларын
инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре

10.1. Гомуми нигезләмәләр

10.1.1. Шул планировке һәм төзү, җирлек территориясендә тәэмин итү зарур алу, социаль инфраструктура объектларын инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре.

10.1.2. Проектлауда һәм реконструкцияләү, җәмәгать, торак һәм сәнәгый биналарны кирәк предусматривать өчен " инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре тормыш шартлары тигез өчен калган категория халыкның китереп СНиП 35-01-2001, авыл ҖИРЛЕГЕ 35-101-2001, авыл ҖИРЛЕГЕ 35-102-2001, авыл ҖИРЛЕГЕ 31-102-99, авыл ҖИРЛЕГЕ 35-103-2001, авыл ҖИРЛЕГЕ 35-104-2001, авыл ҖИРЛЕГЕ 35-105-2002, авыл ҖИРЛЕГЕ 35-106-2003, СП 35-107-2003, авыл ҖИРЛЕГЕ 36-109-2005, СП 35-112-2005, авыл ҖИРЛЕГЕ 35-114-2006, авыл ҖИРЛЕГЕ 35 -117-2006, ВСН-62-91*, РДС 35-201-99.

10.1.3. Объектлары исемлеге, арзан өчен " инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре, расчетное саны һәм категория инвалидлар, шулай ук төркеме мобильлеге катламнарның билгеләнә заданием, проектлаштыру.

Биремнәр, проектлаштыру, социаль инфраструктура объектларын согласовываются билгеләнгән тәртиптә органнары белән Татарстан Республикасы халыкны социаль яклау.

10.1.4. Объектларына ясалырга тиешле җиһазлау, махсус приспособлениями һәм җиһазлар белән ирекле хәрәкәт итү һәм керү инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче гражданнар керә йортлар, административ биналар һәм корылмалар; мәдәният һәм мәдәни-мавыктыргыч корылмалар (китапханә, музей, урыннар башкару дини обрядов һәм башкалар); объектлар һәм мәгариф учреждениеләре һәм фән, сәламәтлек саклау һәм халыкны социаль яклау; объектлар, сәүдә, җәмәгать туклануы һәм халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү (чәчтарашлар, прачечные, җәмәгать мунча, һәм башкалар), финанс-банк учреждениеләре; кунакханә, кунакханәләр, башка урыннарны вакытлыча яшәү; физкультура-савыктыру, спорт биналары һәм корылмалары, ял итү урыннары, парклар, балалар бакчалары, лесопарки, пляжи, объектлар һәм корылмалар сәламәтләндерү һәм рекреацион билгеләнештәге, аллея һәм җәяүлеләр дорожки; объектлар һәм корылмалар халыкка транспорт хезмәте күрсәтү, элемтә һәм мәгълүмат: вокзал, станция һәм тукталыш барлык төр транспорт; почтово-телеграфные; җитештерү объектлары, корылмалар, кече бизнес һәм башка урыннарга кушымталар хезмәт; тротуарлар, лья, урамнарны, юлларны һәм магистральләрне; янындагы территорияләрне к вышеперечисленным биналарга һәм корылмаларга территориясендә һәм мәйданда.

10.1.5. Проект карарлары объектларын арзан өчен чикләнгән, тәэмин итәргә тиеш:

- досягаемость урынга исәпләнгән максатчан белән танышу һәм беспрепятственность перемещения эчендәге биналар һәм корылмалар;
- иминлек юллары хәрәкәтен (шул исәптән эвакуация), шулай ук яшәү урыны, хезмәт күрсәтү һәм кушымталар хезмәт;
- үз вакытында алу, тулы һәм сыйфатлы мәгълүмат позволяющей ориентироваться бу киңлегендә, кулланырга, җиһазлар (шул исәптән өчен үз-үзеңә хезмәт күрсәтү), алырга хезмәтләр катнашырга трудовом һәм уку процессында һәм башка;

- уңайлылык һәм комфорт мохит тормыш.

Проектларында булырга тиеш каралган шартлар каршылыксыз һәм уңайлы хәрәкәт итү чикләнгән участогы буенча бинасы янындагы яки территориясендә предприятиеләр комплексы корылмаларын таләпләрен исәпкә алып, чын Нормативларын. Система чараларын мәгълүмати ярдәм күрсәтүне тәэмин ителергә тиеш барлык юллары хәрәкәте, арзан өчен чикләнгән, вакыт куллану.

10.2. Таләпләр биналарга, корылмаларга һәм объектлары социаль инфраструктура

10.2.1. Социаль инфраструктура объектлары тиеш оснащаться түбәндәге махсус приспособлениями һәм җиһазлар:

- визуальной һәм звуковой мәгълүмат;
- телефоннар-автоматлы яки башка элемтә чаралары, инвалидлар өчен уңайлы;

санитар-гигиеническими помещениями, уңайлы итү өчен " инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре;

- пандуслар һәм култыксалар у лестниц каршындагы входах бу бина;
- пологими спусками янында тротуарлар урыннарда наземных җәяүлеләр кичү урамнарны, юллар, магистральләр һәм транспорт тукталышлары, гомуми файдалану;
- махсус указателями маршрутлары хәрәкәте буенча инвалидлар территориясендә вокзаллары, парклар һәм башка рекреацион зоналар;
- пандуслар һәм култыксалар у лестниц привокзальных мәйданнарын, платформалар, тукталышлары маршрутных транспорт чаралары һәм урын пассажирларны утырту һәм төшерү;
- пандуслар каршындагы входах бу бинаны пандуслар яки подъемными устройствами у лестниц бу лифтовых мәйданчыкларында, шулай ук входах бу надземные һәм асты лья, урамнарны, юлларны һәм магистральләрне.

10.2.2. Урнаштыру махсуслаштырылган учреждениеләр өчен билгеләнгән медицина хезмәте күрсәтү һәм инвалидларны тернәкләндерү һәм сыйдырышлыгы бу учреждение кирәк билгеләве буенча реаль һәм прогнозируемой булган торак пунктларында.

10.2.3. Бина булырга тиеш, ким дигәндә, бер керү, приспособленный аз булган төркемнәре өчен халык белән җир өслегенә һәм һәр сатып алырга мөмкин булган халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен җир асты яки җир өсте күчү, соединенного моның белән бинасы.

Урыннар хезмәт күрсәтү һәм даими урнашу чикләнгән тиеш урнашырга бу минимально мөмкин булган расстояниях нче эвакуация выходов бер бина белән катлы һәм биналар наружу. Эвакуационные выходы юллары тиеш проектироваться берсе непожароопасных материаллар һәм таләпләренә туры килергә СНиП 35-01-2001, СНиП 21-01-97*.

10.3. Таләпләр параметрлар юллары һәм проходов тәэмин итүче керү инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче затлар

10.3.1. Проектлауда участогы, бина яки комплексы сакларга кирәк непрерывность, җәяүлеләр һәм транспорт юллары тәэмин итүче керү инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче затларны бина. Бу юлы тиеш стыковаться белән внешними карата участогы коммуникациями һәм транспорт тукталышлары.

Коймалар җир тәэмин итәргә тиеш мөмкинлеге опорного хәрәкәте чикләнгән аша проходы һәм буенда алар.

10.3.2. Транспорт эчендәге юллар һәм җәяүлеләр юллары юлында объектлары, посещаемым инвалидлар рөхсәт ителә совмещать саклаганда таләпләрнең параметрлар юлларын хәрәкәте.

Киңлеге юл хәрәкәте участогында каршындагы встречном хәрәкәттә инвалидлар креслах-колясках ким булмаска тиеш 1,8 м исәпкә алып, габаритных күләмен кресло-колясскалар.

Шартларында барлыкка килгән төзелеш каршындагы булмавы ирешү параметрларын норматив ширины юл хәрәкәте кирәк предусматривать җайланма горизонталь

мәйданчыклар зурлыгында ким дигәндә, 1,6 м х 1,6 м саен 60 - 100 м юллары белән тәэмин итү өчен мөмкинлекләр разъезда инвалидлар креслах-колясках.

10.3.3. Шул совмещении участогында юлларын хәрәкәте килүчеләр белән проездами өчен транспорт кирәк предусматривать ограничительную разметку җәяүлеләр юлларын юлларда таләпләре нигезендә, юл хәрәкәте кагыйдәләрен. Киңлеге полоса тиеш тәэмин итәргә куркынычсыз расхождение кешеләр, шул исәптән хезмәтеннән файдаланучы техник тернәкләндерү чаралары, автотранспорт белән. Юлга хәрәкәте инвалидлар креслах-колясках һәм механик колясках киңәш ителә акча бүлеп бирү сул ягында полосасы буйлап пешеходного хәрәкәте участокта җәяүлеләр юлларында, аллеях.

10.3.4. Уклоны юллары хәрәкәт өчен юл йөрү инвалидлар креслах-колясках артмаска тиеш:

- продольный - 5 процент;
- поперечный - 1 - 2 процент.

Урнашканда съездов белән тротуар тирәсе бина һәм затесненных урыннарда рөхсәт ителә арттырырга продольный уклон кадәр 10 процент дәвамында түгел, артык 10. м.

10.3.5. Биеклеге бордюров буенча краям җәяүлеләр юлларын да ким булмаска тиеш 0,05. м.

Биеклеге бортового таш урыннарда киселешле тротуарларны белән машиналар йөрү өлеше, шулай ук перепад үрләр бордюров, бортовых ташлардан буенда эксплуатируемых газонов һәм озелененных мәйданчыклары, примыкающих к юлларына пешеходного хәрәкәте артмаска тиеш 0,04. м.

10.3.6. Бу юллары хәрәкәте чикләнгән рөхсәт ителми кулланырга непрозрачные калитки бу навесных петлях ике арадагы эш-гамәлләре, калитки белән вращающимися полотнами, шулай ук турникеты.

10.3.7. Өчен ачык лестниц бу перепадах рельефа киңәш ителә кабул итәргә ширину проступей кимендә 0,4 м биеклеккә подъемов баскыч артык түгел 0,12 м. Барлык баскычлары тышкы лестниц чикләрендә бер маршы булырга тиеш одинаковыми формасы буенча планда күләмнәре буенча ширины проступи һәм биеклегенә күтәрү дәрәҗәләре. Поперечный уклон тышкы баскыч булырга тиеш чикләрендә 1 - 2 процент.

Баскычлар тиеш дублироваться пандуслар, ә кирәк булганда - башка чаралары күтәрү.

10.3.8. Объектлары, түбән кромка, алар урнашкан биеклектә нче 0,7 кадәр 2,1 метр дәрәҗәсенә пешеходного юллары, тиеш түгел чыгыш ясау өчен плоскость вертикальной конструкцияләр тан 0,1 м, ә вакытта аларны урнаштыру өчен аерым торган опоре артык түгел 0,3 м Каршындагы арттыру чыгыш ясаучыларның күләмен пространство астында бу объектлар кирәк акча бүлеп бирү бордюрным татулыкка швециянеђ, бортиком биеклеге кимендә 0,05 м яки ограждениями биеклеге кимендә 0,7 м.

Җайланмалары һәм җиһазлар (почта тартмалары, укрытия таксофонов, мәгълүмати элмә һәм башкалар), размещаемые стеналарында биналар, корылмалар яки аерым конструкциях, шулай ук чыгыш ясаучылар элементлары һәм өлешендә биналар һәм корылмалар булырга тиеш түгел кыскартырга нормируемое пространство өчен прохода, шулай ук юл йөрү маневрирования кресло-коляска.

10.3.9. Ачык автостоянках якын социаль инфраструктура объектлары на расстоянии түгел, алга таба 50 м нче керү, шулай каршындагы торак биналарда түгел, алга таба 100 м, кирәк кадәр акча бүлеп бирү 10 процентка урыны (әмма кимендә бер урын) өчен махсус автотранспорт инвалидлар исәпкә алып, ширины зона кую өчен кимендә 3,5 метр, ә якын учреждениеләр, махсуслашкан дәвалауда спинальных авыру, һәм торгызу опорно-двигательных функцияләрен, - кимендә 20 процент урыны.

Булганда стоянке урыннары кую өчен автомашина, салоннары, алар яраклы ташу өчен инвалидлар креслах-колясках, киңлеге боковых алымнар урыннарга урыннары мондый машина булырга тиеш, ким дигәндә 2,5 м.

Урыннар парковка оснащаются билгеләре белән, применяемыми халыкара гамәлдә.

10.3.10. Ераклык нче тукталышлары махсус акча җәмәгать транспортын йөртүче генә инвалидлар кадәр) килә аласыз җәмәгать бинасын да артмаска 100 м

10.3.11. Мәйданчыклар һәм ял итү урыннары кирәк урнаштыру смежно читтә габаритов юлларын хәрәкәте ял урыннары һәм көтү.

Мәйданчыклар һәм ял итү урыннары җиһазландырылган булырга тиеш устройствами яклау өчен импортерларга, явым-төшем һәм постороннего тавыш та керми өчен урын тихого ял); мәгълүмати указателями.

10.3.12. Яшелләндерү өчен җир объектларын саклау, кеше күп йөри һәм инвалидлары, маломобильными төркем-төркем халык, кирәк кулланырга нетравмирующие агач-кустарниковые токымлы.

Кирәк предусматривать линейную утыртуны, агач һәм куак формалаштыру өчен кромок юлларын пешеходного хәрәкәте.

Чиге озелененных эксплуатируемых мәйданчыклары, примыкающая к юлларына пешеходного хәрәкәте дә булырга тиеш перепада үрләр, бордюров, бортовых ташлардан рлы 0,04. м.

Куркынычсызлык максатларында яшелләндерү элементлары тиеш түгел ябарга күзәтү бәяләү өчен хәлне перекрестках, куркыныч участокларында затенять проходы һәм эчендәге юллар, камап, мәгълүмати җайланма, коймалар куркыныч урыннарын, шулай ук чыгыш ясаучылар ия өлешендә (кроны, стволы, тамырлар).

11 өлеш. Противопожарные таләпләр

11.1. Гомуми нигезләмәләр

11.1.1. Планлаштыру һәм объект булган территорияләрне җирлеге тиеш нигезендә гамәлгә ашырылачак генераль планы, учитывающими таләпләр, янгын куркынычсызлыгы, Федераль законда билгеләнгән 22 июль, 2008 ел, № 123-ФЗ номерлы федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлыгы".

Составы һәм функциональ характеристикаларын системаларын янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү, торак пунктларны тиеш керә бу проект документларын рәвешендә "бүлегендәге чаралар Исемлеге буенча, янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү".

11.1.2. Урнаштыру пожаровзрывоопасных объектлары территорияләрендә торак пунктлары гамәлгә ашырылырга тиеш таләпләре нигезендә, Федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлыгы".

11.1.3. Куркыныч җитештерү объектлары булган башкарыла, кулланыла, перерабатываются, образуются, саклана, транспортируются, юкка чыгарыла пожаровзрывоопасные матдәләр һәм материаллар һәм алар өчен мәҗбүри эшләү турында декларация сәнәгать куркынычсызлыгы (алга таба - пожаровзрывоопасные объектлар), тиеш урнаштырыла өчен торак пункт чикләре, әгәр бу мөмкин түгел яки мәгънәсез булса, булырга тиеш эшләнгән яклау буенча чаралар кешеләр, биналар, корылмалар һәм корылмалар, җир чикләреннән тыш пожаровзрывоопасного объект нче йогынтысын куркыныч факторлар янгын һәм (яки) шартлау. Башка производство объектлары территорияләрендә аларда урнашкан биналар, корылмалар һәм корылма категория А, Б һәм буенча взрывопожарной һәм янгын куркынычы ала урнаштырыла ничек территорияләрендә, шулай ук, торак пункт чикләре. Шул ук вакытта расчетное әһәмияткә ия янгын куркынычын артмаска тиеш допустимое әһәмияткә ия янгын куркынычын, билгеле бер Федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлыгы". Урнаштырганда пожаровзрывоопасных объектларын чикләрендә торак пунктларны исәпкә алырга кирәк мөмкинлеге йогынтысын куркыныч факторлар янгын күрше объектлары, климат һәм географик үзенчәлекләре, рельеф җирлегендә, юнәлеш агымнарында урнашкан елгалар һәм преобладающее юнәлеш җил. Шул ук вакытта араны нче чикләрен җир кишәрлеген җитештерү объектын кадәр биналар

сыйныф функциональ куркыныч Ф1 - Ф4, җир мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү учреждениеләре, сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм ял булмаска тиеш, ким дигәндә 50 метр.

11.2. Таләпләр буенча итми, теләсә кайсы разрывам арасында зданиями һәм сооружениями

11.2.1. Противопожарные ара арасында торак, иҗтимагый һәм административ зданиями, зданиями, сооружениями һәм строениями сәнәгать оешмалары карап дәрәҗә огнестойкости һәм сыйныф, аларны конструктив янгын куркынычы күрергә нигезендә таблицей 32, шулай ук таләпләре нигезендә, Федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлыгы".

Таблица 32				
Дәрәҗәсе огнестойкости бинаның	Класс конструктив янгын куркынычы	Минималь ераклык билгеләнмәгән дигән сүз каршындагы дәрәҗә огнестойкости һәм сыйныфта конструктив янгын куркынычы бинасы, м		
		I, II, III C0	II, III, IV C1	IV, V C2, C3
I, II, III	C0	6	8	10
II, III, IV	C1	8	10	12
IV, V	C2, C3	10	12	15

Әсәрләр:

1. Противопожарные ара арасында зданиями буларак билгеләнә арасы наружными стенами яки башка конструкциями биналар, корылмалар һәм корылма. Булганда, чыгыш ясаучыларның артык 1 метр элементларын конструкцияләр башкарылган килгән кебек янучан материаллар кабул ителә арасы бу конструкциями.

2. Противопожарные ара арасында зданиями, сооружениями һәм строениями, I һәм II дәрәҗә огнестойкости рөхсәт ителә уменьшать кадәр 3,5 м шарты, әгәр дивары артык югары бина каршында урнашкан башка биналар, корылмалар һәм корылма булып тора, янгынга каршы 1 нче типтагы.

3. Өчен двухэтажных биналар каркасной һәм щитовой конструкцияләр V дәрәҗә огнестойкости, шулай ук биналарның, корылмаларның һәм корылма белән кровлями килгән кебек янучан материаллар төркемнәре противопожарные ара тагын да арттырырга кирәк, 20 проценты.

4. Противопожарные ара отодно-, двухквартирных торак йорт һәм хуҗалык корылмаларның (сарайлар, гаражлар, бань) бу приусадебном участогында кадәр торак йорт һәм хуҗалык корылмаларның күрше җир участокларында кабул итү нигезендә таблицей 32. Рөхсәт ителә уменьшать кадәр 6 метр противопожарные ара арасында әлеге типами биналар шарты белән, бу диварлар биналар, обращенные бер-берсенә, юк тәрәзә проемов, башкарылган бер негорючих материаллар яки подвергнуты огнезащите, ә түбә һәм карнизы башкарылган берсе негорючих материаллар.

Противопожарные ара арасында торак йорты һәм хозяйственными постройками арасында, шулай ук хозяйственными постройками чикләрендә бер бакча, дача яки приусадебного җир участогы түгел нормируются.

Рөхсәт ителә астының һәм блокировка корылмаларын ике күрше участокларда каршындагы однорядной төзү һәм дүрт күрше участокларда каршындагы двухрядной төзү. Шул ук вакытта противопожарные ара арасында торак белән строениями яки торак йортлар һәр төркемдә түгел нормируются, ә минималь ара арасында крайними торак белән строениями яки торак йортлар төркемнәре йорт буенча кабул ителә таблицасында 31.

11.2.2. Урнаштырганда автозаправка станцияләре территорияләрендә, торак пунктларны противопожарные ара билгеләргә кирәк нче стенок эре компанияләр (кан тамырлары) саклау өчен, ягулык һәм авария хәлендәге эре компанияләр, җир өсте җиһазлары, анда мөрәҗәгать итәләр ягулык һәм (яки) аның пар нче дыхательной арматура җир асты эре компанияләр саклау өчен, ягулык һәм авария хәлендәге эре компанияләр, корпусы ягулык-раздаточной колонка һәм раздаточных көзәне сжиженных углеводородных газлар яки сжатого табигый газ, от чикләрен мәйданчыклары өчен автоцистерн һәм технологик кое, от стенок технологик җиһазларны чистарту корылмалары нче чикләрен мәйданчыклары өчен стоянкалар, транспорт чаралары һәм тышкы диварлар һәм корылмалар, биналар, корылмалары һәм корылма автозаправка станцияләре белән җиһазландырылган, анда мәсьәләгә караган ягулык яки аның парлары:

1. кадәр җир участоклары чикләрен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү интернат тибындагы, дәвалау учреждениеләренең стационар типтагы, одноквартирных торак биналарны;

2. кадәр, тәрәзә яки ишек өчен (торак һәм җәмәгать биналары).

11.2.3. Противопожарные ара автоягулык станцияләрен мотор ягулыгы кадәр күрше объектларын туры килергә тиеш расстояниям билгеләнгән таблицасында 33. Гомуми сыйдырышлыгы җир өсте эре компанияләр автозаправка станцияләре урнаштырылган территорияләрендә торак пунктларны артмаска тиеш 40 куб.метр.

Таблица 33

Исеме объектларын кадәр) белән билгеләнә противопожарные ара	Противопожарные ара нче автозаправочных станцияләре белән подземными резервуарами, метр	Противопожарные ара автоягулык станциясе белән җир өсте резервуарами, метр	
		гомуми сыйдырышлы 20 дән артык куб. метр	гомуми сыйдырышлы түгел 20 дән артык куб метр
1	2	3	4
Җитештерү, склад һәм административ-көнкүреш бина, корылмалары һәм корылма сәнәгать оешмалары	15	25	25
Йортлар, җәмәгать биналары	25	50	40
Урыннарга кешеләр күпләп җыела торган	25	50	50
Шәхси гаражлар һәм ачык урыннары автомобильләр өчен	18	30	20
Сәүдә киосклар	20	25	25
Автомобиль юллары, гомуми челтәре (крае машиналар йөрү өлешендә):			
I, II һәм III категория	12	20	15
IV һәм V категория	9	12	9
Тимер юллар, гомуми челтәре (кадәр подошвы насыпи яки бровки выемки)	25	30	30

канализация Чистарту корылмалары һәм насосные станциясе түгел, караучы, автозаправочным тукталышлары	15	30	25
Технологик җайланмалары категорияләр АН, БН, ГН, биналар һәм корылмалар булу белән радиоактив һәм зарарлы матдәләр I һәм II сыйныф куркыныч	-	100	-
Складлар, урман материаллары, торфка, волокнистых кебек янучан матдәләр, печән, салам.	20	40	30

Искәрмә:
1. Авыл хуҗалыгы культуралары утыртмалары янында ут тарату мөмкин булган автозаправка станцияләрен урнаштырганда, автозаправка станцияләре чикләре буйларында утны үз өслеге буенча таратмый торган материаллардан яки 5 метр киңлектәге сөрелгән җир полосасы каралырга тиеш.
2. Сыек ягулыкны саклау өчен автозаправка станцияләреннән, җир асты резервуарларыннан алып, балалар өчен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең, гомуми белем бирү учреждениеләренең, интернат тибындагы белем бирү учреждениеләренең, стационар тибындагы дәвалау учреждениеләренең җир кишәрлекләре чикләренә кадәр янгынга каршы ераклык 50 метрдан да ким булмаска тиеш.
11.2.7. Торак һәм җәмәгать биналарыннан аерым торучы трансформатор подстанцияләренә кадәр янгынга каршы ераклыкны, әлеге нормативларның "электр белән тәэмин итү" 3.3.6 пункты таләпләрен үтәгәндә, электр җайланмаларын (алга таба - ПУЭ) урнаштыру кагыйдәләре нигезендә кабул итәргә кирәк.
11.2.8. Күмәк җир өсте һәм җир өсте-җир асты гаражларыннан, ачык оештырылган автостоянкалардан һәм автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләреннән торак йортларга һәм җәмәгать биналарына, корылмаларга һәм корылмаларга кадәр, шулай ук мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең, гомуми белем бирү учреждениеләренең һәм стационар типтагы дәвалау учреждениеләренең җир кишәрлекләренә кадәр янгынга каршы аралар 34 нче таблицада китерелгән арадан ким булмаска тиеш.

Таблица 34

Бинаның кадәр) белән билгеләнә противопожарные ара	Противопожарные ара кадәр күрше биналар метр					
	нче күмәк гаражлар һәм ачык автостоянок шул исәптән, җиңел автомобильләр				нче станциянең техник хезмәт күрсәтү, автомобильләрне шул исәптән посты	
	10 һәм ким	11 - 50	51 - 100	101 - 300	10 һәм ким	11 - 30
Иҗтимагый бинасын	10 (12)*	10 (12)	15	25	15	20

Чикләренә җир участоклары гомуми белем бирү мәктәпләре	15	25	25	50	50	50
Чикләренә җир кишәрлекләрен дәвалау учреждениеләре	25	50	50	50	50	50

* скобкаларда III һәм IV дәрәҗә ут төрлелеге гаражлары өчен әһәмиятләр күрсәтелгән.

Искәрмә:

1. Янгынга каршы ераклыкны торак йортлар һәм җәмәгать биналары, Корылмалар һәм корылмалар тәрәзәләреннән һәм балалар мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең, гомуми белем бирү учреждениеләренең һәм стационар тибындагы дәвалау учреждениеләренең җир участоклары чикләреннән гараж стеналарына яки ачык стоянка чикләренә кадәр билгеләргә кирәк.

2. Секция торак йортларыннан алып озынайтылган фасадлар буенда урнашкан ачык мәйданнарга кадәр, 101-300 машинаның сыйдырышлыгы 50 метрдан да ким булмаска тиеш.

3. I һәм II дәрәҗәдәге ут төрлелеге гаражлары өчен әлеге араны гаражларда ачыла торган тәрәзәләр, шулай ук торак йортлар һәм җәмәгать биналары ягына юнәлтелгән керү юллары булмаганда, 25 процентка киметергә рөхсәт ителә.

11.3. Таләпләр проездам янгын сүндерү машиналары әзер биналарга һәм корылмаларга

11.3.1. Проектлауда килүче юлларны һәм җәяүлеләр юлларын кирәк тәэмин итәргә мөмкинлек подъезд янгын сүндерү машиналары к торак һәм җәмәгать биналарга һәм керү шәхси составы, янгын теләсә кайсы бина.

Подъезд янгын сүндерү автомобиле тәэмин ителгән булырга тиеш, к җәмәгать һәм торак биналарга, корылмаларга һәм строениям:

- төрлесеннән - к односекционным биналарга, күп фатирлы торак йортларны, гомумбелем бирү учреждениеләре, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең, дәвалау учреждениеләренең белән стационаром, фәнни һәм проектлы оешмаларның идарә органнарының, учреждениеләрнең.

К биналарга, корылмаларга һәм строениям җитештерү объектларын саклау буенча бөтен, аларның озынлыгы тәэмин ителгән булырга тиеш подъезд янгын сүндерү автомобильләре:

- бер яктан - шул киңлеге биналар, корылмалар яки корылма түгел, артык 18 метр;
- да, ике яктан - шул киңлеге биналар, корылмалар яки корылма артык 18 метр, шулай ук урнашканда замкнутых һәм полузамкнутых ишегалды.

Рөхсәт ителә предусматривать подъезд өчен янгын сүндерү машиналары гына бер яктан бинаның очракларда, әгәр:

- янгын подъезд күздә тотыла к күпфатирлы торак йорт биеклеге кимендә 28 метр (кимендә 9 катлы), к бүтән биналарга даими яшәү өчен һәм вакытлыча булу, кешеләрне, биналарга тамаша һәм мәдәни-просветительных учреждение һәм оешмаларның хезмәт күрсәтү буенча халыкның, гомуми белем бирү учреждениеләренең, дәвалау учреждениеләренең стационар типтагы, фәнни һәм проектлы оешмаларның идарә органнарының, учреждениеләрнең биеклеге кимендә 18 метр (кимендә 6 катлы);
- каралган ике яклы юнәлеш фатир яки бина бүлмәләрен;
- каралган җәйланма тышкы ачык лестниц бәйләүче лоджии һәм балконы катнаш катлы үзара, яки лестниц 3 нче типтагы каршындагы коридорной планировке бинасы.

11.3.2. Киңлеге юллары өчен янгын сүндерү техникасы да ким булмаска тиеш 6 метр.

Төзелеш исә юл катламы юллары өчен янгын сүндерү техникасы тиеш проектироваться исәпкә алып, хисаплы йөкләнеш нче янгын сүндерү автомобиле бар.
Бу гомуми ширину янгынга каршы йөрү белән берләштерелгән төп подъездом бинасы янындагы рөхсәт ителә үз эченә түшәлгән тротуар, примыкающий к йөрү. Бу очракта төзелеш исә җәелгән тротуар туры килергә тиеш конструкцияләр юл катламы янгынга каршы йөрү.
Ераклык нче әчке як подъезд кадәр дивар биналар, корылмалар һәм корылма булырга тиеш:
- өчен, биналарның биеклеге артык түгел 28 м - тан артык тњгел, 8 м;
Әлеге зонада рөхсәт ителми урнаштыру коймалар, һава электр үткәргеч линиясен һәм гамәлгә ашырырга рядовую агачлар утыртуны (3 һәм аннан да күбрәк агач, утыртылган бер рәткә на расстоянии кадәр 5 м алар арасында).
Бу замкнутых һәм полузамкнутых ишегалларында кирәк предусматривать эчендәге юллар өчен янгын сүндерү автомобиле бар.
Эчендәге юллар Тупиковые тиеш заканчиваться мәйданчыклары өчен разворота янгын техникасы размерами кимендә 15 м x 15. м. Максималь озынлыгы тупикового йөрү артмаска тиеш 150 метр.
К рекам һәм водоемам булырга тиеш мөмкинлеге каралган подъезд өчен су алу янгын техникасы таләпләренә туры китереп норматив документларга янгын куркынычсызлыгы буенча.
Планировочное карар катлы торак төзелеш (кадәр 3 катка кадәр) кайгыртырга тиеш подъезд, янгын сүндерү техникасы к биналарга, корылмаларга һәм строениям араны түгел 50 метрдан артык.
11.3.3. Әгәр җитештерү шартлары таләп ителми җайланмалары юллар, подъезд янгын сүндерү автомобиле рөхсәт ителә предусматривать буенча спланированной өстендә, укрепленной буенча киңлеге 3,5 метр урыннарында йөрү каршындагы глинистых һәм песчаных (пылеватых) грунтах төрле җирле материаллар булдыру белән уклонов тәэмин итүче табигый өслек суларына отвод.
11.3.4. Ераклык нче крае машиналар йөрү өлешендә яки спланированной өстендә тәэмин итә торган йөрү янгын сүндерү машиналары кадәр стеналарыннан булырга тиеш түгел, артык:
- 25 м - шул биеклектә биналар кадәр 12 м;
- 8 м - шул биеклектә биналар 12 метрга кадәр 28 метр;
- 10 м - шул биеклектә биналар артык 28. м.
11.3.5. К биналарга һәм корылмаларга, материаллар һәм конструкцияләр алар, шулай ук, технологик процесслар исключают мөмкинлеге возгорания, подъезд өчен янгын сүндерү машиналары предусматривать кирәк түгел.

11.4. Таләпләр урнаштыру янгын һәм сулыкларда гидранты

11.4.1. К водоемам мөмкин булган файдаланылган сүндерү өчен янгын, надлежит предусматривать подъезд белән мәйданчыклары өчен разворота янгын сүндерү автомобиле, аларны урнаштыру һәм су алу. Күләме шундый мәйданчыклар булырга тиеш, ким дигәндә 12 x 12 метр.
11.4.2. Урамнарны яхшырту тиеш урнашырга юллары буенда на расстоянии түгел 2,5 м нче крае машиналар йөрү өлешендә дә якынрак 5 метр ераклыкта, диварлар, бинаның, шул техник-икътисади обосновании рөхсәт ителә располагать гидранты бу машиналар йөрү өлешендә.
11.4.3. Противопожарные сулыклар (резервуары) булырга тиеш җиһазландырылган мәйданчыклар урнаштыру өчен, янгын сүндерү техникасы, мөмкинлеге су алу насосами, подъезд кимендә ике янгын сүндерү автомобиле бар.

11.5. Таләпләр урнаштыру янгын сүндерү депосы

11.5.1. Янгын сүндерү депосы урнаштыру кирәк җир участокларында булган сәбәпләре: бу юллар общепоселкового әһәмияткә ия.

Янгын сүндерүчеләр депосы кирәк располагать участогында белән отступом нче кызыл линия кадәр фронтын ачыклаганнар янгын сүндерү автомобиле кимендә 15 метр өчен янгын сүндерү депосы II, IV, V төр күрсәтелгән ераклык рөхсәт итеғә уменьшать кадәр 10. м.

11.5.2. Ераклык нче чикләрен участогы, янгын депосы кадәр җәмәгать һәм торак биналар булырга тиеш, ким дигәндә 15 метр, ә кадәр җир участоклары чикләрен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, мәгариф учреждениеләре һәм дәвалау учреждениеләренең стационар типтагы - кимендә 30 метр.

11.5.3. Саны янгын сүндерү депосы һәм янгын сүндерү автомобильләре торак пунктында кабул итеғә нигезендә таблицей 35.

Таблица 35			
Мәйданы территориясендә торак пункт, мең га	Халкы, мең кеше,		
	5	меңнән артык 5 кадәр һәм 20	дән артык, 20 яшьтән 50
Кадәр 4	1 ---- 1х2	1 ---- 1х6	2 ---- 2х6

Искәрмә:

Бу числителе - гомуми саны янгын сүндерү депосы торак пунктында; бу знаменателе - саны янгын сүндерү депосы, умноженное саны янгын сүндерү автомобиле бар.

Саны махсус янгын автомобильләре кабул итеғә таблица буенча 36.

Таблица 36	
Исеме махсус автомобильләр	Саны яшәүчеләрнең торак пунктында, мең кешегә
	кадәр 50
Автолестницы һәм автоподъемники	1*
Автомобильләр газодымозащитной хезмәте	1
Автомобильләр элемтә һәм яктырту	-

* Булганда, биналарның биеклеге 4 кат артык.

Саны махсус автомобильләр дә күрсәтелгән таблицасында 36 чын Нормативларын билгеләнә чыгып, җирле шартларын һәр конкрет очракта исәпкә алып булу опорных пунктлары сүндерү эре янгыннарны.

11.5.4. Тибы депосын һәм мәйданы өчен җир кишәрлекләрен, аларны урнаштыру билгеләнә нигезендә таблицей 37, шулай ук таләпләре нигезендә, Федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлыгы".

Таблица 37			
Исеме		Саны янгын автомобиль депосы, данә	җир участогы Мәйданы, янгын депосы, га
Тибы депосын	I	12	2,2
		10	1,95
		8	1,75
		6	1,6
	II	6	1,2
		4	1
		2	0,8
	III	12	1,7
		10	1,6
		8	1,5
		6	1,3
	IV	6	1,2
		4	1
		2	0,8
	V	4	0,85
		2	0,55

11.5.5. Составы һәм мәйданы, биналар һәм корылмалар урнаштырылган территориясендә, янгын депосы, билгеләнә нигезендә, НПБ 101-95 Нормалары "объектларын проектлаштыру янгын".

Территориясе депосын подразделяется бу җитештерү, уку-укыту-спорт һәм торак зонасы.

Җитештерү зонасында урнаштыру кирәк, янгын депосы бинасы, закрытую автостоянку тарафыннан резерв, техника һәм складлар.

Укыту-спорт зонасында янгын сүндерү депосы урнаштыру кирәк җир асты резервуар һәм янгын гидрант мәйданчыгын урыннары автомобильләр, уку һәм спорт корылмалары.

Торак зонасында урнаштырыла: торак бинаның бер өлеше янгын депосы яки торак бина, ял мәйданчыгы. Керү яшәү өлешен карадылар, бинаның янгын сүндерү депосына булырга тиеш урнашкан расстоянии кимендә 15 метр ераклыкта, биналарны, янгын сүндерү техникасы. Исәпкә алып, җирле шартларын торак бина ала урнашырга читтә территориясендә янгын депосы.

11.5.6. Радиус хезмәт күрсәтү, янгын сүндерү депосына артмаска тиеш зурлыгын, приведенных таблицасында 38, шул ук вакытта следования янгын техникасы урынына янгын артмаска тиеш 6 мин.

Таблица 38	
Территориясе	Радиус хезмәт күрсәтү (км) артык булмаган
Торак объект булган	3
Сәнәгать предприятиеләре:	
эшчәнлеге белән категория А, Б һәм, занимающих 50 проценттан артык, бөтен мәйданы төзү	2
эшчәнлеге белән категория А, Б һәм, занимающими 50 процентка кадәр мәйданда төзелеш һәм предприятие	4

эшчәнлеге белән категорияләр Г, Д	
Авыл хуҗалыгы предприятиесе:	
белән преобладающими производствосы категория А, Б һәм	2

Әсәрләр:

1. Радиус хезмәт күрсәтү, янгын сүндерү депосына (пост) билгеләнергә тиеш берсе шартлар юлында кадәр иң удаленного биналар яки корылмалар буенча гомуми файдаланудагы яки проездам. Бу очракта да өзеклек, күрсәтелгән радиуса территориясендә сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләре кирәк предусматривать өстәмә янгын сүндерүчеләр постлар.

2. Булганда мәйданчыгында сәнәгать предприятиеләре биналарны һәм корылмаларны III, IV, V дәрәҗәдәге огнестойкости белән мәйданы төзү, өлеше 50 проценттан артык, бөтен мәйданга төзелеш предприятиеләре, хезмәт күрсәтү радиусы пожарными депосы һәм постами кирәк уменьшать-40 процентка.

3. Янгын сүндерүчеләр постлар рөхсәт ителә встраивать җитештерү һәм вспомогательные бинаның эшчәнлеге белән категория, Г, Д. шул ук Вакытта алар булырга тиеш отделены нче төп бинаның противопожарными перегородками 1 нче типтагы һәм противопожарными перекрытиями 3 нче типтагы.

4. Сәбәпләре: ут чыгып, янгын сүндерү депосы һәм посты булырга тиеш урнашкан мисал өчен, выезжающие янгын сүндерү автомобильләре түгел пересекали төп агымнары транспорт һәм җәяүлеләр (авыл җирлекләрендә - скотопрогонов).

11.5.7. Яшеллек мәйданы территориясендә, янгын сүндерү депосына да ким булмаска тиеш 15% мәйданы участогы.

11.5.8. Территориясе депосын булырга тиеш әйләндереп биеклеге кимендә 2. м.

11.5.9. Подъездные юллары, юллары һәм мәйданчыклары территориясендә, янгын депосы ия булырга тиеш твердое катлам һәм таләпләренә туры килергә бүлекне 3.4 Зонасы "транспорт инфраструктурасы" чын Нормативларын.

Участок өлеше урамнар һәм түшәлгән тротуар каршы күчмә мәйданда янгын депосы булырга тиеш җиһазландырылган светофором һәм световым указателем белән акустическим сигналом, позволяющим туктатырга транспорт һәм җәяүлеләрнең интенсив хәрәкәте вакытында ачыклаганнар янгын сүндерү автомобильләре буенча сигналу тревоги. Кертү һәм выключение светофор кирәк предусматривать дистанцион рәвештә бер пунктының элемтә.

11.5.10. Янгын депосы бинасы булырга тиеш, заманча җиһазландырылган канализация, салкын һәм кайнар водоснабжением, үзәк җылыту, автоматическими устройствами таләпләре нигезендә бүлекне 3.4. "Зонасының инженерлык инфраструктурасын" чын Нормативларын.

Электр белән тәэмин итү, янгын сүндерү депосы I - IV төр кирәк предусматривать буенча I категорияле ышанычлылык. Бүлмәләр пунктының элемтә, янгын сүндерү техникасы, дежурной сменада, коридорлар, соединяющие аларны, оборудуются авария хәлендәге яктырту нче бәйсез стационар туендыру.

Бинаны янгын сүндерү депосы I - IV төр оборудуются сакчылык-сигнализация һәм административ-идарә элемтә.

Янгын депосы бинасы оборудуется компьютерлар, телефон элемтәсе һәм спецлиниями "01", ә бүлмәләре, янгын сүндерү техникасы һәм дежурной сменада - установками тревожной сигнализация.

Часть12. Инженер-техник чаралар, гражданнар оборонасы

12.1 Гомуми нигезләмәләр.

12.1.1. Күләме һәм эчтәлеге, инженер-техник чаралар, гражданнар оборонасы билгеләнә карап, төркемнәр торак пунктларда һәм категориядәге объект буенча гражданнар оборонасы исәпкә алып, зоналаштыру, территорияне буенча возможному йогынтысына заманча чаралары җиңелү һәм аларның икенчел поражающих факторлар, шулай ук нче характердагы һәм масштабларын мөмкин булган аварияләр, һәлакәтләр һәм табигый бәла-казалар.

12.1.2. Инженер-техник чаралар, гражданнар оборонасы тиеш предусматриваться:

- эшләгәндә, җирлекнең генераль планын;
- эшләгәндә планлаштыру проектлары;
- төзегәндә үстерү һәм урнаштыру схемаларын сәнәгать тармаклары;
- эшләгәндә планлаштыру проектлары, сәнәгать зоналары (район);
- проектлауда сәнәгать районнары һәм төеннәрен;
- эшләгәндә, проект-смета документларын яңа төзелеш, киңәйтү, реконструкцияләүгә һәм техник җиһазлауга предприятиеләр, биналар һәм корылмалар.

Проектлау инженер-техник, гражданнар оборонасы чараларын гамәлгә ашырылырга тиеш таләпләре нигезендә СНиП 2.01.51-90 «Инженер-техник чаралар, гражданнар оборонасы».

Инженер-техник чаралар, гражданнар оборонасы эшләнә һәм кушылалар тиешле төрләрен планировочных, предпроектных һәм проект материаллары һәм сводятся бу систематизированном рәвештә кирәкле обоснованиями кысаларында аерым бүлектә (томе, китапта).

12.1.3. Урнаштырганда, яңа сәнәгать предприятиеләре өстенлек бирергә кирәк групповому урнаштыру сәнәгать предприятиеләре (сәнәгать узлам) белән уртак объектлары.

Халык саны, хезмәт ияләре төркеме предприятиеләре (сәнәгать узелларын) белән уртак объектлары булырга тиеш, кагыйдә буларак түгел, 20 меңнән артык кеше.

12.2.Планлаштыру һәм объект булган торак пунктлар.

12.2.1. Территориаль үсеш торак пунктлары районара системасына күчерү, кагыйдә буларак, кирәк түгел предусматривать юнәлешендә урнаштыру башка категорированных шәһәрләре һәм объектлары.

12.2.2. Максималь халык тыгызлыгы, халыкның торак район һәм микрорайоннарны кеше/га артмаска тиеш күрсәткечләрен, приведенных бу табл. 39.

Таблица 39

Төркем буенча гражданнар оборонасы	халыкның Тыгызлыгы (брутто), кеше/га		Урнаштыру, торак районнарның һәм микрорайоннар
	, Торак районнар,	Микрорайоннар	
Махсус һәм беренче төркем	280	450	Периферийные районнары
Икенче төркем	250	400	да шул ук
Өченче төркем	235	375	"

Махсус һәм беренче төркем	235	375	Үзәк районнары һәм районнары, примыкающие к сәнәгый районнар
Икенче төркем	220	350	да шул ук
Өченче төркем	200	325	"

12.2.3. Селитет зоналарын төзегәндә биналарның катлары 10 каттан артмаска тиеш.

12.2.4. Генераль план проектында, шулай ук микрорайон, квартал, шәһәр төзелеше комплексы яки иҗтимагый биналар һәм корылмалар төркемнәрен планлаштыру проектында, яңа проектлана торган, киңәйтелә, реконструкцияләнә һәм техник яктан яңадан корыла торган сәнәгать, энергетика, транспорт һәм элемтә предприятиеләре проектларында (эш проектларында) "сары линияләр" планы эшләнә.

"Сары линия" чикләрендәге юлның яртысыннан да ким булмаган өлешен кабул итәргә кирәк.

12.2.6 яңа торак пунктларны планлаштыру һәм төзү, гамәлдәге торак пунктларны киңәйтү һәм реконструкцияләү вакытында яшел үсентеләр (парклар, бакчалар, бульварлар) һәм корылмалардан ирекле территорияләр (сулыклар, спорт мәйданчыклары һ.б.) селитет территориясен янгынга каршы өзекләр белән бергә төзи торган биналар һәм корылмалар I, II, III, III, IIIa дәрәҗәдәге биналар һәм корылмалар белән бергә 2,5 км2 артык булмаган участокларга тоташтырырга кирәк.

Яшел үсентеләр һәм төзелеп бетмәгән территорияләр системасы магистраль урамнар челтәре белән бергә җимерелгән өлешләрдән шәһәр читендәге зонаның паркларына һәм урманнарына ирекле чыгуны тәэмин итәргә тиеш.

12.2.7. Магистраль урамнар торак һәм сәнәгать районнарыннан шәһәр читендәге юлларга транспортның ике юнәлештән дә ким булмаган юлларга чыгу мөмкинлеген тәэмин итү максатыннан салынырга тиеш. Күрсәтелгән магистральләр төрле дәрәҗәләрдәге башка магистраль автомобиль һәм тимер юллар белән кисешкән урыннарга ия булырга тиеш.

12.2.8. Транспорт челтәрен проектлаганда аерым торак һәм сәнәгать районнары арасында ышанычлы элемтә тәэмин итәргә, торак пункттан читтә урнашкан тотрыклы эшчәнлек магистралләренә ирекле үтеп керергә, шулай ук торак пункт үзәге, торак һәм сәнәгать районнары белән тимер юл һәм автобус вокзаллары арасында кыска һәм уңайлы элемтә булдырырга кирәк.

Транспорт челтәрен проектлаганда хәбәр юлларының кабатлануын күздә тотарга кирәк.

Урамнар һәм автомобиль юллары төрле дәрәҗәләрдә тимер юллар, шулай ук автомобиль юллары кисешкән урыннарда юл үткәргечтән 50 метрдан да ким булмаган ераклыкта запас юл кичүләре булырга тиеш.

12.2.9. Яңа торак пунктларны планлаштыру, төзү һәм гамәлдәге торак пунктларны үстергәндә яңа сортлау тимер юл станцияләрен һәм узелларны мөмкин булган көчле җимереклекләр зоналарыннан һәм катастрофик су басу зоналарыннан читтә урнаштырырга кирәк.

Торак пункт территориясендә бары тик пассажирлар һәм йөк станцияләрен генә урнаштырырга рөхсәт ителә.

Торак пунктларны реконструкцияләгәндә гамәлдәге тимер юл станцияләрен һәм узелларны мөмкин булган көчле җимереклекләр зоналарыннан һәм катастрофик су басу зоналарыннан читкә чыгаруны күздә тотарга кирәк.

12.2.10. Автобуслар, йөк һәм җиңел автомобильләр өчен гаражлар, урып-җыю машиналарының җитештерү-ремонт базалары, нигездә, торак пунктларның читләрендә урнашырга тиеш.

12.2.11. Янгын депосы биналарының гараж биналары төп янгын сүндерү машиналары резервының 100% резервын урнаштыруны тәэмин итәргә тиеш.

12.2.12. Аерым торучы объектларда ясалма сулыкларны янгыннарны сүндерү өчен куллану мөмкинлеге белән урнаштыруны күздә тотарга кирәк. Бу сулыкларны табигый сулыкларны һәм аларга керү юлларын исәпкә алып урнаштырырга кирәк. Сулыкларның гомуми сыйдырышлыгы 1 км2 территориядә 3000 м3 су исәбеннән алырга кирәк.
Торак пунктлар территориясендә елга һәм сулыкларның яр буе полосаларының һәр 500 метры аша елның теләсә кайсы вакытында кимендә өч автомобиль белән су алуны тәэмин итүче янгын подъездларын урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Кушымта 1

җирле Нормативлар шәһәр

проектирование Әдәмсә авыл җирлеге

Зонирование һәм якынча форма нисбәтен территориясе чикләрендә кызы икән җирлеге

N п/п	Төре территориясен куллану	Төре территориаль зонасы							
		торак төзелеше	рекреационные	иҗтимагый-эшлекле (гомуми файдалануда гы)	җитештерү (транспорт һәм инженерлык инфраструктуралары)	авыл хуҗалыгы куллану	аеруча саклана торган объектлар	махсус билгеләнештәге	башка төрләре
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Территориясе чикләрендә кызы икән җирлеге барлыгы,								
	шулардан:								
1.1	торак объект булган								
	, шул исәптән:								
1.1.1	многоэтажная объект булган								
1.1.2	среднеэтажная объект булган								

1.1.3	малоэтажная высокоплотная объект булган								
1.1.4	усадебная һәм коттеджная объект булган								
1.1.5	шул исәптән индивидуаль								
1.1.6	башка төрләрен төзү								
1.2	рекреационные территориясендә								
	, шул исәптән:								
1.2.1	рекреационные учреждениесе туризм белән шөгыльләнү өчен, спорт һәм физкультура чикләрендә башка территорияләрне								
1.2.2	территориясендә гомуми файдаланудагы (скверлар, парклар, бакчалар, шәһәр, урман, күл һәм башкалар)								
1.3	җир иҗтимагый-эшлекле зонаның (гомуми файдаланудагы)								
	шул исәптән:								
1.3.1	яшеллеккә								
1.3.2	социаль инфраструктура объектлары								
1.3.3	объектлар, эшлекле һәм финанс билгеләнешендәге								

1.3.4	культовые корылмалары								
1.3.5	урамнар, юллар, эчендәге юллар, мәйдан урыннары								
1.4	җитештерү, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы								
	, шул исәптән:								
1.4.1	җитештерү зоналары, сәнәгать предприятиеләре								
1.4.2	коммуналь-склад зона								
1.4.3	зонаның транспорт инфраструктурасын								
1.4.4	зонасының инженерлык инфраструктурасын								
1.5	җирнең тышкы транспорт								
	, шул исәптән:								
1.5.1	тимер юл								
1.5.2	автомобиль								
1.5.3	тышкы автомагистраль								
1.6	җир авыл хуҗалыгы куллану								
1.6.1	шул исәптән: җир, авыл хуҗалыгы предприятиеләре								
1.6.2	җирләр алып бару өчен бакчачылык, дача хуҗалыгы, шәхси ярдәмче хуҗалык								
1.7	җирләр аеруча саклаулы								

	территорияләрен								
1.8	җирнең махсус билгеләнештәге								
	шул исәптән:								
1.8.1	, зират, крематории								
1.8.2	скотомогильники								
1.8.3	калдыклар урнаштыру объектлары								
1.8.4	, санитар-саклагыч зона								
1.8.5	башка объектлар								
1.9	су өслеге								
1.10	башка территорияләр җирләре чикләрендә кызы икән җирлеге								
2	җирлек Территориясе читтә кызы икән								
3	Территориясендә авыл җирлеге, республикада барлыгы								
	шулардан:								
3.1	җир дәүләт милке								
	, шул исәптән:								
3.1.1	федераль								
3.1.2	краевые								
3.2	муниципаль								
3.3	җир хосусый милек								

Кушымта 2
җирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Әдәмсә авыл җирлеге

Төп техник-икътисади күрсәткечләрен генераль планын
җирлеге

N п/п	Күрсәткечләре	үлчәү Берәмлеге	торышы һәм әлеге ____ г.	исәп-Хисап вакыты
1	2	3	4	5
Мәҗбүри				
1	Территориясе			
1.1	Гомуми мәйданы җирләрне авыл җирлеге чикләре билгеләнгән	га		
	, шул исәптән, территориянең: торак зоналар	га/%		
	аларның:			
	многоэтажная объект булган	- // -		
	4 - 5 катлы объект булган	- // -		
	малоэтажная объект булган	- // -		
	шул исәптән:			
	малоэтажные торак йортлар белән приквартирными җир кишәрлекләре	- // -		
	шәхси торак йортлар белән приусадебными участоклары	- // -		
	иҗтимагый-эшлекле зона	- // -		
	җитештерү зоналары	- // -		
	зоналар, инженер һәм транспорт инфраструктуралары	- // -		
	рекреация зоналары	- // -		
	зоналар авыл хуҗалыгы куллану	- // -		
	зоналар махсус билгеләнештәге	- // -		
	режим зоналар	- // -		
	бүтән зоналар	- // -		
1.2	гомуми мәйданда җирләрне шәһәр, авыл җирлеге территориясендә гомуми файдаланудагы	га/%		
	аларның:			
	яшеллеккә гомуми файдаланудагы	- // -		

	урамнар, юллар, эчендәге юллар, мәйданы	- // -		
	башка территориясендә гомуми файдаланудагы	- // -		
1.3	гомуми мәйданда җирләрне шәһәр, авыл җирлеге территориясе, неиспользуемые, таләп ителә торган махсус инженер чаралар (чокырларны, нарушенные территориясендә һ. б.)	га/%		
1.4	гомуми мәйданда җирләрне шәһәр, авыл җирлеге территориясендә резервы үсеше өчен җирлек	га/%		
1.5	Файдалану, җир асты киңлегенең астында, транспорт инфраструктурасына һәм башка максатларга	мең кв. м		
1.6	гомуми санның җирләрне шәһәр, авыл җирлеге	мең кв. м		
	җир федераль милек булып саналган	- // -		
	җир булып саналган Татарстан Республикасы милкендәге	- // -		
	җир, муниципаль милектә саналган	- // -		
	җир, булып саналган хосусый милек	- // -		
2	Халык			
2.1	халык Саны исәпкә алып, буйсынган административ-территориаль берәмлекләре	мең кеше,		
	шул исәптән ан шәһәр	- // -		
2.2	Күрсәткечләр естественного хәрәкәте халыкның			
	артуы	- // -		
	кимүе	- // -		
2.3	Күрсәткеч миграция халыкның	мең кеше/%		
	саны арта бара".	- // -		
	кимүе	- // -		
2.4	Яшь халыкның структурасы:	мең кеше/%		
	балалары кадәр 15 ел дәвамында	- // -		
	халыкка хезмәткә сәләтле яшьтә (ирләр 16 - 59 яшь, хатын-кызлар,	- // -		

	16 - 54 яшь)			
	халык яшьтән эшкә яраклы	- // -		
2.5	Саны занятого халык, барлыгы	мең кеше		
	, шулардан:			
	матди өлкәдә	мең кеше/ санынннан% занятого халыкның		
	, шул исәптән:			
	сәнәгать	- // -		
	төзү	- // -		
	авыл хуҗалыгы	- // -		
	фән	- // -		
	башка чакырулар буенча	- // -		
	бу хезмәт күрсәтү өлкәсендә	- // -		
2.6	Саны гаиләләр һәм ялгыз яшәүчеләр барлыгы	берәмлек		
	, шул исәптән, булган торак белән тәэмин ителеш түбән, социаль норма	- // -		
2.7	Саны, мәҗбүри күченүчеләр һәм качаклар	мең кеше		
3.	Торак фонды			
3.1	Торак фонды, барлыгы шул исәптән:	мең кв. м гомуми мәйданда фатир		
	дәүләт һәм муниципаль	мең кв. м. гомуми мәйданда фатир/% ы гомуми күләме торак фонды		
	шәхси	- // -		
3.2	гомуми торак фонды:	мең кв. м. гомуми мәйданда фатир/% ы гомуми күләме, торак фонды,		
	күпкатлы йортларда	- // -		
	4 - 5 катлы йортларда	- // -		

	азкатлы йортларда			
	шул исәптән:			
	азкатлы торак йортта белән приквартирными җир кишәрлекләре	- // -		
	индивидуаль торак йортларга белән приусадебными җир кишәрлекләре	- // -		
3.3	Торак фонды белән износом 70%	мең кв. м гомуми мәйданда фатир/% ы гомуми күләме торак фонды		
	шул исәптән дәүләт һәм муниципаль фонды	- // -		
3.4	Кимүе торак фонды	- // -		
	шул исәптән:			
	дәүләт һәм муниципаль	- // -		
	шәхси	- // -		
3.5	гомуми күләменең китү торак фонды кимүе буенча:			
	техник торышына	мең кв. м гомуми мәйданда фатир/% к күләме китү торак фондын		
	реконструкцияләү	- // -		
	башка сәбәп (оешма санитар-саклау зоналары, переоборудование һ. б.)	- // -		
3.6	хәзерге вакытта булган сохраняемый торак фонды	мең кв. м гомуми мәйданда фатир		
3.7	Яңа торак төзелешен хуплыйлар, барлыгы	- // -		
	шул исәптән:			
	федераль бюджет акчалары исәбеннән, Татарстан Республикасы бюджеты акчалары һәм җирле бюджет	мең кв. м гомуми мәйданда фатир/ %		

		карата гомуми күләме яңа торак төзелеше		
	хисабына халыкның	- // -		
3.8	Структурасы яңа торак төзелеше буенча этажности:			
	шул исәптән азкатлы			
	шулардан:			
	малоэтажные торак йортлар белән приквартирными җир кишәрлекләре	- // -		
	шәхси торак йортлар белән приусадебными җир кишәрлекләре	- // -		
	4 - 5 катлы	- // -		
	многоэтажное	- // -		
3.9	гомуми күләменнән яңа төзелеш урнаштырыла:			
	әлеге буш территориядә	- // -		
	хисабына реконструкция гамәлдәге төзү	- // -		
3.10	белән тәэмин Ителеш, торак фонды			
	сууткәргеч	% гомуми торак фонды		
	канализация	- // -		
	электр плитәләре	- // -		
	газовыми плитами	- // -		
	җылы	- // -		
	кайнар су	- // -		
3.11	Уртача тәэмин ителеше, халыкның гомуми мәйданлы фатир	кв. м/кеше.		
4	Объектлары, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү			
4.1	мәктәпкәчә Балалар учреждениеләренә барлыгы/1000 кеше	сыйдырышлы		
4.2	гомуми белем бирү мәктәбе, барлыгы/1000 кеше	сыйдырышлы		
4.3	Учреждениесе башлангыч һәм урта һөнәри белем бирү	укучылары		
4.4	Югары уку йортлары	студентлары		

4.5	Хастаханәсе, барлыгы/1000 кеше	ятагы		
4.6	Поликлиника, барлыгы/1000 кеше	кешегә сменада		
4.7	Предприятие ваклап сату сәүдә, туклану һәм көнкүреш хезмәт күрсәтү, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.8	мәдәният һәм сәнгать Учреждениеләре (театрлар, музейлар, күргәзмә заллары һ. б.), барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.9	Физкультура-спорт корылмалары, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.10	Учреждениеләренә санатор-курорт, савыктыру, ял һәм туризм, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.11	Учреждениеләре, социаль тәэминат, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.12	Оешма һәм учреждение, идарә итү кредит-финанс учреждениесе	тиешле берәмлек		
4.13	Башка объектларны, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү	тиешле берәмлек		
5	Транспорт инфраструктурасы			
5.1	Озынлыгы линияләрен җәмәгать транспорты			
	шул исәптән:			
	электрифицированная тимер юл	км двойного юллары,		
	метрополитен	- // -		
	тиз йөрешле трамвай	- // -		
	трамвай	- // -		
	троллейбус	- // -		
	автобус	- // -		
	су транспорты	- // -		
5.2	Озынлыгы магистраль урам һәм юллар, барлыгы	км,		
	шул исәптән:			
	магистраль юллар тизйөрешле хәрәкәт	- // -		
	магистраль юллар регулируемого хәрәкәте	- // -		
	магистраль урамнар, гомумшәһәр әһәмияткә ия булган өзлексез хәрәкәт	- // -		
	магистраль урамнар, гомумшәһәр әһәмияткә ия булган	- // -		

	регулируемого хәрәкәте			
	магистраль урамнарын район әһәмиятендәге			
5.3	Гомуми озынлыгы урам-юл челтәрен	км,		
	шул исәптән белән усовершенствованным өслекле	- // -		
5.4	гомуми озынлыгыннан урамнар һәм юллар	км/%		
	урамнар һәм юллар түгел, удовлетворяющие үткәрү сәләтен			
5.5	Тыгызлыгы челтәре линияләрен җир өсте пассажир транспорты:			
	чикләрендә застроенных территорияләрен	км/100 кв. м		
	чикләрендә үзәк районнарының шәһәр җирлеге	- // -		
5.6	Саны транспорт чишелеше төрле дәрәҗәдәге	берәмлек		
5.7	Урта чыгымнар вакыт хезмәт хәрәкәт бер азагы	мин.		
5.8	Аэропортлары	берәмлек		
	, шул исәптән:			
	халыкара әһәмияттәге	- // -		
	федераль әһәмияттәге җирле әһәмияттәге	- // -		
5.9	белән тәэмин Ителеш, халыкның шәхси автомобильләр (1000 кеше)	автомобильләр		
6	Инженер инфраструктурасы һәм территорияне төзекләндерү			
6.1	Су белән тәэмин итү			
6.1.1	Водопотребление барлыгы,	мең куб. метр/тәүлек.		
	шул исәптән:			
	бу хуҗалык-питьевые ихтыяҗларга	- // -		
	җитештерү ихтыяҗларына	- // -		
6.1.2	Вторичное куллану су	%		
6.1.3	Җитештерүчәнлеге водозаборных корылмалары	мең куб. метр/тәүлек.		
	шул исәптән водозаборов җир асты сулары	- // -		
6.1.4	Среднесуточное	л/тәүлек. бу		

	водопотребление 1 кешегә	кеше		
	, шул исәптән хуҗалык-питьевые ихтыяҗларга	- // -		
6.1.5	Озынлыгы челтәрләре	км		
6.2	Канализация			
6.2.1	Гомуми керү суларны барлыгы,	мең куб. метр/тәүлек.		
	шул исәптән:			
	хуҗалык-көнкүреш сточные су	- // -		
	җитештерү сточные су	- // -		
6.2.2	Җитештерүчәнлеге канализация чистарту корылмаларын	- // -		
6.2.3	Озынлыгы челтәрләре	км		
6.3	электр белән тәэмин итү			
6.3.1	Ихтыяҗ электр энергиясе, барлыгы,	млн. кВт.сәг/ел		
	шул исәптән:			
	производство өчен	- // -		
	бу коммуналь-көнкүреш кирәк	- // -		
6.3.2	электр энергиясе, 1 кешегә елына	кВт.ч		
	шул исәптән коммуналь-көнкүреш кирәк	- // -		
6.3.3	Чыганакларын каплау электронагрузок	МВт		
6.3.4	Озынлыгы челтәрләре	км		
6.4	Җылылык белән тәэмин итү			
6.4.1	Ихтыяҗ җылылык	млн. Гкал/ел		
	шул исәптән коммуналь-көнкүреш кирәк	- // -		
6.4.2	Җитештерүчәнлеге үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү чыганаклары, барлыгы	Гкал/сәгать		
	шул исәптән:			
	ТЭЦ (АТЭС, АСТ)	- // -		
	район котельныйлар	- // -		
6.4.3	Җитештерүчәнлеге локаль чыганаклары белән тәэмин итү	Гкал/сәгать		
6.4.4	Озынлыгы челтәрләре	км		
6.5	газ белән тәэмин итү			
6.5.1	Чагыштырма авырлыгы газ ягулык балансе шәһәр, башка җирлеге	%		
6.5.2	газ Куллануны, барлыгы	млн. куб.		

	шул исәптән:	метр/ел		
	коммуналь-көнкүреш кирәк	- // -		
	җитештерү ихтыяҗларына	- // -		
6.5.3	Чыганаклары бирү газ	млн. куб. метр/ел,		
6.5.4	Озынлыгы челтәрләре	км		
6.6	Элемтә			
6.6.1	Яшендәге халыкның телевизионным вещанием	% халыктан		
6.6.2	белән тәэмин Ителеш, халыкның телефон челтәре гомуми файдаланудагы	номер 100 гаилә		
6.7	Инженер, территорияне әзерләү			
6.7.1	Яклау территориясендә нче затопления:			
	мәйданы,	га		
	озынлыгы саклагыч корылмалар	км		
	намыв һәм подсыпка	млн. куб. м		
6.7.2	Башка махсус чаралар буенча инженер әзерләү, территорияне	тиешле берәмлек		
6.8	Санитария чистарту, территорияне			
6.8.1	Күләме көнкүреш калдыкларын	мең т/ел		
	шул исәптән дифференцированного калдыклар җыю	%		
6.8.2	Мусороперерабатывающие заводлар	бик аз, мең т/ел		
6.8.3	Мусоросжигательные заводлар	- // -		
6.8.4	Мусороперегрузочные станциясе	- // -		
6.8.5	Усовершенствованные чүплекләр (полигоннарына)	берәмлек/га		
6.8.6	Гомуми мәйданы чүплек	га		
	, шул исәптән, стихияле	- // -		
6.9	Башка төрләрен инженерлык җиһазлары территориясендә	тиешле берәмлек		
7	Ритуальное халыкка хезмәт күрсәтү			
7.1	Гомуми саны зиратларны	га		
7.2	Гомуми саны крематориев	берәмлек		
8	табигатьне Саклау һәм табигатьтән нәтиҗәле файдалануны			
8.1	Күләме зарарлы матдәләрнең	мең т/ел		

	атмосфера һавасына			
8.2	Гомуми күләме сброса пычранган юынты суларны чистарту	млн. куб. м./ел		
8.3	Рекультивация бозылган территорияләрен	га		
8.4	Территориясендә түгел, уңай# экологик яктан (территориясе, пычранган химик һәм биологик веществами, зарарлы микроорганизмами артык иң чик рөхсәт ителгән концентраций, радиоактивными веществами бу күләмдә, артык иң чик рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге)	га		
8.5	Территориясендә дәрәҗәсе белән тавыш та керми артык 65 Дб	га		
8.6	Халык, советлардан санитар-саклагыч зоналарында	мең кеше		
8.7	Яшелләндерү, санитар-саклагыч һәм су саклау зоналарын	- // -		
8.8	туфракларны Саклау һәм җир асты байлыклары	- // -		
8.9	Башка чаралар буенча табигать саклау һәм рациональному табигатьтән файдалану	һәм тиешле берәмлек		
9	Ориентировочный күләме, инвестицияләр буенча 1 нче этабы гамәлгә ашыру проект карарларын	млн. сум.		

Кушымта 3
к, җирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Әдәмсә авыл җирлеге

Төп техник-икътисади күрсәткечләрен проектын планлаштыру

N п/п	Күрсәткечләре	үлчәү Берәмлеге	торышы һәм әлеге ____ г.	исәп-Хисап вакыты
1	2	3	4	5
Мәҗбүри				
1	Территориясе			
1.1	Мәйданы проектируемой территориясендә барлыгы	га		
	, шул исәптән, территориянең:	га/%		
	торак зоналар (кварталлар, микрорайоннар һәм башкалар)	- // -		
	шулардан:			
	многоэтажная объект булган	- // -		
	4 - 5 катлы объект булган	- // -		
	малоэтажная объект булган	- // -		
	шул исәптән:			
	малоэтажные торак йортлар белән приквартирными җир кишәрлекләре	- // -		
	шәхси торак йортлар белән приусадебными җир кишәрлекләре	- // -		
	объектларын, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү (тыш микрорайонного әһәмияттәге)	- // -		
	рекреация зоналары	- // -		
	зоналар, инженер һәм транспорт инфраструктурасы	- // -		
	җитештерү зоналары	- // -		
	бүтән зоналар	- // -		
1.2	гомуми мәйданы проектируемого район участоклары гаражлар һәм автостоянок өчен даими саклау шәхси автотранспорт	га		
1.3	гомуми мәйданы проектируемого районы территориясендә гомуми	га		

	файдаланудагы барлыгы			
	, шуларның:			
	яшеллеккә гомуми файдаланудагы	- // -		
	урамнар, юллар, эчендәге юллар, мәйданда	- // -		
	башка территориясендә гомуми файдаланудагы	- // -		
1.4	Коэффициенты төзү	%		
1.5	Коэффициенты плотности	%		
1.6	гомуми территориясе:			
	җир федераль милек булып саналган	гектар		
	җире булып саналган Татарстан Республикасы милкендәге	- // -		
	җир, муниципаль милектә саналган	- // -		
	җир, булып саналган хосусый милек	- // -		
2	Халык			
2.1	халык Саны	мең кеше		
2.2	халыкның Тыгызлыгы	кеше/га		
3	Торак фонды			
3.1	торак йортларның Гомуми мәйданы	мең кв. м гомуми мәйданда фатир		
3.2	Урта этажность төзү	кат		
3.3	хәзерге вакытта булган сохраняемый торак фонды	мең кв. м гомуми мәйданда фатир		
3.4	Кимүе торак фонды барлыгы,	мең кв. м гомуми мәйданда фатир		
	шул исәптән:			
	дәүләт һәм муниципаль	- // -		
	шәхси	- // -		
3.5	гомуми күләменең китү торак фонды кимүе:			
	техник торышы	- // -		
	реконструкцияләү буенча	- // -		
	башка сәбәпләр аркасында	- // -		

	(оешма санитар-саклау зоналары, переоборудование һ. б.)			
3.6	Яңа торак төзелешен хуплыйлар, барлыгы,	мең кв. м гомуми мәйданда фатир		
	шул исәптән:			
	азкатлы	- // -		
	шулардан:			
	малоэтажные торак йортлар белән приквартирными җир кишәрлекләре	мең кв. м гомуми мәйданда фатир/%		
	индивидуаль торак йортлар белән приусадебными җир кишәрлекләре	- // -		
	4 - 5 катлы объект булган	- // -		
	многоэтажная объект булган	- // -		
тәкъдим ителә торган				
4	Объектлары, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү			
4.1	Балалар һәм мәктәпкәчә учреждениеләр, барлыгы/1000 кеше	сыйдырышлы		
4.2	гомуми белем бирү мәктәбе, барлыгы/1000 кеше	сыйдырышлы		
4.3	Поликлиника, барлыгы/1000 кеше	кешегә сменада		
4.4	Даруханәләр	объектларын		
4.5	Раздаточные пунктлары балалар сөт кухнясы	порций сменага		
4.6	Предприятие ваклап сату сәүдә, туклану һәм көнкүреш хезмәт күрсәтү, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.7	мәдәният һәм сәнгать Учреждениеләре, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.8	Физкультура-спорт корылмалары, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.9	Учреждениеләре торак-коммуналь хуҗалыгы	соответствующие берәмлек		
4.10	Оешма һәм учреждение, идарә итү кредит-финанс учреждениеләре һәм предприятиеләре элемтә	тиешле берәмлек		

4.11	Башка объектларны, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү	тиешле берәмлек		
5	Транспорт инфраструктурасы			
5.1	Озынлыгы урам-юл челтәрен, барлыгы	км,		
	шул исәптән:			
	магистраль юллар	- // -		
	шулардан:			
	тизйөрешле хәрәкәт	- // -		
	регулируемого хәрәкәте	- // -		
	магистраль урамнар	- // -		
	шулардан:			
	гомумшәһәр әһәмияткә ия:	- // -		
	өзлексез хәрәкәт	- // -		
	регулируемого хәрәкәте	- // -		
	район әһәмиятендәге	- // -		
	урамнар һәм эчендәге юллар җирле әһәмияттәге	- // -		
5.2	Озынлыгы линияләрен, җәмәгать пассажир транспорты	км,		
	шул исәптән:			
	трамвай	- // -		
	троллейбус	- // -		
	автобус	- // -		
5.3	Гаражлар һәм транспортны кую өчен саклау җиңел автомобиль	маш. урыннарын		
	, шул исәптән:			
	даими саклау	- // -		
	вакытлыча саклау	- // -		
6	Инженерлык җиһазлары һәм территорияне төзекләндерү			
6.1	Водопотребление барлыгы,	мең куб. метр/тәүлек.		
6.2	Ташландык суларны	мең куб. метр/тәүлек.		
6.3	Электропотребление	кВт.сәг/ел		
6.4	Кереме газ	млн. куб. метр/ел		
6.5	Гомуми куллану җылылык җылытуга, вентиляцию, кайнар су белән тәэмин итү	млн. Гкал/ел		
6.6	Саны каты көнкүреш калдыкларын	мең куб. метр/тәүлек.		
	шул исәптән утилизируемых	- // -		

6.7	Территориясендә таләп итүче махсус чаралар үткәрү буенча инженер әзерләү	га		
6.8	Ихтыяҗ бүтән төрләрендә инженерлык җиһазлары	тиешле берәмлек		
7	әйләнә-тирә мохитне Саклау			
7.1	Яшелләндерү, санитар-саклау зоналары			
7.2	Дәрәҗәсе атмосфера һавасын пычрату	- // -		
7.3	Дәрәҗәсе шумового йогынтысын	Дб		
7.4	Территориясендә таләп итүче махсус чаралар үткәрү әйләнә-тирәлекне саклау буенча	га		
8	Ориентировочная төзелеш бәясе буенча беренче урында чараларына проектын гамәлгә ашыру барлыгы,	млн .сум.		
8.1	шул исәптән:			
	торак төзелеше	- // -		
	социаль инфраструктура	- // -		
	урам-юл челтәре һәм җәмәгать пассажирлар транспорты	- // -		
	инженер җиһазлар һәм территорияне төзекләндерү	- // -		
	башка чакырулар буенча	- // -		
8.2	Удельные чыгымнарны 1 кешегә	мең сум		
	, 1 кв. м. мәйданлы фатир, торак йорт төзелеше			
	1 гектар территория	- // -		

Кушымта 4
шәһәр төзелеше буенча җирле нормативларга
Әдәмсә авыл җирлеген проектлау

Иҗтимагый үзәкләрнең һәм иҗтимагый-эшлекле зона объектларының структурасы һәм типологиясе

	Объект юнәлешләре буенча	Объект иҗтимагый-эшлекле зонаның төрләре буенча иҗтимагый үзәкләр һәм хезмәт күрсәтү төрләре	
		периодическое хезмәт күрсәтү	
1	2	5	6
1	Административ-эшлекле һәм хуҗалык учреждениесенең	административ-хуҗалык хезмәте, элемтә бүлеге, милиция, банклар, юридик һәм нотариальные конторасы, ремонт-эксплуатация идарәсе,	административ-хуҗалык бина, элемтә бүлеге, банк, төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь оешмасы, саклауның терәк пункты якынча
2	мәгариф Учреждениеләре	колледжлар, лицеи, гимназия, балалар сәнгать мәктәбе һәм иҗаты һ. б.	мәктәпкәчә һәм мәктәп мәгариф учреждениеләрендә, балалар мәктәбенең иҗат
3	Учреждениеләре, мәдәният һәм сәнгать	учреждениеләре клуб тибындагы клублары буенча мәнфәгатьләренә, ял итү үзәкләре, китапханәсе, өлкәннәр һәм балалар өчен	учреждение клуб тибындагы белән киноустановками, филиаллары китапханәләр өлкәннәр һәм балалар өчен
4	сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәт күрсәтү	участок хастаханәсе, поликлиника, выдвижной пункты ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү, даруханә	, фельдшер-акушерлык пунктлары, табиблык амбулаториясе, даруханә
5	Физкультуртик-спорт корылмалары	стадионнар, спортзалы, бассейнда балалар спорт мәктәбе	стадион, спорт залы белән бассейн, кагыйдә буларак, совмещенный белән мәктәп
6	Учреждение, сәүдә һәм җәмәгать туклануы	кибетләр азык-төлек һәм сәнәгать товарлары, җәмәгать туклануы предприятиеләре	, кибетләр азык-төлек һәм сәнәгать товарлары көндәлек, җәмәгать туклануы
7	Учреждениесе көнкүреш һәм коммуналь хезмәт күрсәтү	предприятие халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү, прачечные-химчистки үз-үзеңә хезмәт күрсәтү, мунча, янгын сүндерү депосы, җәмәгать	предприятие халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү, кабул итү пунктлары прачечных-химчисток, мунча

		бәдрәфләр	

Кушымта 4/1

Территориаль зоналар участокларын төзүнең тыгызлыгы күрсәткечләре

Территориаль зоналар	Коэффициент застройки	Коэффициент плотности застройки
Жилая		
Застройка многоквартирными многоэтажными жилыми домами	0,4	1,2
То же - реконструируемая	0,6	1,6
Застройка многоквартирными жилыми домами малой и средней этажности	0,4	0,8
Застройка блокированными жилыми домами с приквартирными земельными участками	0,3	0,6
Застройка одно-, двухквартирными жилыми домами с приусадебными земельными участками	0,2	0,4
Иҗтимагый-эшлекле		
Многофункциональная застройка	1,0	3,0
Специализированная общественная застройка	0,8	2,4
Җитештерү		
Промышленная	0,8	2,4
Научно-производственная <*>	0,6	1,0
Коммунально-складская	0,6	1,8

<*> Без учета опытных полей и полигонов, резервных территорий и санитарно-защитных зон.

Искәрмә. 1. Торак, иҗтимагый-эшлекле зоналар өчен коэффициентлар.
төзелеш материаллары һәм төзелеш тыгызлыгы коэфффициенты территорияләр өчен китерелгән.
исәп-хисап буенча кирәкле учреждениеләрне исәпкә алып, кварталның (брутто) саны:
хезмәт күрсәтү предприятиеләре, гаражлар, автомобильләр өчен тукталышлар, Яшел машиналар
утыртмалар, мәйданчыклар һәм башка төзекләндерү объектлары төзү.
Производственных җитештерү зоналары өчен күрсәтелгән коэффициентлар түбәндәгеләр өчен китерелгән:
бер яки берничә объектны үз эченә алган производство төзелеше кварталлары исемлеге объектларны төзү.

2. Катлар мәйданы төзелеш тыгызлыгы коэффициентларын исәпләп чыгарганда.
ул бинаның тышкы күләме буенча билгеләнә. Җир асты сулары гына исәпкә алына.
катлар, шул исәптән мансардные. Биналар һәм корылмаларның җир асты катлары
исәпләү. Җир асты корылмасы Җир өслеге исәпкә алынмый.
(җир өсте территориясе) аны яшелләндерү, оештыру өчен файдаланыла.
мәйданчыклар, автостоянкалар һәм башка төзекләндерү төрләре.

3. Кварталларның чикләре булып кызыл линияләр тора.

4. Торак, иҗтимагый-эшлекле кварталларны реконструкцияләгәндә
зоналарны (катларны, мансардны да кертеп) күздә тотарга кирәк:
- исәпләү буенча таләп ителә торган хезмәт күрсәтү учреждениеләре һәм предприятиеләре өчен
әлеге кварталларда яшәүче халык. Булган документларны исәпкә алырга рөхсәт ителә
соседних күрше кварталларда хезмәт күрсәтү учреждениеләре норматив хокукларны үтәгәндә

радиусларга керү мөмкинлеге (мәктәпкәчә учреждениеләрдән һәм башлангыч мәктәпләрдән тыш). Эчендә
гамәлдәге төзелешне үзгәртеп кору шартларында төзелеш тыгызлыгы.
санитар-экологик икеайлыкны үтәгәндә арттырырга рөхсәт ителә, әмма 30% тан да артык түгел
15 бүлекне исәпкә алып, гигиена һәм янгынга каршы нормаларны куллану.

Төзелеш тыгызлыгының төп күрсәткечләре булып тора:

төзелеш коэффициенты - биналар һәм корылмалар астында урнашкан мәйданның участок (квартал)мәйданына мөнәсәбәте;

төзелешнең тыгызлыгы коэффициенты-биналарның һәм корылмаларның барлык катлары мәйданының участок (квартал) мәйданына мөнәсәбәте.

Кушымта 5
җирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Әдәмсә авыл җирлеге

Норма исәпләү учреждениеләре һәм предприятиеләре һәм хезмәт күрсәтү күләмнәре җир
өчен, аларны урнаштыру

Учреждение, предприятиеләр, корылмалар	Берә млек үлчә ү	тарафыннан тәкъдим ителгән тәэмин ителеше 1000 халкы (чикләрендә минимум)	Күләме җир кишәрлеген кв. м	Искәрмә
		авыл җирлеге		
1	2	3	4	5
1. Учреждения образования				
, Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә	1 урын	исәплəү буенча демография дәрәҗәсен исәпкә алып тәэмин ителеше балалар дошкольными учреждениеләре өчен ориентировочных исәп-хисап - 28 территориясендә яңа торак төзелеше урнаштыру исәбеннән 100 урынга 1 мең кеше	өчен аерым торган бина шул кадәр күп кеше сыйдырышлы 100 урынга - 40, 100 дән артык урын - 35, өчен встроенных вакытта күп кеше сыйдырышлы 100 дән артык урын - кимендә 29	тәэмин ителеш дәрәҗәсе балаларны (1 - 6 яшь) дошкольными учреждениеләре: авыл җирлеге - 50% Мәйданы төркемле мәйданчыгы балалар өчен йөрүче ясле яшендәге - 7,5 кв м 1 урын. Радиус хезмәт күрсәтү каршындагы катлы төзү - 500 метр

гомуми белем бирү мәктәбе, лицеи, гимназиясе, кадет училищесы	1 урын ны	исәпләү буенча демография дәрәҗәсен исәпкә алып колачлау мәктәп укучылары өчен ориентировочных исәп-хисап – 111. шул исәптән өчен X - XI сыйныф укучылары – 17. Территориясендә яңа төзелеш кабул итү, ким дигәндә 160 1 мең кеше.	шул күп сыйдырышлы: кадәр 400 урынга - 50 400 - 500 урынга - 60 500 - 600 урынга - 50 600 - 800 урынга - 40 800 - 1100 урын - 33 1100 - 1500 урын - 21 1500 - 2000 урынга - 17 2000 һәм аннан да күбрәк - 16, исәпкә алып, мәйданда спорт зонасы һәм мәктәп бинасы. Шартларында реконструкцияләү бәлки киму 20%	Спорт зонасы мәктәп мөмкин объединена белән физкультура-сәламәтләндерү комплексы, торак мәгариф. Радиус хезмәт күрсәтү - 750 м. (башлангыч сыйныфлар өчен - 500 м)
Крытые бассейннар мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен	1 объе кт	кушуы буенча, проектлаштыру		Крытые бассейннар мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен
Мәктәп-интернат ларда	1 урын	кушуы буенча, проектлаштыру	вакытта күп кеше сыйдырышлы: 200 - 300 урынга - 70, 300 - 500 урынга - 65, 500 һәм аннан күбрәк урын - 45	урнаштырганда җир участогында мәктәп бинасын интернат (корпусы) җир участогы мәйданы арттырырга кирәк, дип саный 0,2 га
башлангыч һөнәри белем бирү Учреждениеләренә	1 урын ны	8% гомуми саныннан мәктәп кушуы буенча, проектлаштыру.		автотрактородромы кирәк урнаштыру читтә селитебной территориясендә
Внешкольные учреждениесе	1 урын ытур ында	10% гомуми саныннан мәктәп укучылары, шул исәптән төрләре буенча биналар: иҗаты сарае - 3,3%;	кушуы буенча, проектлаштыру	авыл җирлекләрендә урыннар өчен мәктәптән тыш учреждениеләре рөхсәт ителә предусматривать биналарда гомуми белем бирү

		яшь техниклар станциясе - 0,9%; станциясе яшь натуралистов - 0,4%; балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе - 2,3%; балалар сәнгать мәктәбе яки музыка, сәнгать, хореография мәктәп - 2,7%		мәктәпләре,
Урта махсус уку йортлары, колледжлар	1 урын	кушуы буенча, проектлаштыру исәпкә алып, халыкның үзәге муниципаль районы торак пункт зонасында аның йогынтысы.	шул күп сыйдырышлы кадәр 300 урынга - 75 1 урын (мәктәп); 300 кадәр 900 - 50 - 65; нче 900 кадәр 1600 - 30 - 40	күләме җир участоклары булырга мөмкин артты, 50% уку йортлары өчен авыл хуҗалыгы профилендәге, урнаштырылган авыл җирлекләрендә. Шартларында реконструкцияләү уку йортлары өчен гуманитар профиль бәлки кимү 30%. Күләме торак зонасы, уку-укыту һәм өстәмә объект хуҗалыклары, илле һәм автотрактородромов күрсәтелгән күләме дә керә. Шул кооперировании уку йортлары булдыру, уку-укыту үзәкләре күләме җир киңәшителә уменьшать карап, күп кеше сыйдырышлы уку үзәкләре, укучылар: 1500дән 2000 - 10%; барлыгы 2000 сумнан 3000 - 20%; 3000 артык - 30%

II. Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәт күрсәтү

Стационары барлык типтагы өчен, олылар белән вспомогательными зданиями һәм сооружениями	1 койка	кушуы буенча, проектлаштыру исәпкә алып системасын торактан күчерү мөмкин авыл участок хастаханәсе урнашкан авыл җирлегендә хезмәт күрсәтә комплексы, авыл җирлекләре	вакытта күп кеше сыйдырышлы: 50 койка - 300; 50 - 100 урынга - 300 - 200; 100 - 200 койка - 200 - 140; 200 - 400 койкалык - 140 - 100; 400 - 800 урынга - 100 - 80; 800 - 1000, эндовидео - 80 - 60; 1000нән артык ятак - 60 шартларында реконструкцияләү бәлки киму 25%. Күләме өчен хастаханәләр арттырырга кирәк: йогышлы һәм онкология - 15%; туберкулезных һәм психиатрических - 25%; дәвалавы зурлар өчен - 20 процентка, балалар өчен - 40%	норманы балалар өчен 1 койку күрергә 1,5 коэффициенты белән. Саны, койка (табиб һәм акушерлык) өчен йөкле хатын-кызлар һәм рожениц киңәш ителә очракта аларны бирүнең гомуми санышнан кешегә исәпләнгән стационар - 0,85 урынга 1 мең халкы (исәпләгәндә хатын-кызлар яшькә кадәрге 15 - 49 яшь). Мәйданы участогы бала табу йортлары йорт кирәк кабул итү нормативы буенча стационар белән коэффициенты 0,7
Амбулатор-поликлиническая челтәре, диспансеры башка стационар	1 бару ы смен ага	кушуы буенча, проектлаштыру исәпкә алып системасын торактан күчерү мөмкин авыл амбулаториясе 20% гомуми нормативын	0,1 га 100 кешегә сменага, тик, ким дигәндә 0,3 га объект	
Фельдшерские яки фельдшер-	1 объе	кушуы буенча, проектлаштыру	0,2 га	зонасына 30-минутной һәркем өчен спецавтомобиле

акушерлык пунктлары,	кт			
Выдвижные пунктлары медицина ярдәмен	1 авто моби ль	0,2	0,05 гектар 1 автомобиль, әмма кимендә 0,1 га.	
Станцияләре (подстанция) ашыгыч медицина ярдәмен	1 авто моби ль	0,1	0,05 гектар 1 автомобиль, әмма кимендә 0,1 га.	зонасына 15-минутной мөмкинлеген махсус автомобильдә
Даруханәләр төркемнәре:	1 объе кт	кушуы буенча, проектлаштыру		бәлки встроено-пристроенные. Авыл җирлекләрендә, кагыйдә буларак, шул амбулаториях һәм фельдшер-акушерлык пунктларында. Радиус хезмәт күрсәтү - 500 метр, шул катлы төзү - 800 м
I - II			0,3 га	
III - V			0,25 га	
VI - VIII			0,2 га	
Аптечные киосклар территорияләрендә аз катлы төзелешләрне	кв. м гому ми площ ади	10,0	0,05 гектар объект, яки алдан ук урнаштырылган	радиус хезмәт күрсәтү - 800 м,
Сөт кухнясы (балалар өчен 1 елга кадәр)	Порц ий тәүл егенә 1 бала	4	0,015 гектар өчен 1 мең порций тәүлегенә әмма кимендә 0,15 га	
Раздаточные	, кв.	0,3	кушуы буенча,	алдан ук урнаштырылган

пунктлары сөт ашлары (балалар өчен 1 елга кадәр)	м гомуми мәйданда 1 бала		проектлаштыру	радиус хезмәт күрсәтү - 500 м
социаль хезмәт күрсәтү Үзәге өлкәннәр һәм инвалидлар	1 үзәге	кушуы буенча, проектлаштыру		бәлки встроено-пристроенные. 1 үзәге торак районы
Үзәге гаиләгә һәм балаларга социаль ярдәм	1 үзәге			
IV. Мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре				
, Клублар	1 урынга	80	кушуы буенча, проектлаштыру	
Клублары, авыл җирлекләре мең кеше:	1 урын		кушуы буенча, проектлаштыру	меньшую сыйдырышлы клублар һәм китапханәләр кирәк кабул итү өчен зур җирлекләре
артык 0,2 кадәр 1		500 - 300		
дән артык, 10		190 - 140		
Авыл массакүләм китапханә, мең кеше	мең берәмлек саклана/урын		кушуы буенча, проектлаштыру	хезмәт күрсәтү зонасы чикләрендә 30-минутной мөмкинлеген
1 миллионнан артык кадәр 3		6 - 7,5		
барлыгы 10		4,5 - 5		

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Өстәмә район үзәк китапханәсендә 1 мең кешегә</td><td>мең данә саклау/урынны</td><td>4,5 - 5</td><td>кушуы буенча, проектлаштыру</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">V. Физкультура-спорт корылмалары</td></tr>
<tr><td>Территориясе плоскостных спорт корылмалары</td><td>1 объект</td><td>кушуы буенча, проектлаштыру</td><td>0,9 га</td><td rowspan="5">физкультура-спорт корылмалары челтәрен гомуми файдаланудагы кирәк берләштерергә спорт объектлары белән белем бирү мәктәпләре һәм башка уку йортлары, ял итү учреждениеләре һәм мәдәният белән мөмкин кыскарту территориясендә. Кечкенә авыллар өчен нормалар исәпләү заллары һәм бассейннар кабул итәргә кирәк исәпкә алып, минималь күп сыйдырышлы объектлар буенча технологик таләпләргә туры килә торган. Комплекслары физкультура-сәламәтләндерү мәйданчыгы карала һәр җирлектә. Өлешен физкультура-спорт корылмалары урнаштырылган торак районында күрергә нче гомуми нормалар, %: җирлегендә - 35, спортзалы - 50, бассейннар - 45. Радиус хезмәт күрсәтү өчен бина физкультура-сәламәтләндерү</td></tr>
<tr><td>Биналар өчен физкультура-сәламәтләндерү дәресләре үткәрү микрорайонында</td><td>кв. м гомуми мәйданы</td><td>80</td><td>кушуы буенча, проектлаштыру</td></tr>
<tr><td>Спорт залы, гомуми файдаланудагы</td><td>кв. м мәйданда идән залы</td><td>80</td><td>кушуы буенча, проектлаштыру</td></tr>
<tr><td>Спорт-тренажер залы, көндәлек хезмәт күрсәтү</td><td>кв. м гомуми мәйданы</td><td>80</td><td>кушуы буенча, проектлаштыру</td></tr>
<tr><td>Бассейн (ачык һәм ябык гомуми файдаланудагы)</td><td>кв. м дан гыйбарәт</td><td>25</td><td>кушуы буенча, проектлаштыру</td></tr>
</table>

	су			дәресләре үткәрү, шул исәптән өчен территорияләрне аз катлы төзелешләрне 500 м, физкультура-спорт үзәкләре торак район - 1500 м
Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе	кв. м мәйдандаидән залы	10	1,5 га объекты	
Спорт-ял итү үзәге территорияләрендә аз катлы төзелешләрне	кв. м мәйдандаидән залы	300	0,5 га объекты -	
VI. Предприятие, сәүдә һәм җәмәгать туклануы				
Сәүдә үзәкләре	кв. м сәүдә мәйданы	300	Сәүдә үзәкләре җирле әһәмияттәге белән числом обслуживаемого халкы, мең кеше Кадәр 1-0,1-0,2 га объект; 1дән 3-0,2-0,4 га; 3 яшьтән алып 4-0,4-0,6 га; 4 Нче кадәр 6-0,6-1,0 га; 6 яшьтән 10-1,0-1,2 га	Радиус хезмәт күрсәтү предприятиеләре сәүдә-500м.
Кибетләр азык-төлек товарлары	кв. м сәүдә мәйданы	100	100 кв. м сәүдә мәйданы: Кадәр 250кв.м.-0,08 га; От 250-650 кв. м.-0,08-0,06 га; Нче 650 дән 1500 кв. м.-0,06-0,04 га; 1500дән 3500 кв. м.-0,04-0,02 га;	

			3500 дән Артык кв. м.-0,02 гектар.	
Кибетләре азык-төлек булмаган товарлар	кв. м сәүдә мәйданы	200		
Мелкооптовые базарлар, ярминкәләр	кв. м сәүдә мәйданы	кушуы буенча, проектлаштыру		
базар бурычлары комплекслары ваклап сату	кв. м сәүдә мәйданы	24 - 30	, 1 кв. м сәүдә мәйданы карап, күп кеше сыйдырышлы: 600 кв. м – 14м; артык 3000 кв. м – 7м.	1 сату урыны кабул ителә күләмендә 6 кв. м сәүдә мәйданы
җәмәгать туклану Предприятиесе -	1 посадочное урын	40	шул исәптән, урынга га 100 урынлы: кадәр 50 - 0,25 - 0,2 га; 50 кадәр 150 - 0,2 - 0,15 га; 150-дән артык - 0,1 га	Ихтыяҗ җәмәгать туклануы предприятиеләрендә җитештерү предприятиеләрендә, учреждениеләрендә, оешмаларында һәм уку йортларында исәпләнә нормативы буенча 1 мең эшләүче (укучы) әлеге максималь сменада. Җитештерү зоналарында авыл җирлекләре башлыклары һәм башка урыннарда кушымталар хезмәт, шулай ук кыр станах хезмәт күрсәтү өчен эшләүче тиеш предусматриваться җәмәгать

				туклануы предприятиеләре исәбеннән 220 урынга 1 мең эшләүче максималь сменада. Заготовочные җәмәгать туклануы предприятиеләре рассчитываются норма буенча - 300 кг. га тәүлегенә 1 мең кешегә Радиус хезмәт күрсәтү җәмәгать туклануы предприятиеләре, авыл җирлекләрендә - 2000 м
VI. Учреждение һәм предприятие көнкүреш һәм коммуналь хезмәт күрсәтү				
Предприятие халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү	1 эш урыны	7	0,15 га объект өчен территорияләренең катлы төзелеш	
, шул исәптән: иткән көнгә, халыкка хезмәт күрсәтү	1 эш урыны	4	, 10 өчен эш урыннары , предприятиеләр, егәрлеге, эш урыннары: 10 - 50 - 0,1 - 0,2 га; 50 - 150 - 0,05 - 0,08 га; артык 150 - 0,03 - 0,04 га	мөмкин встроено-пристроенные. Радиус, халыкка хезмәт күрсәтү территориясендә торак районнары: многоэтажной төзү - 500 м, аз катлы төзелешләрне - 800 м авыл җирлекләрендә - 2000 м
прачечные үз-үзеңә хезмәт күрсәтү, мини-прачечные	кг/ сменада	20	0,1 - 0,2 га объекты -	радиус, халыкка хезмәт күрсәтү территориясендә торак районнары: многоэтажной төзү - 500 м, аз катлы төзелешләрне - 800 м авыл җирлекләрендә - 2000 м
Предприятиеләр буенча химчистке	кг/ сменада	2,3	0,5 - 1,0 гектар объект	располагать предприятие предпочтительно бу җитештерү-коммуналь зонасында. Радиус, халыкка хезмәт күрсәтү территориясендә торак районнары:

				многоэтажной төзү - 500 м, аз катлы төзелешләрне - 800 м авыл җирлекләрендә - 2000 м
химчистки үз-үзеңә хезмәт күрсәтү, мини-химчистки	кг/смен ада	1,2	0,1 - 0,2 га объекты -	
Мунча-сәламәтләндерү комплексы	1 помы вочн ое урын	7	0,2 - 0,4 га бу объект	авыл җирлекләрендә, җитеш төзекләндерелгән торак фонды, нормалар исәпләү күп сыйдырышлы бань һәм мунча-сәламәтләндерү комплексы-1 мең кешегә рөхсәт ителә уменьшать кадәр 3 урын.
Торак-эксплуатационная оештыру.	1 объе кт	1 (кадәр 20 мең кеше)	1,0 гектар	
Кунакханә	1 урын	6	шул исәптән, урынга исәпләнгән кунакханә: 25 яшьтән алып 100 - 55; 100 дән артык кадәр 500 - 30; 500дән артык кадәр 1000 - 20; 1000нән артык кадәр 2000 - 15	
Янгын сүндерү депосы	1 янгы н авто моби	0,4	0,55 - 2,2 га объекты -	исәпләү буенча ясалган, НПБ 101-95 радиус хезмәт күрсәтү 3 км

	ль			
Җәмәгать бәдрәф	1 прибор	3 (2 - хатын-кыз һәм 1 ир-атлар өчен)		кешеләр күпләп җыела торган урыннарда (шул исәптән территорияләрендә парклар, скверлар) Радиус хезмәт күрсәтү - 500 м территорияләрендә базарлары, иҗтимагый һәм сәүдә үзәкләре - 150 м
Зират традицион күмү	га	0,24	кушуы буенча, проектлаштыру	урнаштырыла территориясе чикләрендә торак пунктларны
Бюросы похоронного күрсәтү	1 объект,	1 объект җирлеге	кушуы буенча, проектлаштыру	
Йорт траурных обрядов	1 объект	1 объект җирлеге	кушуы буенча, проектлаштыру	
кабул итү Пунктына икенчел чимал	1 объект,	1 объект -	0,01 га	
VIII. Административ-эшлекле һәм хуҗалык учреждениесенең				
Административ-идарә учреждение һәм оешмалар	1 эш урыны	кушуы Буенча, проектлаштыру	каршындагы этажности бинаның: 3 - 5 катлы - 44 - 18,5; район дәүләт хакимияте органнары каршындагы этажности: 3 - 5 катлы - 54 - 30; Авыл хакимияте органнары каршындагы этажности 2 - 3 кат - 60 - 40	

өчен территорияләрне аз катлы төзелешләрне бу	объект	1	0,1 - 0,15 га объекты -	радиус хезмәт күрсәтү 1200 м
милиция Бүлеге	1 объект	кушуы буенча, проектлаштыру	0,3 - 0,5 га	хезмәт күрсәтергә мөмкин комплексы, авыл җирлекләре
Таянып пунктлары тәртип саклау	кв. м гомуми мәйданда	составында милиция бүлеге		бәлки встроено-пристроенное радиус хезмәт күрсәтү - 750 м
өчен территорияләрне аз катлы төзелешләрне	объект	1	0,15 га объекты -	радиус хезмәт күрсәтү - 800 м

Банклар, контора, офислар, коммерческо-эшлекле объектлар	1 объект	кушуы буенча, проектлаштыру	кушуы буенча, проектлаштыру	
Бүлеге, филиаллары банкы (операцияләр урын күрсәтү кертем кертүчеләрнең)	1 операцияләр урын	0,3 - 0,5	0,05 гектар - шул 3-операцион урыннарда; 0,4 га - шул 20-операцион урыннарда	бәлки встроено-пристроенные радиус хезмәт күрсәтү - 500 м
Бүлеге, банкы филиаллары, операция	1 операция	1 10 - 30 мең кешегә	0,2 га - шул 2-операцион кассаларында; 0,5 га - шул 7-операцион	бәлки встроено-пристроенное радиус хезмәт күрсәтү - 500 м

кассалары	бүлмәсе касса		кассаларында.	
Саклык банкы бүлеге өчен территорияләрне аз катлы төзелешләрне шәһәрләрдә һәм шәһәр җирлекләрендә	кв. м гомуми мәйданда	40,0	0,1 - 0,15 га объекты -	радиус хезмәт күрсәтү - 800 м,
Проект оешмасы һәм конструктор бюролары	1 объект	кушуы буенча, проектлаштыру	карап этажности бинасы, кв. метр 1 хезмәткәре: 30 - 15 - шул этажности 2 - 5;	
Элемтә бүлеге,	1 объект	1 0,5 - 6,0 мең халкы	элемтә бүлеге микрорайондагы торак районы, га, өчен обслуживаемого халык төркемнәре: IV - V (кадәр 9 мең кеше) - 0,07 - 0,08; III - IV (9 - 18 мең кеше) - 0,09 - 0,1; II - III (20 - 25 мең кеше) - 0,11 - 0,12.	урнаштыру бүлекләре, элемтә узелларын, почтамтов, агентлыклар россия матбугаты, телеграфов, шәһәрара һәм авыл телефон станцияләре, абонентских терминаллар спутник элемтә станцияләрен чыбык үткәргечле тапшыру, объектларның радиотапшырулар һәм телевидение аларны төркеме, егәрлек (сыйдырышлыгы) һәм күләмнәре кирәкле җир кишәрлекләрен кабул итү нигезендә гамәлдәге нормалары һәм кагыйдәләре, радиус хезмәт күрсәтү:

				өчен многоэтажной торак төзелеше - 500 метр өчен катлы торак төзелеше - 800 метр
өчен территорияләрне аз катлы төзелешләрне		1	0,1 - 0,15 га объект	
Юридик консультацияләр	1 юрист-адвокат	1 10 мең кеше	кушуы буенча, проектлаштыру	бәлки встроено-пристроенные
Нотариальные конторасы	1нотариус	1 30 мең кеше	кушуы буенча, проектлаштыру	

Кушымта 6 (белешмә)
шәһәр төзелеше буенча җирле нормативларга
Әдәмсә авыл җирлеген проектлау

Норма чыгым су кулланучылар

Водопотребители	Измеритель	Норма чыгым су (шул исәптән кайнар), л	
		урта тәүлегенә	тәүлегенә соңгы өч водопотребления
1	2	3	4
фатирлы Торак йортлар тибындагы:			
белән, суүткәргеч һәм канализация башка ванн	1 яшәүче	95	120
белән газоснабжением	1 яшәүче	120	150
белән суүткәргеч, канализация һәм ваннами белән водонагревателями эшләүче бу твердом топливе	1 яшәүче	150	180
белән суүткәргеч, канализация һәм ваннами белән газовыми водонагревателями	1 яшәүче	190	225
белән быстродействующими газовыми нагревателями һәм многоточечнымводоразбором	1 яшәүче	210	250
, үзәкләштерелгән кайнар водоснабжением җиһазландырылган умывальниками, мойками һәм җаннары	1 яшәүче	195	230
белән сидячими ваннами, оборудованными җаннары	1 яшәүче	230	275
белән ваннами озынлыктагы 1500дән 1700 мм, оборудованными җаннары	1 яшәүче	250	300
биеклеге артык 12 катлы, үзәкләштерелгән кайнар водоснабжением һәм повышенными таләпләре аларны төзекләндерү	1 яшәүче	360	400
Тулай торак:			
белән уртак душевыми	1 яшәүче	85	100
җаннары белән вакытта барлык торак бүлмәләрендә	1 яшәүче	110	120
белән уртак кухнями һәм блоками душевых бу катларда каршындагы торак бүлмәләрендә һәр секция бинаның	1 яшәүче	140	160
Кунакханә, пансионаты һәм мотели белән уртак ваннами һәм җаннары	1 яшәүче	120	120
Кунакханә һәм пансионаты белән җаннары	1 яшәүче	230	230

барлык аерым номерлары			
Кунакханә белән ваннами аерым номерлары, процент гомуми санынннан номер:			
кадәр 25	1 яшәүче	200	200
кадәр 75	1 яшәүче	250	250
кадәр 100	1 кеше	300	300
Хастаханәсенең:			
белән уртак ваннами һәм душевыми	1 койка	115	115
белән санитар төеннәр белән приближенными к палатам	1 койка	200	200
инфекционные	1 койка	240	240
Шифаханәләр һәм ял йортына:			
белән ваннами вакытта барлык торак бүлмәләрендә	1 койка	200	200
җаннары белән вакытта барлык торак бүлмәләрендә	1 койка	150	150
Поликлиника һәм амбулатория	1 авыру сменага	13	15
Балалар ясли-бакчасы:			
белән дневным күп була торган бала:			
белән столовыми эшләүче бу полуфабрикатах	1 бала	21,5	30
белән столовыми эшләүче бу чималны һәм прачечными, оборудованными автоматическими стиральными машинами	1 бала	75	105
белән тәүлек буе күп була торган бала:			
белән столовыми эшләүче бу полуфабрикатах	1 бала	39	55
белән столовыми эшләүче бу чимал, һәм прачечными, оборудованными автоматическими стиральными машинами	1 бала	93	130
Балалар лагере (шул исәптән, круглогодичного гамәлләре):			
белән столовыми эшләүче бу чимал, һәм прачечными, оборудованными автоматическими стиральными машинами	1 урын	200	200
белән столовыми эшләүче бу полуфабрикатах, һәм стиркой белья бу үзәкләштерелгән прачечных	1 урын	55	55
Прачечные:			
механизированные	1 кг коры белья	75	75
немеханизированные	1 кг коры белья	40	40
Административ биналар	1 эшләүче	12	16
Уку йортларына (шул исәптән югары һәм урта	1 укучы һәм	17,2	20

махсус) белән душевыми каршындагы гимнастических залларында һәм буфетами, реализующими әзер продукцияне	1 укытучы		
Лаборатория югары һәм урта махсус уку йортлары	1 прибор сменага	224	260
гомуми белем бирү мәктәбе белән душевыми каршындагы гимнастических залларында һәм столовыми эшләүче бу полуфабрикатах	1 укучы һәм 1 укытучы сменага	10	11,5
Шул ук белән продленным көне	шул ук	12	14
Һөнәри-техник училищелар белән душевыми каршындагы гимнастических залларында һәм столовыми эшләүче бу полуфабрикатах	1 укучы һәм 1 укытучы сменага	20	23
Мәктәп-интернат ларда белән помещениями:	1 укучы һәм 1 укытучы сменага	9	10,5
уку (белән душевыми каршындагы гимнастических залларында)			
йокы	1 урынны,	70	70
Фәнни-тикшеренү институтлар һәм лабораторияләр:			
химия профильле	1 эшләүче	460	570
биология профиле	1 эшләүче	310	370
физик профильле	1 эшләүче	125	155
табигать фәннәре	1 эшләүче	12	16
Даруханәләр:			
сәүдә залы һәм ярдәмче биналар	1 эшләүче	12	16
лаборатория әзерләү дарулар	1 эшләүче	310	370
җәмәгать туклануы Предприятиеләре:			
әзерләү өчен пищи:			
тормышка ашырылучы бу обеденном залында	1 условное ашамлык	12	12
продаваемой өйгә	1 условное ашамлык	10	10
выпускающие ярымфабрикатлар:			
ит	1 тонна		6700
балык	1 т		6400
яшелчә культуралары	1 т		4400
аш-суга	1 т		7700
Кибетләр:			
азык-төлек	1 эшләүче сменага (20 кв. м сәүдә залы)	250	250
промтоварные	1 эшләүче сменага	12	16
Чәчтарашлар	1 эш урыны	56	60

	сменага		
Кинотеатрлар	1 урын	4	4
Клублары	1 нче урынны	8,6	10
Театрлар:			
тамашачылар өчен	1 урынга	10	10
артистлар өчен	1 кеше	40	40
Стадионнар һәм спортзалы:			
тамашачылар өчен	1 урынга	3	3
өчен физкультурачылар (исәпкә алып, кабул итү душа)	1 кеше	50	50
спортчылар өчен	1 кеше	100	100
Йөзү бассейннары:			
тулыландыруга бассейн	процент күп сыйдырышлы бассейн тәүлегенә	10	
тамашачылар өчен	1 урынга	3	3
спортчылар өчен (исәпкә алып, кабул итү күңеле)	1 кеше	100	100
Мунча:			
өчен мытья бу мыльной белән тазами бу скамьях һәм ополаскиванием күңелдә	1 кергән		180
шул ук белән аларны каршы алудан сәламәтләндерү процедуралары һәм ополаскиванием күңелдә:	1 кергән		290
душевая кабина	1 йомыш белән килүче		360
ванна бүлмәсе кабина	1 кергән		540
душ бүлмәләре көнкүреш биналарында сәнәгать предприятиеләре	1 душевая сетка сменага		500
Цехы белән тепловыделениями артык 84 кДж 1 куб м/с	1 кеше сменада		45
Калган цехы	1 кеше сменага		25
Кереме су поливку:			
травяного покрова	1 кв. м	3	3
футбол кыры	1 кв. м	0,5	0,5
калган спорт корылмалары	1 кв. м	1,5	1,5
усовершенствованных покрытий, тротуарлар, мәйданнар, завод юллары	1 кв. м га	0,4 - 0,5	0,4 - 0,5
яшеллек, газонов һәм цветников	1 кв. м	3 - 6	3 - 6

Заливка өстендә шугалак	1 кв. м	0,5	0,5

Әсәрләр.

1. Норма чыгым су билгеләнде өчен төп кулланучылар һәм үз эченә барысы да өстәмә чыгымнар (обслуживающим персонал, душевыми өчен, хезмәт күрсәтүче персонал, посетителями, бу җыюны урыннары һ. б.).

Кулланган су төркемле душевых һәм ножные ванны көнкүреш биналарында һәм урыннарында җитештерү предприятиеләр стирку белья бу прачечных һәм ашарга әзерләүдә, җәмәгать туклануы предприятиеләрендә, шулай ук водолечебные процедураларны водолечебницах составына керүче хастаханә, шифаханә һәм поликлиника кирәк исәпкә алырга өстәмә рәвештә кала, кулланучылар, алар өчен билгеләнгән нормалар водопотребления, включающие кереме су күрсәтелгән кирәк.

2. Норма чыгым суның уртача тәүлегенә китерелгән башкару өчен техник-икътисадый сравнений варианты.

3. Кереме су җитештерү ихтыяҗларына да күрсәтелгән узган әлеге таблицасында кирәк кабул итү нигезендә техник заданиями һәм күрсәтмәләре буенча проектлаштыру.

4. Шул неавтоматизированных стиральных машиналарда бу прачечных һәм шул юу белья белән специфическими загрязнениями норманы чыгым кайнар су стирку 1 кг коры белья рөхсәт ителә арттырырга кадәр 30 процент.

5. Норма чыгым су поливку билгеләнгән исәбеннән бер поливки. Саны поливок тәүлегенә күрергә карап, климат шартлары.

Приложение 7(справочное)
к местным Нормативам градостроительного
проектирования Утяшкинского сельского поселения

Электр кулланунының эреләнгән күрсәткечләре

	Электропотребление, кВт-сәг/ел, 1 кеше	Куллану максимума электр йөкләнеш, сәг./ел
Авыл торак пунктлары	855	3690

Китерелгән зурайтылган күрсәткечләр торак һәм иҗтимагый биналар, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, тышкы яктырту, су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу һәм җылылык белән тәэмин итү системалары белән электр куллануны күздә тота.